Guitarskole

Komplet guitarskole i tre dele

1. og 2. del

Indeholder grundbegreber, beskrivelse af instrumentet, nødvendige eksempler og øvelser i en rækkefølge, der letter anvendelsen.

3. del

50 progressive stykker, skrevet til dette værk, og egnet til at opildne eleven.

Forfattet og tilegnet sine elever af

Matteo Carcassi

Op. 59

Oversat og bearbejdet af
Peter Raabye og Jens Overbye
København 2016

Guitarskolen er bearbejdet fra

Matteo Carcassi: Vollständige Guitarschule in drei abteilungen (tysk og fransk tekst)
Schott, 1836 (den aktuelle udgave er senere end 1859),

af Peter Raabye og Jens Overbye.

Bearbejdningen bygger på den indscannede udgave i Boije av Gennäs' samling i Kungl. Musikaliska Akademiens Bibliotek i Stockholm.

Bearbejdningen er sat med PriMus v.1.1 fra Columbussoft og realiseret som .pdf-fil med PDFArchitect fra PDFForge.

ISBN 978-87-998449-1-3

Forfatterens forord

Meningen med denne tekst er ikke en videnskabelig fremstilling; jeg ville blot lette det at lære at spille guitar, og har valgt den sikreste, enkleste og tydeligste vej til kendskab til instrumentets muligheder.

Den gode modtagelse, mine øvrige værker har haft hos udøvende kunstnere og amatører, har også været med til at foranledige denne udgivelse.

Et mangeårigt virke som underviser har givet erfaringer med rådgivning, og har også påvirket ønsket om at få materialet ud på tryk.

Jeg har været omhyggelig med at udforme alle øvelser trinvist, så også en elev uden forudgående erfaring med instrumentet, kunne arbejde sig igennem hele bogen, uden at støde på vanskeligheder, der med deres tørhed kunne tage modet fra ham.

Udover den meget grundige gennemgang af fingersætningen i venstre hånd, syntes det mig vigtigt at arbejde med højrehånden, for at opnå et fast og smukt spil.

Højrehånden har jeg henvist til 2. afsnit, under overskriften Position: Når eleven når hertil, finder han en grundig indføring, og kan selv arbejde videre.

Tredie afsnit tjener blot til repetition, men er ikke uden nytte; den indeholder 50 stykker af forskellig art, ordnet i stigende sværhedsgrad.

Erfaringen med mine elever er, at en, der har evnen opnår et fuldkomment kendskab til guitarspillet ved en gennemgang af denne skole fra start til slut.

Jeg ville føle mig tilstrækkeligt belønnet for min møje, hvis dette værk bliver opfattet som nyttigt.

Oversætternes forord

Selvom teksten har omkring 180 år på bagen, er den stadig en god, farbar vej ind i guitarspillet. Forfatteren må i sin himmel føle lønnen: værket er stadig nyttigt, og vi har derfor valgt at gøre det tilgængeligt på dansk.

Den giver ud over en grundig og metodisk indføring, også en mulighed for at lære periodens spillestil.

I en oversættelse står man altid overfor et svært valg: Skal man ramme tekstens ånd, dens indhold, dens stil? Eller er det det faglige indhold, der er vigtigst? Her er valgt en bearbejdning, hvor det er det pædagogiske indhold, der har været det centrale. Det tager naturligvis noget af den charme, den oprindelige teksts lidt floromvundne sprog giver. Men ideen i bearbejdningen er, at bogen skal kunne bruges af en nutidig elev.

Vi vil gerne takke Christof Schardt fra Columbus Soft, der laver PriMus, for en utrolig hjælpsomhed undervejs i projektet. Han har rettet mange misforståelser og fejl i vor brug af programmet. Og har stillet op med regulær undervisning.

Peter Raabye og Jens Overbye
København, 2016

Musikkens grundbegreber

Musik er kunsten at forbinde og frembringe toner. En følge af forbundne toner kaldes en melodi; denne forbindes af øret til en samtidigt fornemmet harmoni. Til at repræsentere toner, anvendes små symboler,der kaldes noder. Disse skrives på, og mellem, fem linier, der ligger i samme afstand fra hinanden. Disse fem linier udgør et nodesystem. De fem linier er ikke tilstrækkelige til at registrere samtlige toner, så man bruger ofte også små linier over og under nodesystemet, disse kaldes hjælpelinier.

Noder på linier og i mellemrum

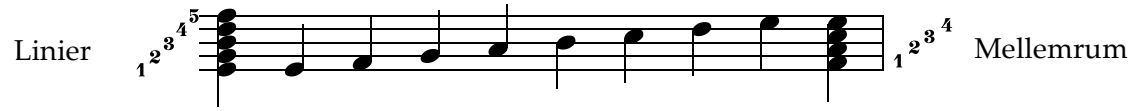

Noder med hjælpelinier over og under systemet

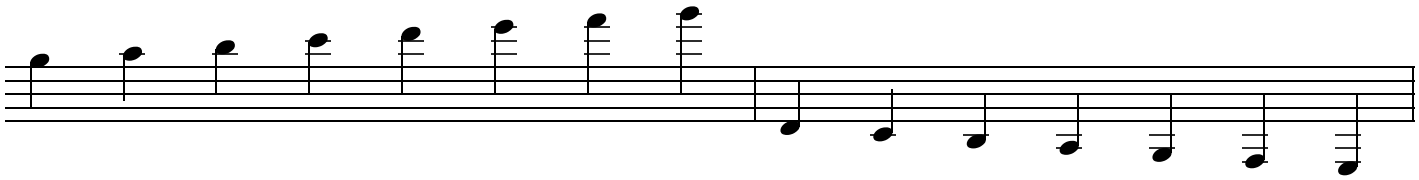

Om noder

Musik skrives med syv noder, der kaldes C, D, E, F, G, A og H.Tilføjer man et C over dette, fremkommer der en tonefølge, der kaldes en skala.

Der findes flere skalaer, og tænker man på en tones plads i en skala, bruges også navnene do, re, mi, fa, sol, la og ti.

I en del sammenhænge bruger man også romertal for tonerne i en skala: I, II, III, IV, V, VI og VII.

C-durskala

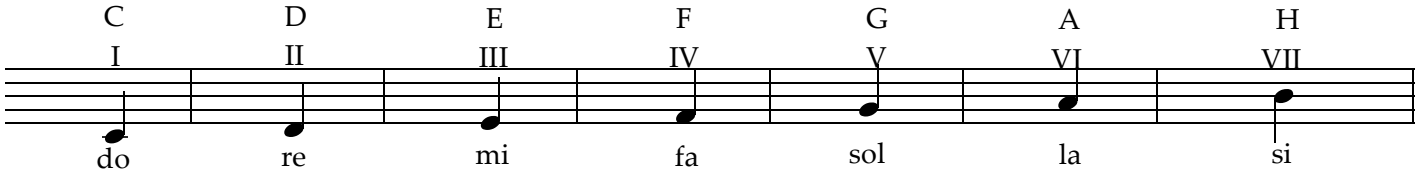

Om nøgler

Nøgler er tegn, der sættes først i en linie for at bestemme tonernes navne. Der findes tre nøgler:

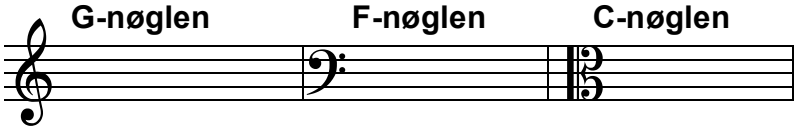

G- og F-nøglen har faste pladser, G-nøglen omslutter den linie, hvor G ligger, og F-nøglen den linie, hvor F ligger. C-nøglen kan ligge på hver af de første 4 linier, og C ligger så i dens midte. Til guitarnoder bruges F- og C-nøglen ikke.

Guitaren klinger en oktav (otte toner) lavere end den noteres, og derfor bruges ofte en speciel nøgle til guitarnoder:

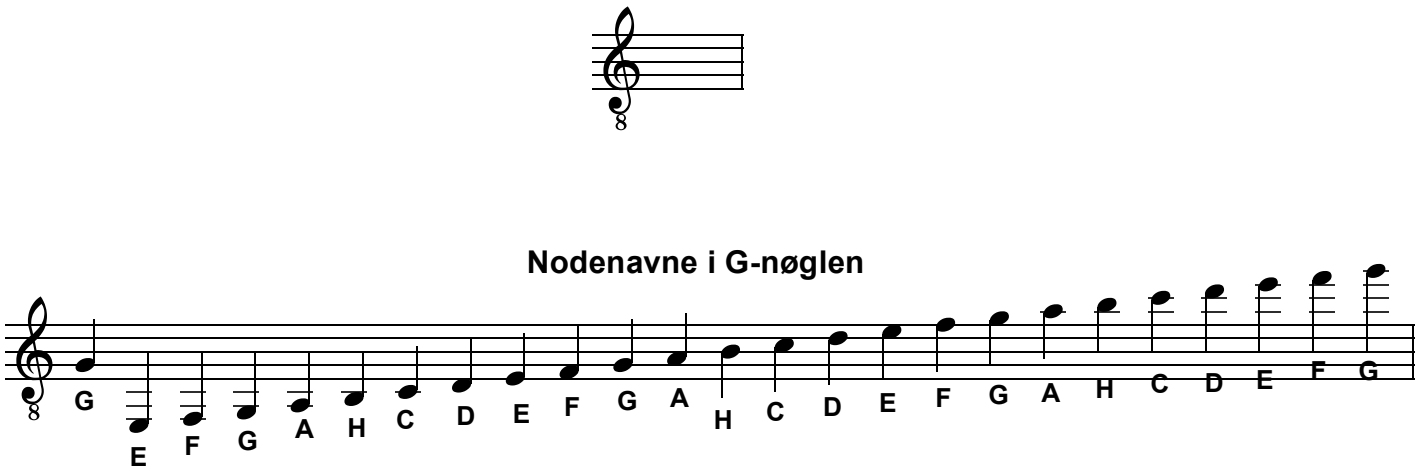

Noders og pausers udseende og varighed

Der findes syv forskellige nodetegn, hver repræsenterer en varighed af tonen. Varigheden angives som en brøkdel af en hel node.

Der findes også 7 forskellige tegn for pauser, ligeledes een for hver brøkdel af en hel node.

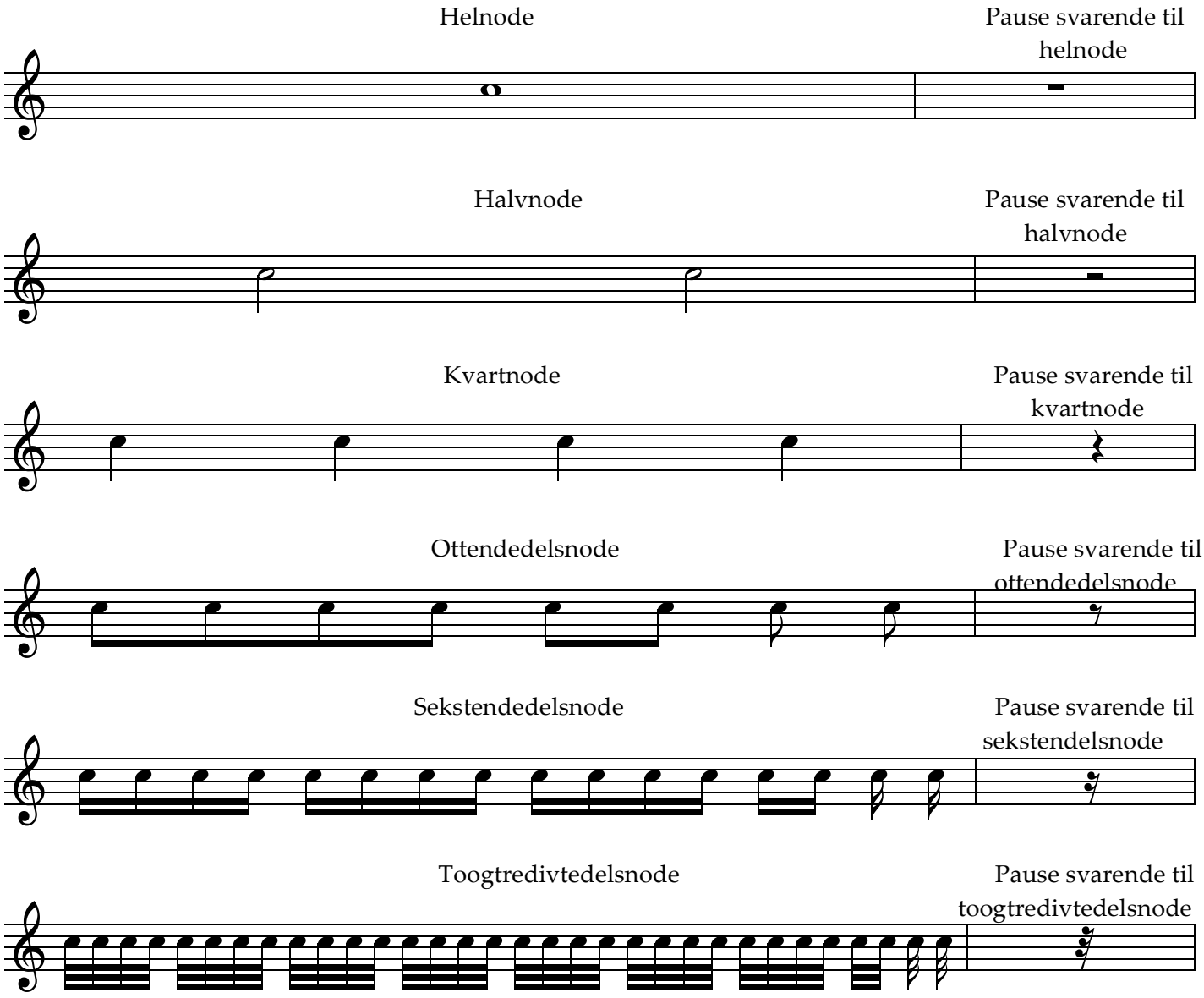

På en helnode går der altså to halvnoder, 4 kvarte noder, 8 ottendelsnoder, 16 sektstendelsnoder eller 32 toogtredivtedelsnoder.

Der findes også fireogtresindstyvendelsnoder, de har fire faner, og hvor der går 64 på en helnode.

Om punktering

Står der et punkt efter en node, betyder det, at nodens værdi skal øges med halvdelen af sin egen. Står der to punkter, betyder det at værdien skal øges med halvdelen af resultatet efter det første punkt.

Eksempel på punktering og dobbeltpunktering

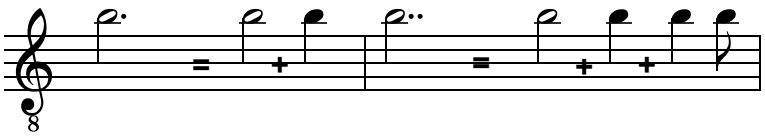

Rækker en pause over flere takter, kan man benytte følgende tegn:

Markering 2, 3 og 4 takters pause

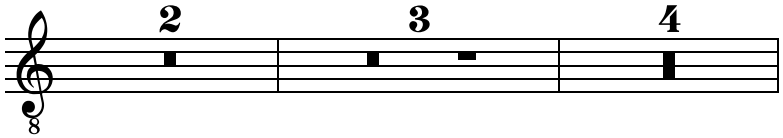

Om Trioler

Trioler er en gruppe på tre toner, markeret med et 3-tal og evt. en klamme. De tre toner spilles på den tid, man normalt skulle have brugt på to toner af den værdi, man har brugt i triolen.

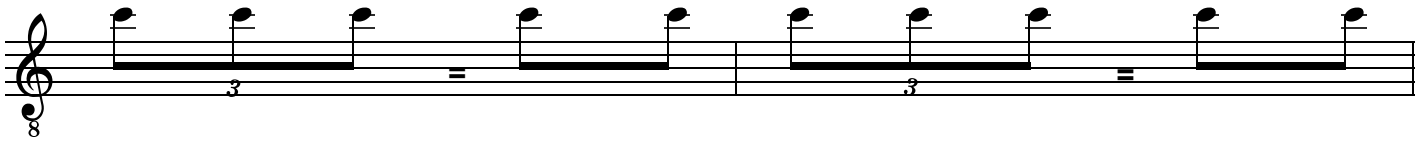

Man kan ofte også se grupper på 4, 5 eller seks noder "på en nodes plads". Det kaldes kvartoler, kvintoler eller sekstoler. Et eksempel:

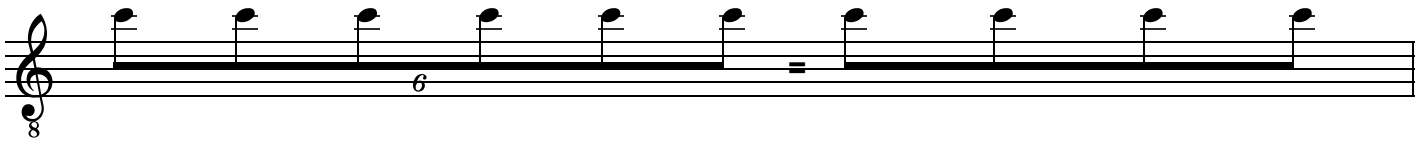

Om takt og taktering

Takt angiver en opdeling af et musikstykke i lige store stykker, baseret på en nodeværdi.

Der findes tre hovedtaktarter: Fire fjerdedele, tre fjerdedele og to fjerdedele. Alle andre taktarter udledes af disse, og kaldes sammensatte taktarter.

Taktarten angives i starten af et stykke med tegn eller tal. Nodesystemet opdeles i takter i henhold til disse tal. Opdelingen sker taktstreger, der er lodrette streger ned over nodesystemet. Taktstreger kan have lidt forskelligt udseende, der kan tjene forskellige formål.

Her følger eksempler på nogle forskellige taktarter, og det vises, hvordan man slår takten i luften, når man f.eks. skal dirigere eller øve. Man lægger lidt mere vægt på de betonede slag (dem, der i diagrammerne har lodrette eller vandrette streger.

Fire fjerdedelstakt

Taktering

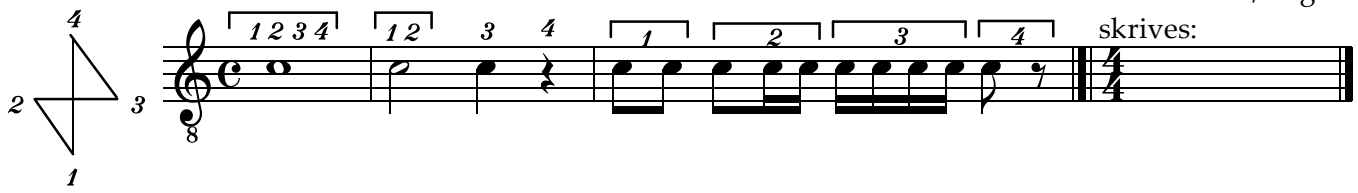

sådan kan 4/4 også skrives:

Tre fjerdelstakt

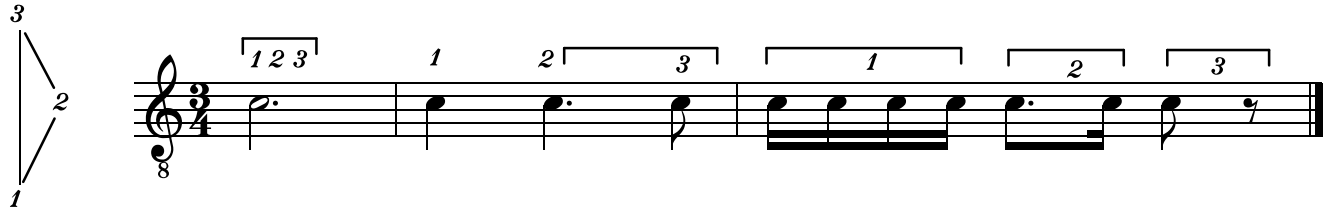

To fjerdedelstakt

Taktering

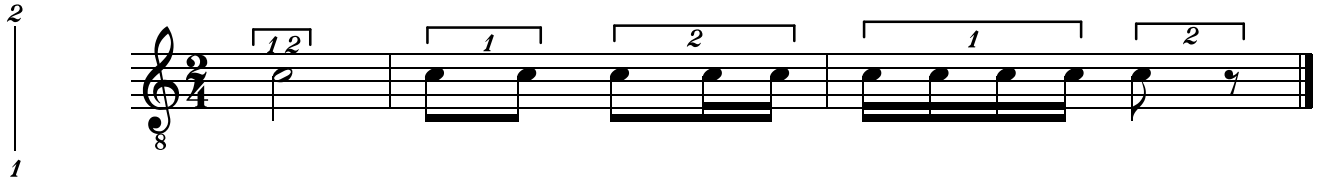

Tolv ottendelstakt

Takteres som fire fjerdedele

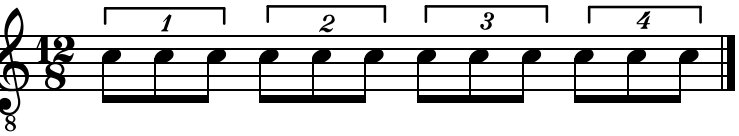

Ni ottendelstakt

Takteres som tre fjerdedele

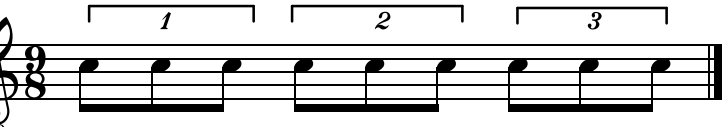

Seks ottendelstakt

Takteres som to fjerdedele

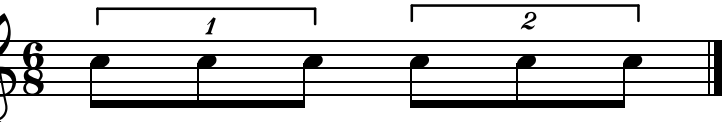

Kaldes også alle breve. Værdi som fire fjerdedele. Takteres som to fjerdedele

Halv takt

Sådan kan halv takt også skrives:

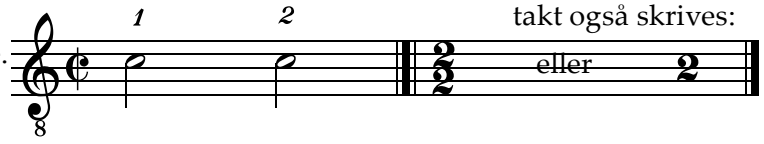

Tre ottendelstakt

Takteres som tre fjerdedele

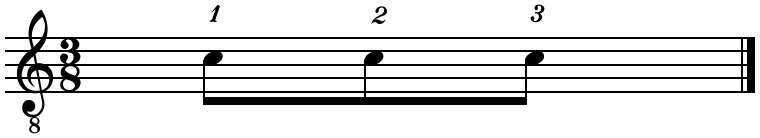

Om sløjfer, bindebuer og synkoper

Sløjfer, bindebuer (legato) og synkoper skrives med en bue over noderne. Deres betydning fremgår af følgende:

Sløjfede noder (legato) skal spilles uden tydelige mellemrum.

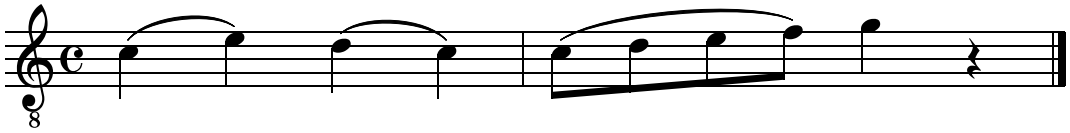

Bundne noder skal holdes i den fulde værdi.

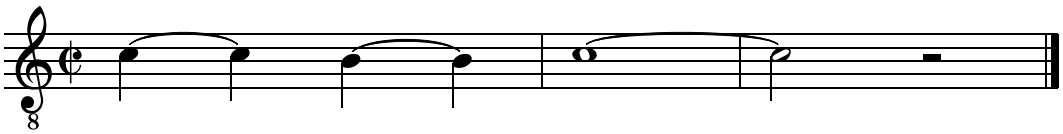

Synkoperede noder er noder der går fra en ubetonet taktdel og holdes over på den næste, betonede.

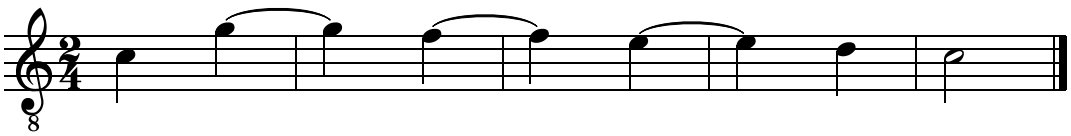

Om fortegn

Fortegn kan bruges to steder:

Lige efter nøglen, hvor fortegnet holder til næste nøgle, eller til stykket er slut.

Ved en given node. Bruger man det ved en node gælder det enten takten ud, eller til det næste fortegn på samme tone i samme takt.

Man bruger følgende fortegn:

♯ (kryds) hæver tonehøjden med en halv tone.

𝄪 (dobbeltkryds) hæver tonehøjden med en hel tone.

♭ (b) sænker tonehøjden med en halv tone.

𝄫 (dobbelt b) sænker tonehøjden en hel tone.

♮ (opløsningstegn) fjerner et bestående fortegn.

Hævede og sænkede toner har specielle navne. De fremgår af følgende:

Nodenavne med ét fortegn

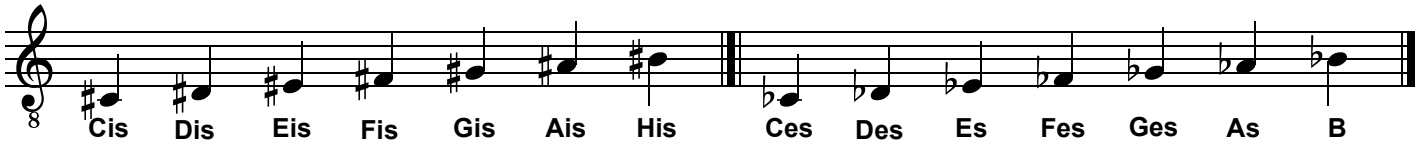

Om intervaller

Intervaller er afstanden mellem to toner. De har navne som følger:

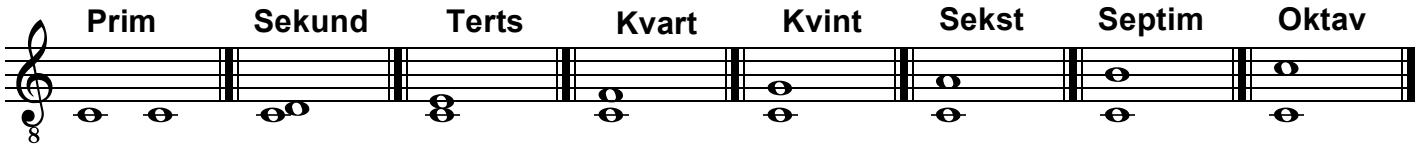

Om toneart og tonekøn

Alle toner, også de med fortegn, kan være starten på en tonerække, som den vi har arbejdet med til nu. Det behøver altså ikke at være C man starter med. Der er nogle regler for hvilke afstand en given tone har til den næste højere (en halv eller en hel tone).

For hver ny grundtone taler man om en ny toneart.

Tonearter findes efter to regler, der giver en forskellig fornemmelse for den samme række af toner. Den ene regel giver dur-tonearter. Den anden giver mol-tonearter. Forskellen ligger i springet mellem andet og tredie trin, hvorvidt man har en stor eller lille terts, altså en to hele toner, eller en hel + en halv tone. Stor terts giver en dur-toneart, lille terts giver en mol-toneart.

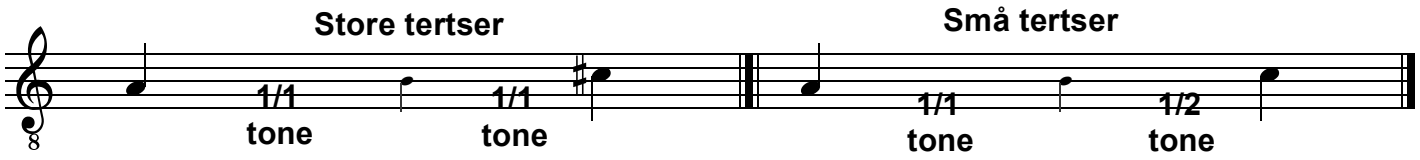

Om skalaer

Der findes to typer af skalaer: diatoniske og kromatiske. Diatoniske skalaer bygger på de samme mønstre af 5 hele og to halve toner, som vi har mødt det i C-dur og a-mol. Kromatiske skalaer omfatter alle halve toner, og bliver således på 12 toner.

I diatoniske skalaer er rækkefølgen af hele og halve toner fast.

I dur ligger de to halve trin mellem III. og IV. trin og VII. og VIII. trin. Mønsteret bliver altså 1 1 1/2 1 1 1 1/2.

I mol ligger de to halve trin mellem II. og III. trin og VII. og VIII. trin. Mønsteret bliver altså 1 1/2 1 1 1 1 1/2.

C-durskala

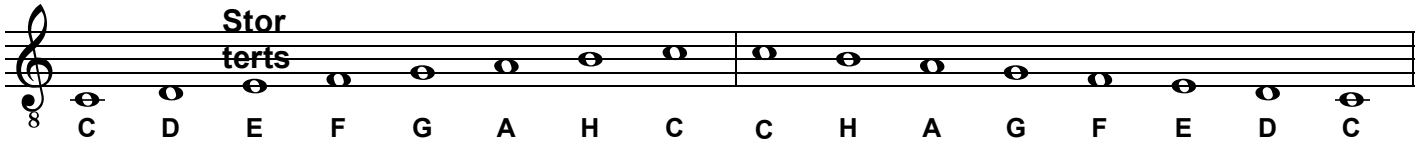

***(Melodisk)* a-molskala**

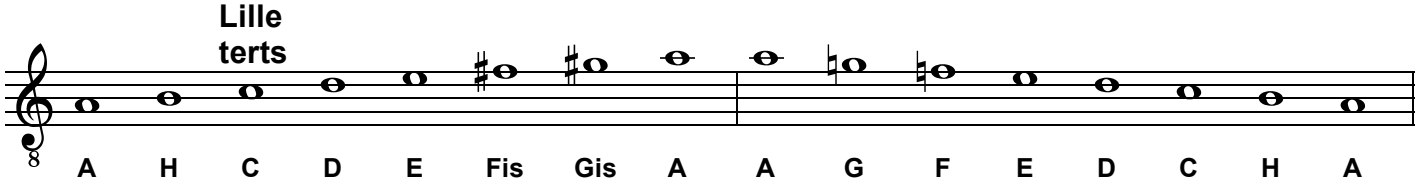

VI. og VII. trin hæves altid på vej op ad skalaen (med kryds eller opløsningstegn. Og ændringen opløses altid på vej ned ad skalaen.

En tonearts faste fortegn angives i starten af et system, og oftest i hver linie.

Den mol-toneart, der har de samme toner som en given dur-toneart, har grundtone en lille terts under dur-toneartens grundtone. Det kan vises i følgende skema, hvor den parallele mol-toneart står umiddelbart under sin tilhørende dur-toneart.:

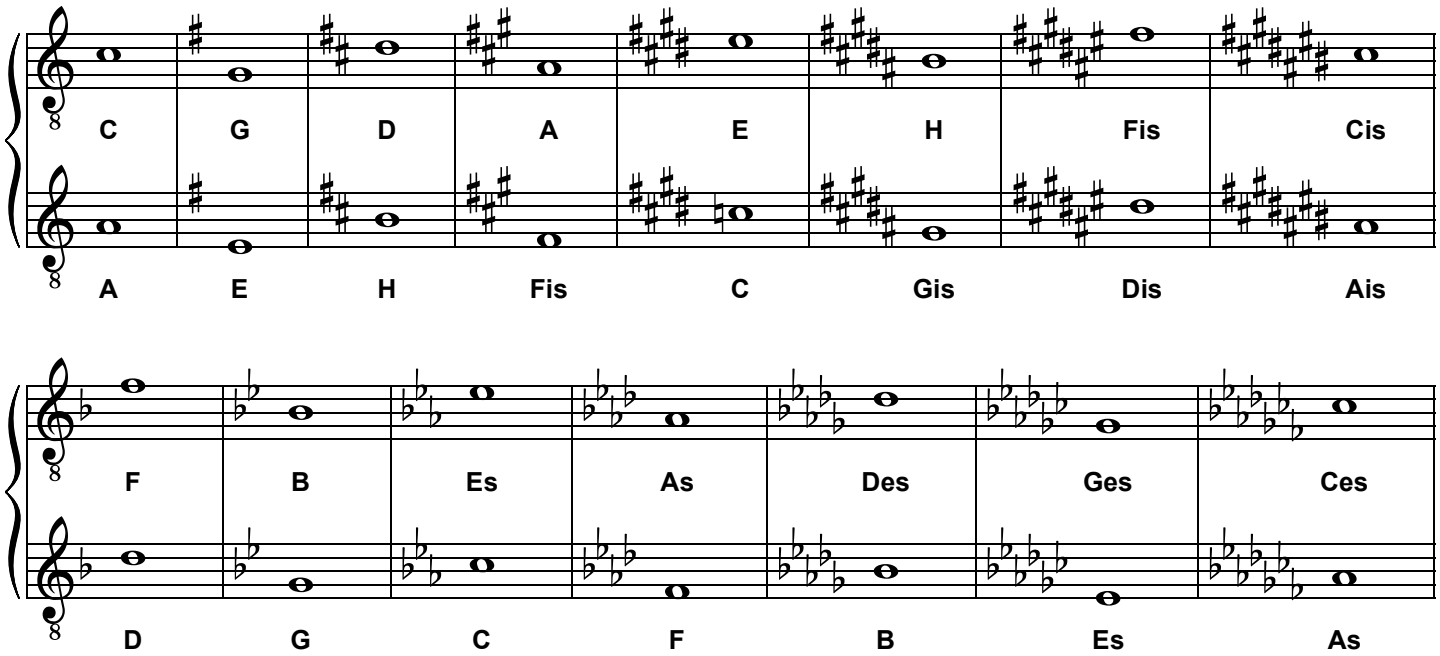

Man kan lære ovenstående hurtigere på to måder.

Man kan huske, at C-dur og a-mol ikke har fortegn.
For hvert nyt ♯ ligger den nye dur-toneart på trinnet over det nye ♯, og den nye mol-toneart et trin lavere end det nye ♯.

For hvert nyt ♭ ligger den nye dur-toneart fire trin under det nye ♭, og den nye mol-toneart to trin lavere end det nye ♭.

Man ser i et stykke, om det er dur- eller mol-tonearten, man starter i, ved at finde kvinten i første takt og se, om den er ændret med fortegn. Er den ikke det, er det dur-tonearten, ellers er det mol-tonearten. Ses kvinten ikke i første takt, kan man finde grundtonen i sidste takt, idet de fleste melodier slutter på grundtonen.

Carcassi præsenterer kun melodiske molskalaer i denne skole. I praksis bruges også ren og harmonisk mol.

En anden måde at lære fortegnene på, er at huske kvintcirklen. Kvintcirklen bygger på at de to tonearter med seks fortegn kan opfattes som "ens", fordi de anvender præcis de samme toner, bare med forskellige navne. Man kan derfor hægte de to rækker ovenfor sammen i en cirkel, der ses på nedenfor.

Kvintcirklen

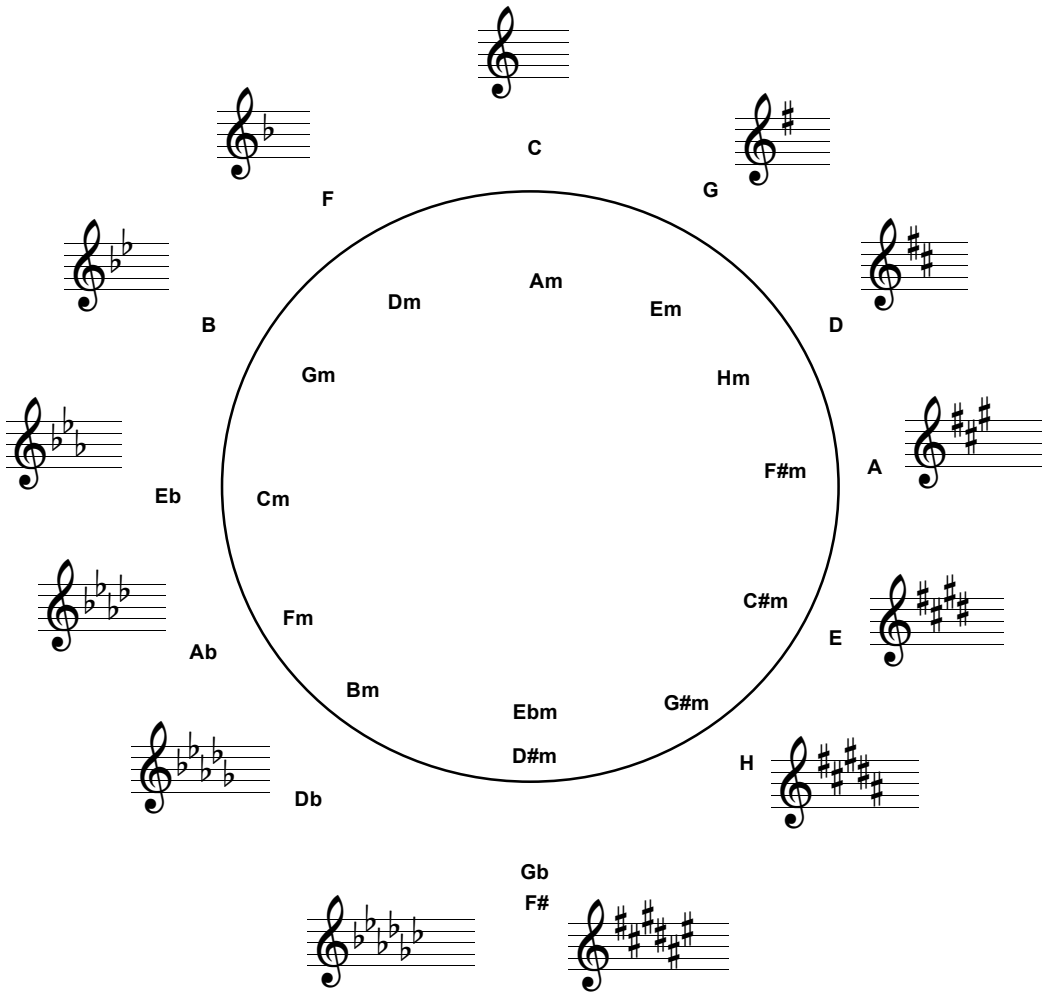

Om forkortelser

Man bruger ofte forkortelser, når en node eller nodefigur skal gentages. For enkelttoner markeres med faner, hvor mange dele, tonen skal opdeles i. For nodefigurers vedkommende markeres med efterstillede skråstreger.

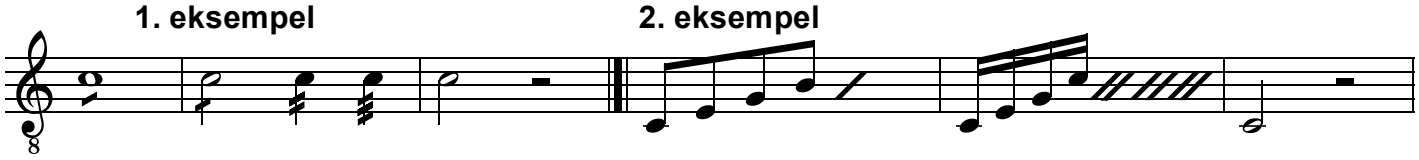

I det første eksempel ovenfor er der en ottendedelsfane helnoden, det betyder, at den skal spilles som8 ottendelsnoder. Halvnoden har også en ottendedelsfane, og skal så spilles som 4 ottendelsnoder. Den første kvartnode har sekstendelsfaner, og der skal derfor spilles som 4 sekstendedelsnoder. Den anden kvartnode har 32-delsfaner, og skal spilles som 8 sekstendedelsnoder.

I det andet eksempel fortæller antallet af skråstreger, hvor mange gange figuren skal gentages. I eksempel 2's første takt således en gentagelse, og i eksemplets anden takt 3 gentagelser.

Om fermat

Fermat betegner, at man må hvile på tonen eller pausen, som man vil.

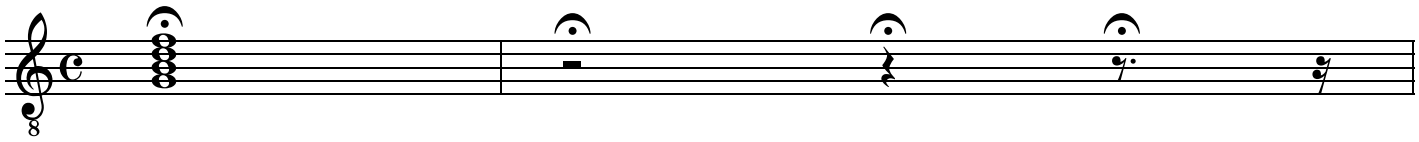

Gentagelses- og henvisningstegn

Gentagelsestegn sidst i en takt betyder at man gentager det foregående, enten fra det forrige gentagelsestegn, eller (hvis der ikke er et foregående) fra starten af stykket.

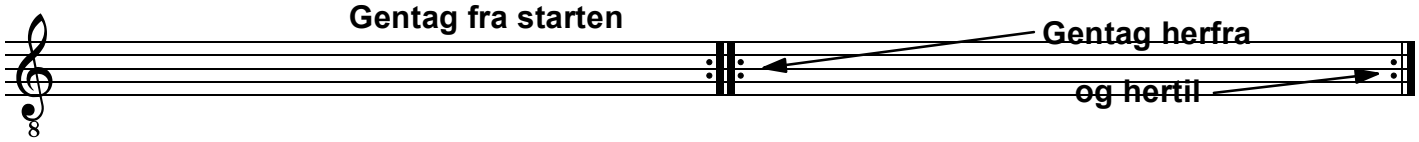

Da Capo eller D.C. betyder, at man skal gentage fra starten af stykket til Da Capo-markeringen.

Herudover kan man lægge tegn ind, f.eks. 𝄋. Man kan så angive en gentagelse til eller fra sådan et tegn. F.eks. dal 𝄋 for **fra** tegnet, eller al 𝄋 for **til** tegnet.

Et meget brugt ord er **Fine**, der betyder at dér skal stykket slutte.

Slutninger markeres ofte med 𝄌 (coda).

Nogle styrke- og hastighedsændringer

p piano, svagt

pp meget svagt

f forte, kraftigt

ff meget kraftigt

mf mezzo forte, middelkraftigt

sfz sforzando, med eftertryk

Cresc Rinf: crescendo, rinforzando, stigende i styrke

Smorz: Dimin smorzando, diminuendo, aftagende i styrke

Rall: Ritard rallentando, ritardando, med aftagende hastighed

Nogle italienske ord

Largo meget langsomt

Larghetto langsomt

Cantabile sangbart

Andante gående, roligt

Andantino lidt hurtigere end andante

Allegro muntert

Allegretto let, muntert

Grazioso elegant

Affettuoso med følelse

Maestoso majestætisk

Moderato afpasset, roligt

Vivace livligt, hurtigt

Presto hurtigt

Prestissimo meget hurtigt

Guitarskole
Første del

Om stemning af guitaren

Guitaren har seks strenge. *I dag er strengene af nylon.* De tre dybeste er omspundet med sølvtråd. Førhen brugtes tarmstrenge til de høje og silkestrenge med sølvtråd til de dybe.

Guitaren er stemt med en kvart mellem strengene. Dog er der kun en terts mellem anden og tredie streng.

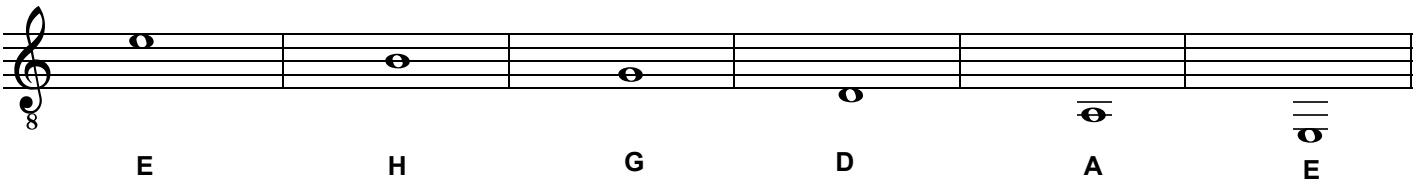

Om sidde- og håndstilling

For at kunne sidde afslappet,behøver man en passende høj stol. Venstre fod skal op på en fodskammel i passende højde, og højre ben og fod skal drejes lidt ud mod højre. Det venstre ben og foden skal være rettet fremad, og en stor del af vægten skal ligge på venstre ben.

Nogle foretrækker at bruge en pude eller et stativ på knæet i stedet for fodskammelen.

Nogle foretrækker at bruge en rem eller strop bagom ryggen i stedet for en skammel eller en pude.

I det tidlige 1800-tal var det almindeligt, bl.a. i Wien, at benytte en terz-guitar til førstestemmen i duetter, og til samspil med orkester.
Guitarerne var mindre end moderne guitarer, og terz'en lidt mindre end en "almindelig" guitar.
På billedet ses Jens Overbye med en kopi af en Stauffer-Legnani fra 1830'erne, og Peter Raabye med en kopi af en Stauffer-terz fra samme periode.
J.G. og J.A. Stauffer var de mest berømte guitarbyggere i Wien i begyndelsen af 1800-tallet. Bl.a specielle instrumenter som Arpeggionen (Celloguitaren).

Når man har sat sig som foreslået, sætter man guitaren på venstre lår med halsen pegende opad mod venstre, og netop støttet på højre lår. Denne stilling giver en god balance uden at man bliver stiv.

Venstre hånd

Guitarens hals holdes mellem tommelfingeren og de øvrige fingre på venstre hånd. Blommen på tommelen skal ligge an mod bagsiden af halsen, ca. midt mellem halsens sider og ca. ud for langfingeren (se billedet). Overarmen skal hænge frit, albuen skal være lidt ud fra kroppen, håndleddet næsten strakt. Pege-, lang-, ring- og lillefinger skal være over hver sit bånd på halsens forside, klar til at gribe strengene. Fra denne stilling når man let de tre højeste strenge. For at nå de tre dybe strenge, må man bøje lidt mere i håndleddet, og flytte tommelen lidt i retning af de høje strenge. Ind i mellem bruger man også tommelen til at gribe toner på 6. streng; dette kan i noder markeres med et P for pouce (tommel på fransk).

Højre hånd

Underarmen støttes på kanten af guitaren, hvor siden møder dækket. Lillefingeren drejes lidt til siden for de andre fingre, og støttes let på dækket, tæt på 1. streng. Tommelfingeren drejes lidt til siden fra resten, over de tre basstrenge, og pege-, lang- og ringfinger holdes let krummede over de tre høje strenge.

Vil man spille blødt, spiller man tæt på lydhullet. Vil man spille lidt skarpere, spiller man tættere på stolen.

Hos Carcassi bruges alene tommelen til alle tre basstrenge. Det er ikke så almindeligt mere.

Hvordan strengene slås an

Anslaget gøres som hovedregel med kun fire fingre: tommel-, pege-, lang- og ringfinger. 4., 5. og 6. streng, der i reglen bruges til bastoner, anslås med tommelen. De tre øvrige strenge anslås i skalaer og melodistemmer med skiftevis pege- og langfinger.

For at opnå en passende styrke, skal anslaget være tilpas kraftigt, men uden stivhed. Man anslår strengen med spidsen af fingeren, uden at bruge negle (O.a.: Idag er det mest almindelige anslag med negle, men til musik fra lærebogens egen tid, undgår man med fordel neglespil). Anslaget skal være i en lille vinkel med strengen.

Tommelen skal almindeligvis hvile på næste streng umiddelbart efter anslaget, med mindre den streng skal klinge, eller der umiddelbart skal anslås en anden tone med tommelen.

Det sker også ofte, at tommelen anslår en tone på 2. eller 3. streng, og pegefingeren samtidigt en tone på 4. eller 5. streng. Det sker ofte i akkorder, arpeggier og i terts-, sekst- og oktavfølger, og også ind i mellem i melodistemmer. Det kan betyde at nogle toner anslås dobbelt, og kun slås nedad når det er i tostemmige stykker.

I noder markeres det ofte, hvilken finger på højre hånd, der skal anslå en streng. Tommelen markeres med p eller +, pegefingeren med i eller **.** , langfingeren med m eller **..** , ringfingeren med a eller **...** . Bogstaverne er de første i de spanske navne for de respektive fingre: pulgar, indio, medio og annular. Idag er det mest almindeligt at benytte p, i, m og a, og at undgå de grafiske tegn.

For venstre hånd markeres fingersætning med tal. ***0*** betyder løs streng, ***1*** pegefinger, ***2*** langfinger, ***3*** ringfinger og ***4*** lillefinger.

Eksempel

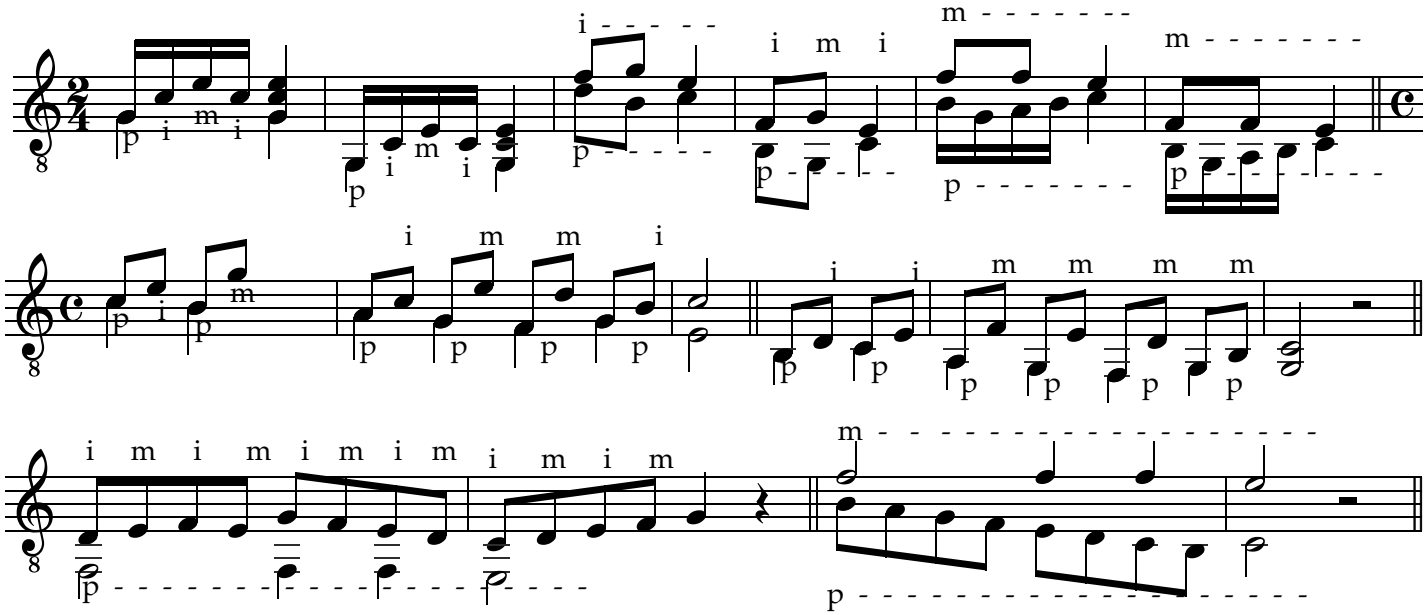

Stemning af guitaren

Der er flere måder at stemme en guitar på. Her beskrives den klassiske med en stemmegaffel i A. *Idag er det mere almindeligt at bruge en (kromatisk) tuner, der er et stykke elektronik, der kan sikre en meget høj nøjagtighed.*

Bruger man stemmegaflen, stemmer man 5. streng op, så den stemmer med gaflen. Så sætter man en finger på 5. strengs 5. bånd, slår strengen an, og stemmer 4. streng op til det D, der fremkommer. Herefter finder man G på 5. bånd på 4. streng, og stemmer 3. streng efter denne tone. H findes herefter på 4. bånd på 3. streng, og 2. streng stemmes efter den. 5. bånd på 2. streng giver et E, der bruges til at stemme 1. streng. Til sidst stemmes 6. streng til E to oktaver under 1. streng.

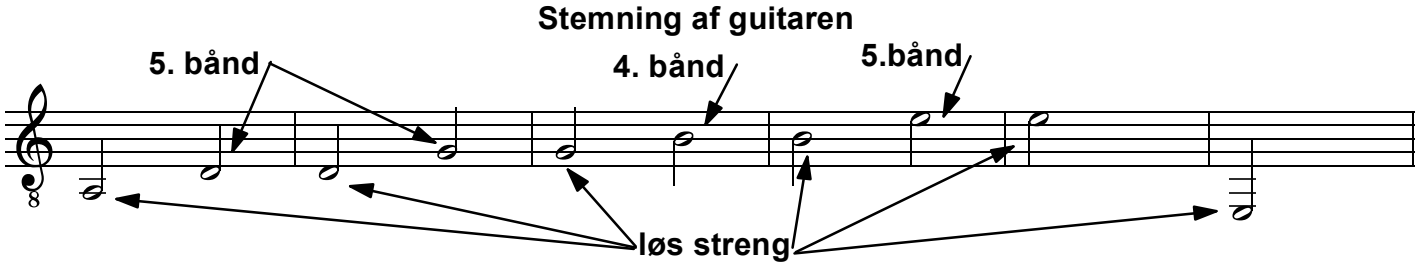

Når man har stemt guitaren op, som ovenfor, efterprøver man stemningen ved at spille nogle samtidige oktaver:

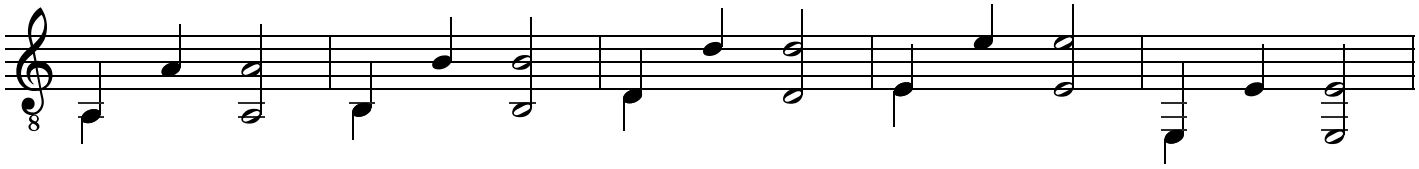

Om positioner

Der er lige så mange positioner, som der er bånd. Når pegefingeren er i 1., 2., 3. bånd o.s.v., er man i 1., 2. resp. 3. eller højere position.

En skala i første position

I det følgende eksempel markeres med tal over noderne, hvilken finger og hvilket bånd, mens tegnet under betegner højrehåndens fingersætning. Markeringerne er gennemgået ovenfor.

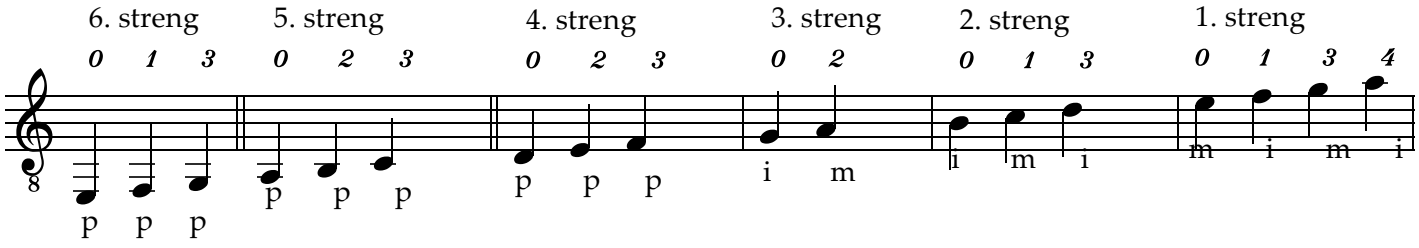

Øvelse

Tonerne i første position

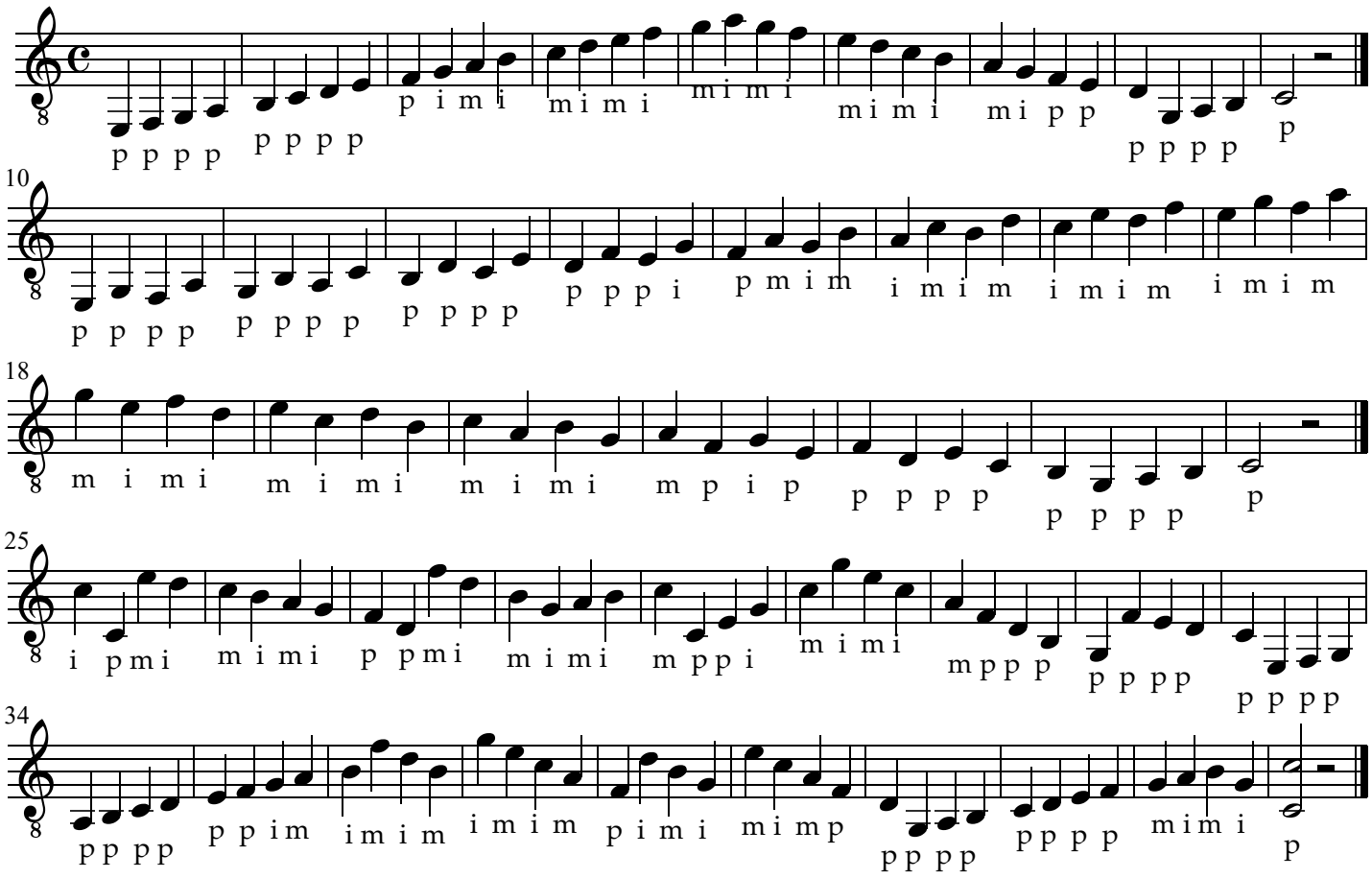

Kromatisk skala med ♯'er

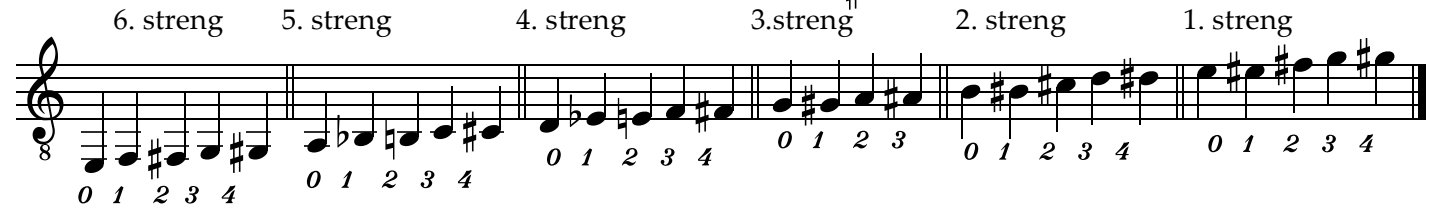

Kromatisk skala med ♭'er

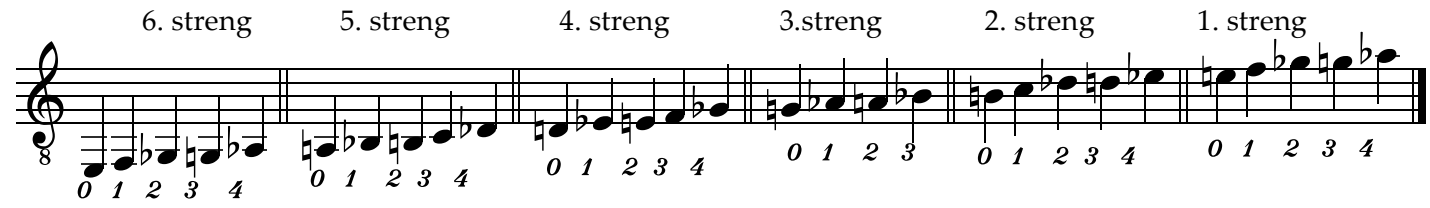

Øvelse

Toner med fortegn

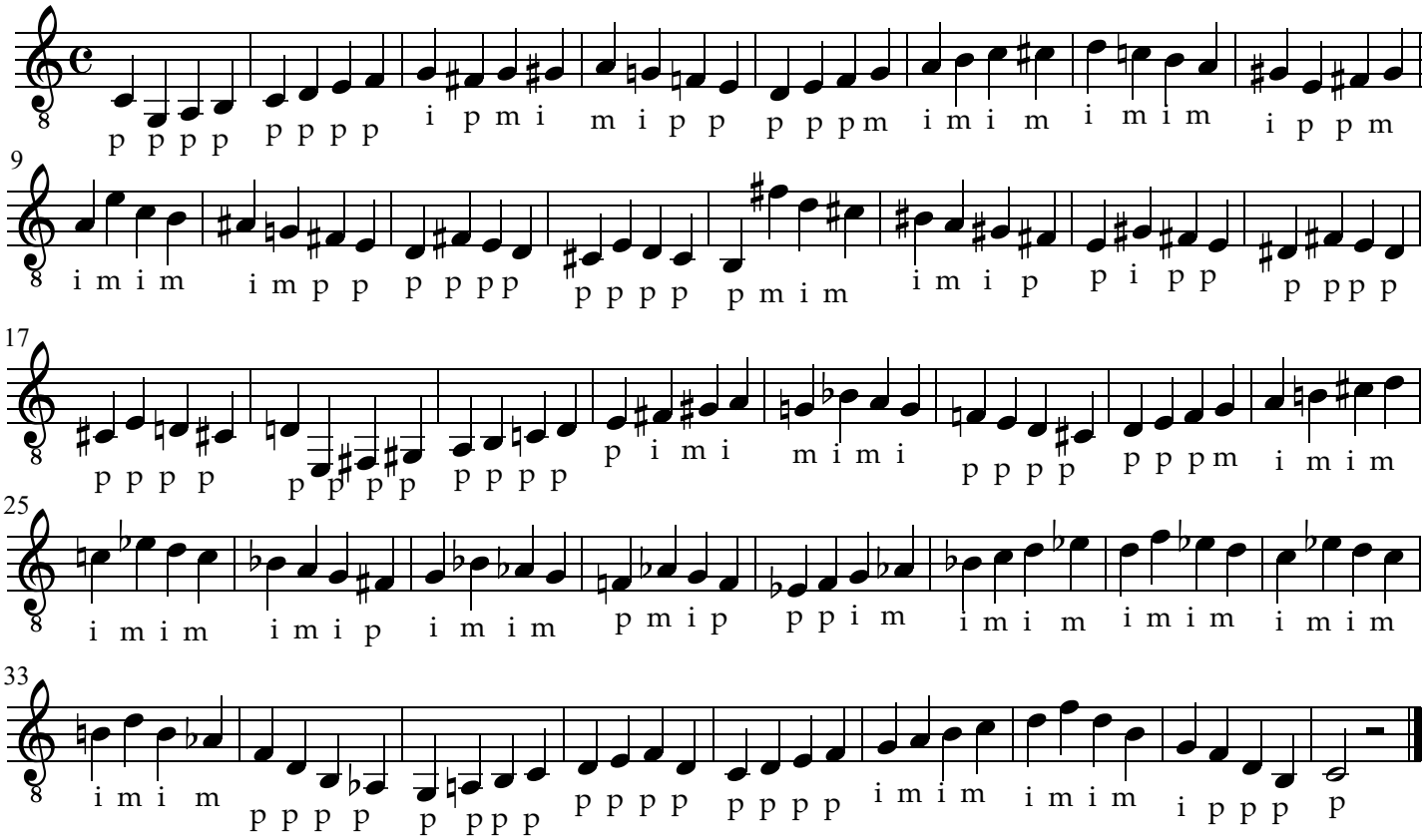

Om akkorder, og hvordan de slås an

Flere noder over hinanden, der skal anslås samtidigt, kaldes en akkord.

Består en akkord af tre toner, bruger man tommel-, pege- og langfinger til at den an. Består akkorden af fire toner, bruger man også ringfingeren. Er der fem eller seks toner, glider tommelen over de dybeste tre, mens de øvrige fingre slår de tre øvrige strenge an.

For at intonere akkorden tydeligt, skal fingrene på venstre hånd stå bøjet som hamre, og trykke strengene ned så tæt på båndene som muligt, og må ikke hæmme nabostrenges svingninger. Så sættes højre hånds finge på de strenge, der skal slås an, og sætter strengene i svingninger.

Nogle gange skal akkorderne brydes, eller spilles som på harpe (arpeggio), altså en streng ad gangen, men dog så hurtigt efter hinanden, at det lyder næsten samtidigt.

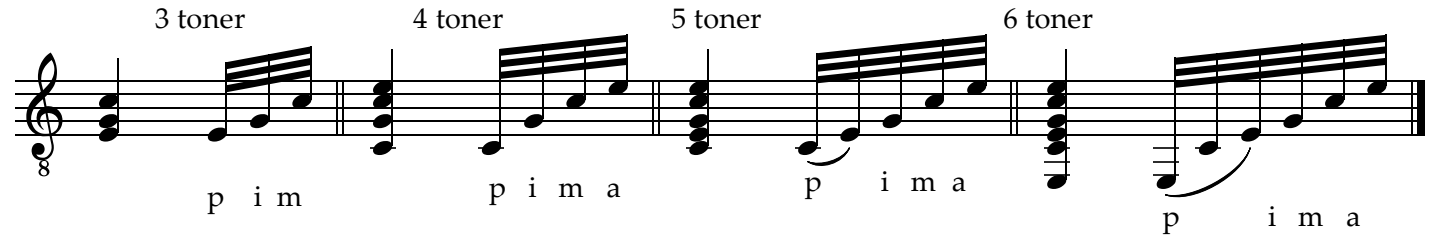

I stykker i langsommere tempi skal akkorder ofte brydes langsommere. Dette noteres ofte med en bølgelinie foran akkorden. I hurtigere tempi kan det samme tegn betyde, at hele akkorden skal brydes med tommelen.

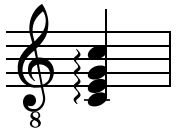

Om at dække flere strenge (barré)

Når venstre pegefinger trykker flere strenge ned samtidigt, kaldes det barré. Der skelnes mellem stor og lille barré. I en lille barré trykkes kun to eller tre strenge. I en stor barré trykkes alle 6 strenge ned. Barréer lettes ved at dreje venstre hånd lidt opad, og flytte tommelfingeren lidt nedad.

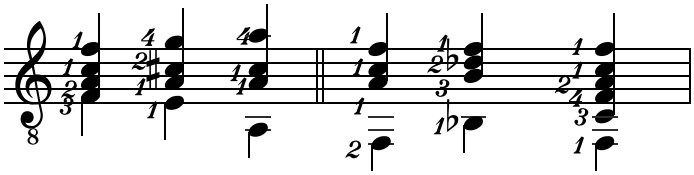

Om brudte akkorder (arpeggier)

Brudte akkorder består af et antal noder, der skal anslås efter hinanden i samme mønster. De bruges meget på guitar, fordi de virker specielt godt på dette instrument, og de er egnede til at træne bevægelighed i højre hånd.

En god udførelse kræver, at strengene er grebet med venstre hånd, før man anslår dem. Er strengene ikke grebet før akkorden udføres, kan den ikke spilles jævnt.

Fingrene på højre hånd skal blot sætte strengene i svingninger, og deres bevægelse er tidligere beskrevet.

Brudte akkorder for tre og fire fingre

De følgende arpeggier (brudte akkorder) er skrevet med henblik på træning af bevægeligheden i højre hånd, og for at træne fingersætninger for denne hånd.

Hver af øvelserne bør gentages ofte. Når eleven kan spille flere af dem hurtigt efter hinanden, kan man fortsætte på side (17 *** rettes til relevante sidetal ***).

De præsenterede akkorder tjener som forlæg for de 22 arpeggier.

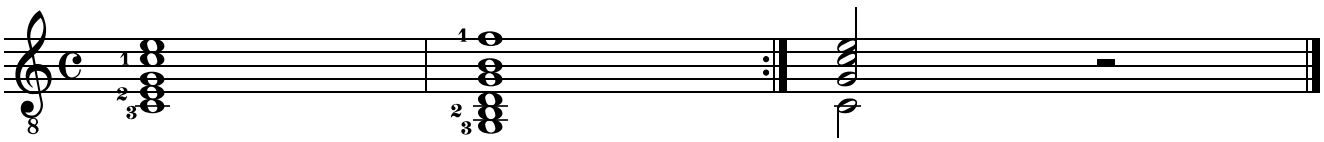

For tre fingre

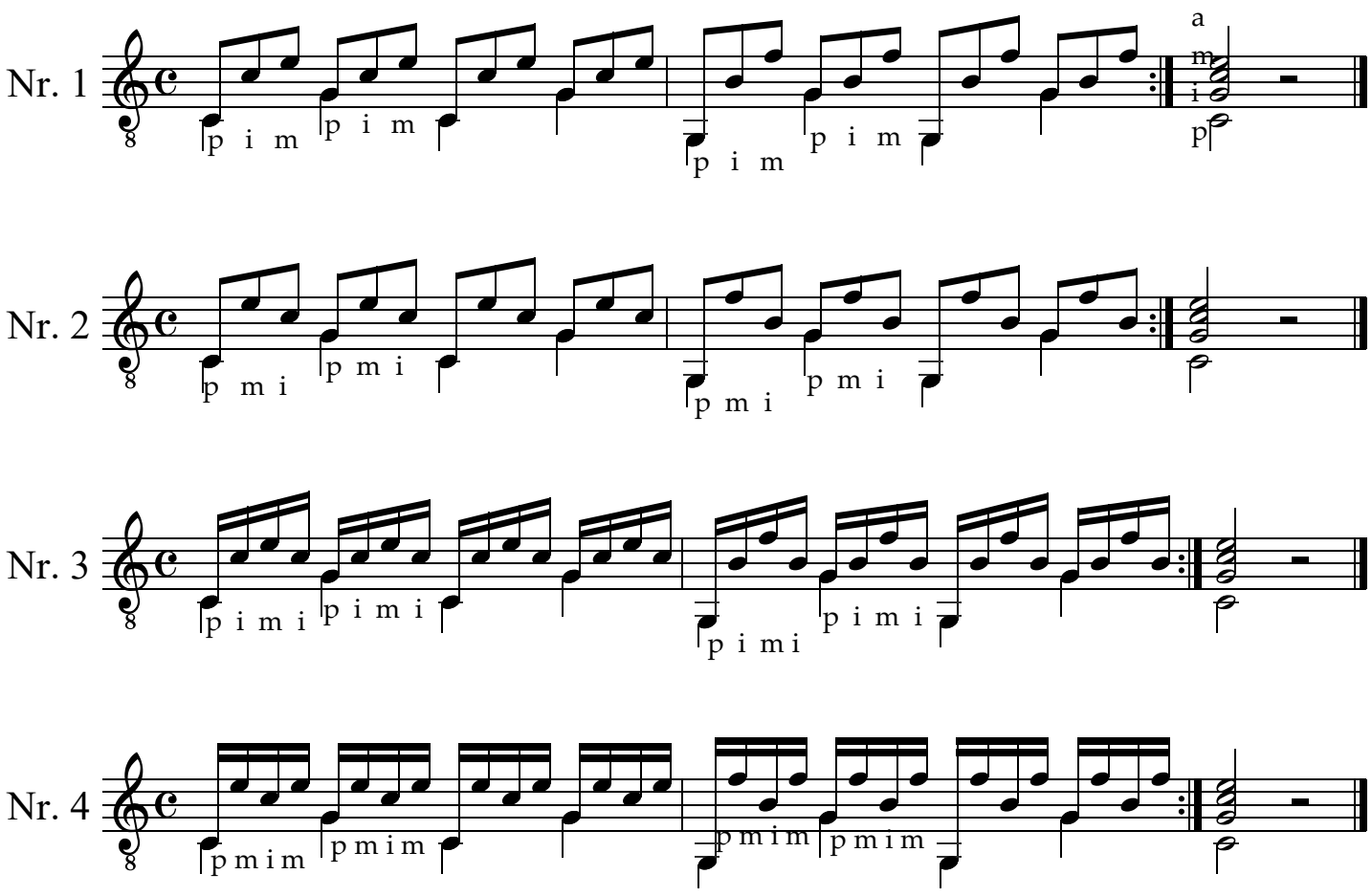

For fire fingre

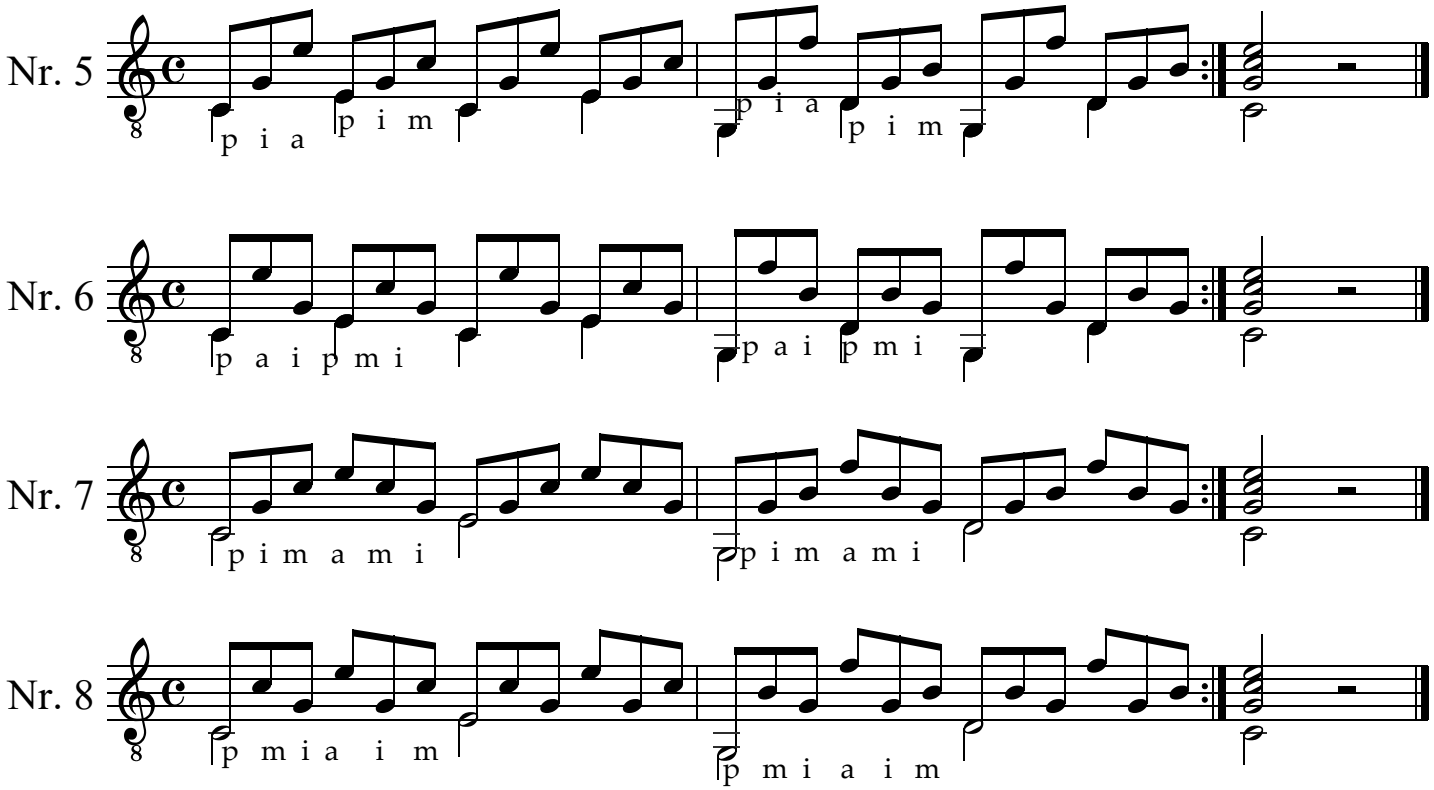

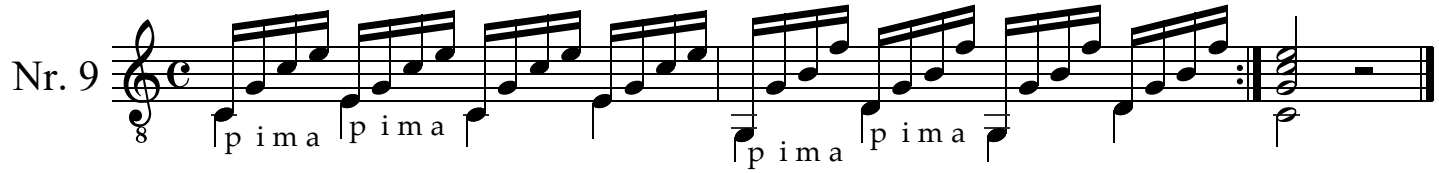

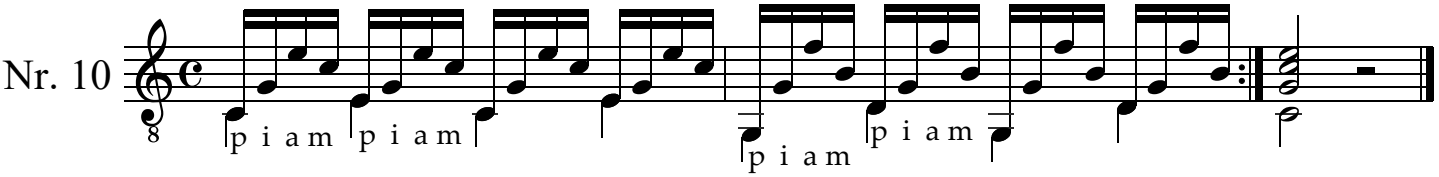

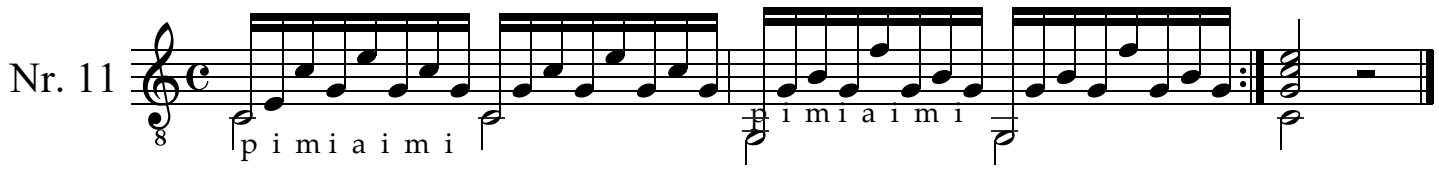

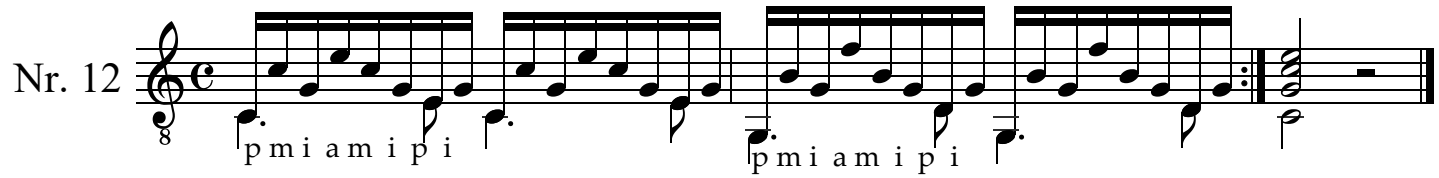

Hvor tommelen skal glide over de to første toner

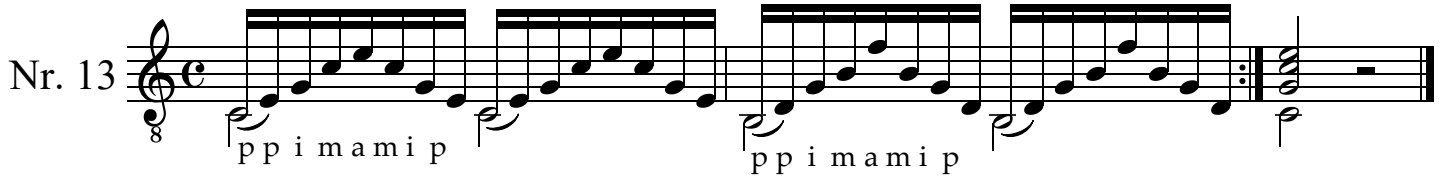

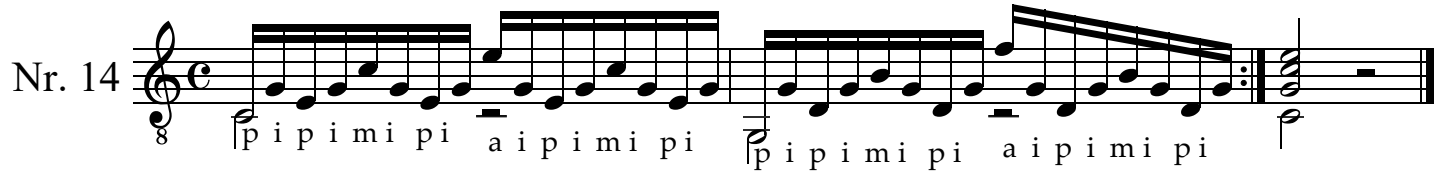

For tre fingre

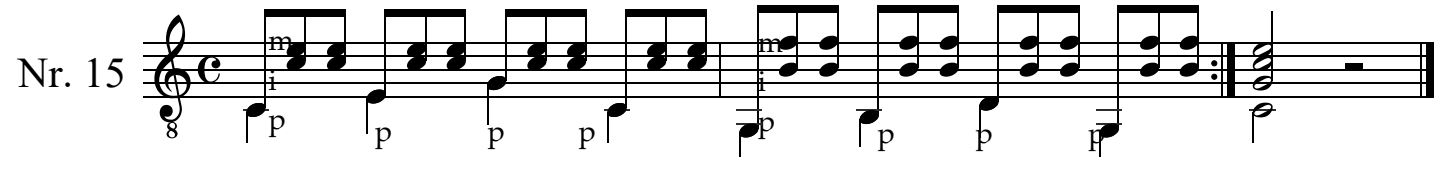

For fire fingre

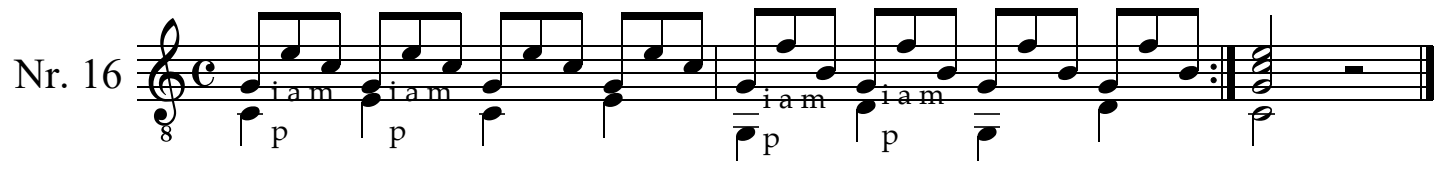

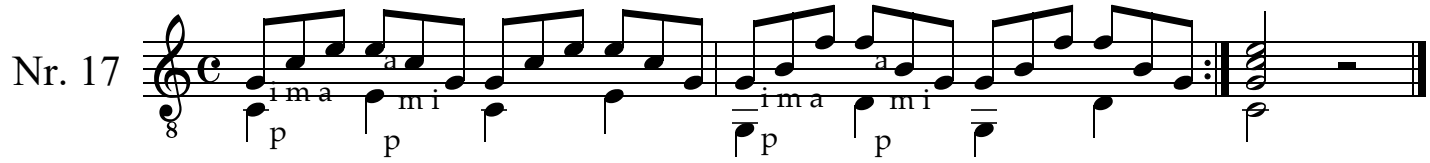

Hvor tommelen glider fra en streng til de næste

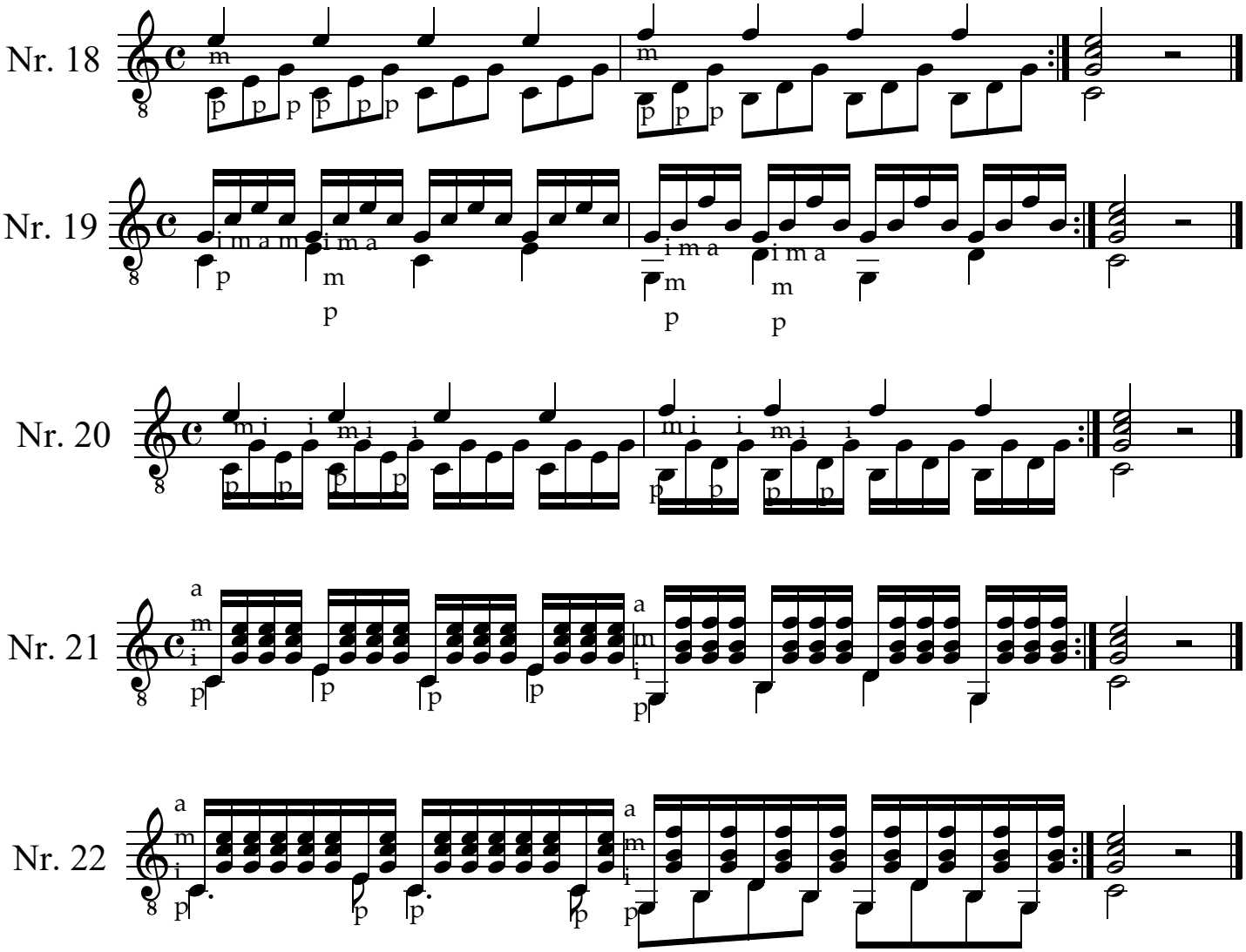

For at lette de følgende 8 øvelser, er de nødvendige akkorder noteret i øverste linie, så man kan forberede sit greb.

Buerne vises hvilke fingre, der ikke skal flyttes fra akkord til akkord.

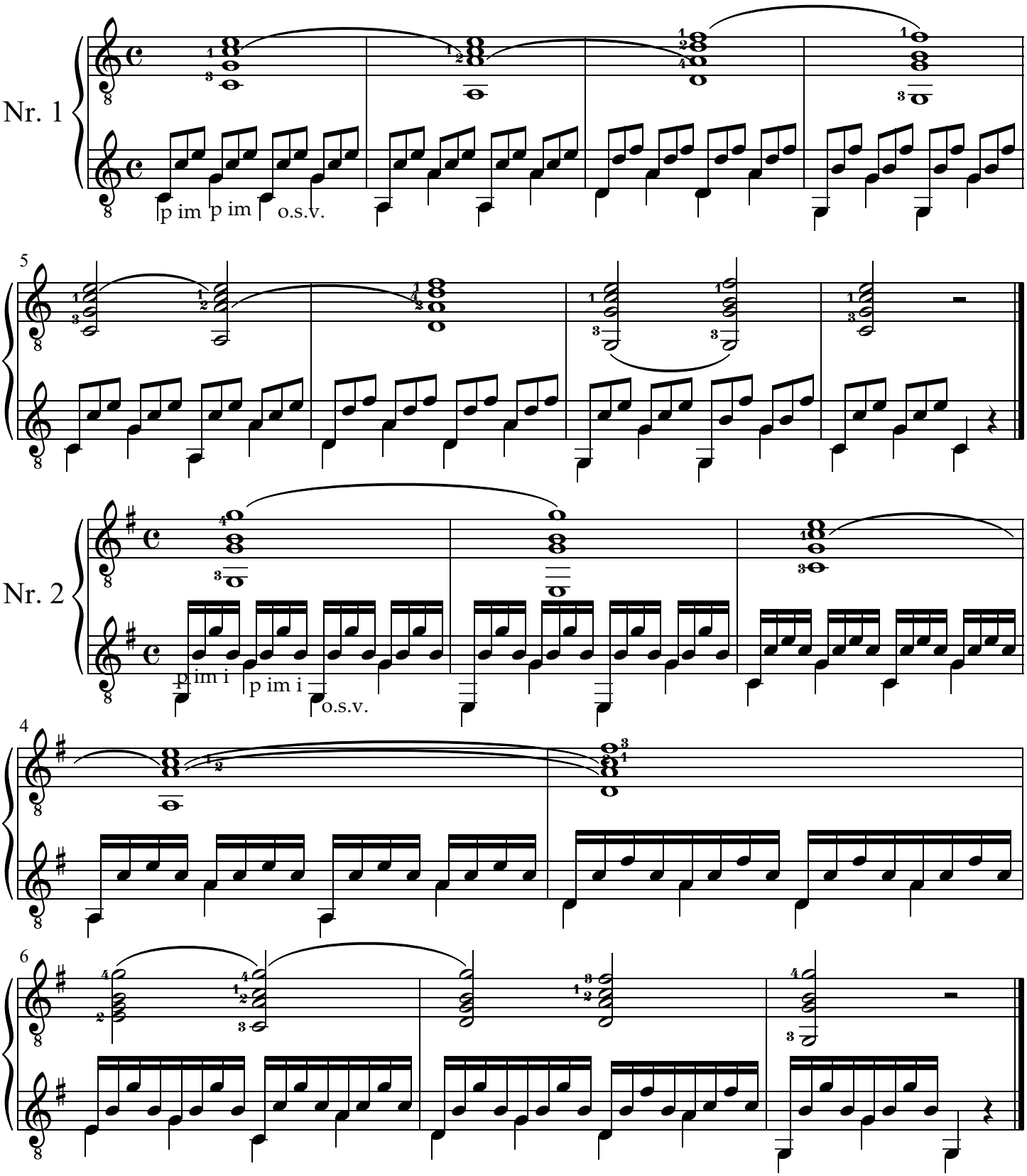

Nr. 3

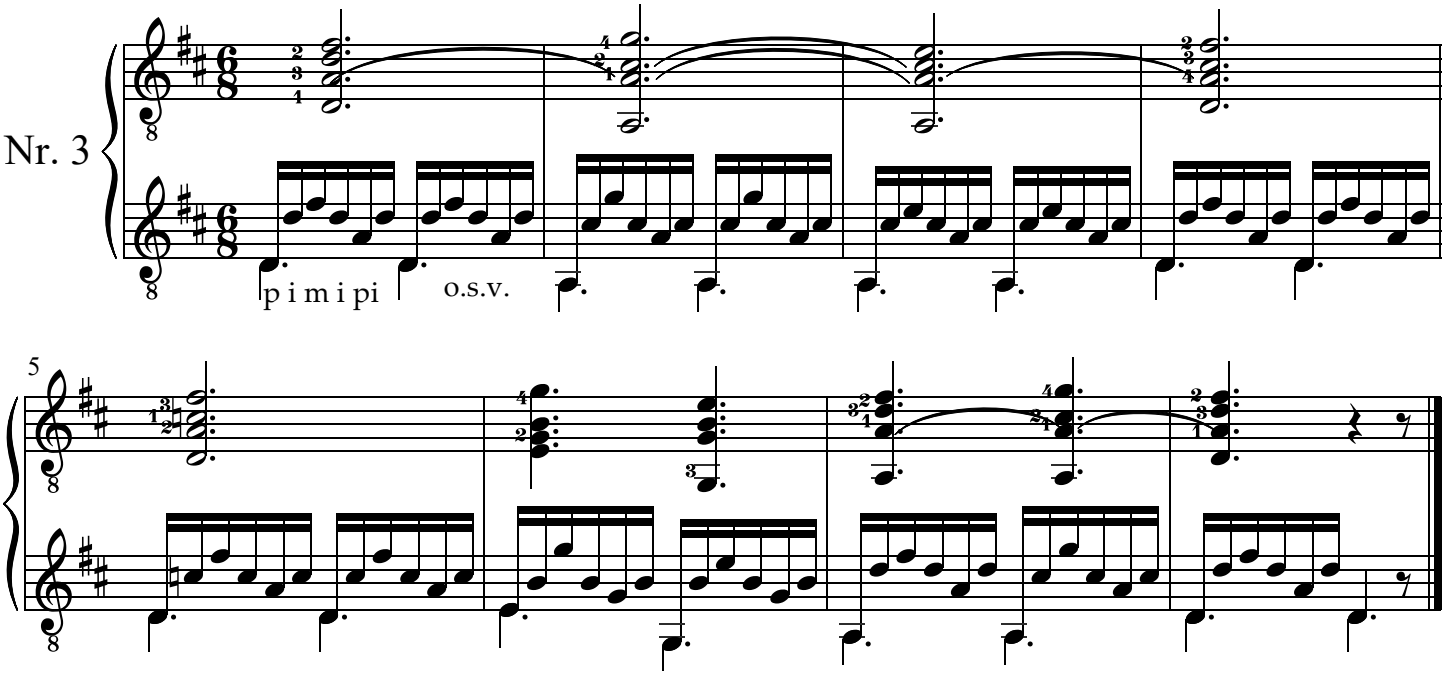

5

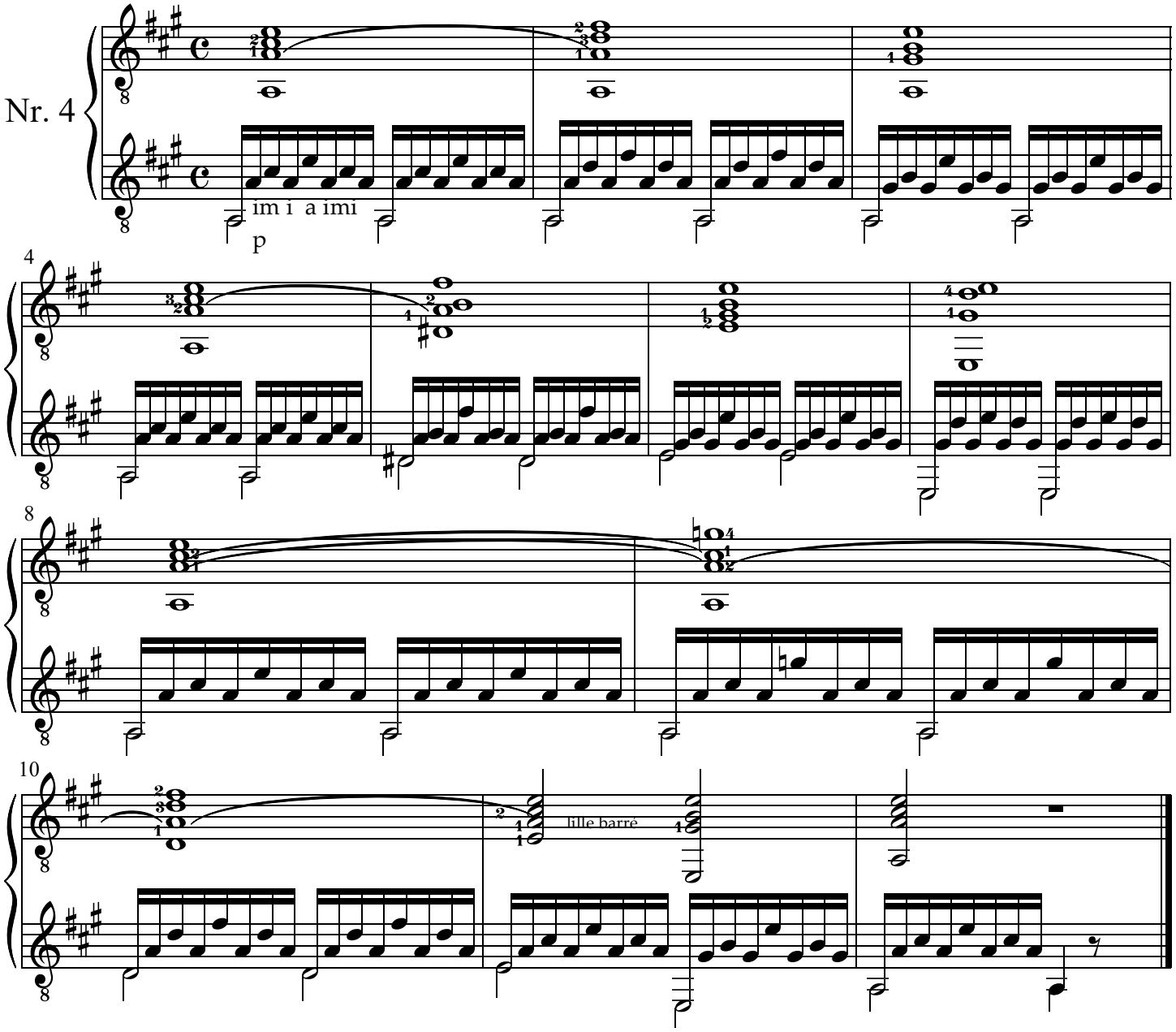
Nr. 4
im i a imi
p
4
8
10
lille barré

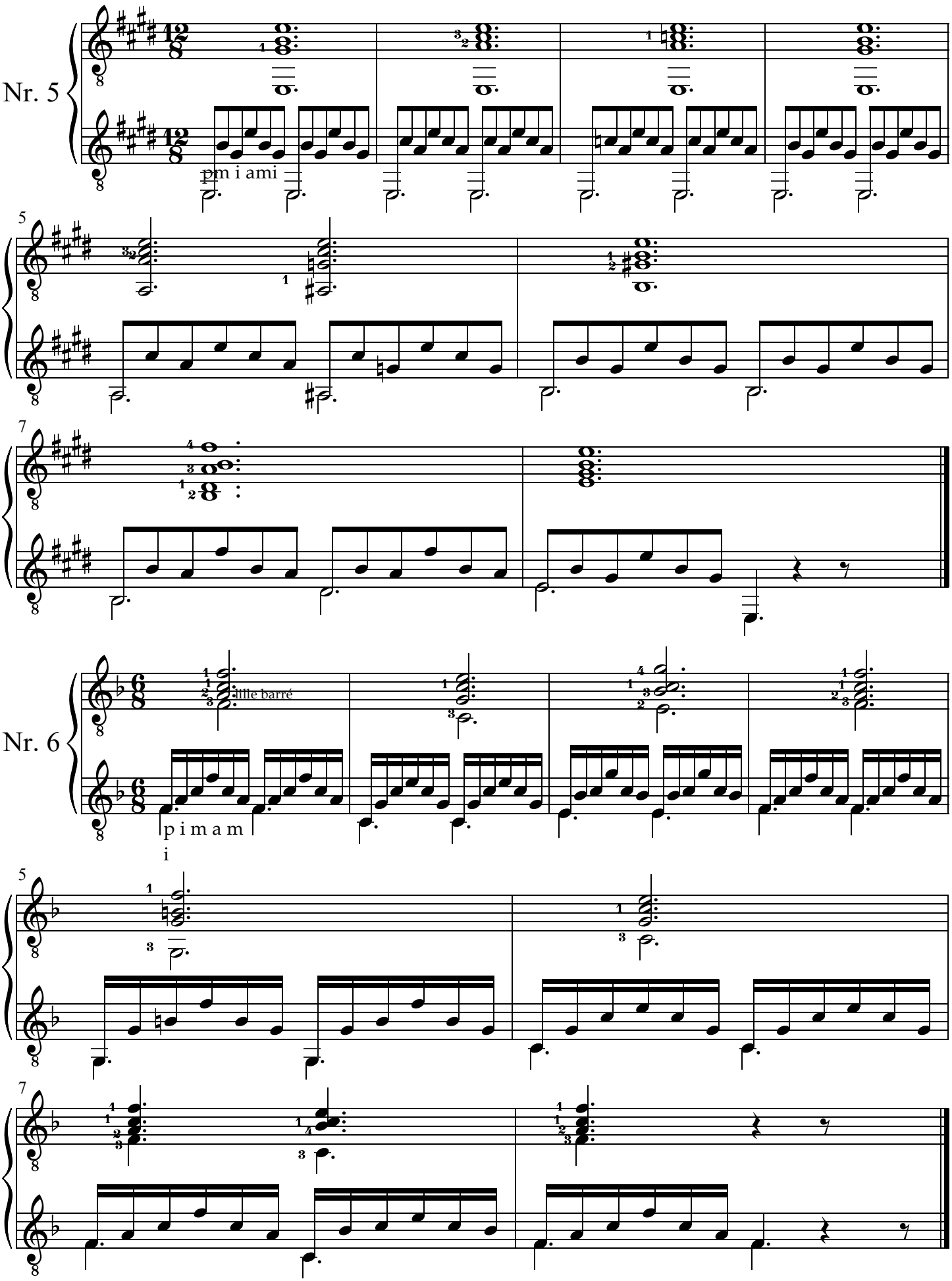
Nr. 5
pm i ami
Nr. 6
lille barré
p i m a m
i

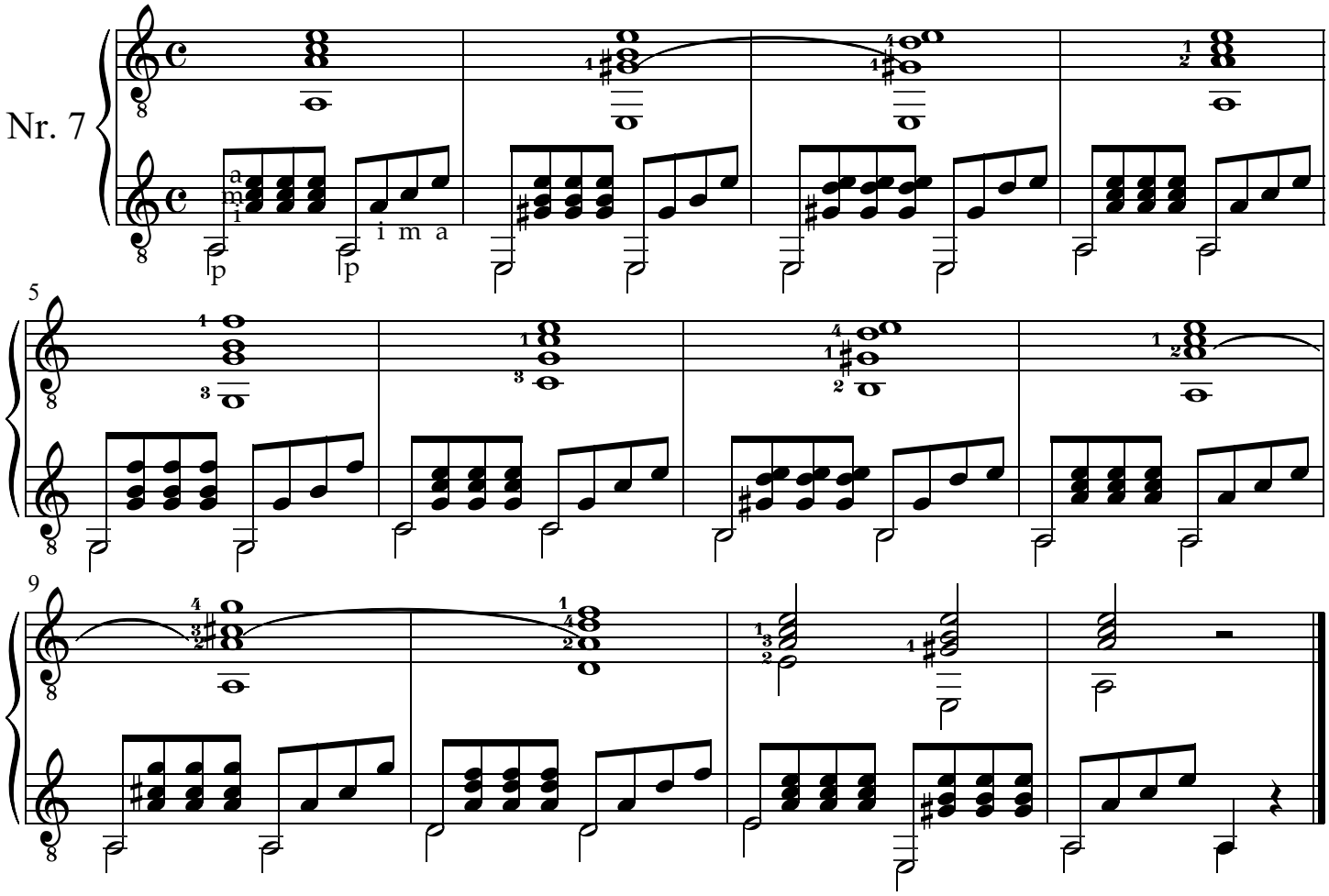
Nr. 7
p
p
i m a
5
9

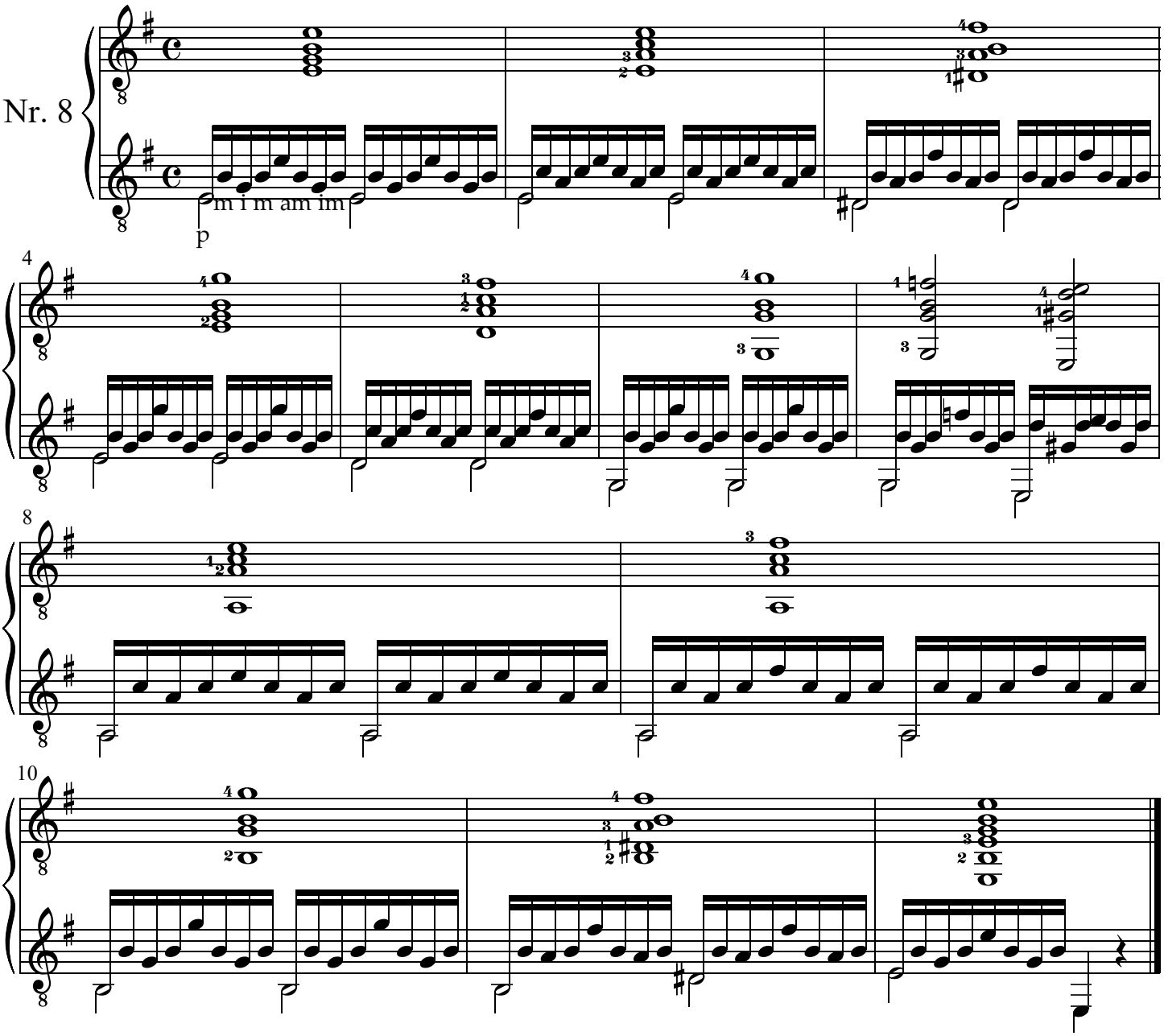

Man kan spille i alle tonearter på en guitar, men den har sine yndlingstonearter. De mest anvendte er C-dur, G-dur, D-dur og d-mol, A-dur og a-mol, E-dur og e-mol, F-dur. De øvrige tonearter er vanskelige på grund af et ofte forekommende barré, derfor indeholder denne 1. del af skolen kun skalaer, akkordfølger, øvelser og trinvist sværere stykker i de almindeligst anvendte tonearter. Jeg mener dog, at det er nødvendigt at kende og øve alle tonearter, og i 2. del af skolen finder man det, jeg har ment nødvendigt til det formål.

Skalaer, kadencer, øvelser, forspil

For at lette skalaspil, må man holde fingrene på højre hånd passende fra hinanden, så man uden at skifte position, kan sætte dem på strengene og løfte dem igen.

Man skal ikke løfte en finger fra en streng, før den næste tone er grebet, med mindre den ligger på det, der skal være en åben streng.

Når man i opadgående skalaer flytter fra en streng til den næste, må man ikke flytte fingeren for hurtigt, for at undgå at den åbne streng klinger.

I de følgende forspil og småstykker skal man anstrenge sig for at holde tonernes fulde værdi, både i bassen og i de øvrige stemmer. Det er en nødvendig forudsætning for et harmonisk spil.

C-dur

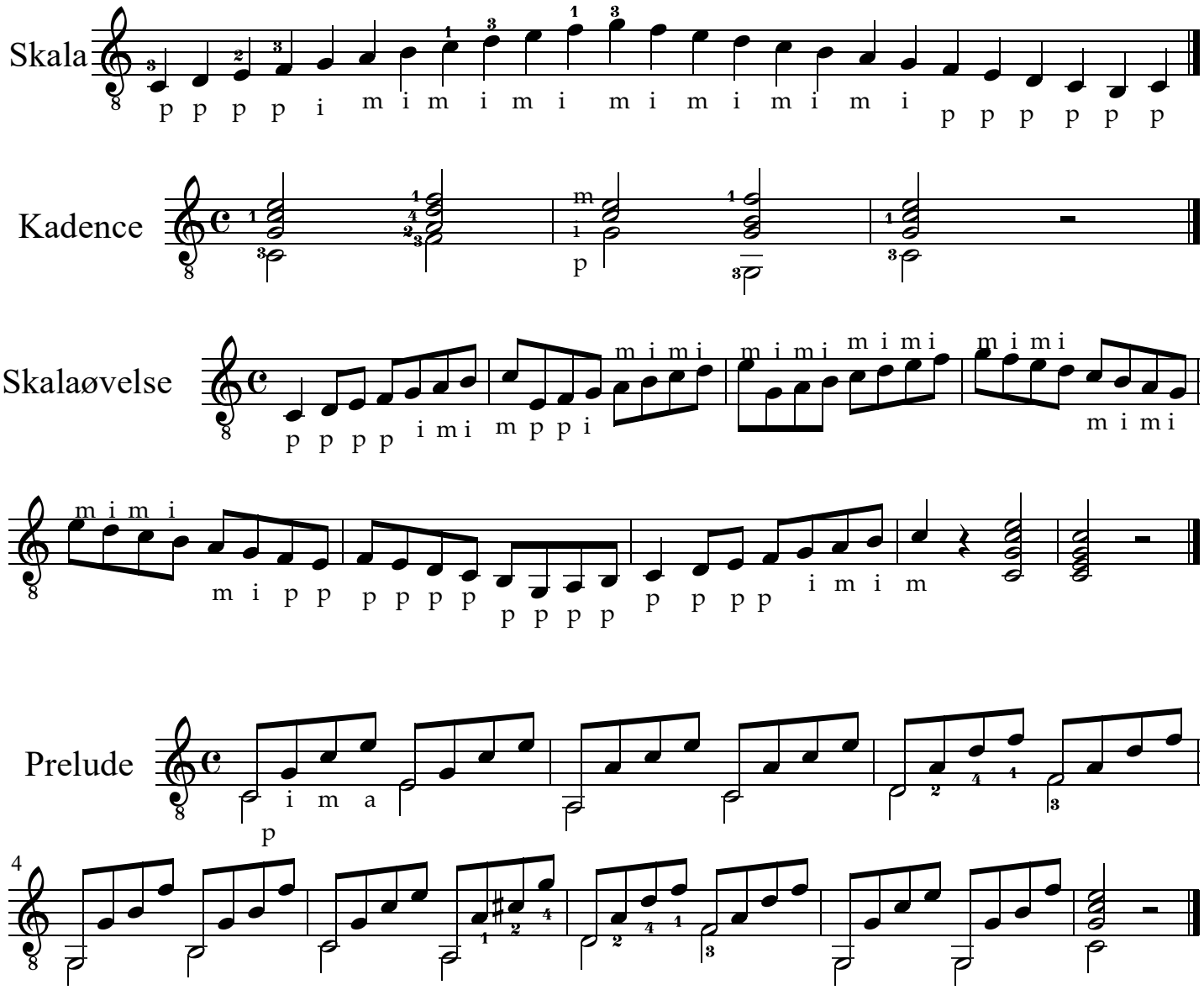

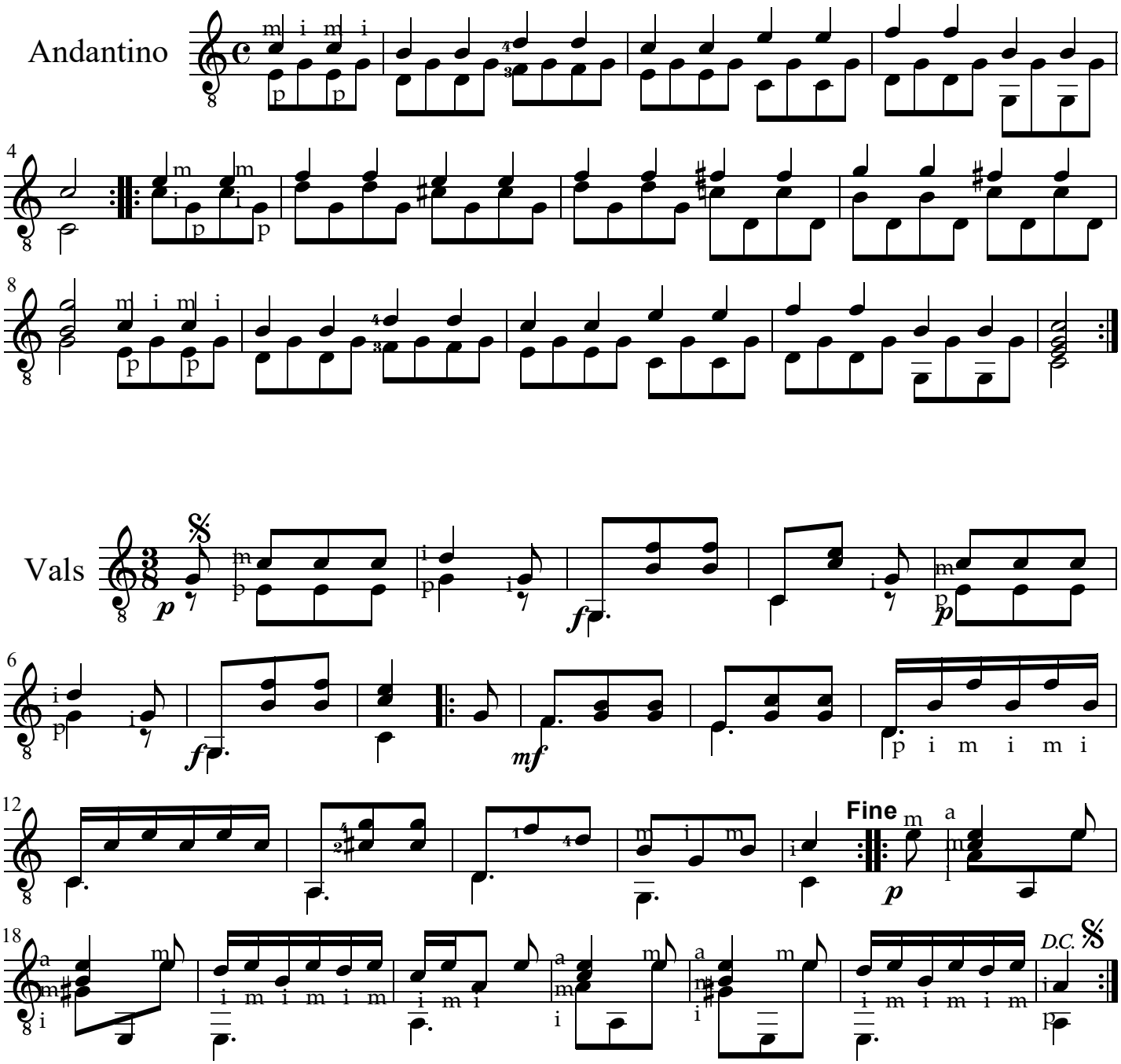
Andantino
Vals
Fine
D.C.

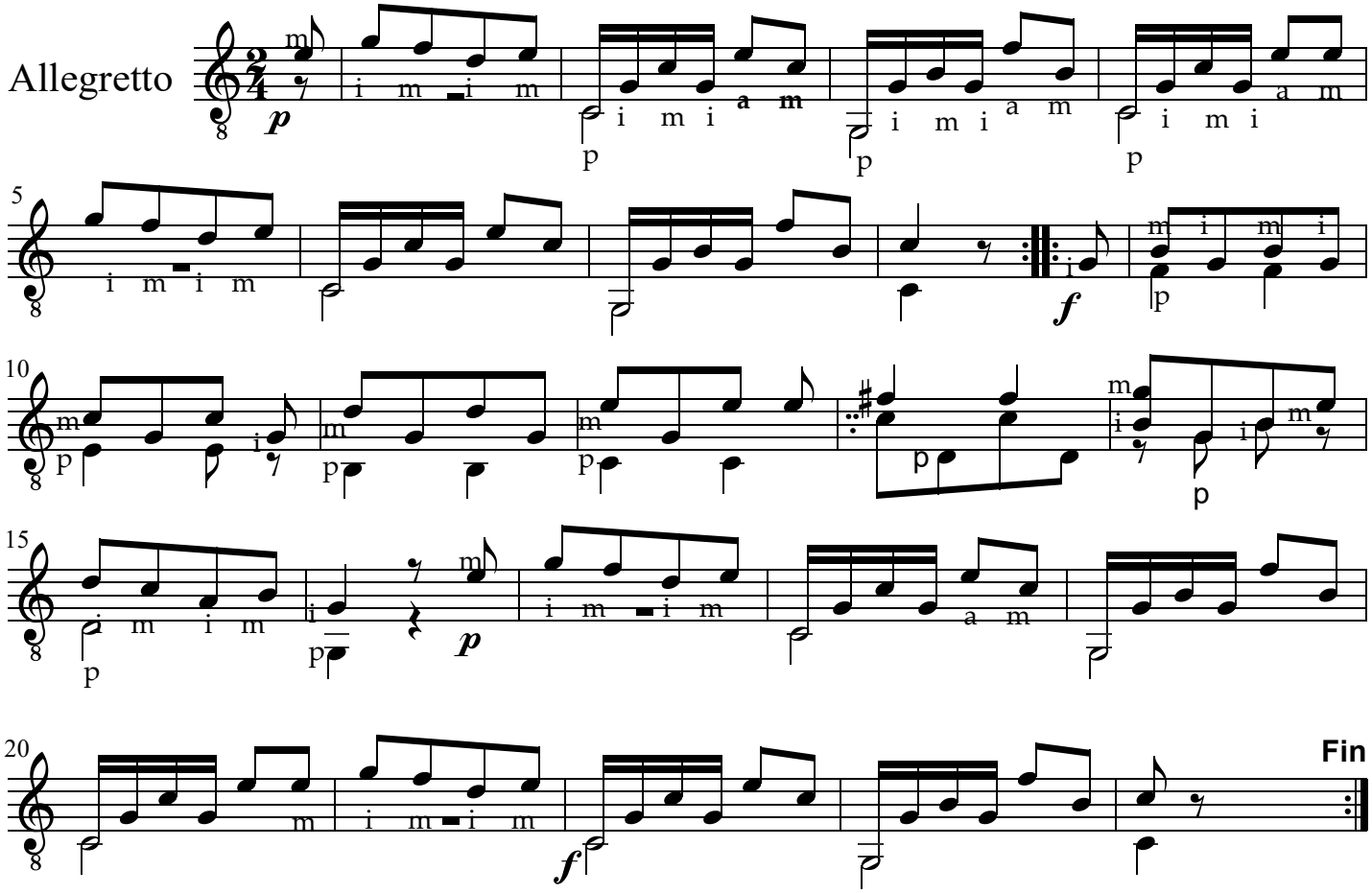

G-dur

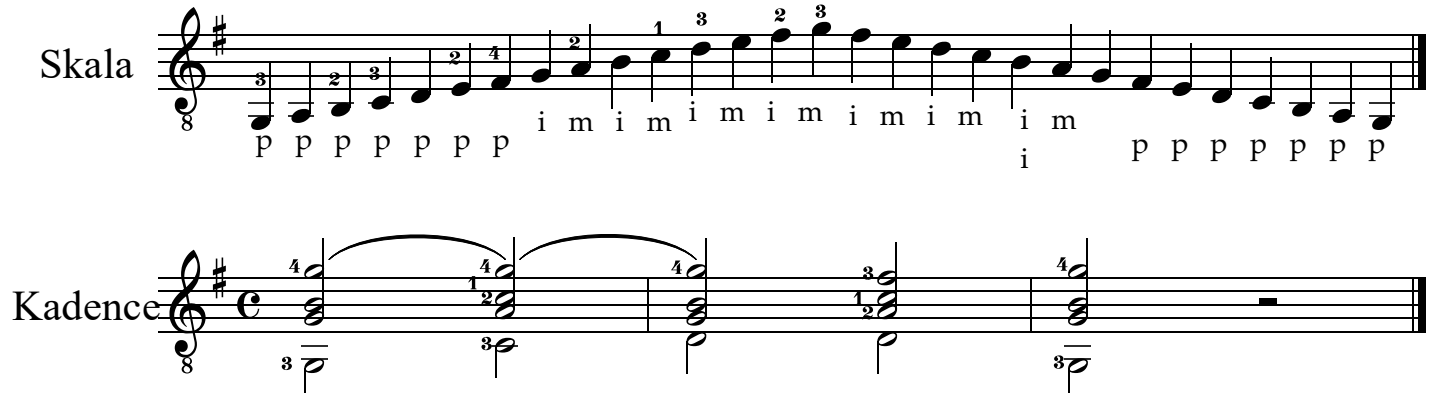

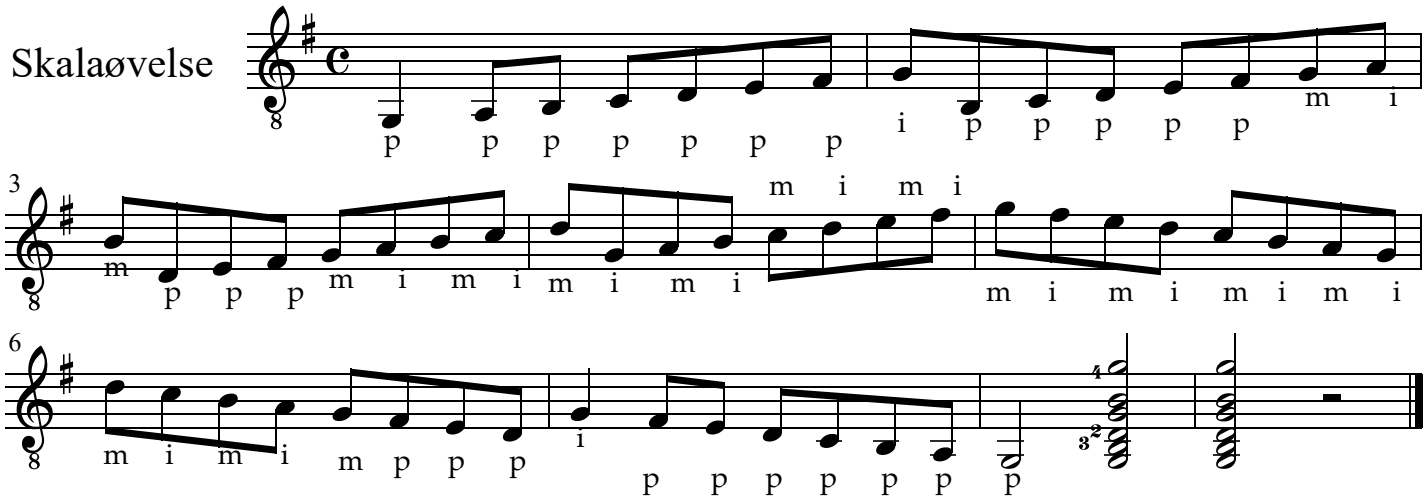
Skalaøvelse

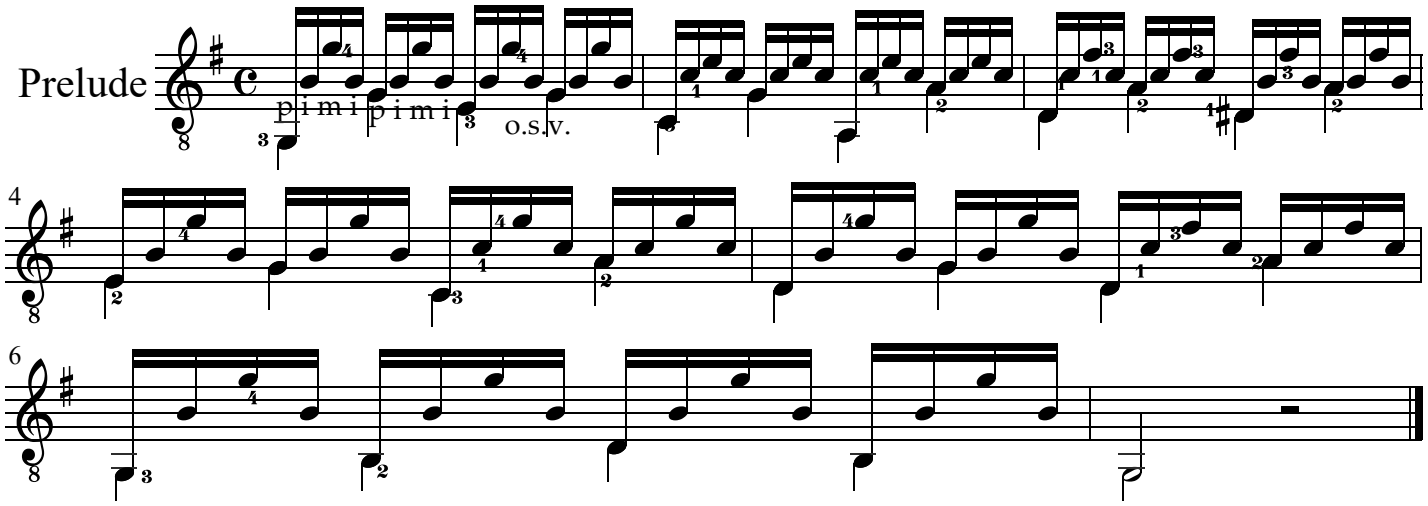
Prelude
o.s.v.

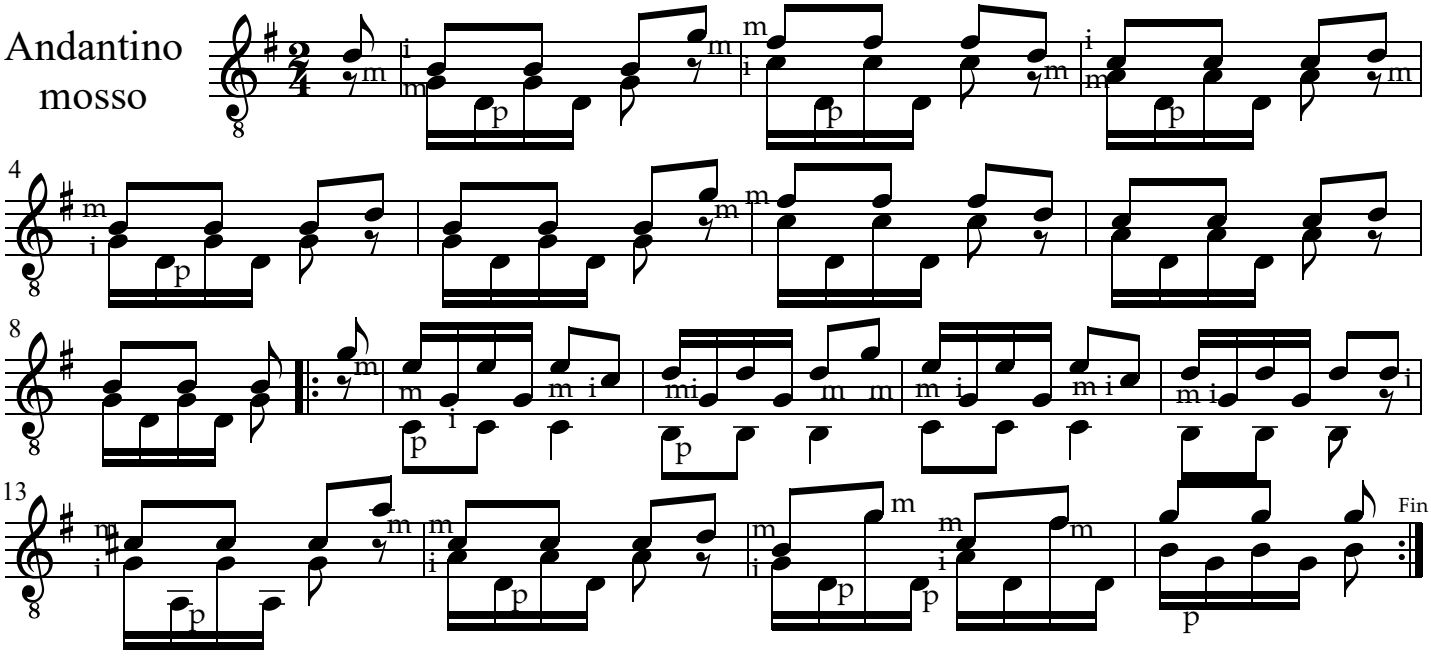
Andantino
mosso
Fin

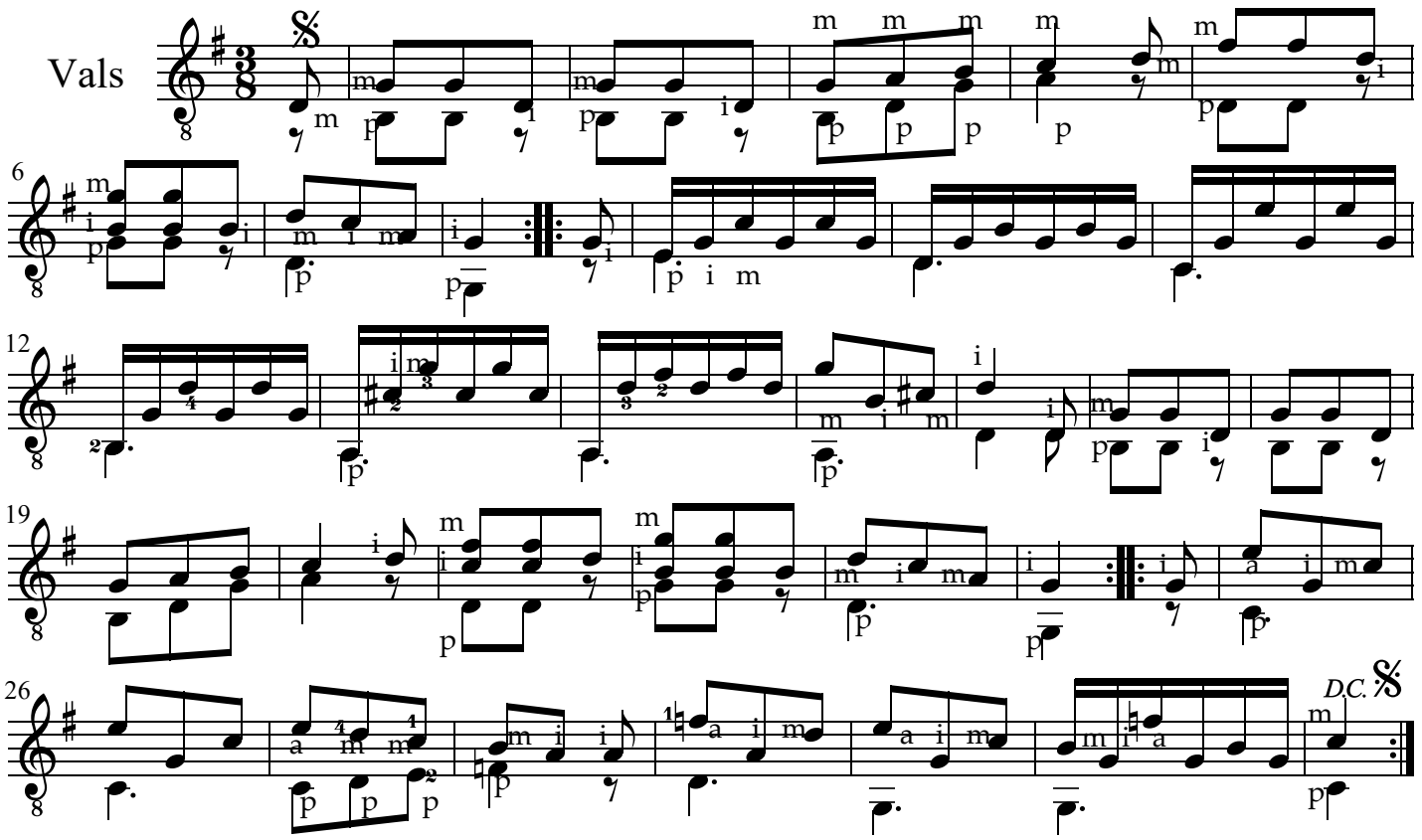
Vals
D.C.

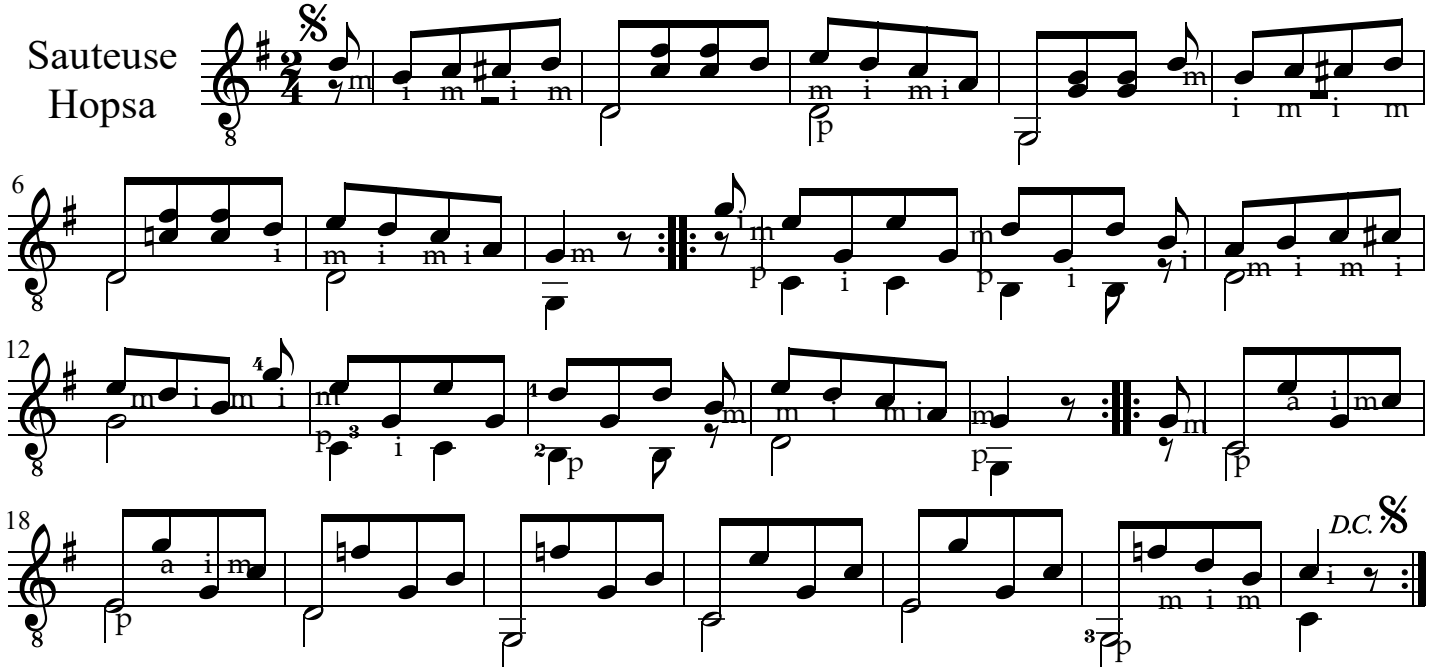
Sauteuse
Hopsa
D.C.

D-dur

For at lette fingersætningen i D-dur, flytter man venstre hånd til andet bånd *(II. position)*.

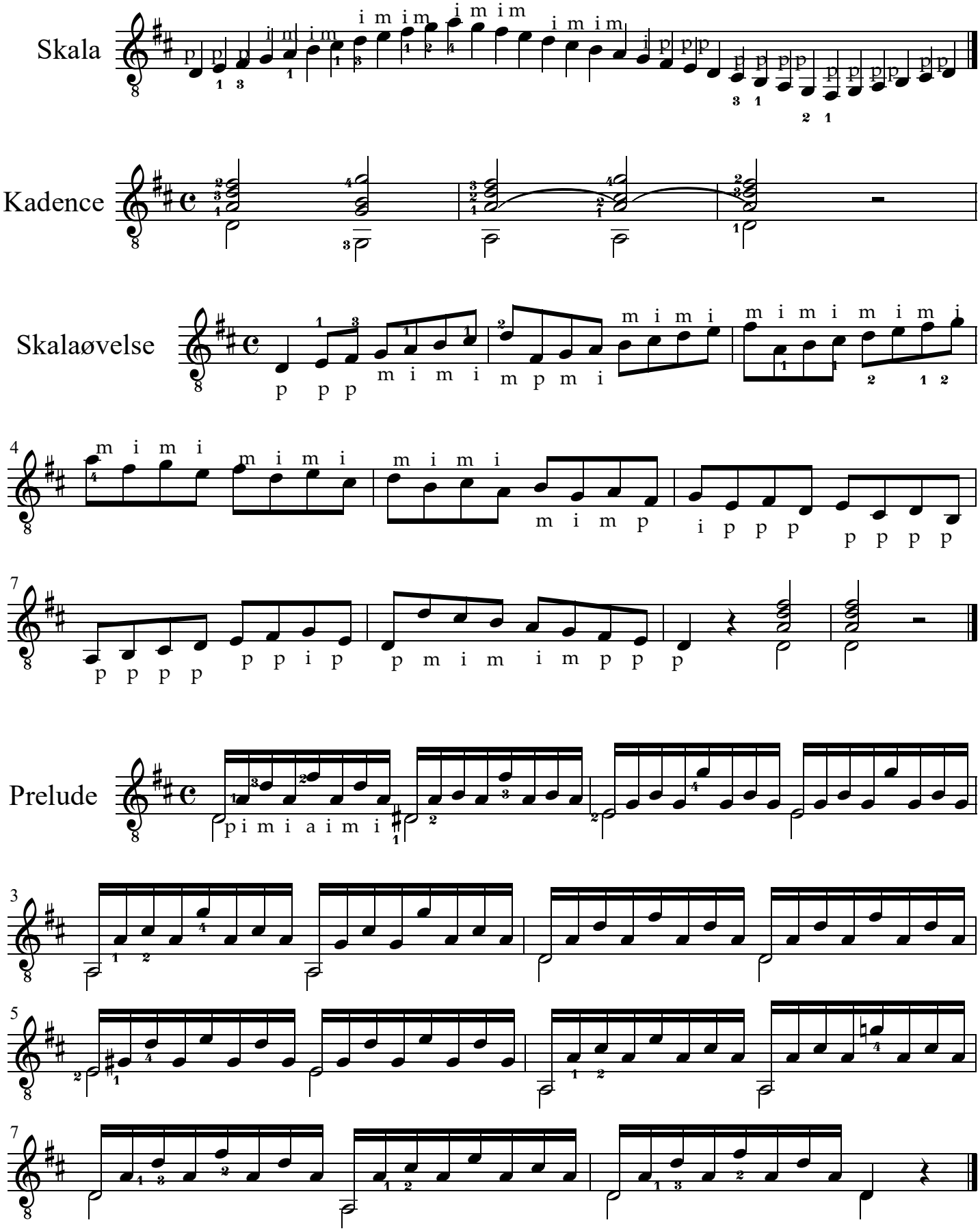

Når to toner står sammen, og skulle gribes på samme streng, gribes den højeste som vanligt, og den dybeste på næste streng.

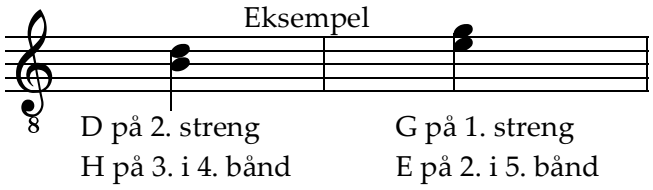

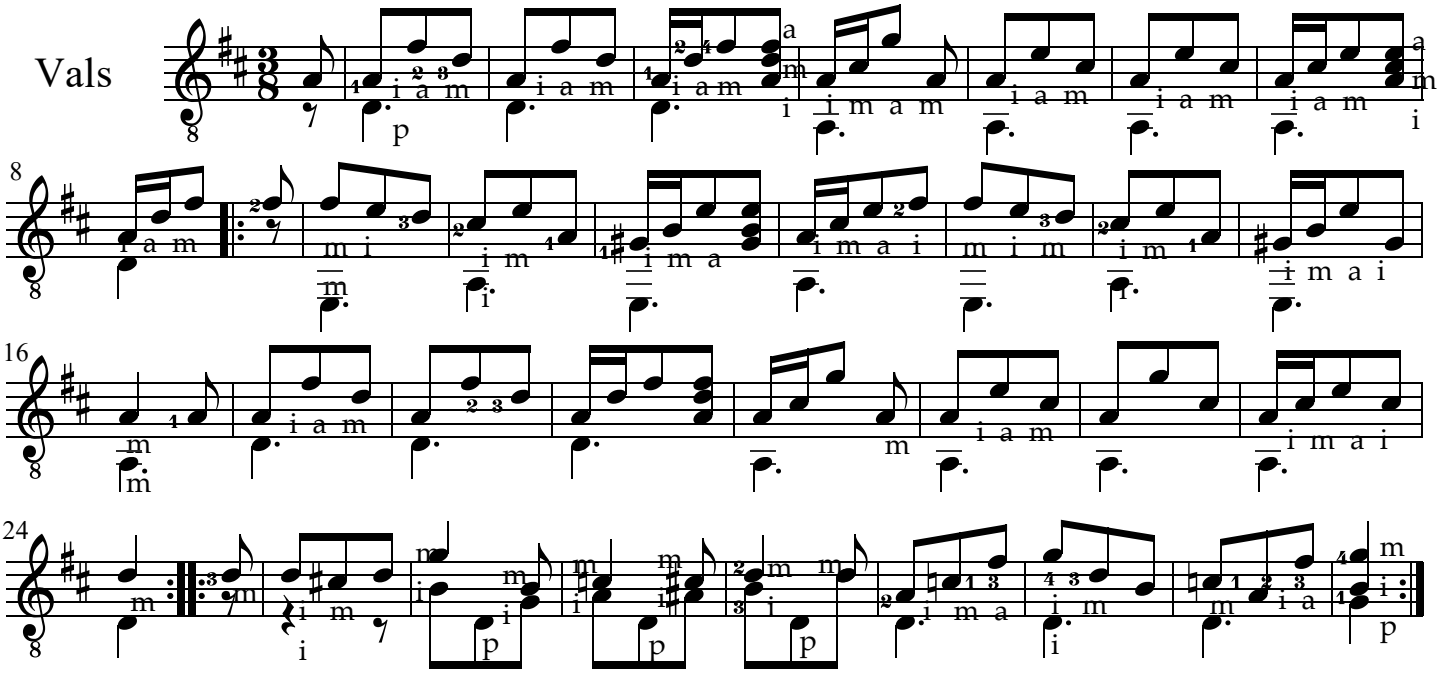

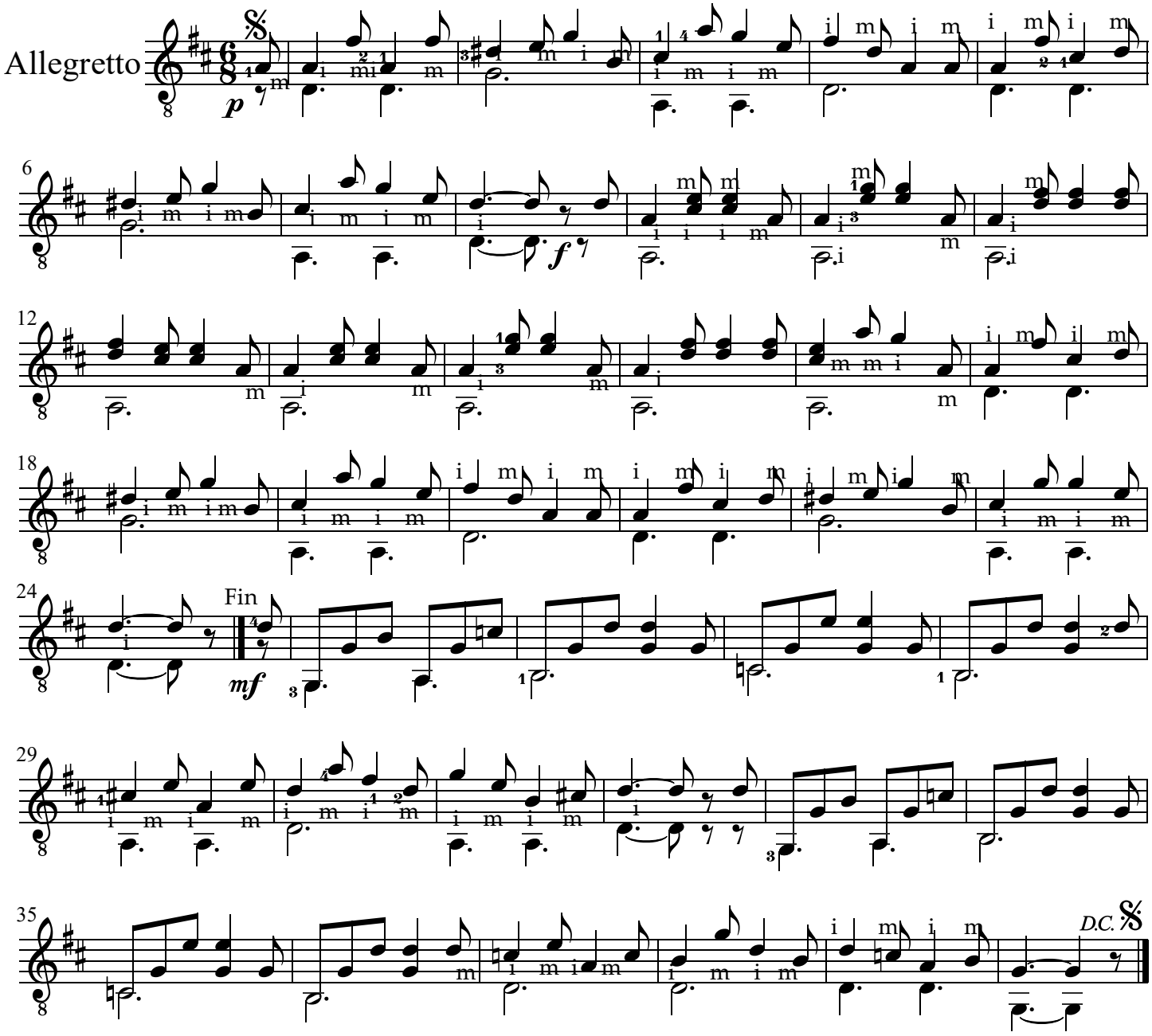
Allegretto
Fin
D.C.

A-dur

Skala

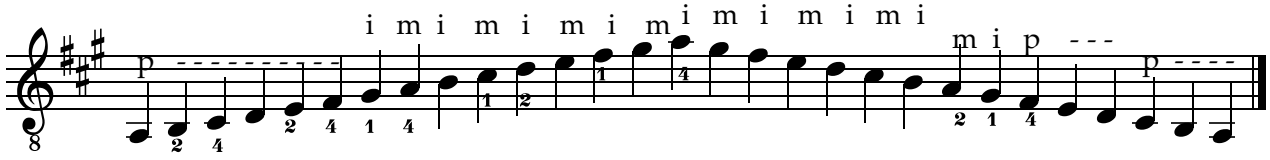

Kadence

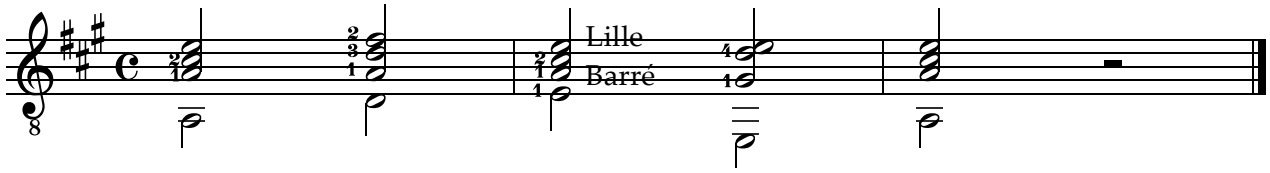

Skalaøvelse

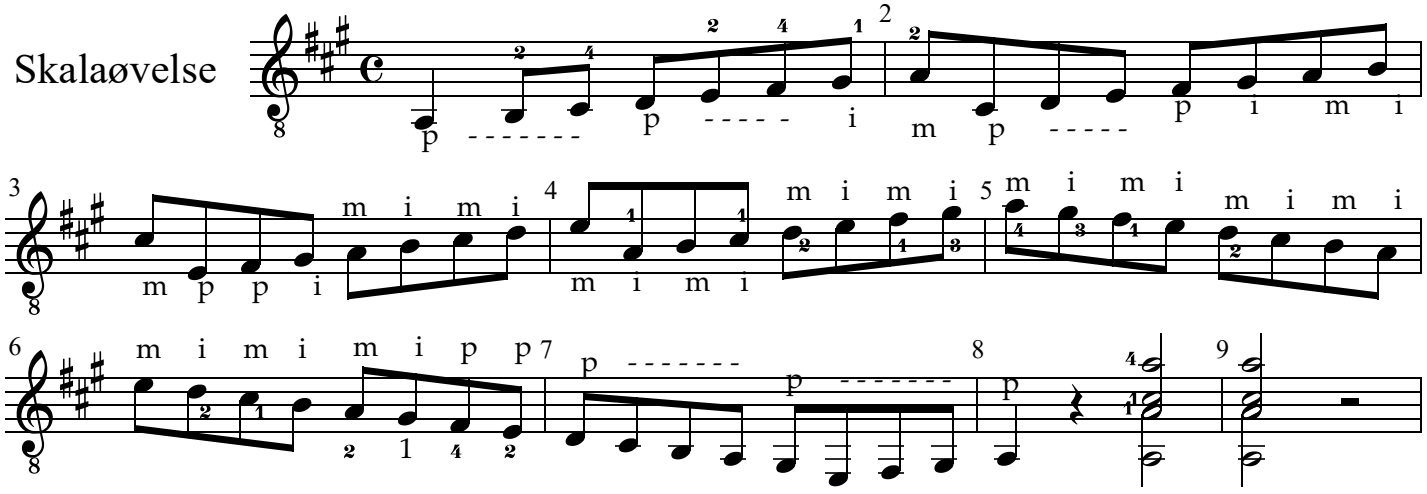

Prelude

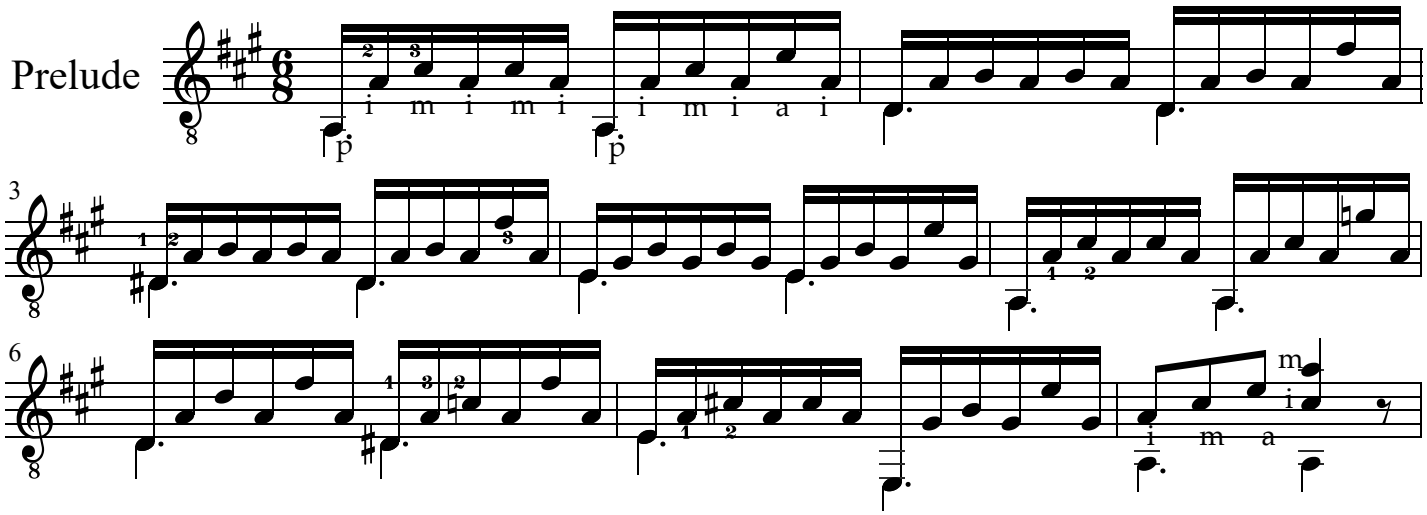

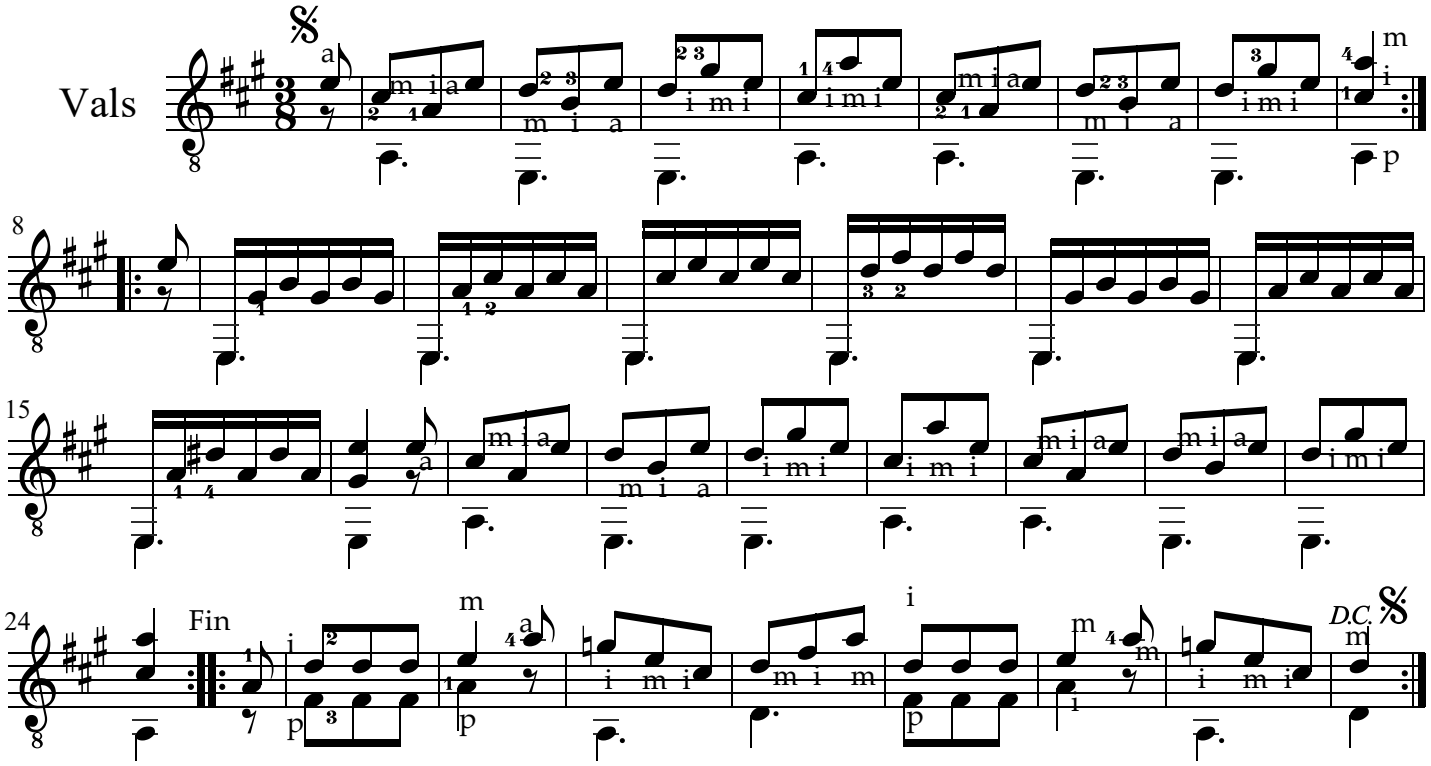
Vals
Fin
D.C.

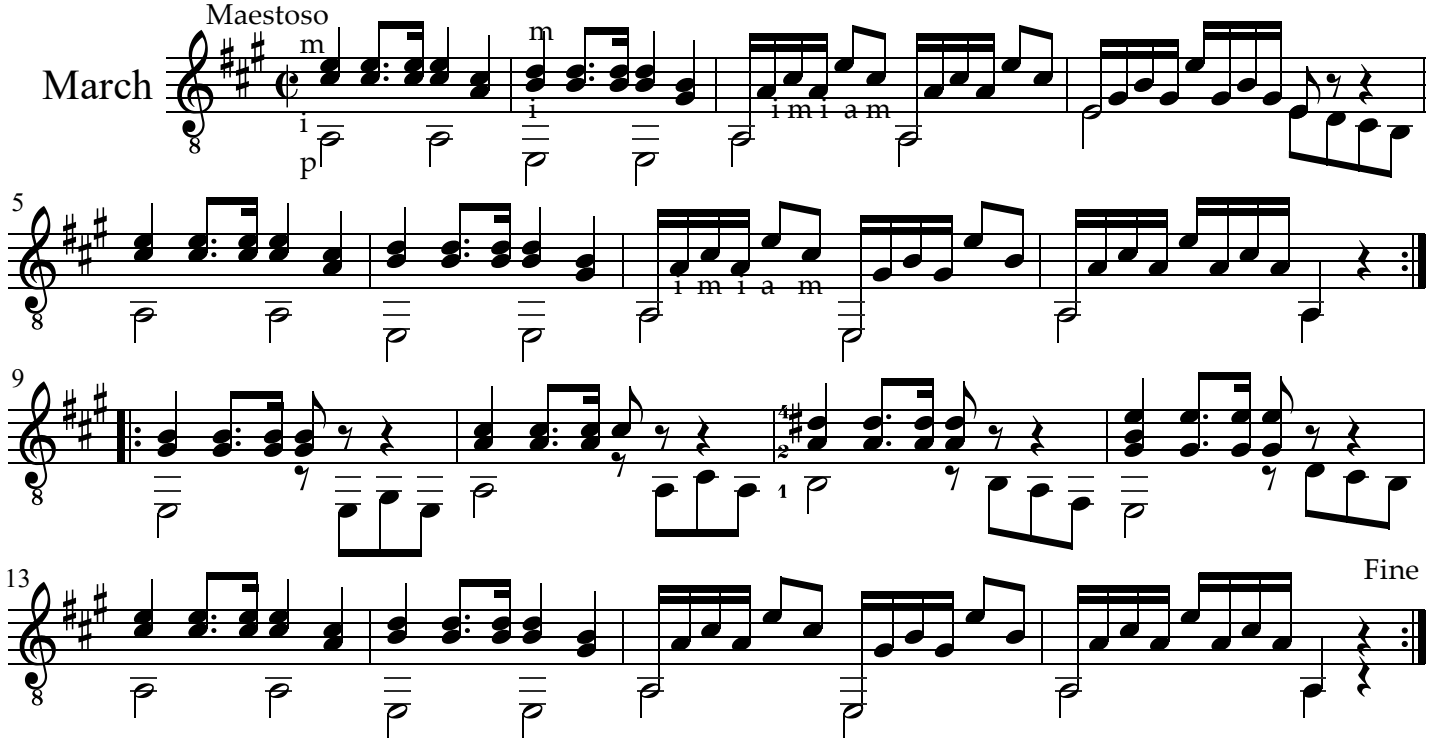
March
Maestoso
Fine

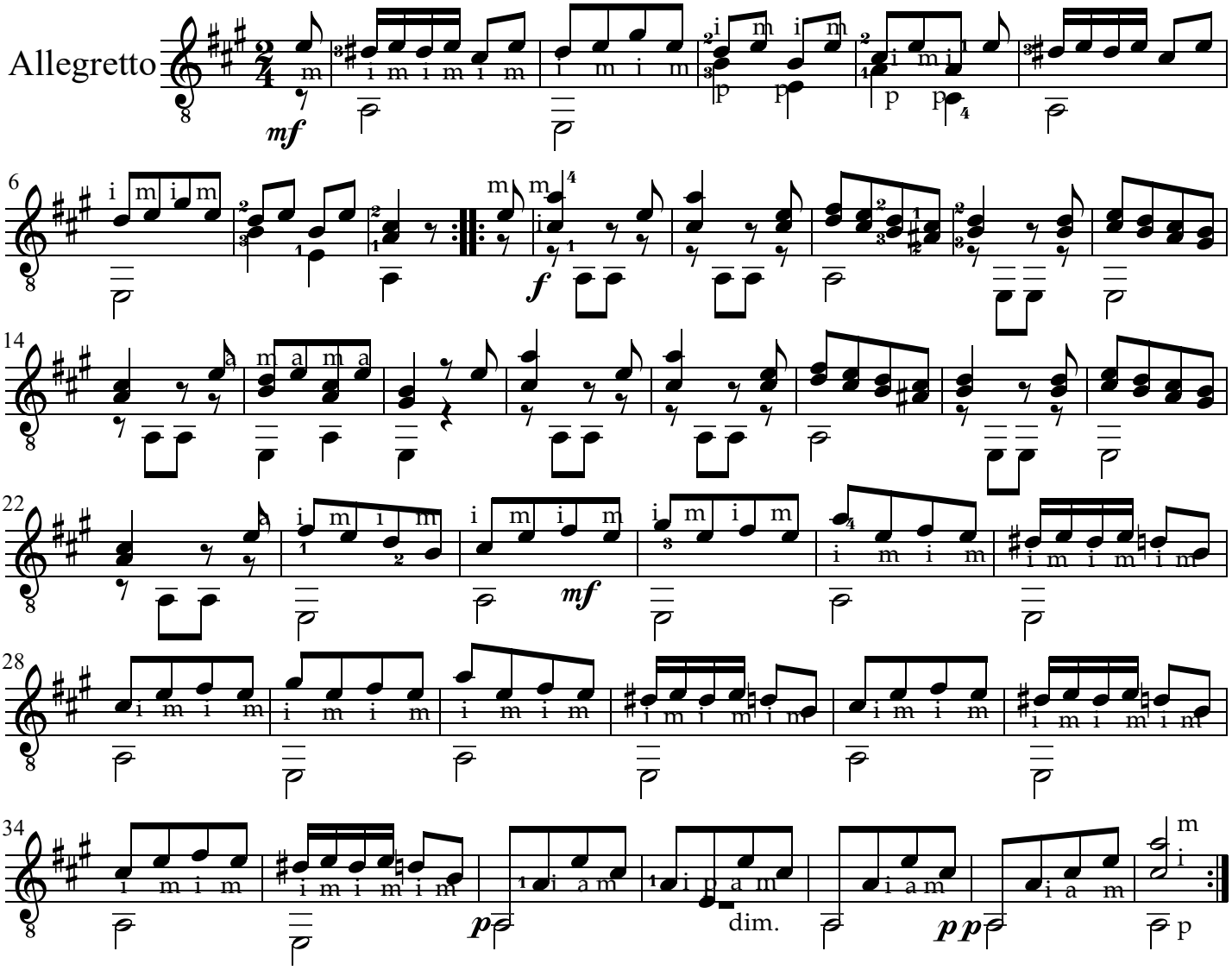
Allegretto
mf
f
mf
p
dim.
pp
p

E-dur

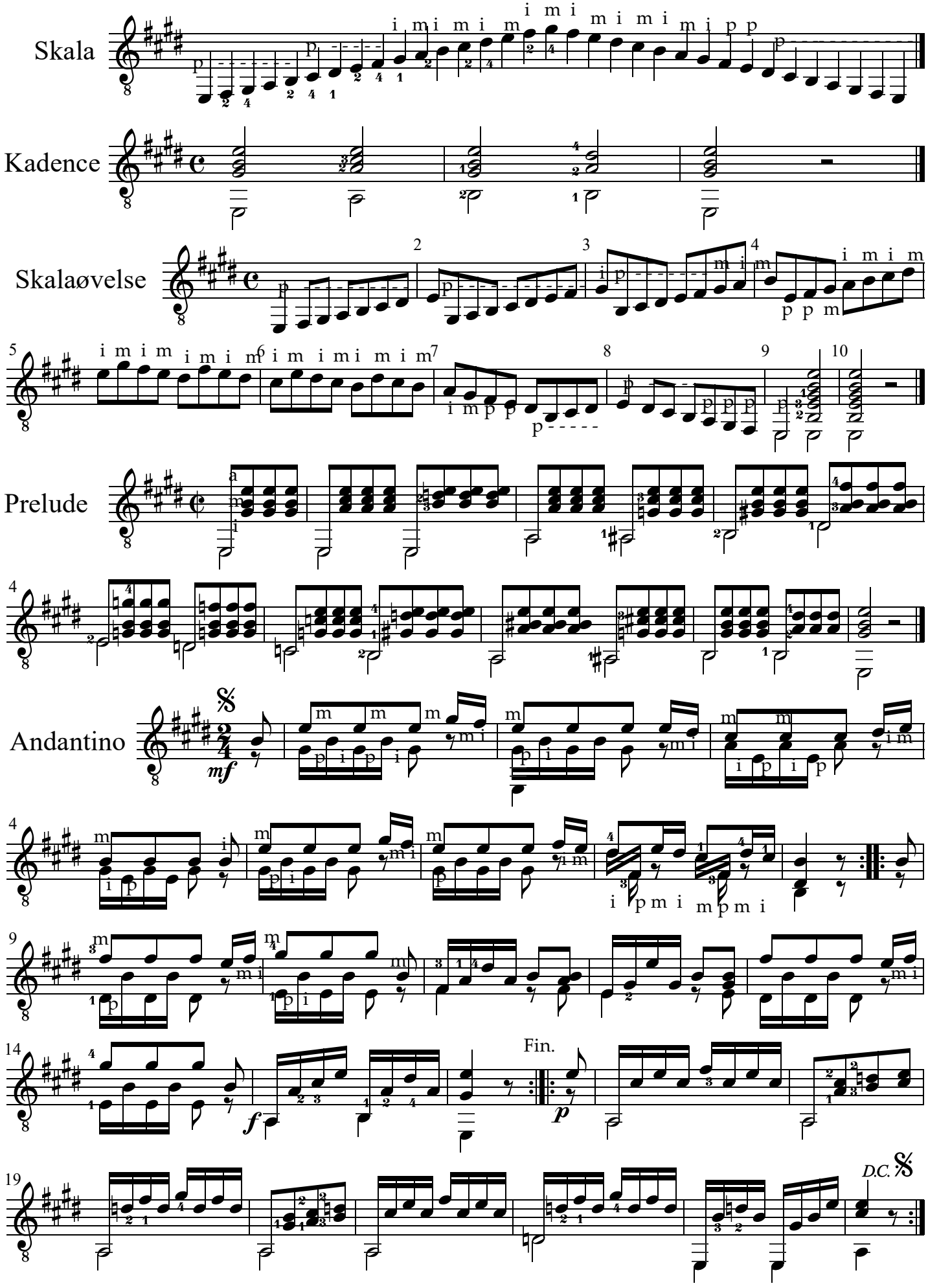

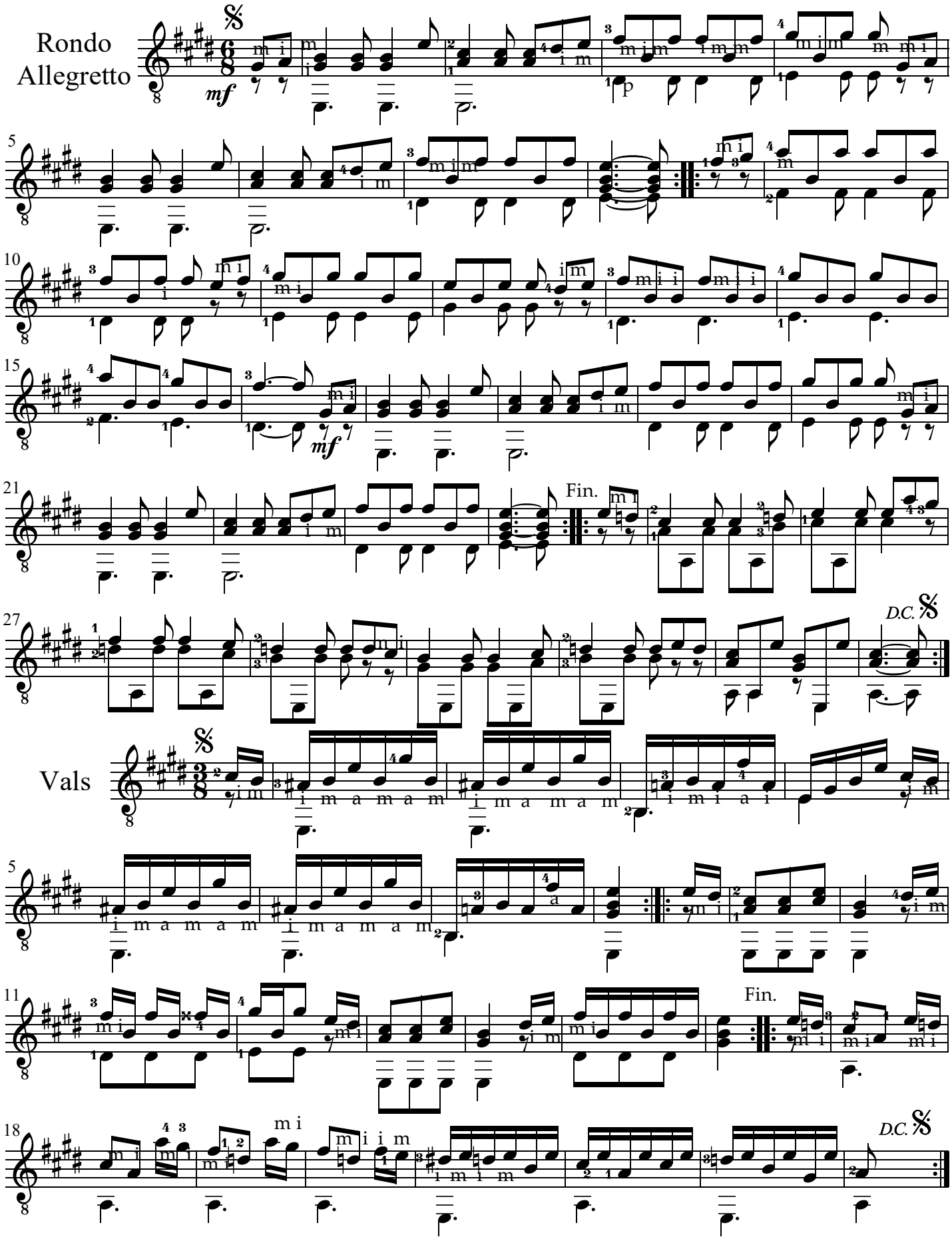
Rondo
Allegretto
mf
Fin.
D.C.
Vals
Fin.
D.C.

F-dur

Skala

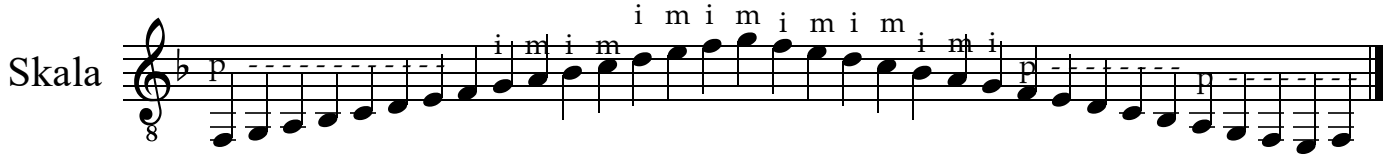

Kadence

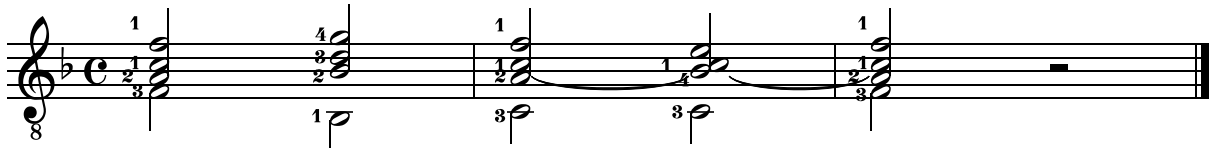

Øvelse

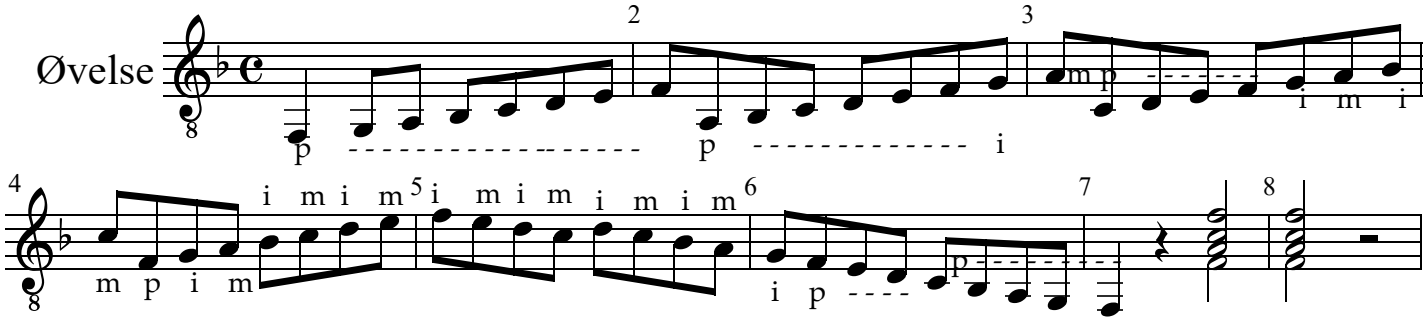

Prelude

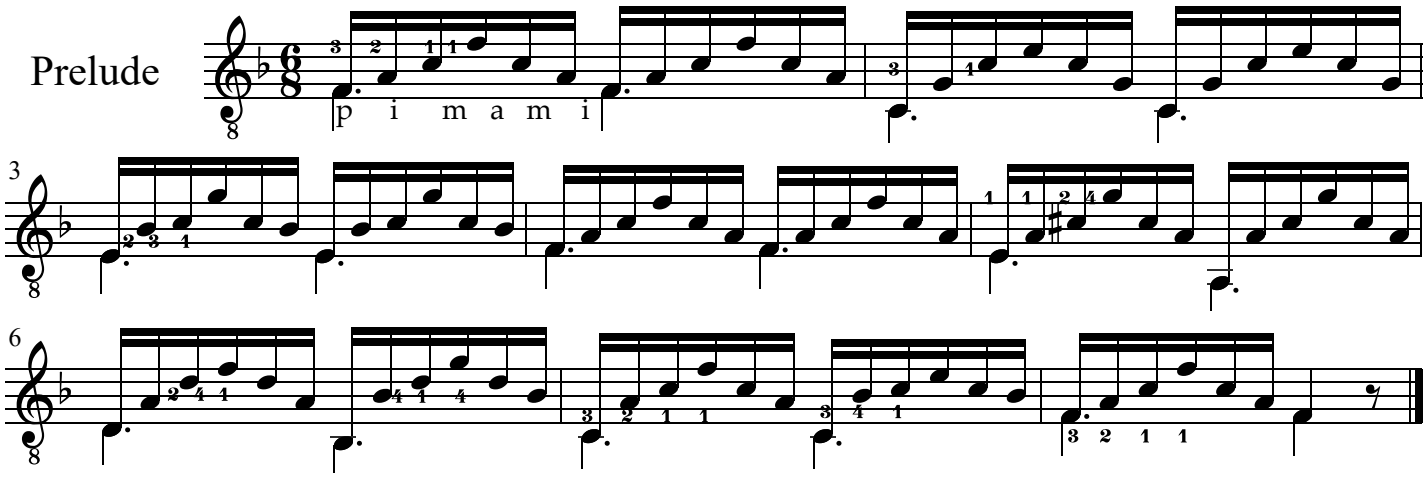

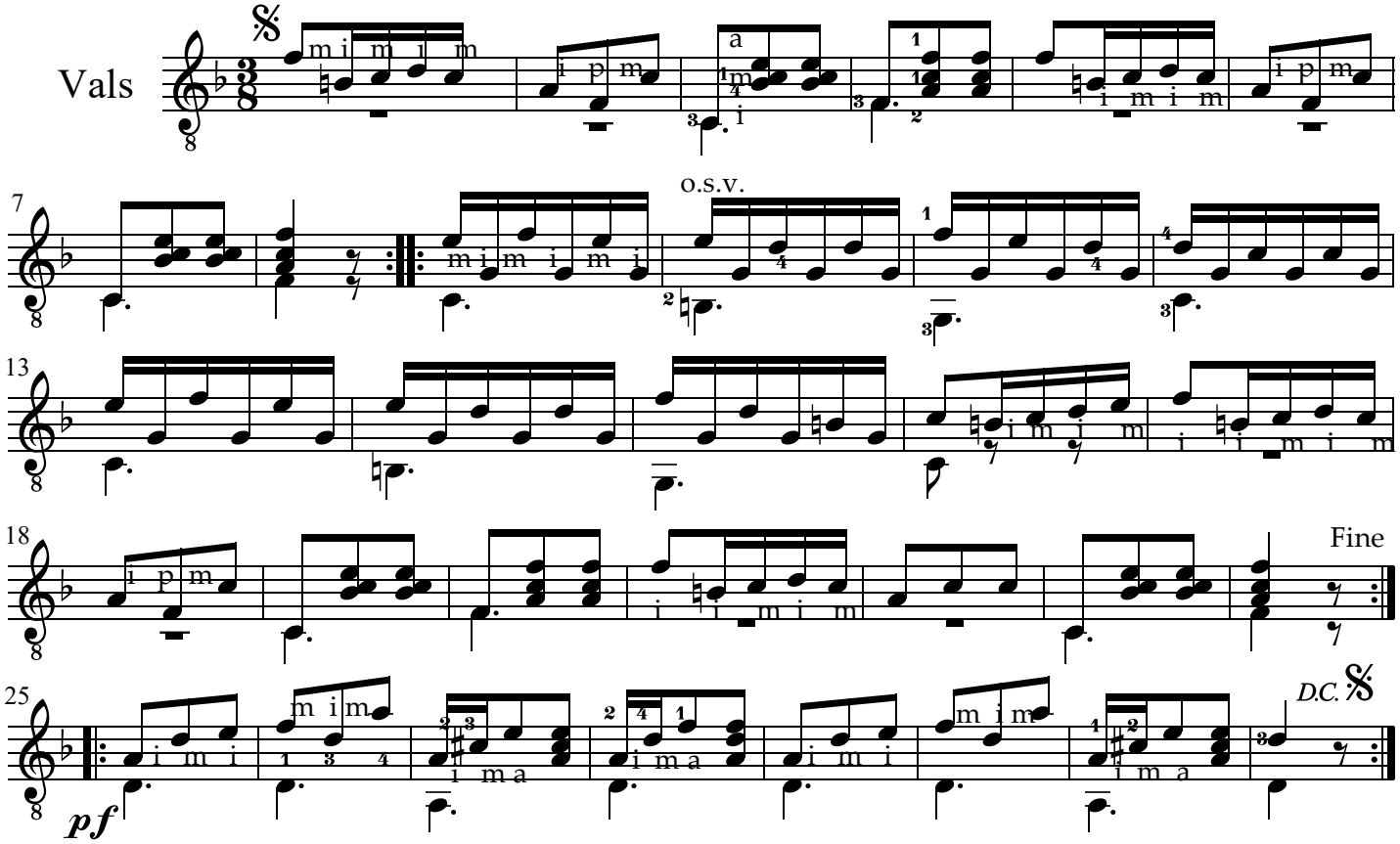
Vals
o.s.v.
Fine
D.C.
pf

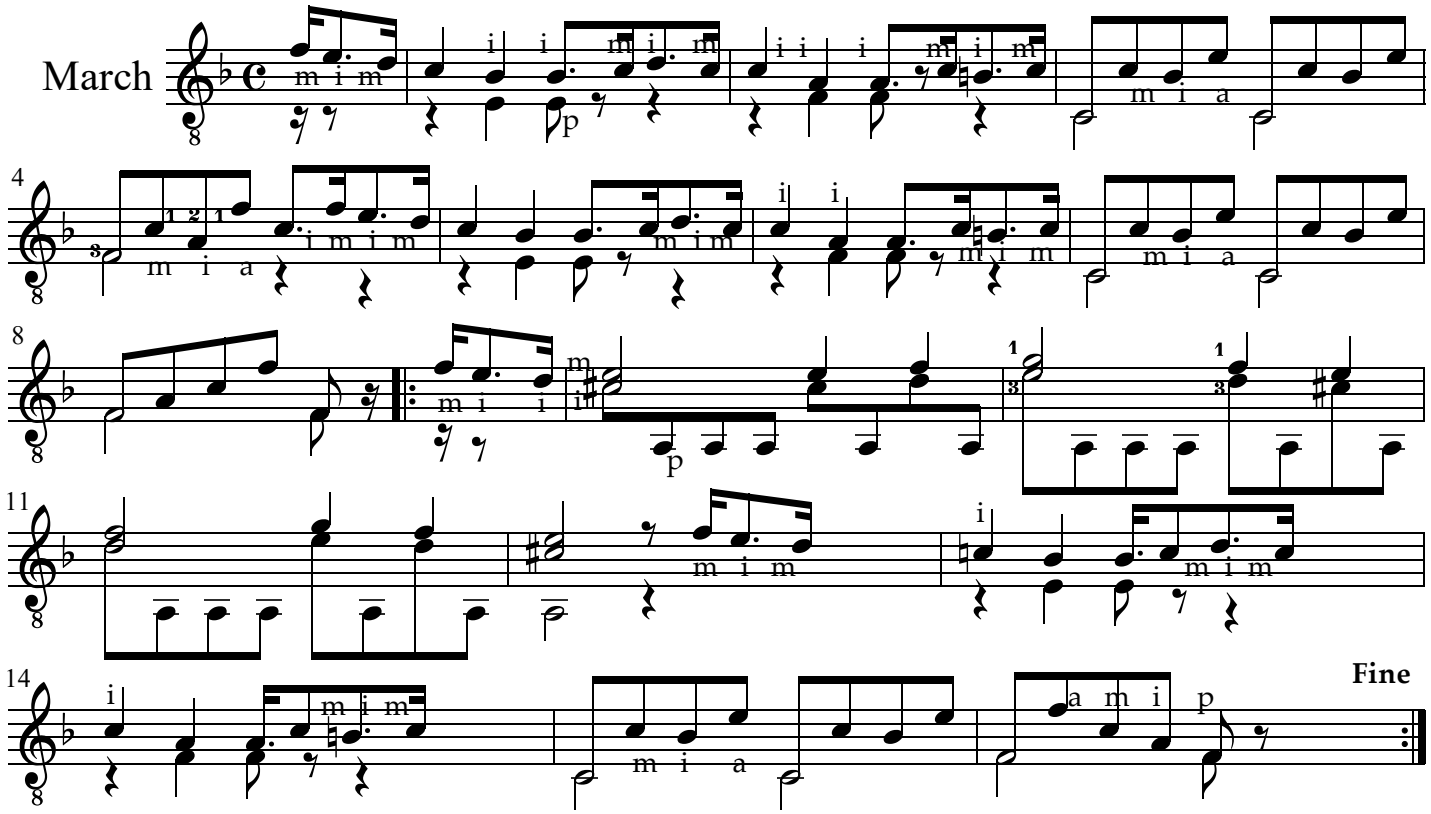
March
Fine

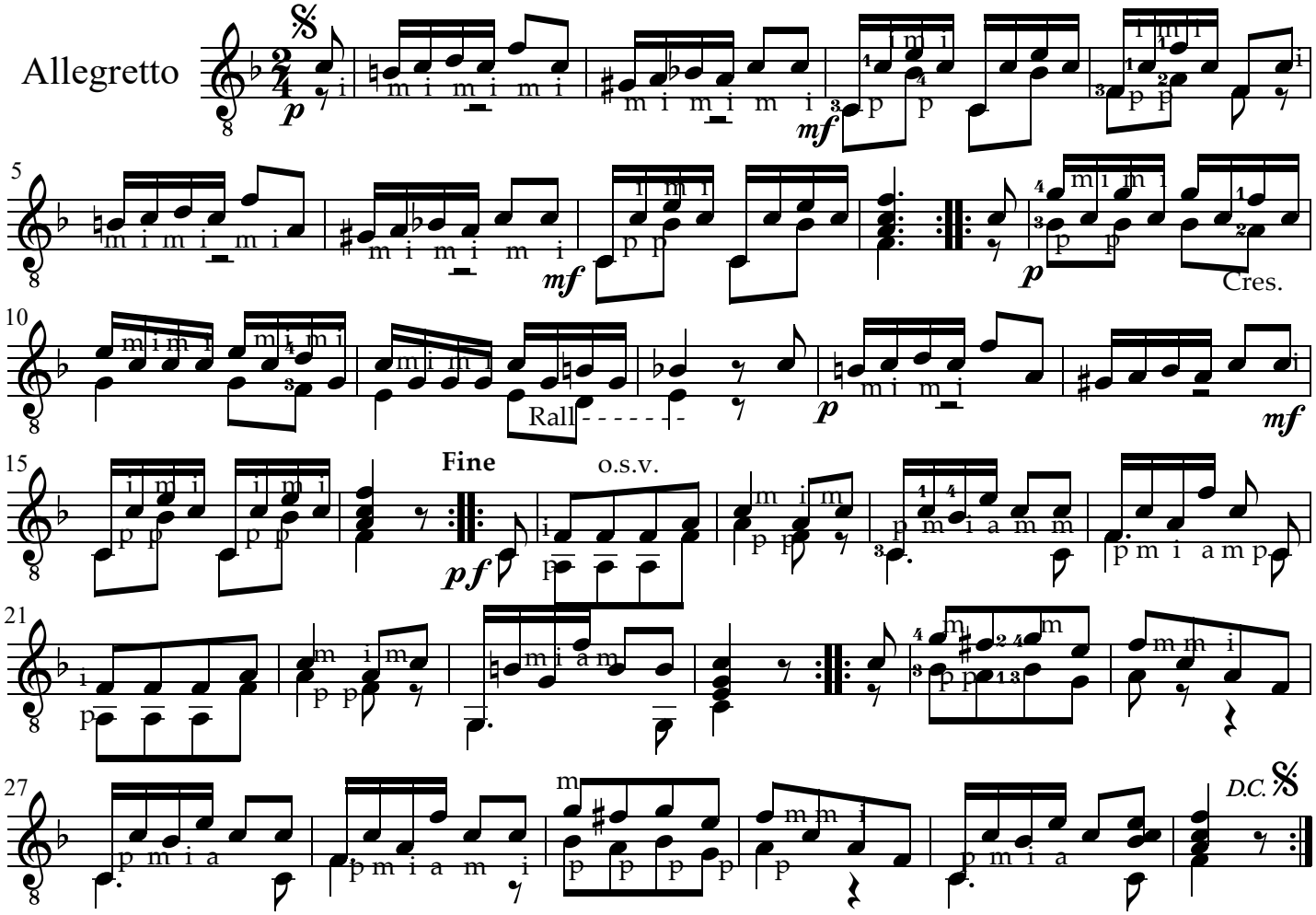
Allegretto
Cres.
Rall
Fine
o.s.v.
D.C.

A-mol

Skala

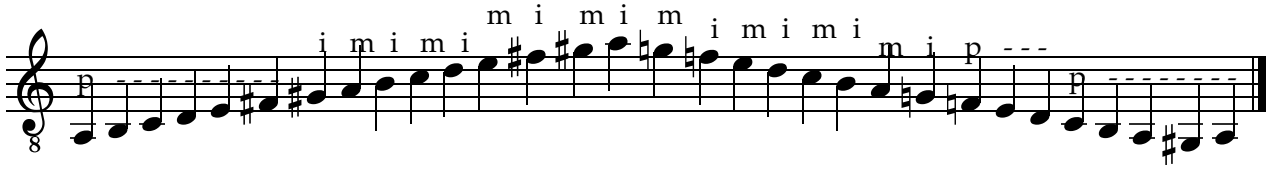

Kadence

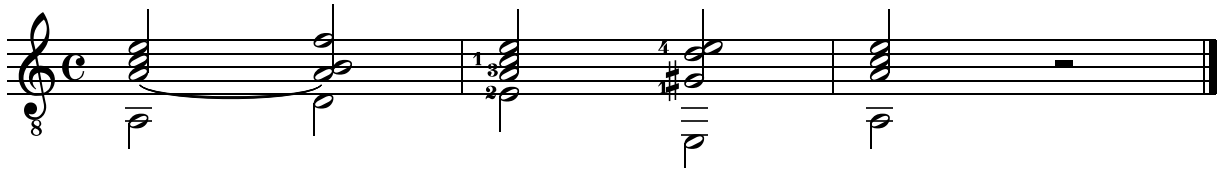

Skalaøvelse

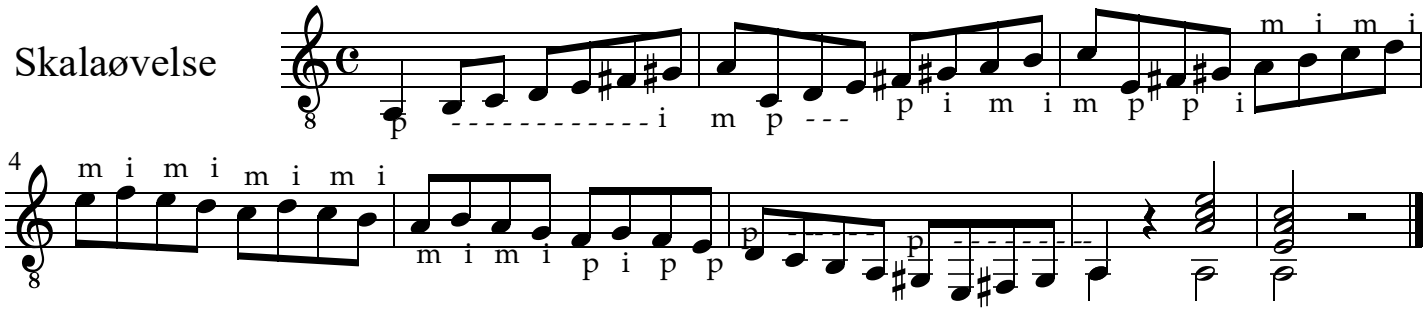

Prelude

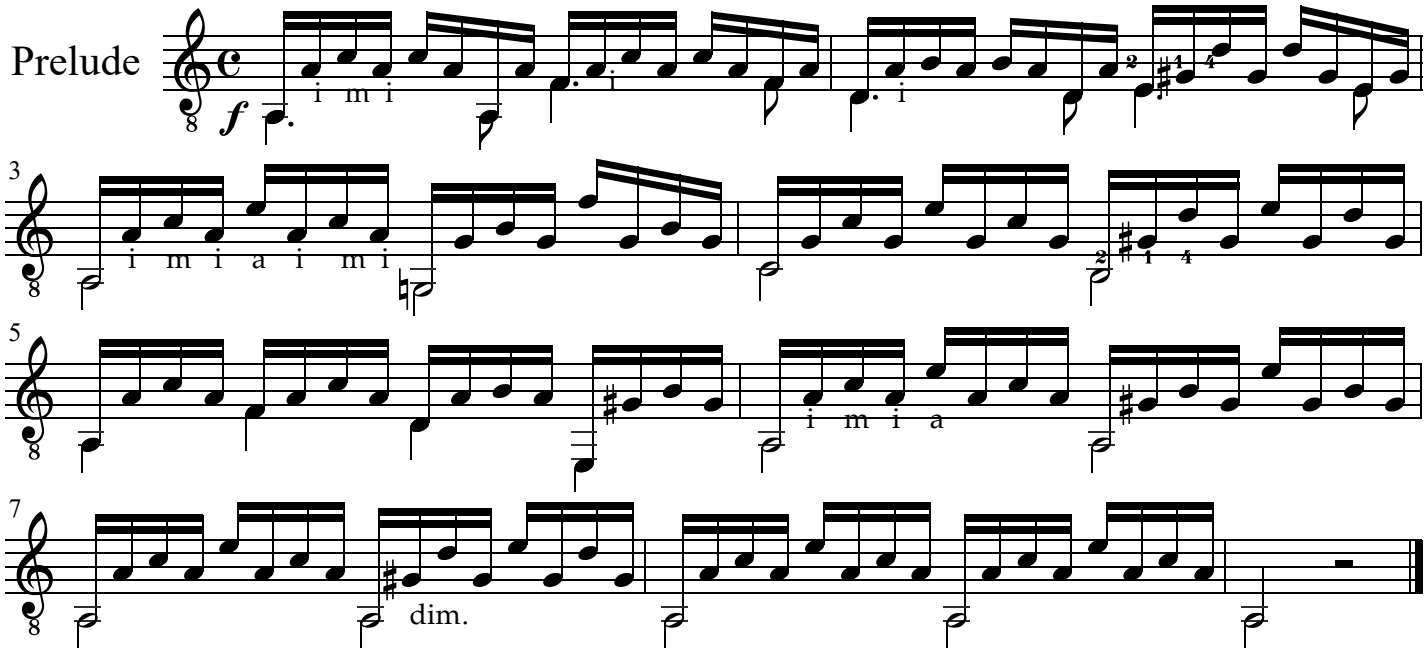

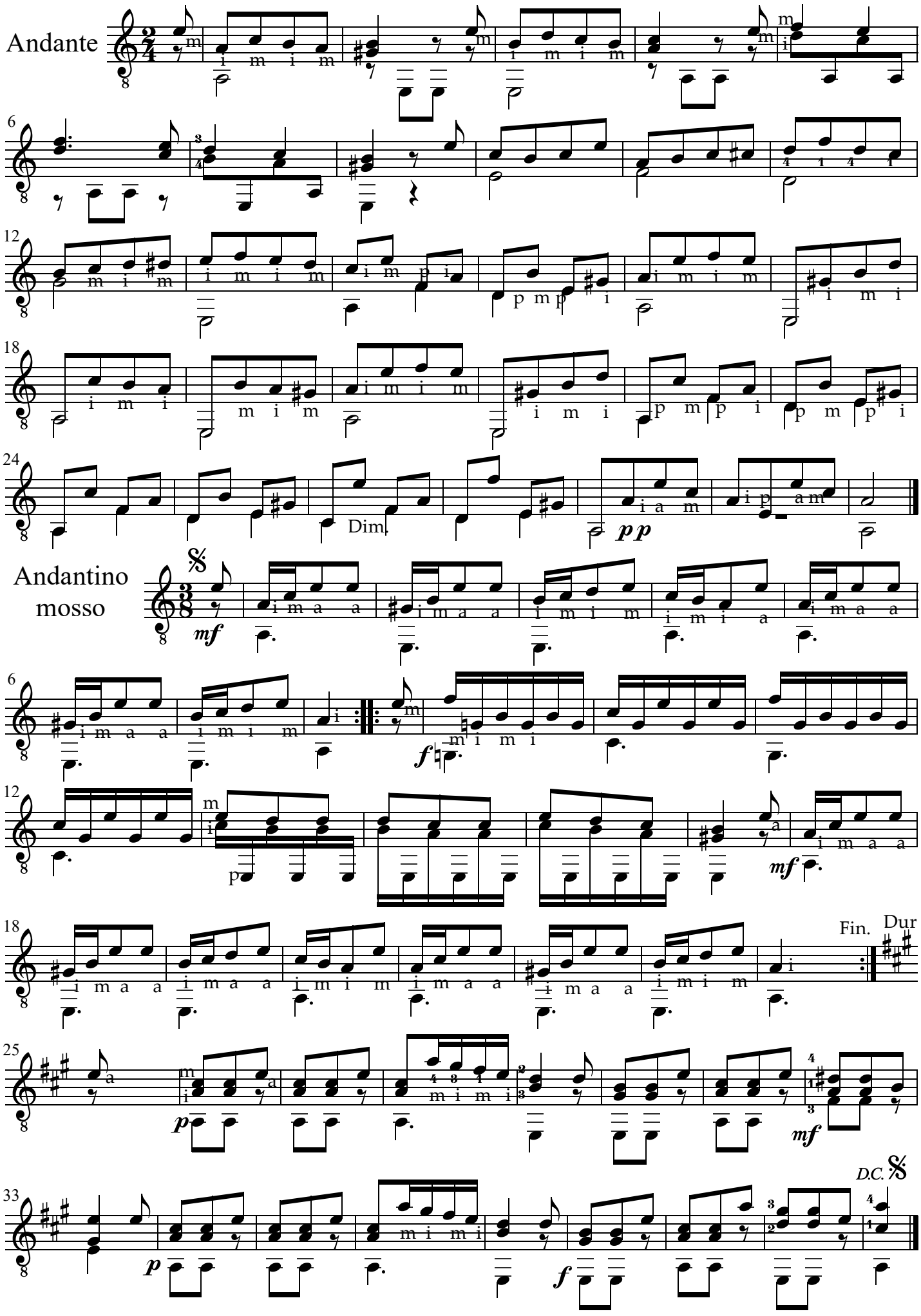
Andante
Dim
pp
Andantino
mosso
mf
f
mf
p
mf
Fin.
Dur
p
f
D.C.

E-mol

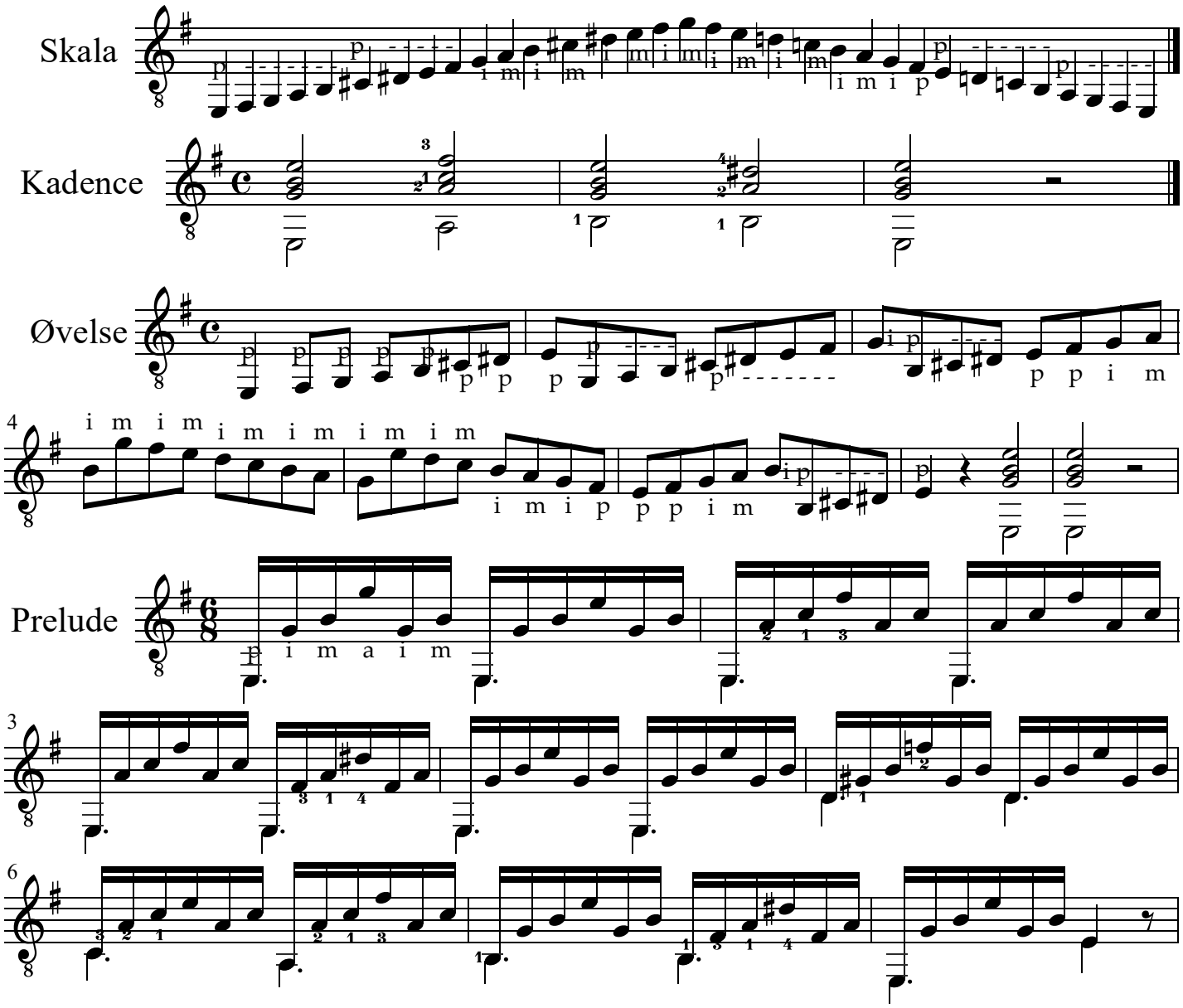

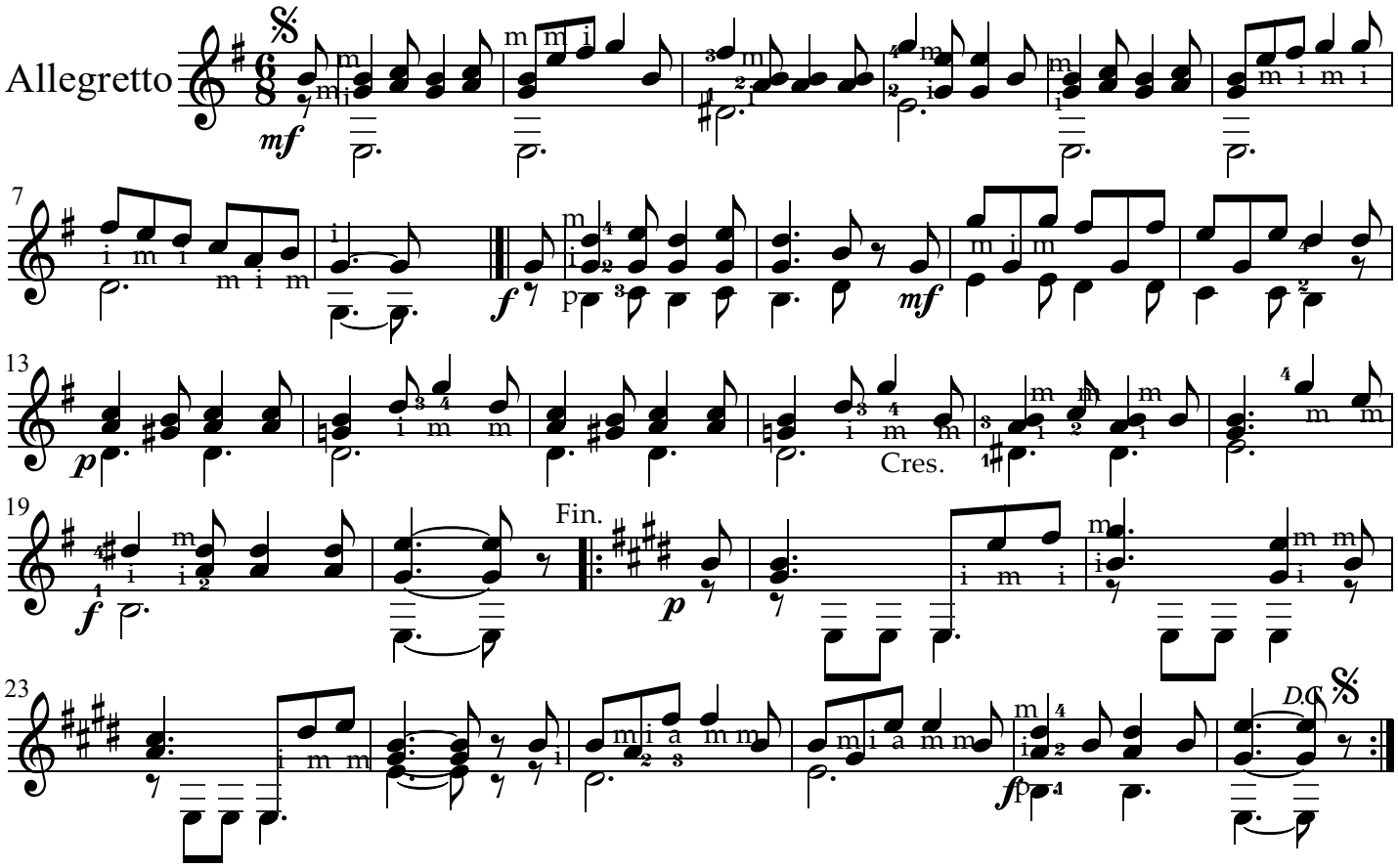
Allegretto
mf
7
f
p
mf
13
p
Cres.
19
f
Fin.
p
23
fp
D.C.

D-mol

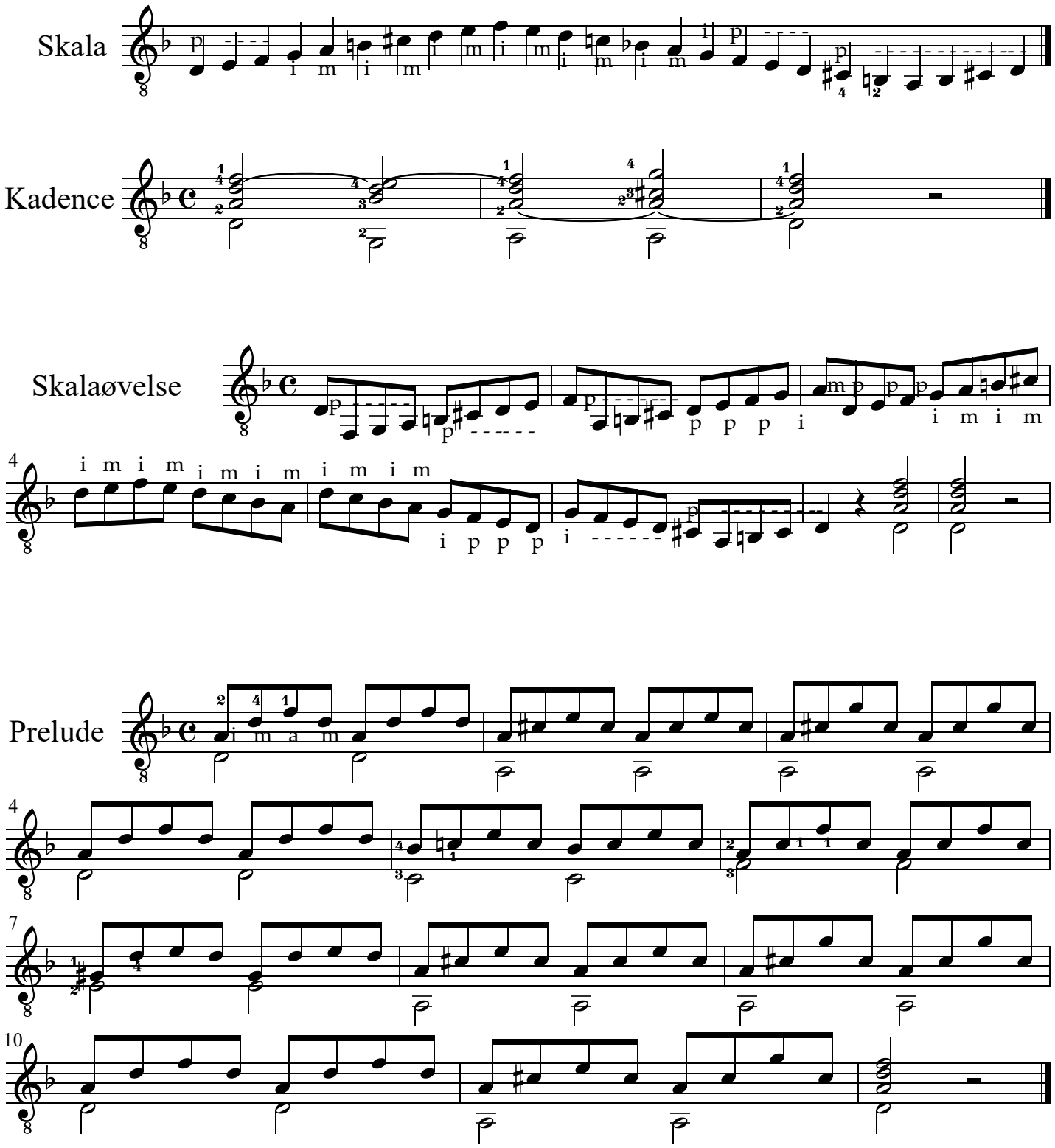

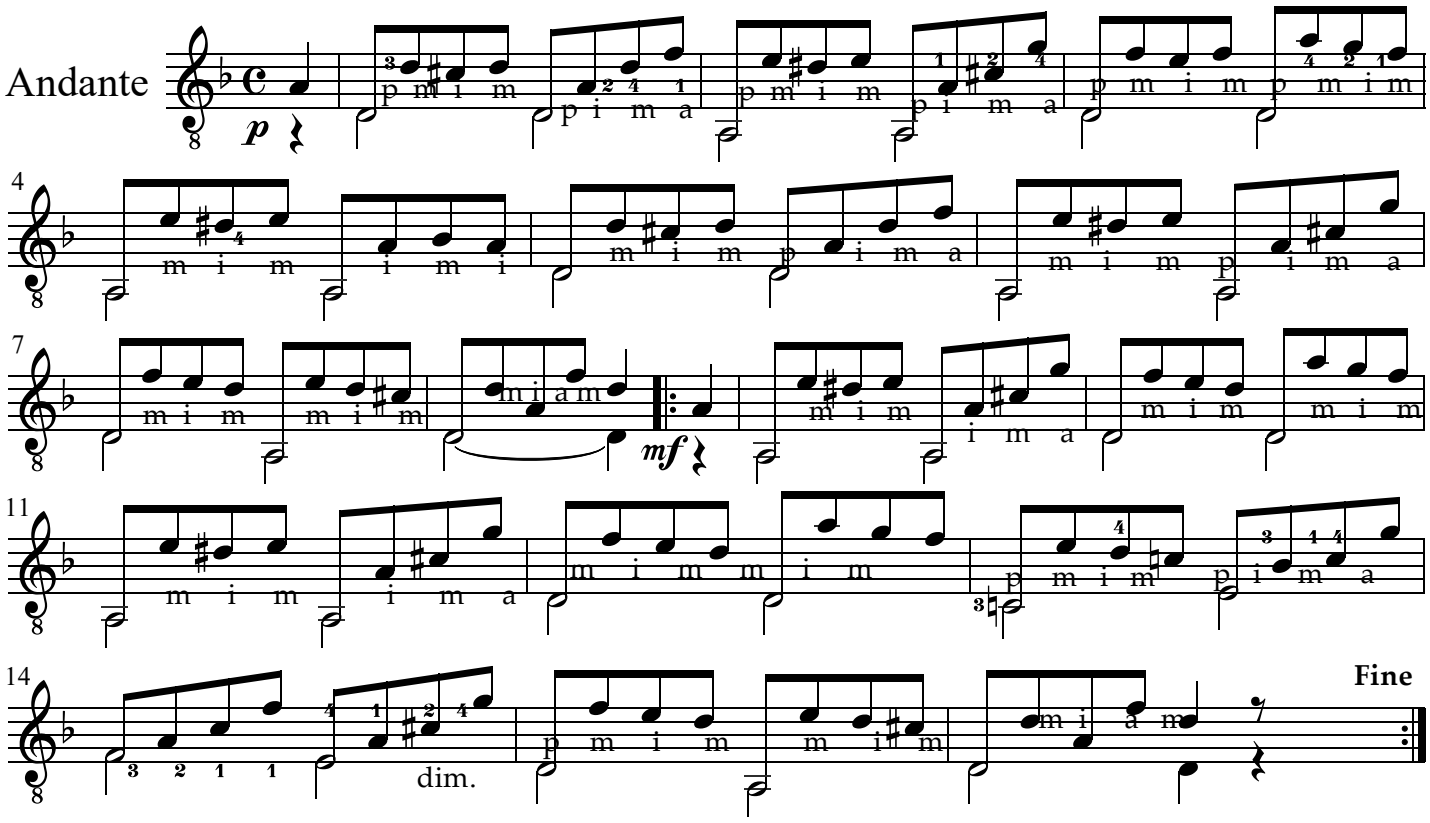
Andante
dim.
Fine

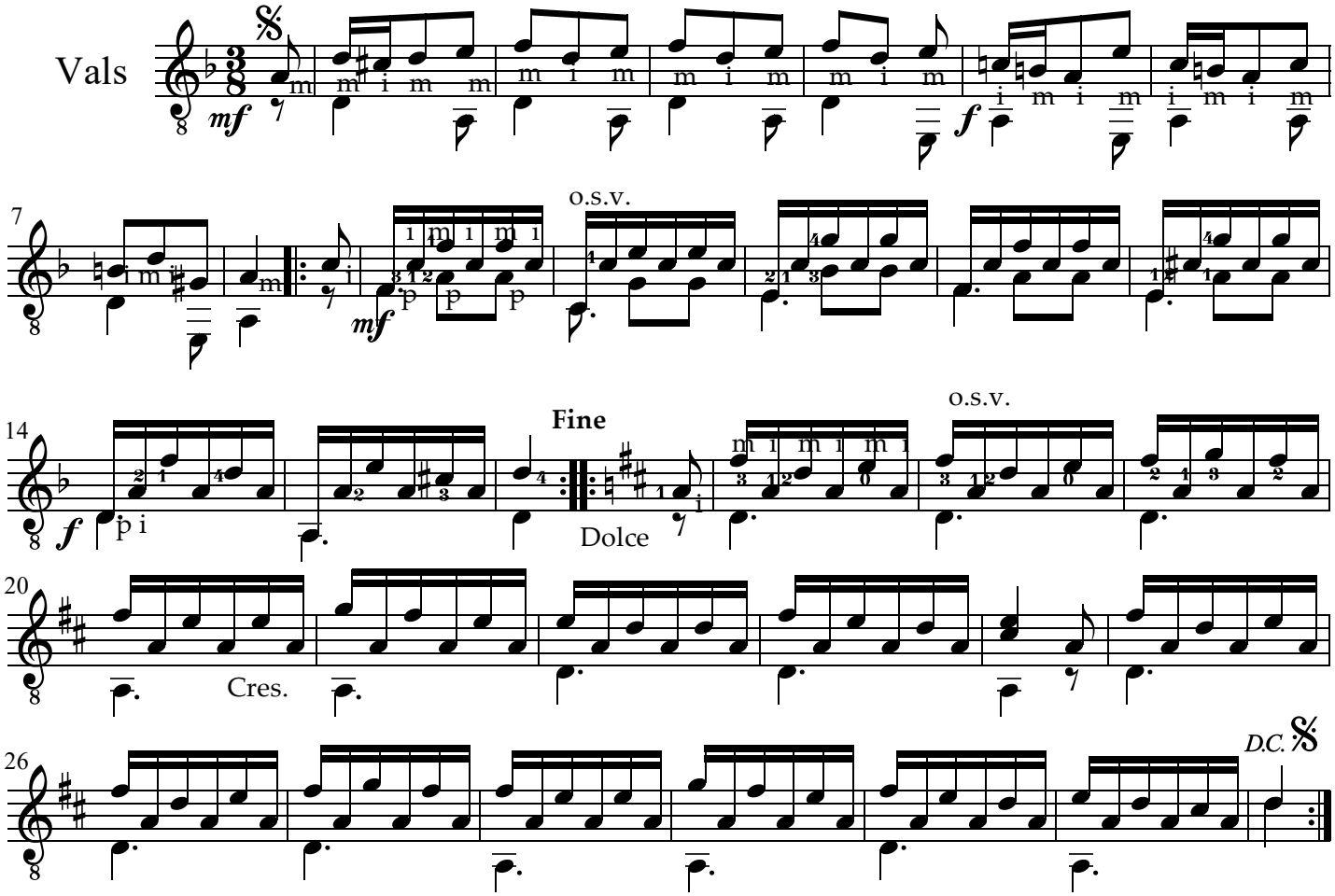
Vals
o.s.v.
Fine
Dolce
o.s.v.
Cres.
D.C.

Guitarmusik er næsten altid flerstemmig, hvilket gør udførelsen vanskeligere, hvis man ikke fra starten vænner sig til at bevæge fingre på venstre hånd uafhængigt af hindanden.

De følgende 22 øvelser er gode til at nå dette mål. Hver enkelt øvelse skal gentages fem eller seks gange. Eleven kan parallelt med disse øvelser, spille de tyve første stykker i skolens tredie del, og derpå fortsætte med anden del.

Brug den angivne fingersætning.

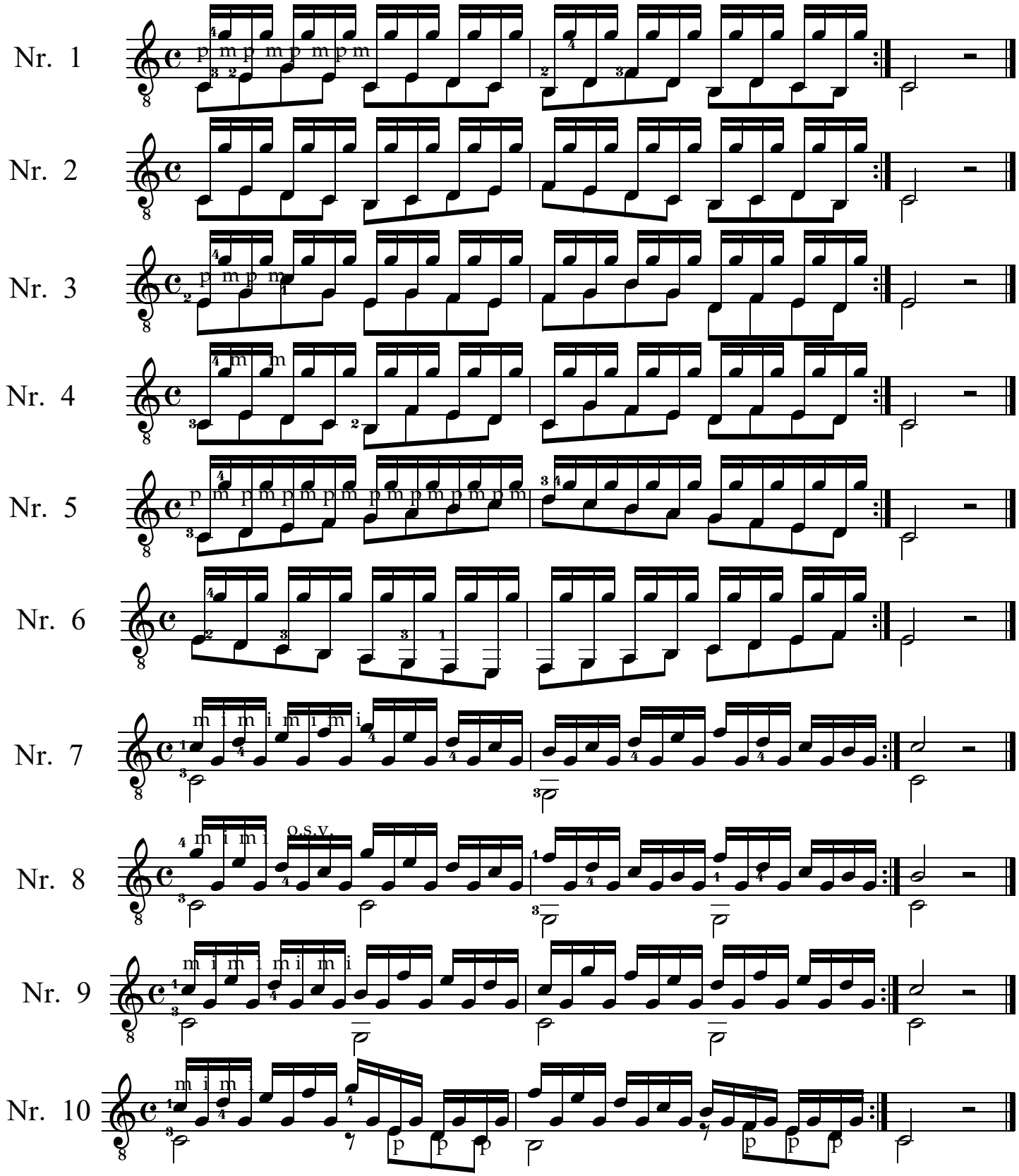

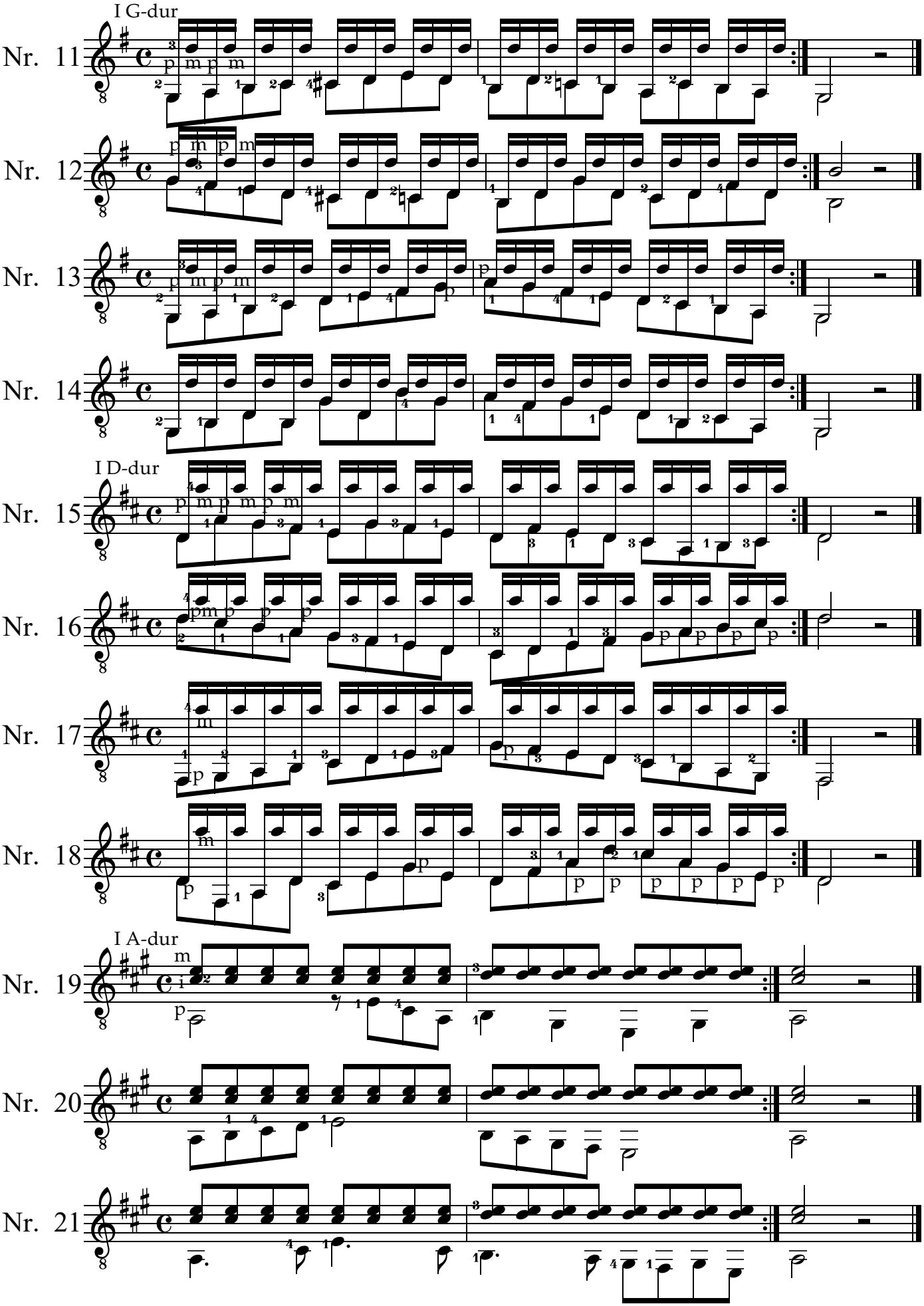
I G-dur
Nr. 11
Nr. 12
Nr. 13
Nr. 14
I D-dur
Nr. 15
Nr. 16
Nr. 17
Nr. 18
I A-dur
Nr. 19
Nr. 20
Nr. 21

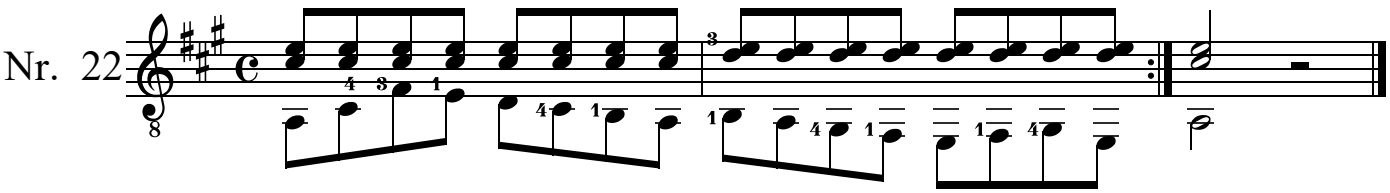

Slut på første del

Anden del

Om legato

Legato er en sammenbinding af to eller flere toner, hvor den første anslås med højre hånd, og de andre anslås med fingrene på venstre hånd.

Dette kan gøres både opad og nedad. Skal man spille to opadbundne toner, slår man den dybeste and og lader en finger på venstre hånd anslå den højeste som en hammer og med kraft.

Legato nedad udvøres ved at anslå den højeste tone, og trække fingeren sideværts væk fra båndet, og med samme finger let anslå strengen. Er den dybe tone ikke på en løs streng, må tonen være grebet med en anden finger før den første tone slås an. *Noteres her som Vibration*.

Legato markeres med bindebuer som vist nedenfor.

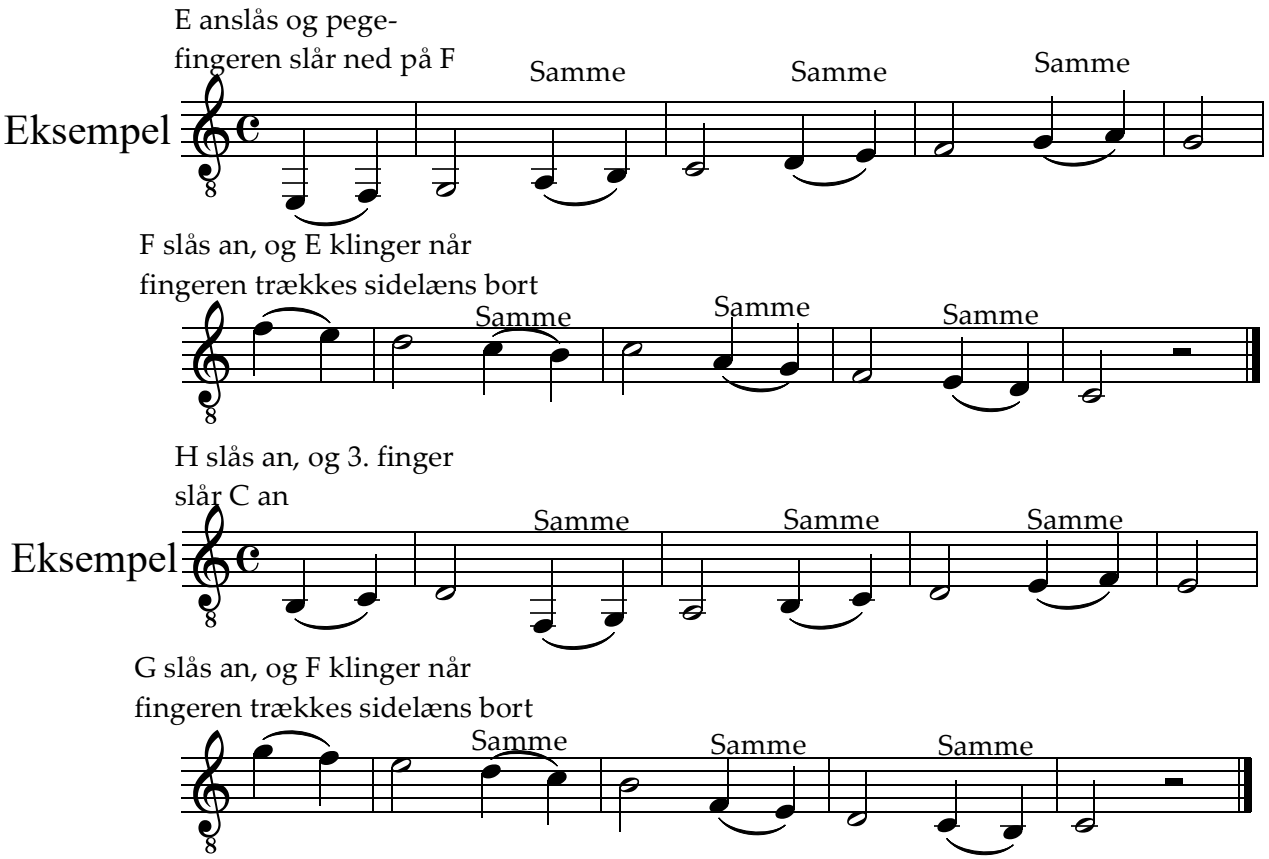

Nedad kan man også spille to bundne toner på forskellige strenge. Man slår så først den højeste an, den falder oftest på en løs streng, og slår derefter den dybe tone an med venstre hånd. *(Vibration)*.

Opad kan bindinger gøres med højre tommelfinger, idet man lader tommelen glide opad fra den dybeste tone. Den første tone slås kraftigt an, og den anden noget blødere.

Anslå E, og anslå
så D med ve. 3.

Eksempel

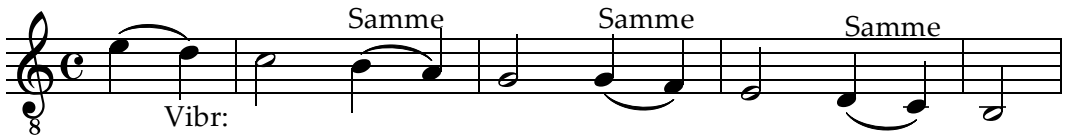

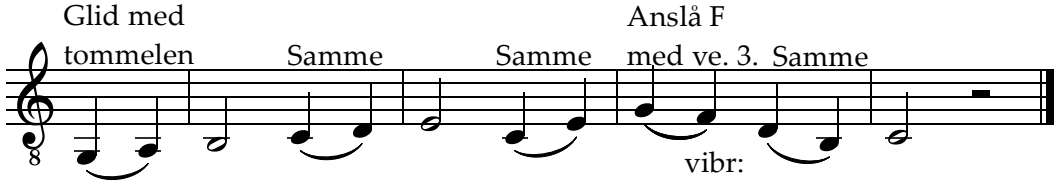

Øvelse

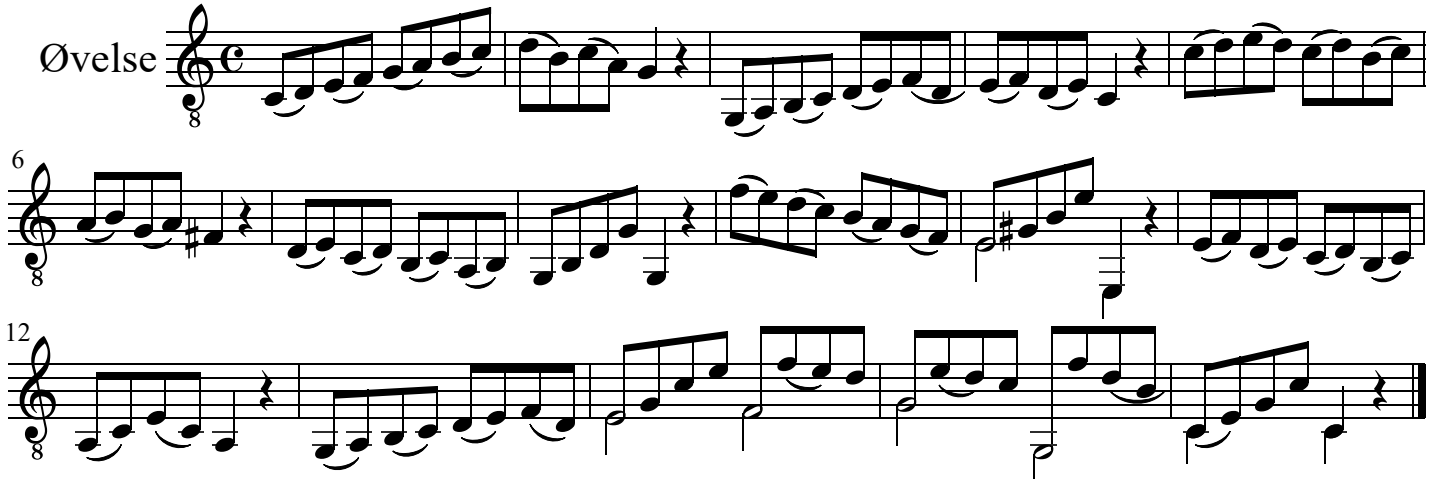

Andante

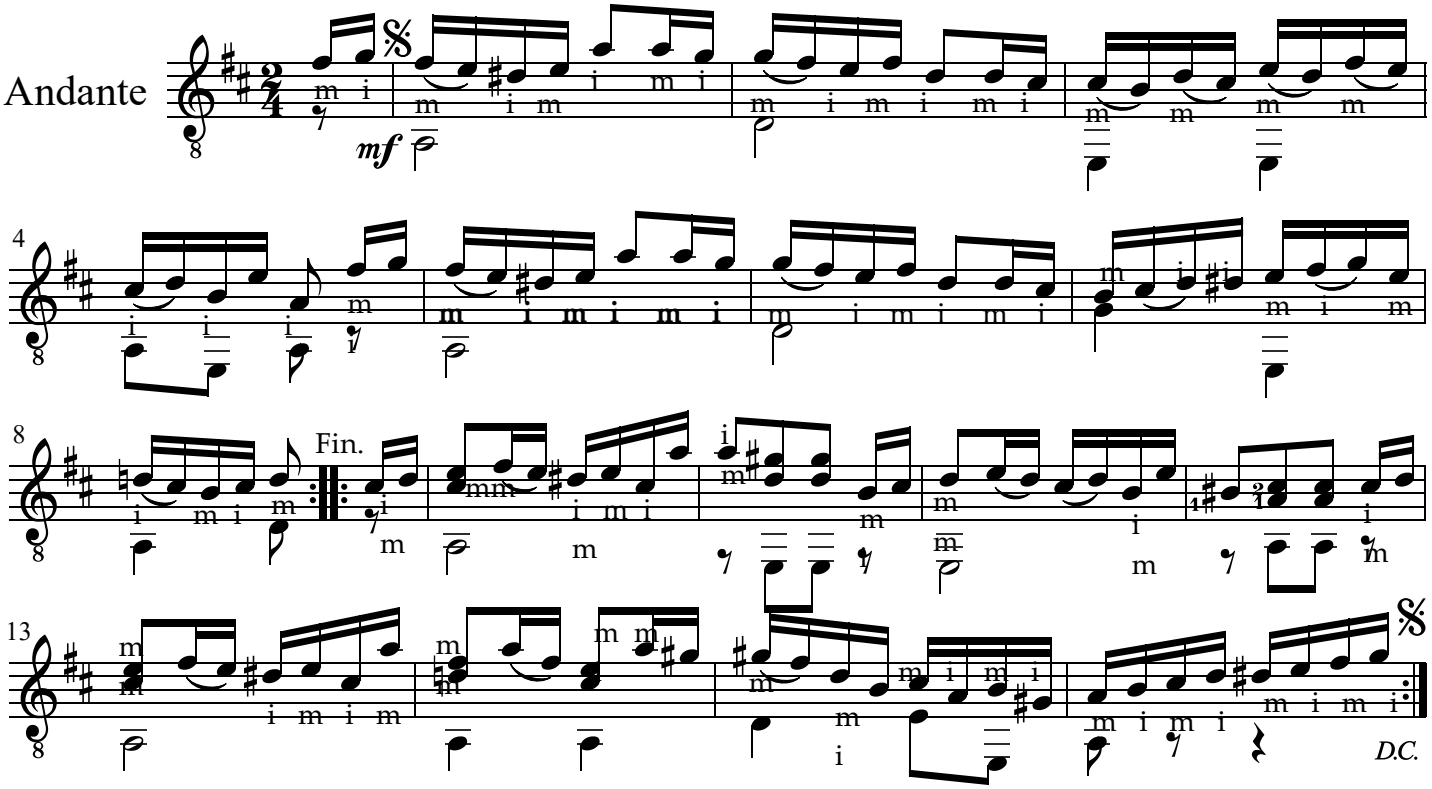

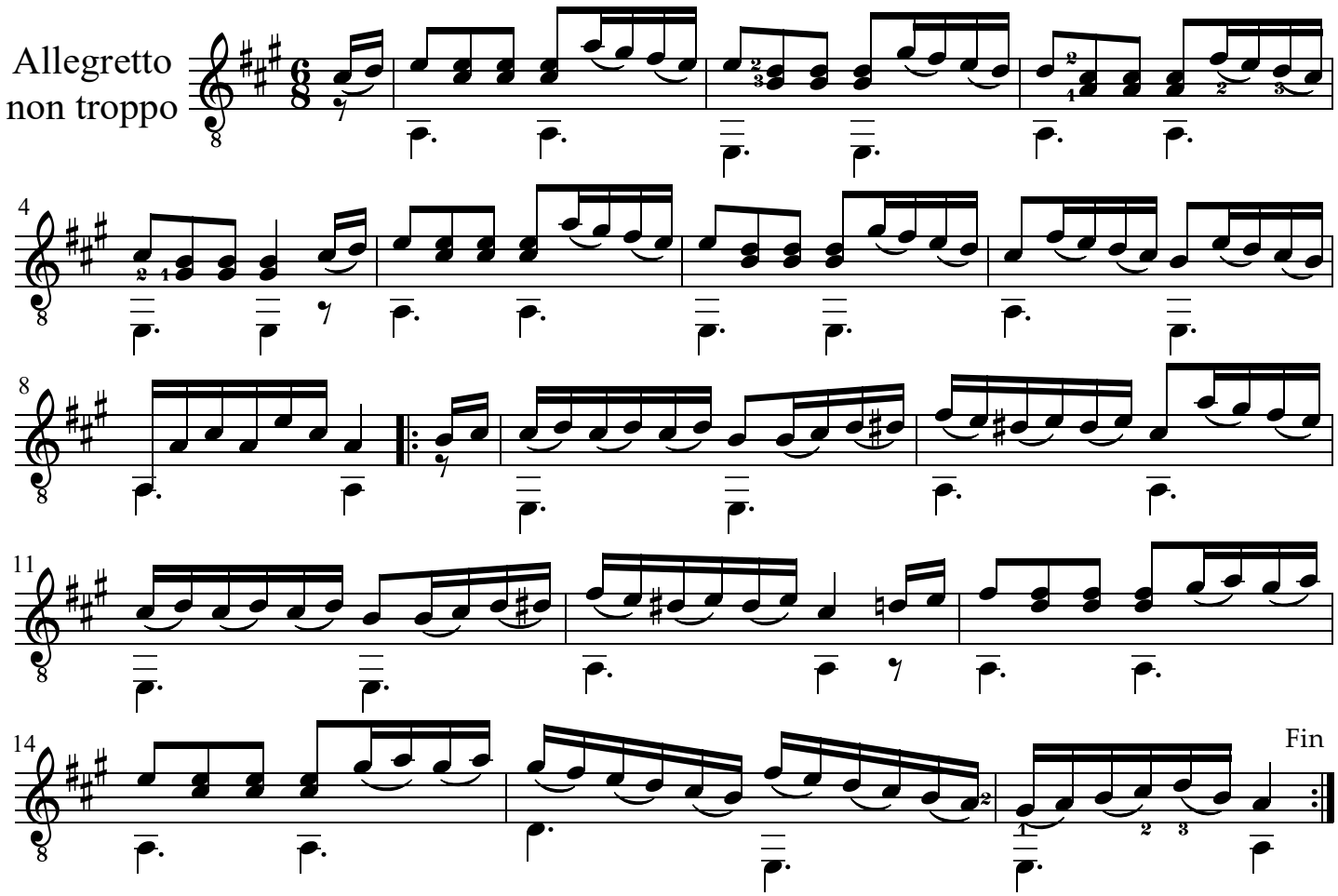

Legatoer med tre eller fire toner behandles som dem med to. Man anslår den første tone, og ved med venstre hånds fingre at anslå eller trække bort, alt efter om det er et opad- eller nedadgående legato. Ved nedadgående legato må de dybe toner være grebet, før de højere anslås, undtaget løse strenge.

Legato med tre toner

E anslås, hvorefter 1. og
3. finger anslår F og G

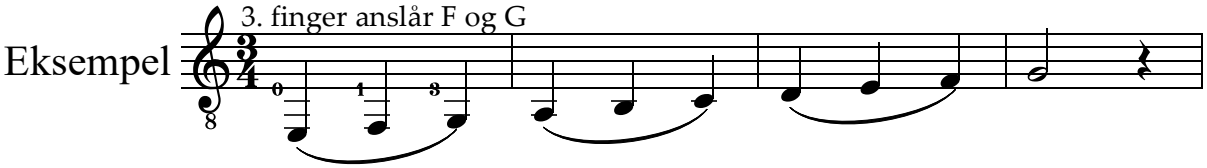

G anslås, hvorefter fingrene
trækkes sideværts een efter een

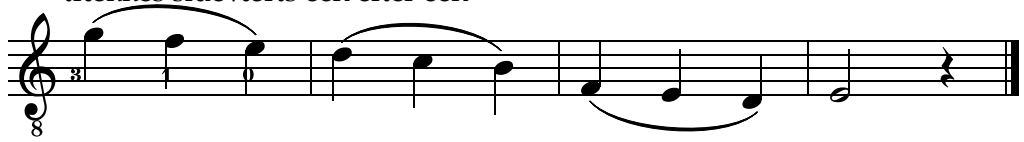

Legato med fire toner

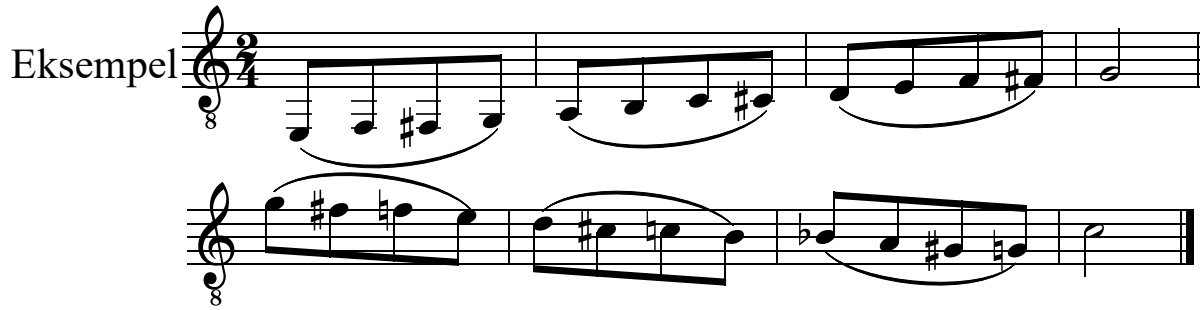

Skalaer kan også spilles legato, både opad- og nedadgående, blot ved at glide med tommelen.

I den følgende skala slår man den løse streng an med tommelen, og glider derefter med tommelen fra streng til streng.

I følgende skala skal kun den første tone anslås, og alle andre spilles legato.

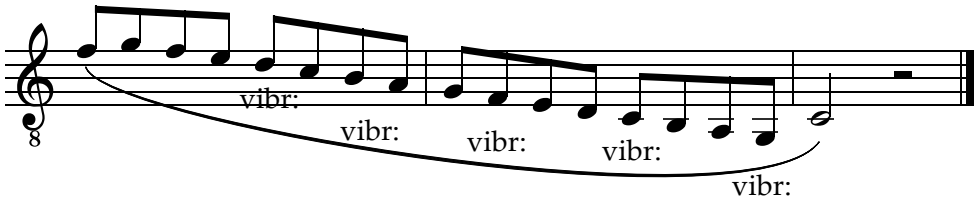

Dobbelt- og tripelgreb kan også spilles legato.

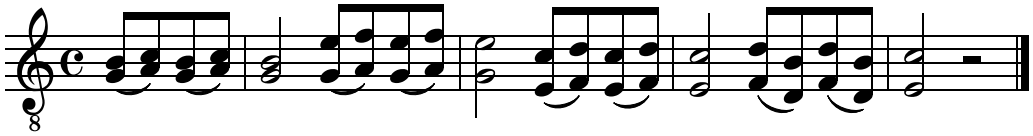

Glissando *(Portamento)*

Glissando frembringes med een finger på venstre hånd. Når den første tone er slået an, glider denne finger videre over alle mellemliggende bånd til den anden tone, i glissandoet. Dette har en god effekt på guitaren, hvor det kan efterligne sang. Glissandoer noteres med en linie imellem to toner.

Det kan også gøres med dobbeltgreb.

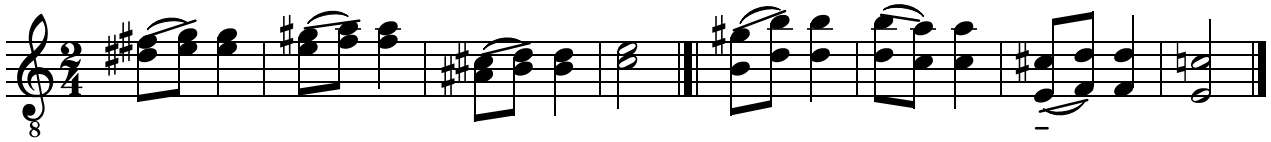

Om forslag

Forslag er små noder, der sædvanligvis står foran en anden node, og gælder for det halve af denne nodes værdi. Her er værdien givet, men herudover findes der forslag med andre værdier.

For at skelne forslag med kortere eller længere varighed, betegnes de korte med symbolet for ottendelsnoder med en gennemstregning og de lange med tegnet for ottendelsnoder, men uden den ekstra streg. Forslag behandles som legatoer, således at anslaget af anden tone besørges af venstre hånd.

Når en node forudgås af et forslag, og der er en en- eller flerstemmig ledsagelse, skal forslaget anslås samtidigt med ledsagelsen, og hovedtonen bindes til dette.

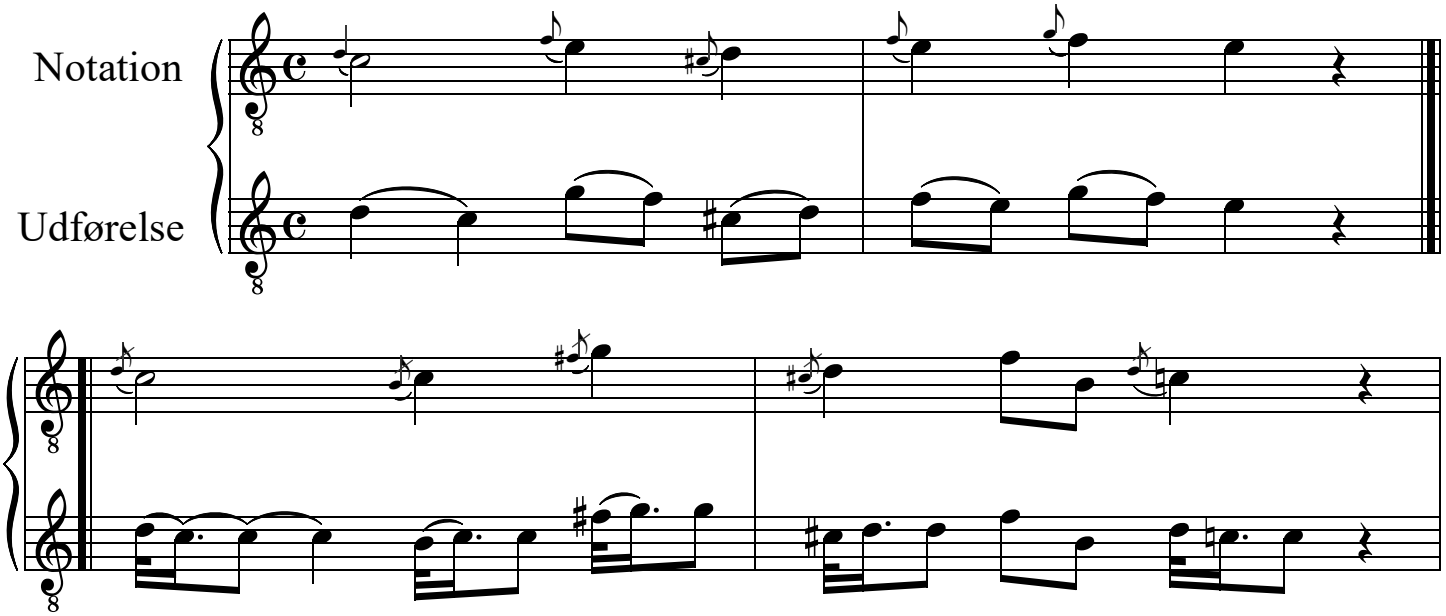

Forslag skal være samtidig med ledsagelsen.

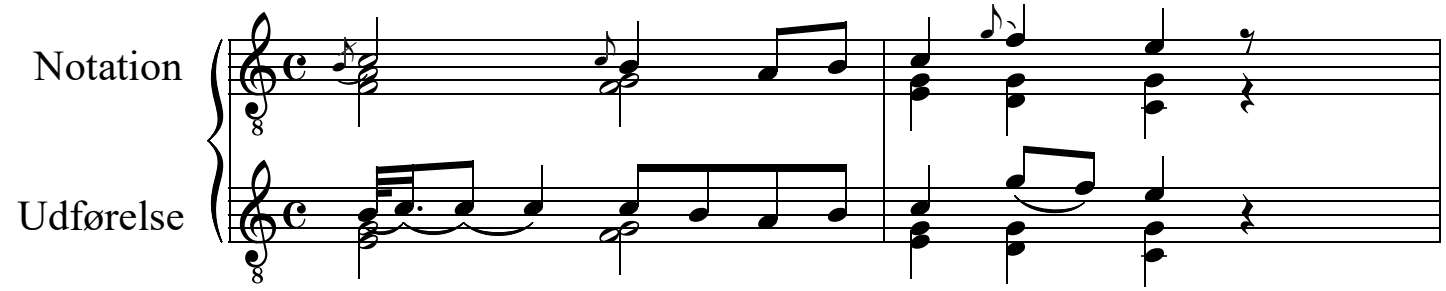

Dobbelte forslag

To små, bundne noder behandles ligesom to store bundne noder, blot på kortere tid. To almindelige noder tildeles den tid, de er noteret til. To små kortes ned til en del af deres værdi.

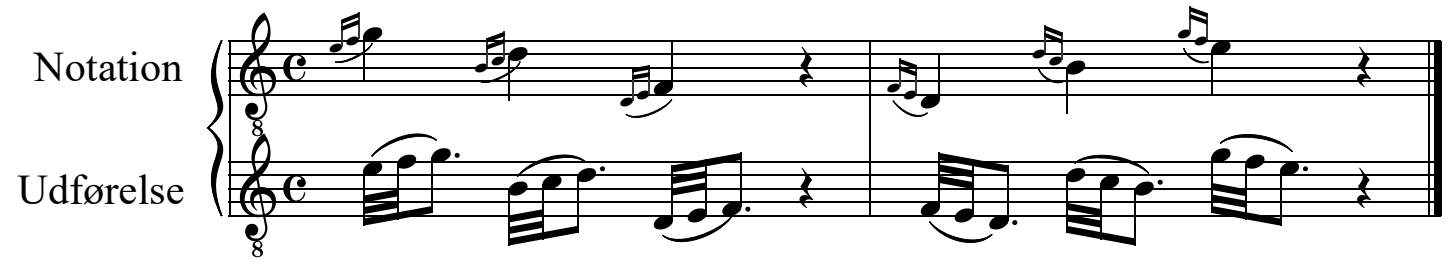

Korte stykker til at øve forslag

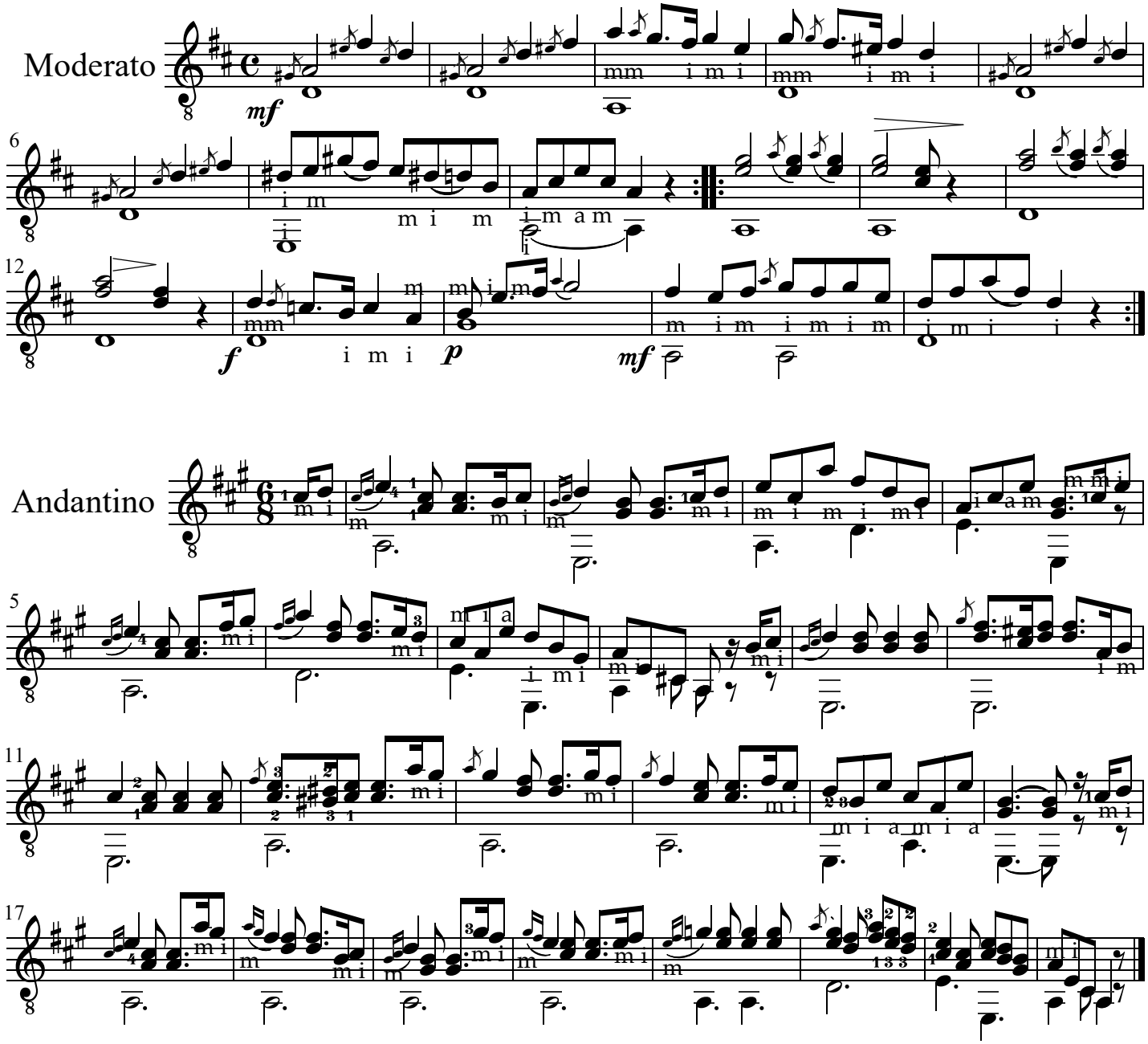

Om dobbeltslag

Dobbeltslag består som forslag af flere, kortere noder.

Et dobbeltslag består af en hovedtone og nabotonerne over og under hovedtonen. Der findes tre typer:

① begynder med hovedtonen

② begynder med nabotonen over hovedtonen.

③ begynder med nabotonen under hovedtonen.

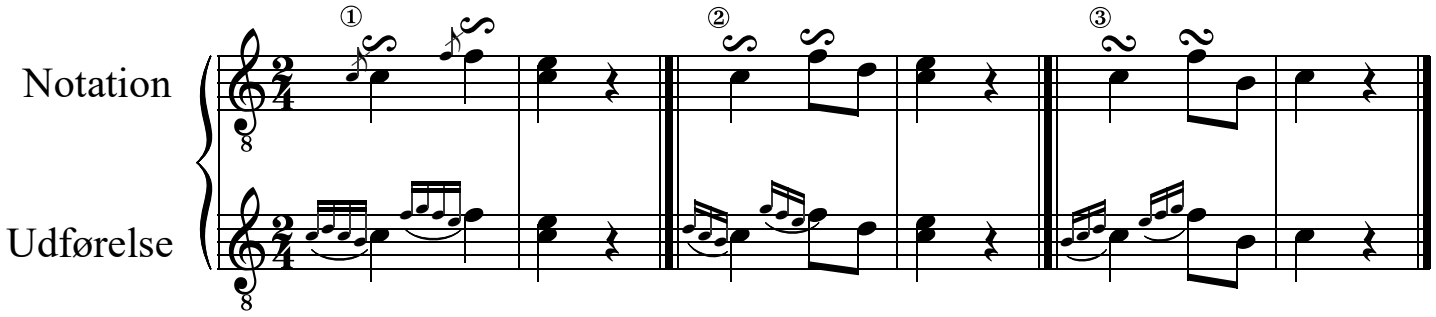

Er der fortegn til den ene eller den anden nabotone, noteres det med det relevante fortegn over eller under 2

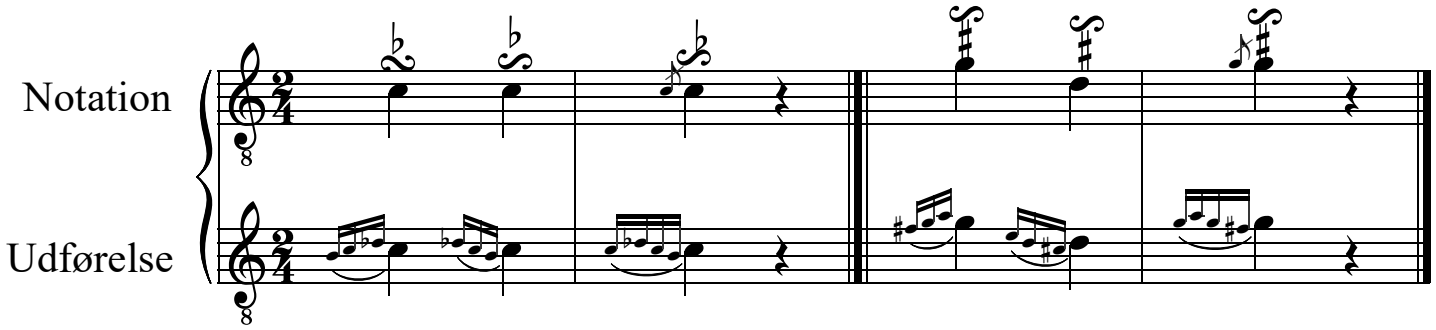

Står dobbelslaget mellem to hovednoder, begynder det med den øverste nabotone.

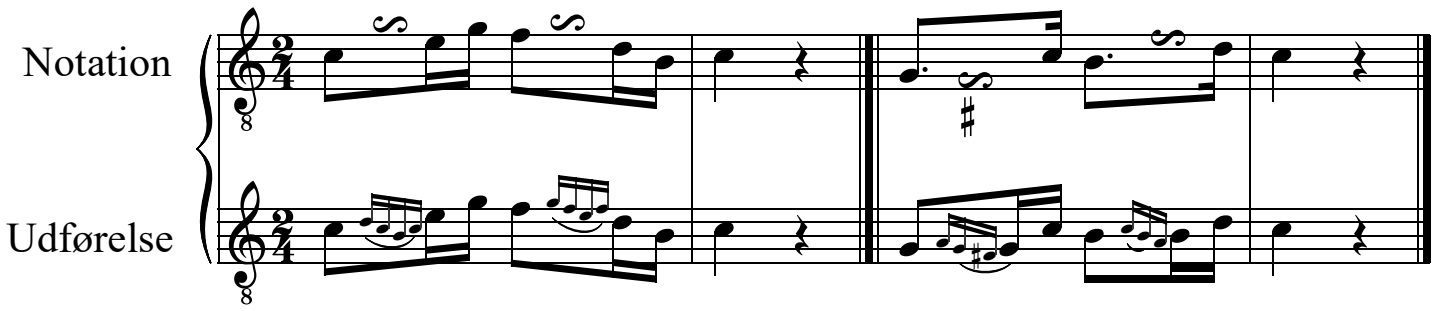

Om Triller

Triller er toner, der i kortere eller længere tid veksler med hjælpetonen et halvt eller et helt trin over. Triller starter altid med hovedtonen. Triller skal afsluttes med en hjælpetone, et halvt eller et helt trin ned, fulgt af hovedtonen.

På guitaren kan triller spilles på tre måder.

① Man kan anslå den første tone, og spille resten legato.

② Man kan anslå den første tone, og spille den højere tone legato.

③ Man kan gribe begge to toner med venstre hånd på hver sin streng, og anslå skiftevis med to eller tre fingre.

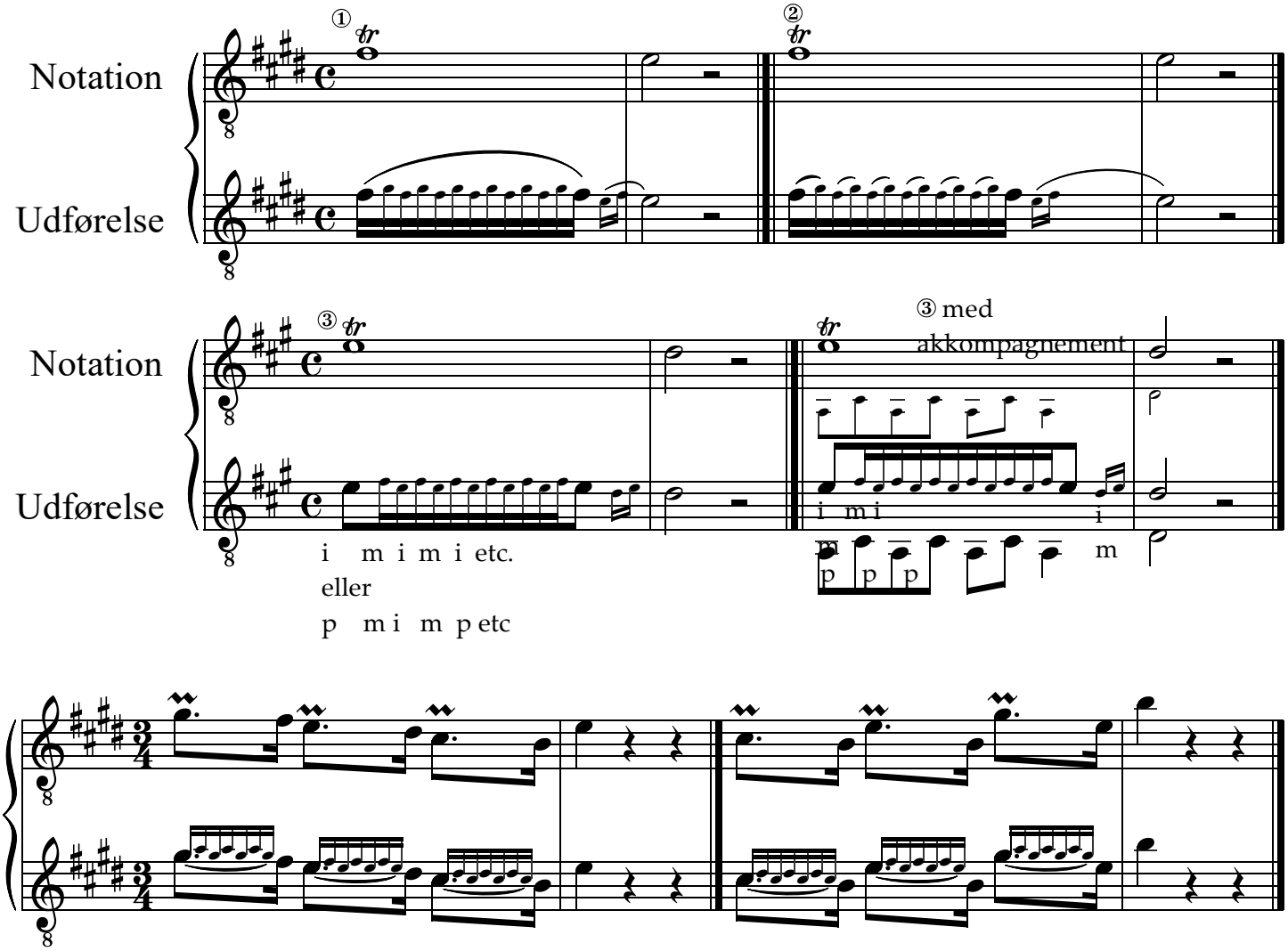

Står trillen over en tone med kort varighed eller kan den følgende ikke knyttes til, kaldes den en praltrille.

Om mordent

Mordenter er afbrudte triller. Man anvender dem både ved lange og korte toner, ved de sidste er de effektfulde. De skrives med 𝆖 .

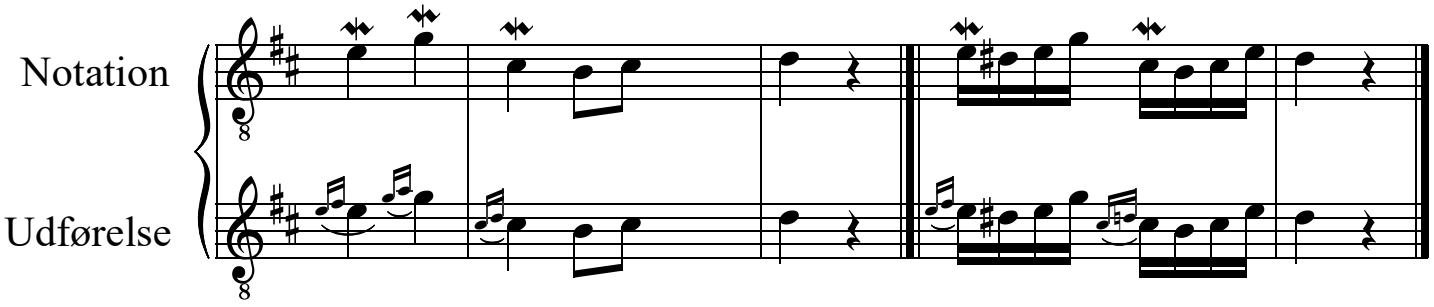

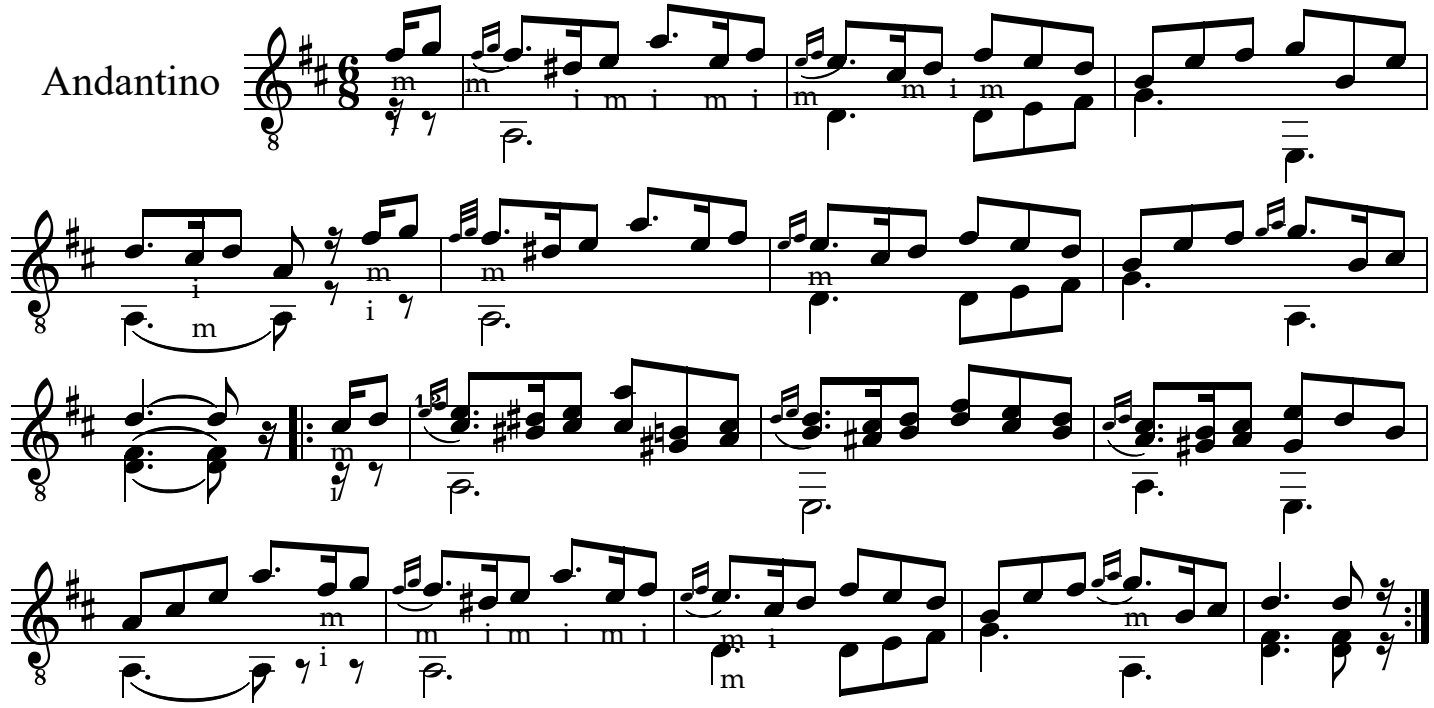

Om dæmpede toner

For at dæmpe toner er det tilstrækkeligt at lægge højre hånds fingre på strengene, netop når de er slået an, så strengen kun lyder den tid, den er noteret til (hvilket her nedenfor er en sekstendedel).

Akkorder med fem eller seks toner dæmpes ved at lægge indersiden af højre hånd over alle strenge, tæt ved lydhullet.

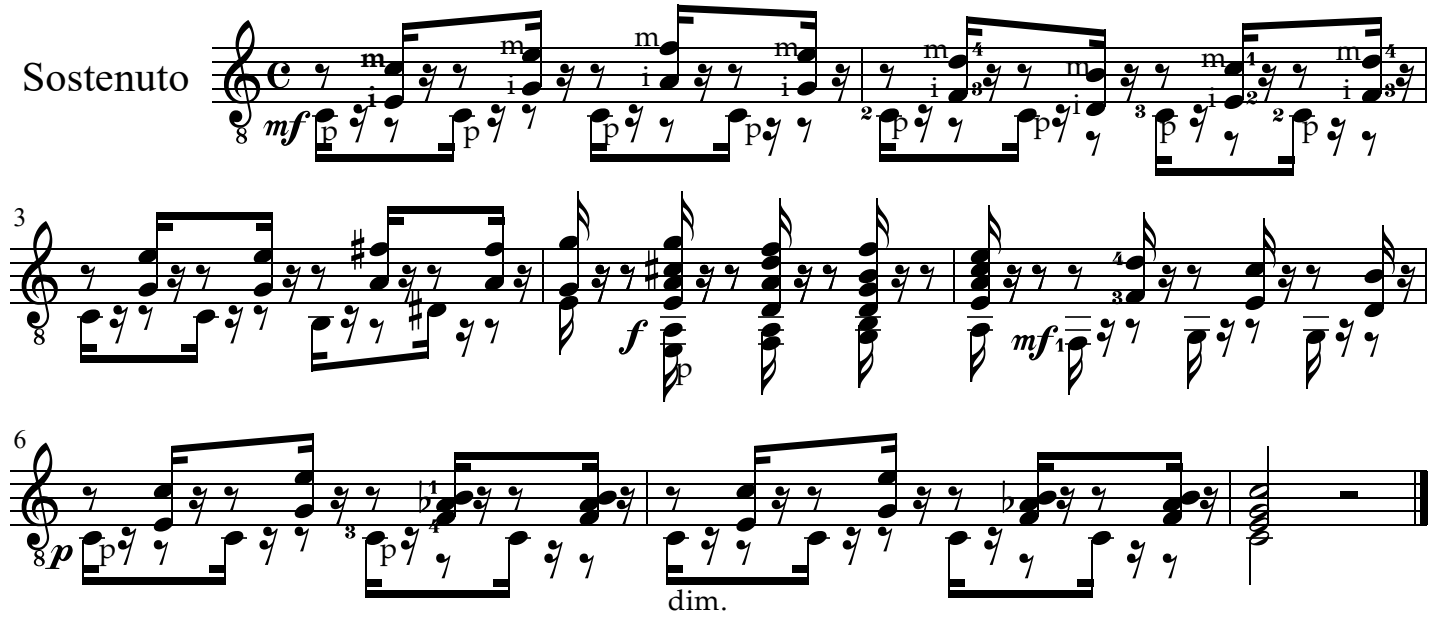

Om positioner (det bånd, hvor man har venstre pegefinger).

Der er tolv positioner på guitarens gribebræt; De fem benævnes hovedpositioner, fordi de er mest brugt, og dem må man lære. Disse positioner er I., IV., V., VII. og IX.. Der følger nu skalaer, øvelser og nogle stykker til at lære disse positioner.

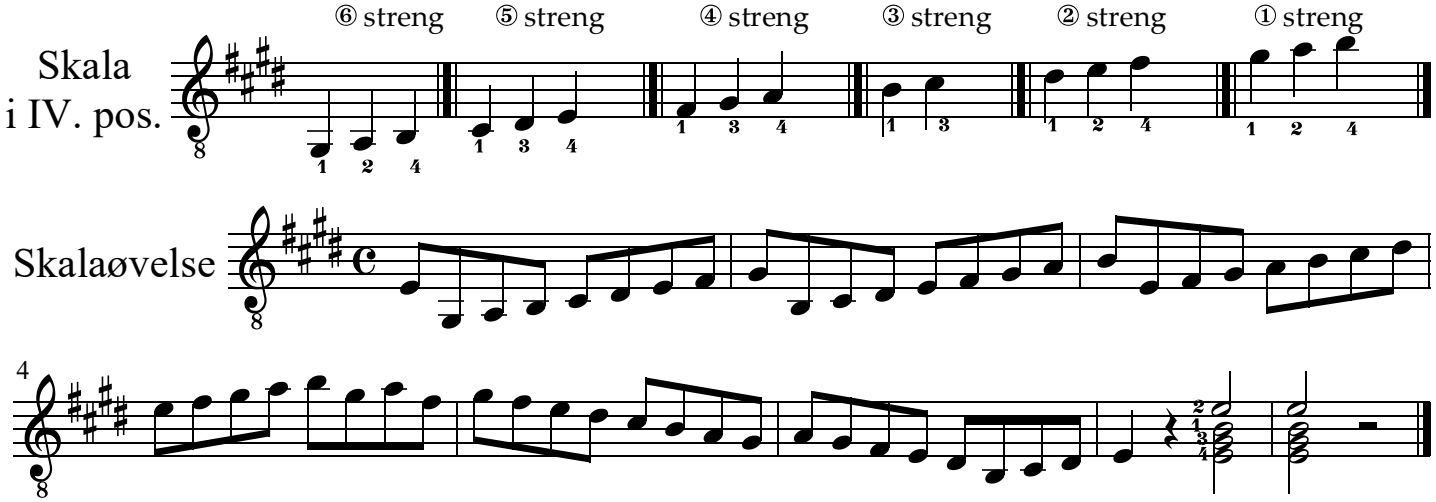

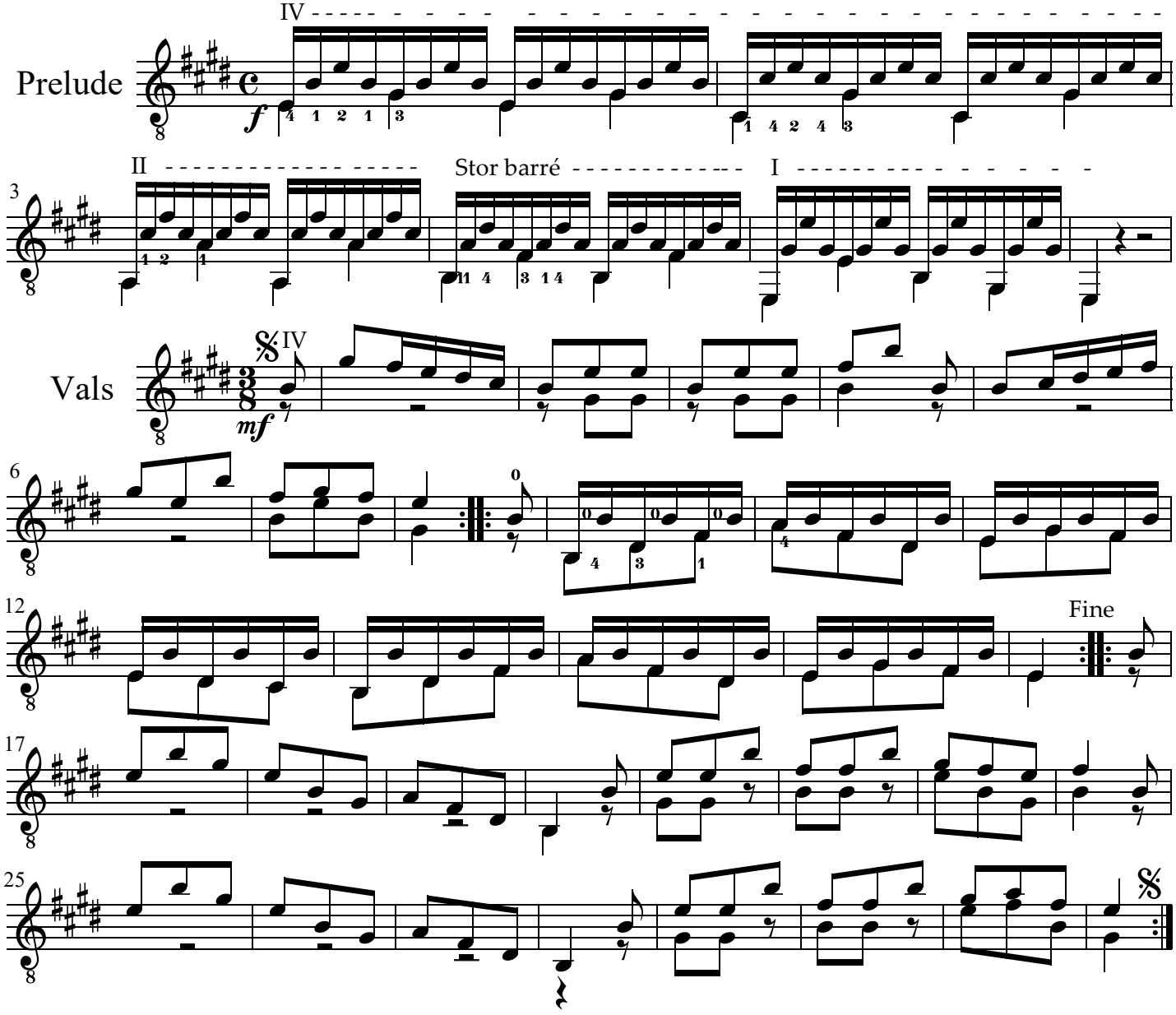
Prelude
IV
II
Stor barré
I
Vals
Fine

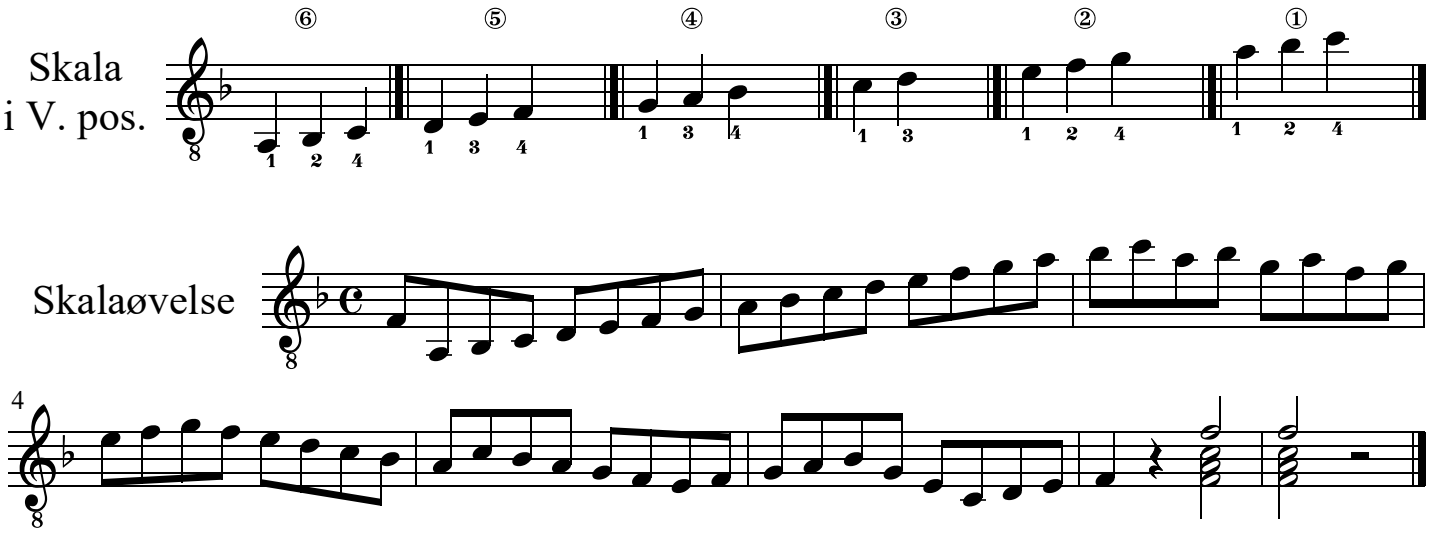
Skala
i V. pos.

Skalaøvelse

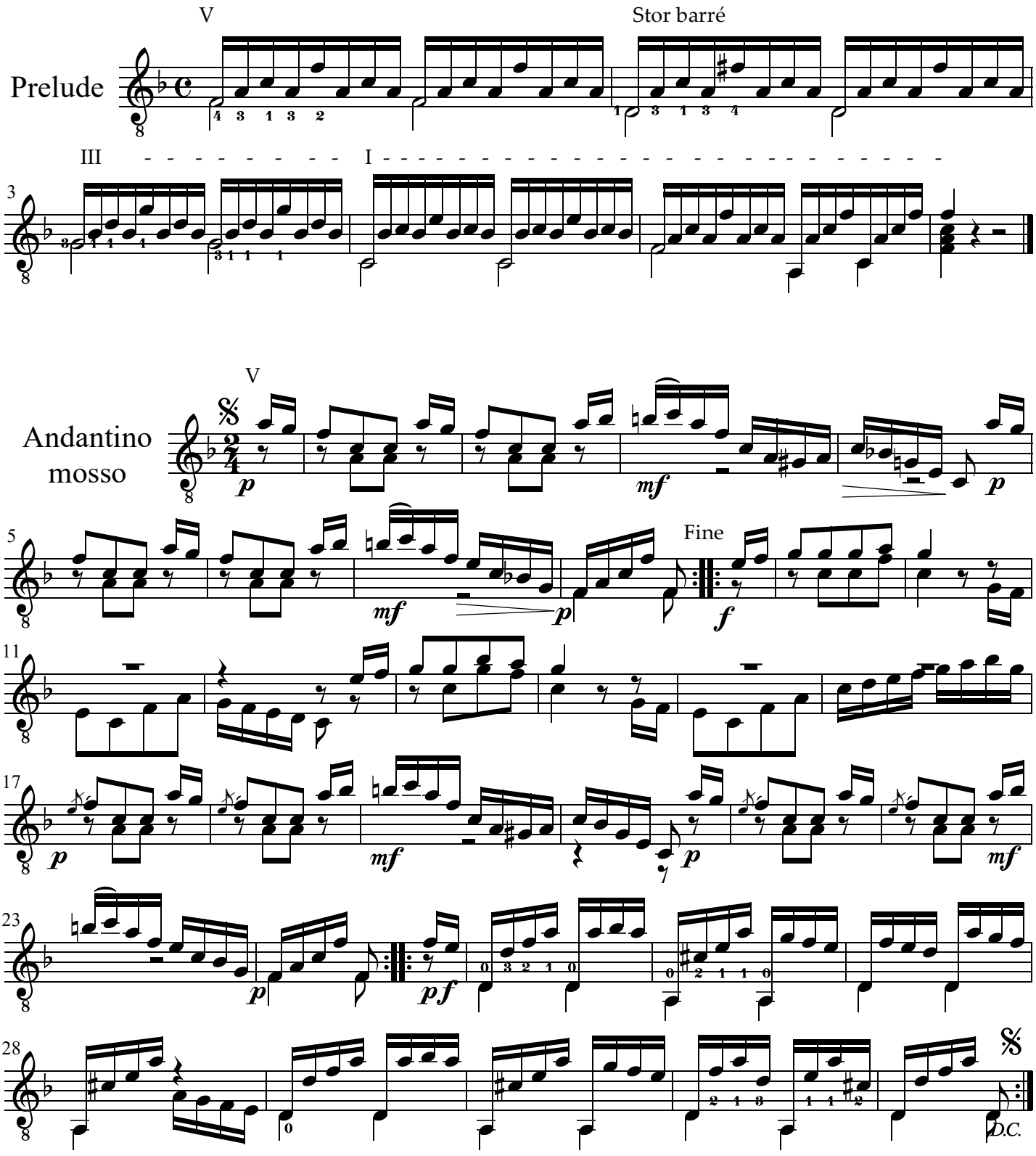
V
Stor barré
Prelude
III
I
3
V
Andantino
mosso
Fine
5
11
17
23
28
D.C.

Skala
i VII. pos.

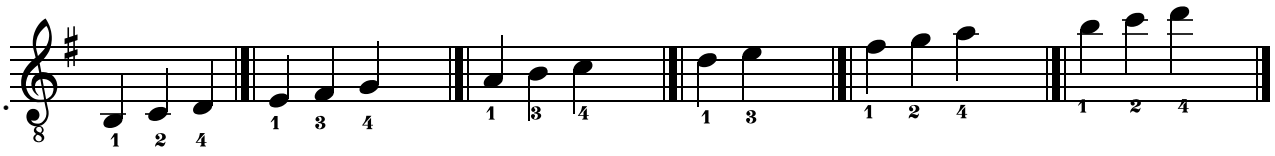

Skalaøvelse

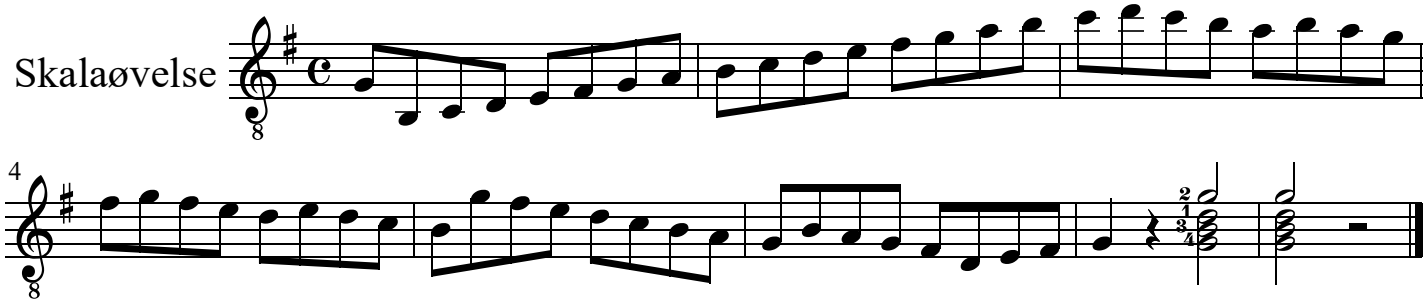

Prelude

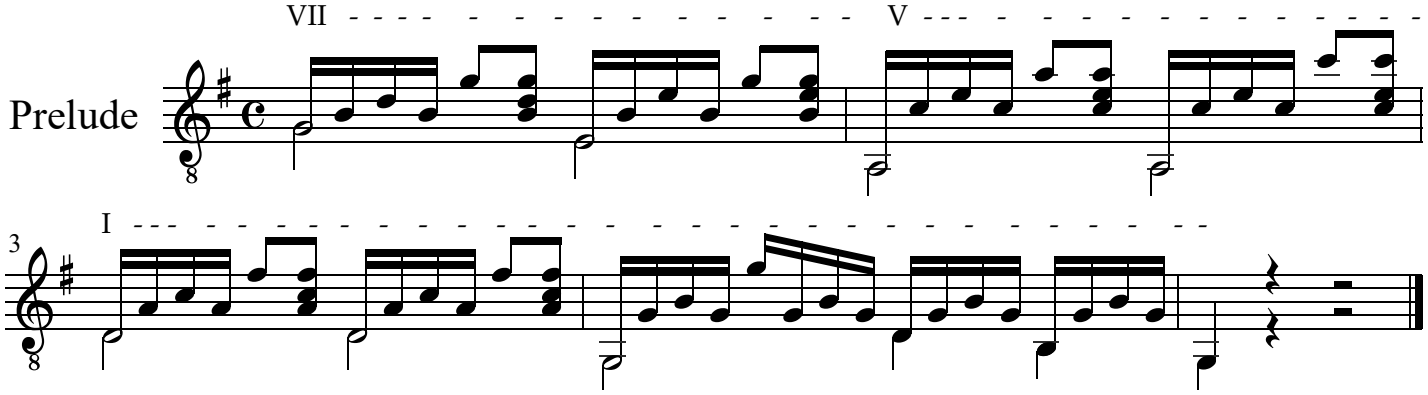

Allegretto

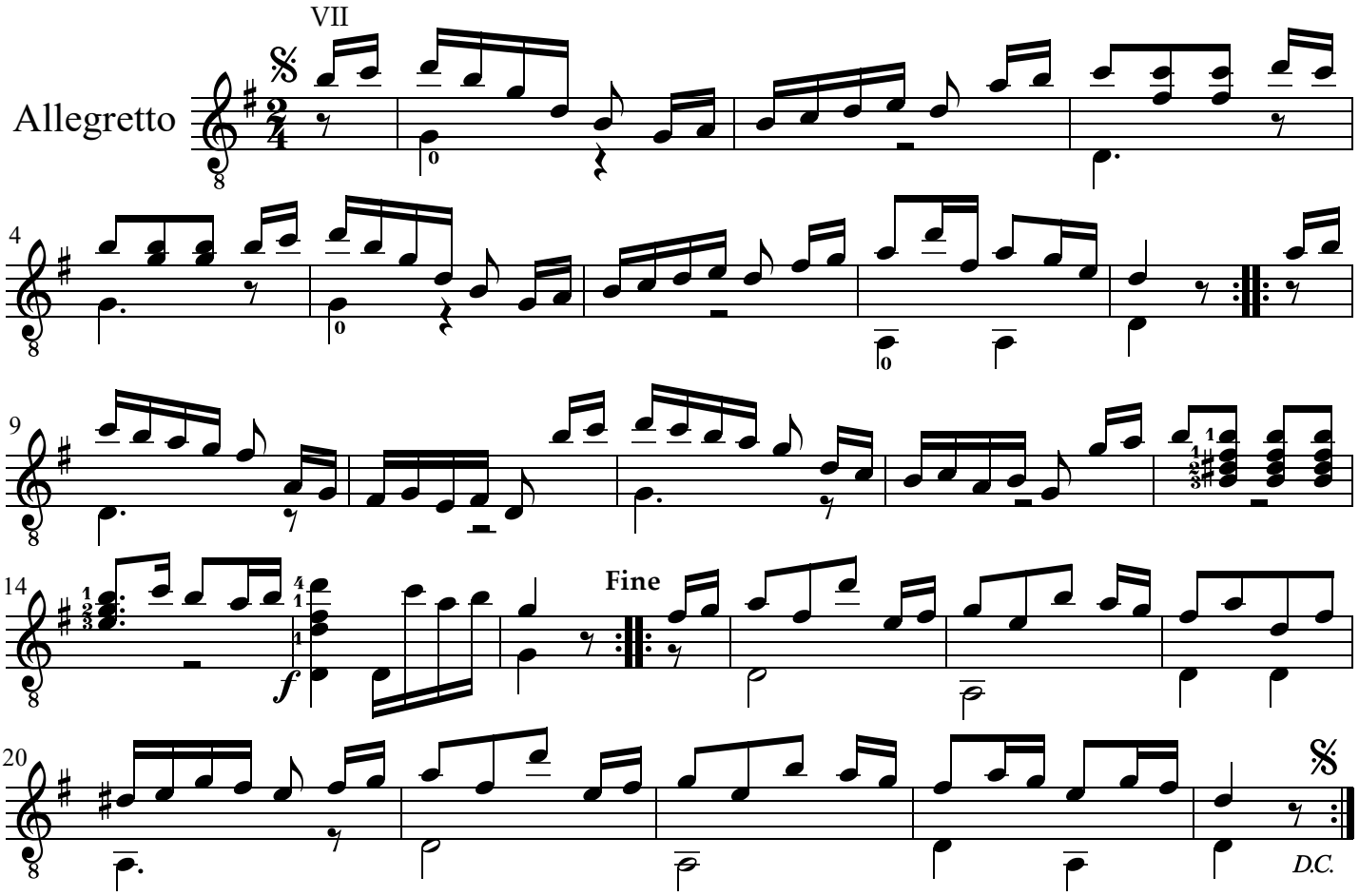

Skala
i IX. pos.

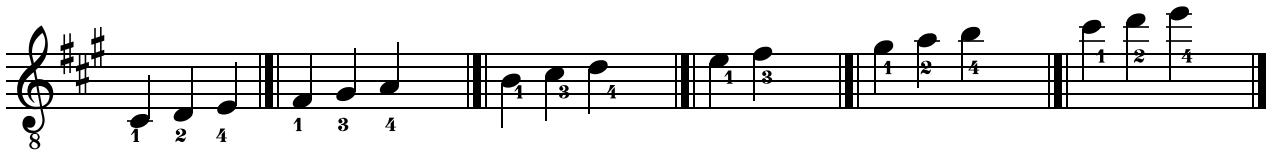

Skalaøvelse

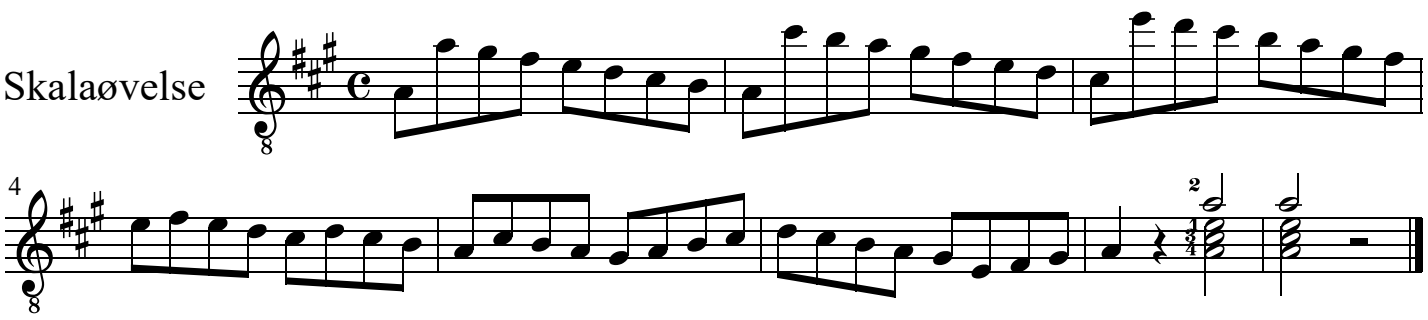

Prelude

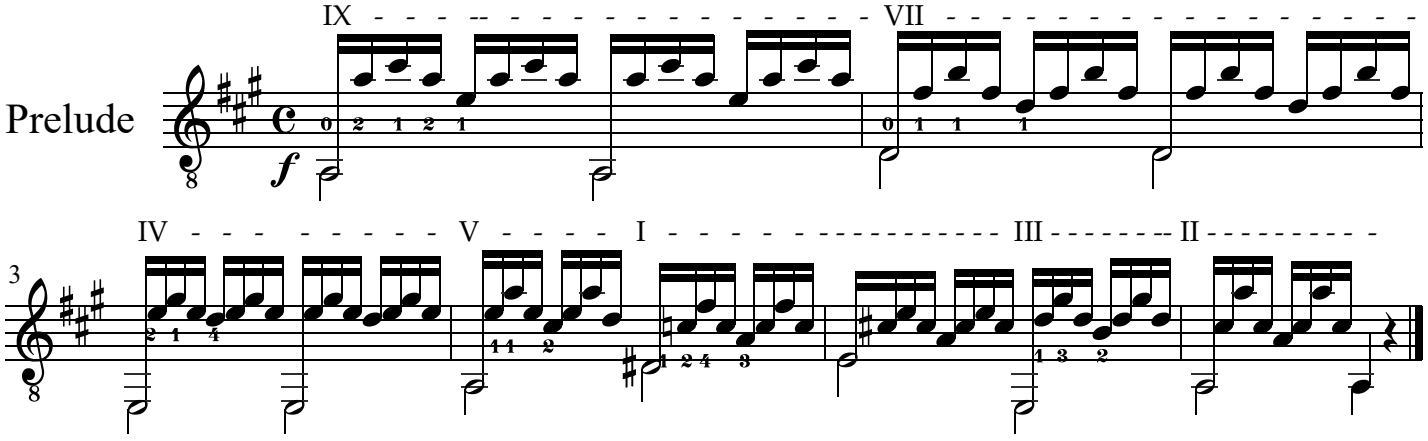

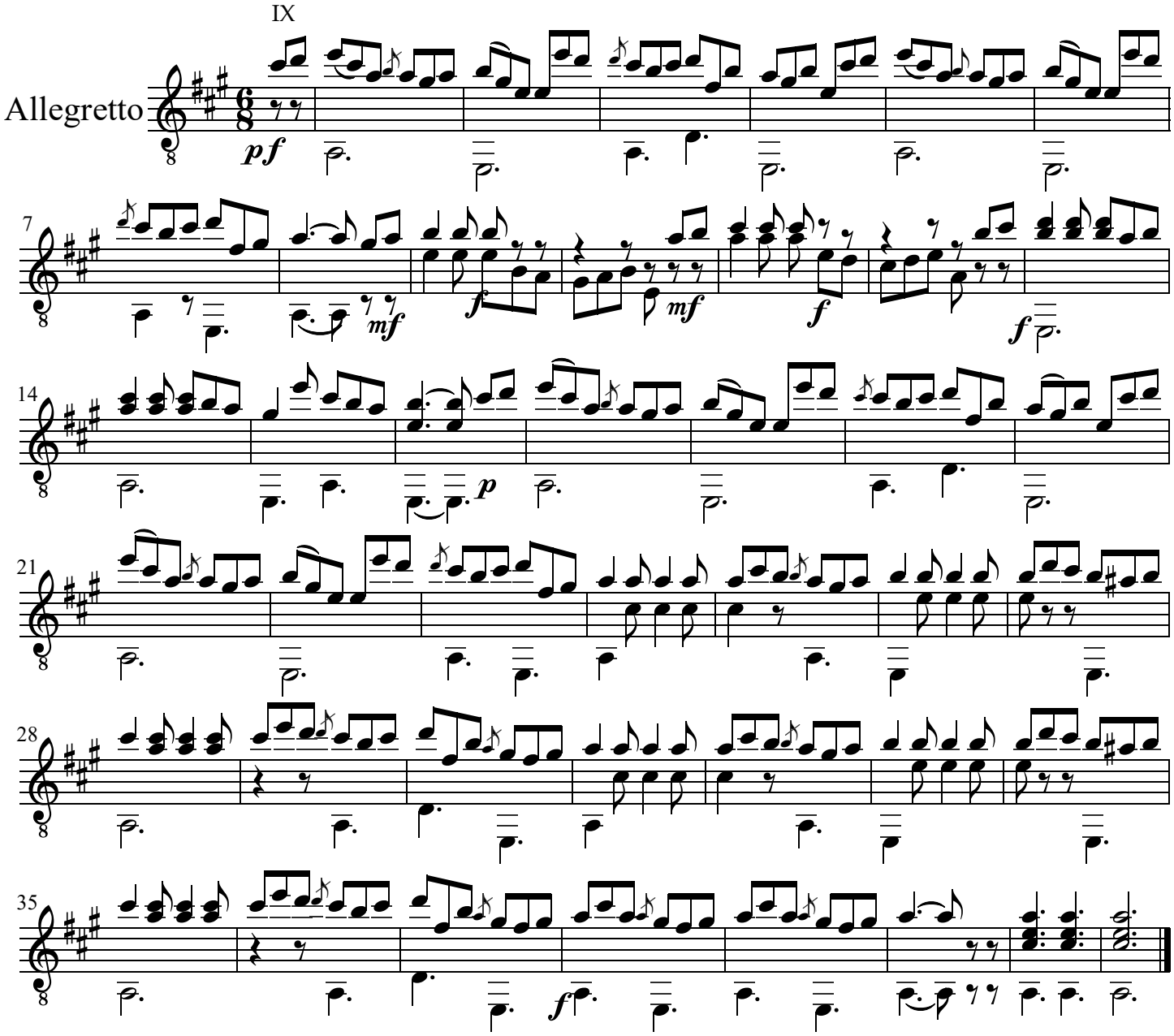

I nogle tilfælde bruger man en løs streng til at komme lettere fra en position til en anden.
Det markeres tit med **o** .

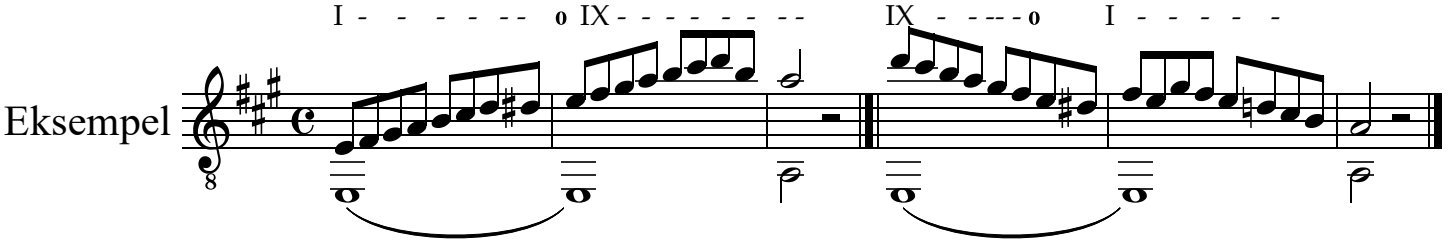

Nogle gange rykkes første finger et bånd bagud uden at hånden skifter position.

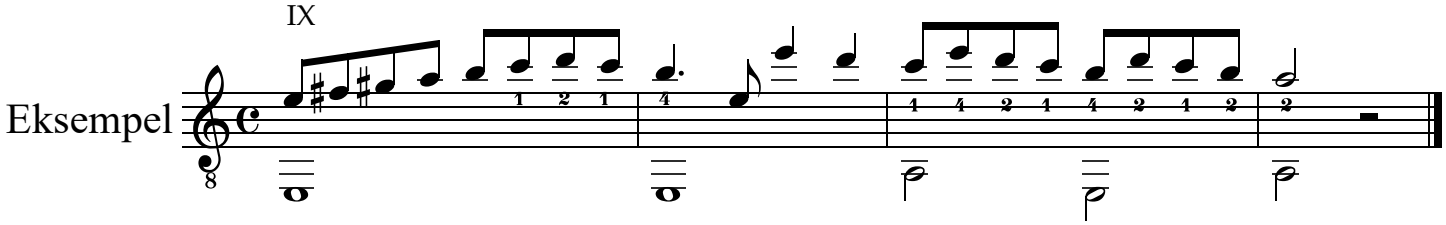

De følgende fire stykker er skrevet for at komme omkring alle positioner.

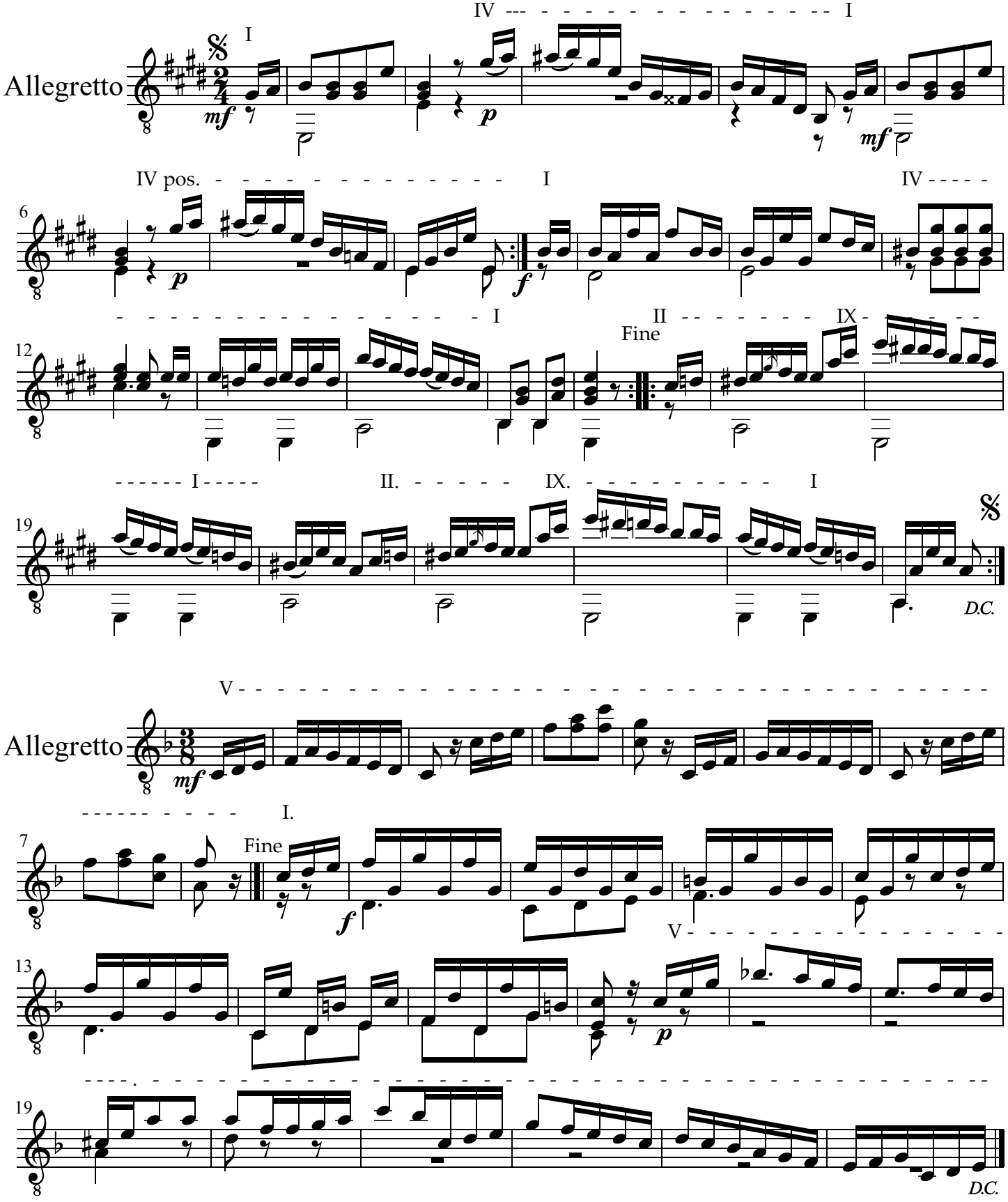

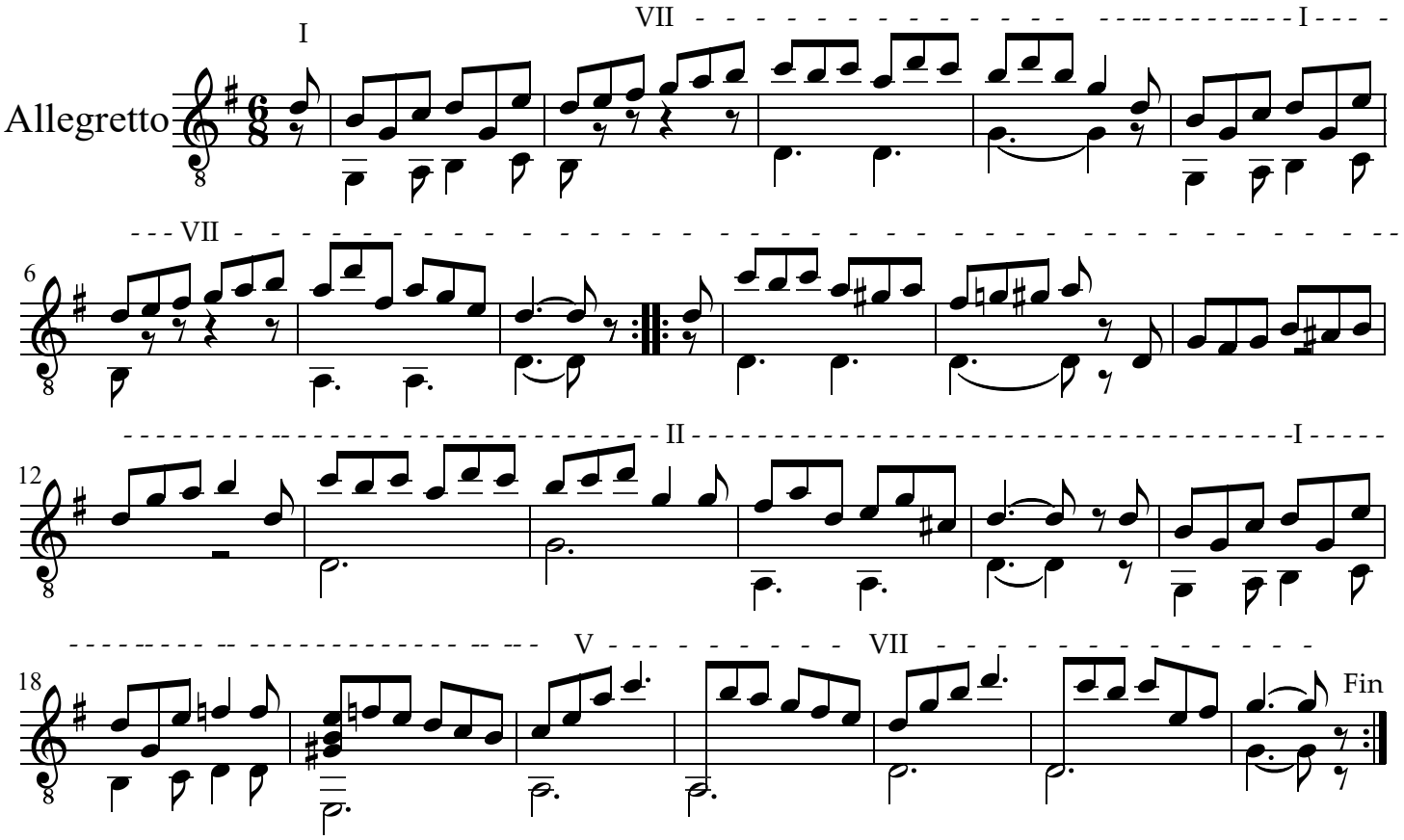
Allegretto
I
VII
I
VII
6
II
I
12
V
VII
18
Fin

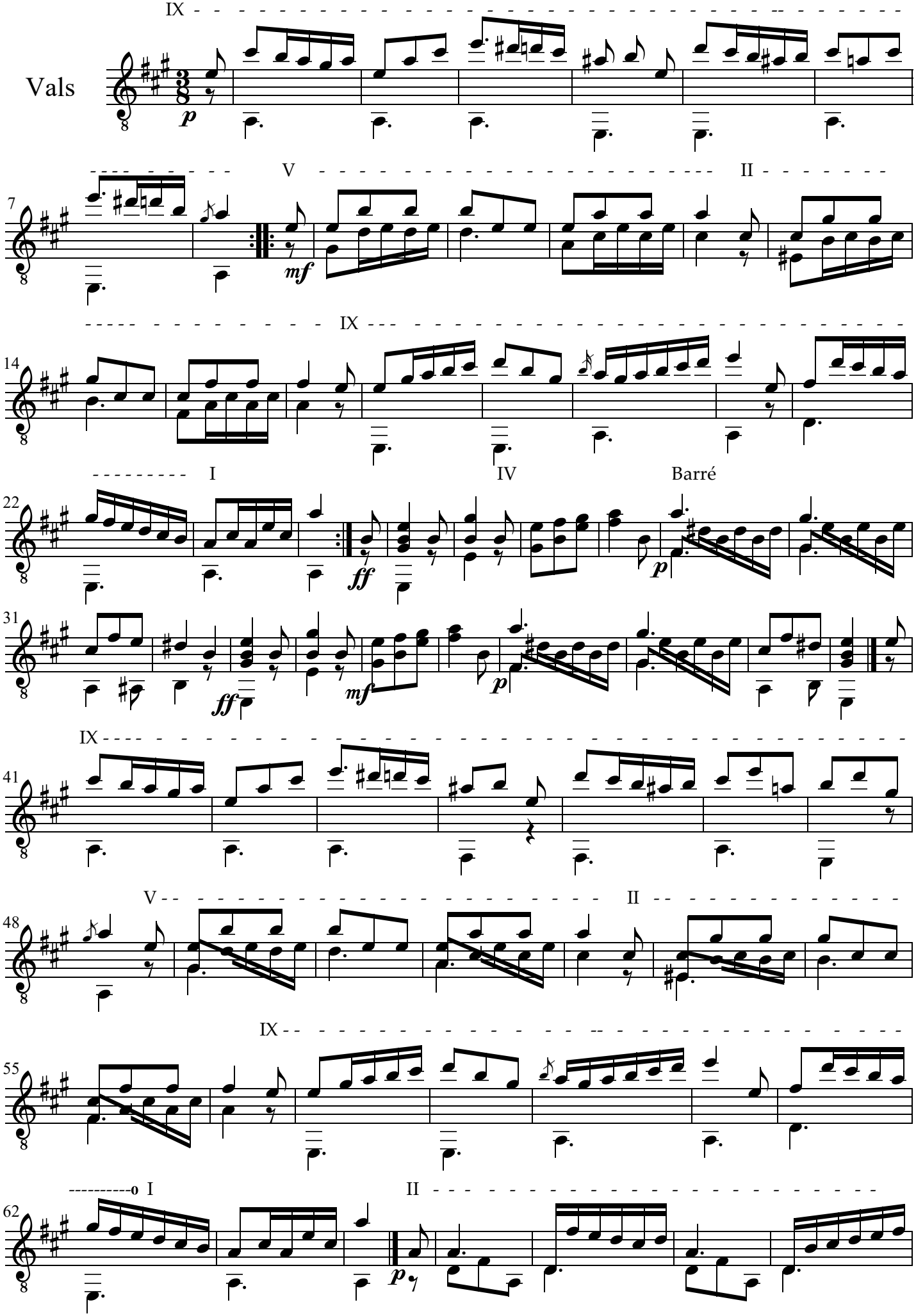
Vals
IX
V
II
IX
I
IV
Barré
IX
V
II
IX
o I
II

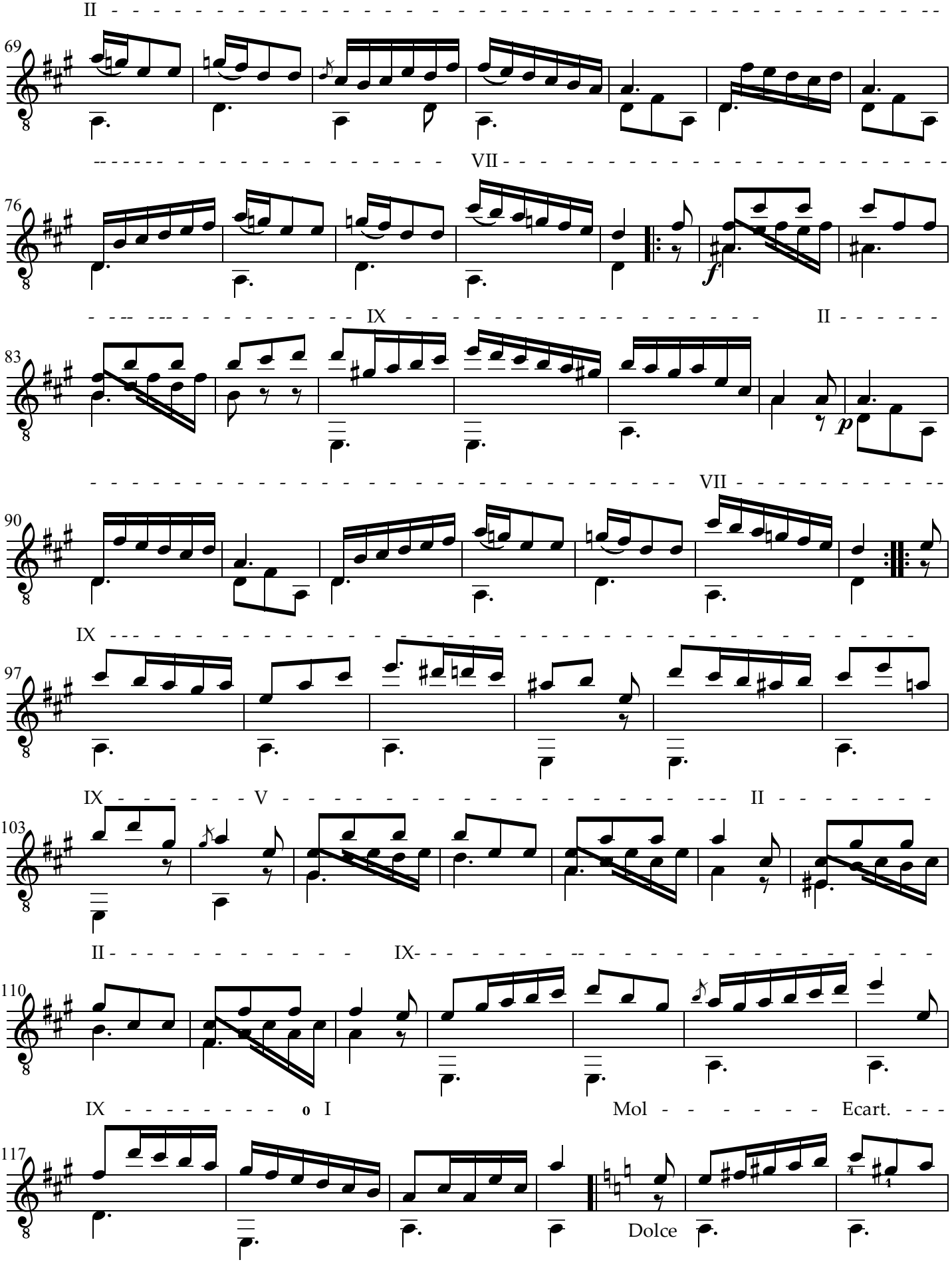
II
69
VII
76
f
IX
II
83
p
VII
90
IX
97
IX
V
II
103
II
IX
110
IX
o I
Mol
Ecart.
117
Dolce

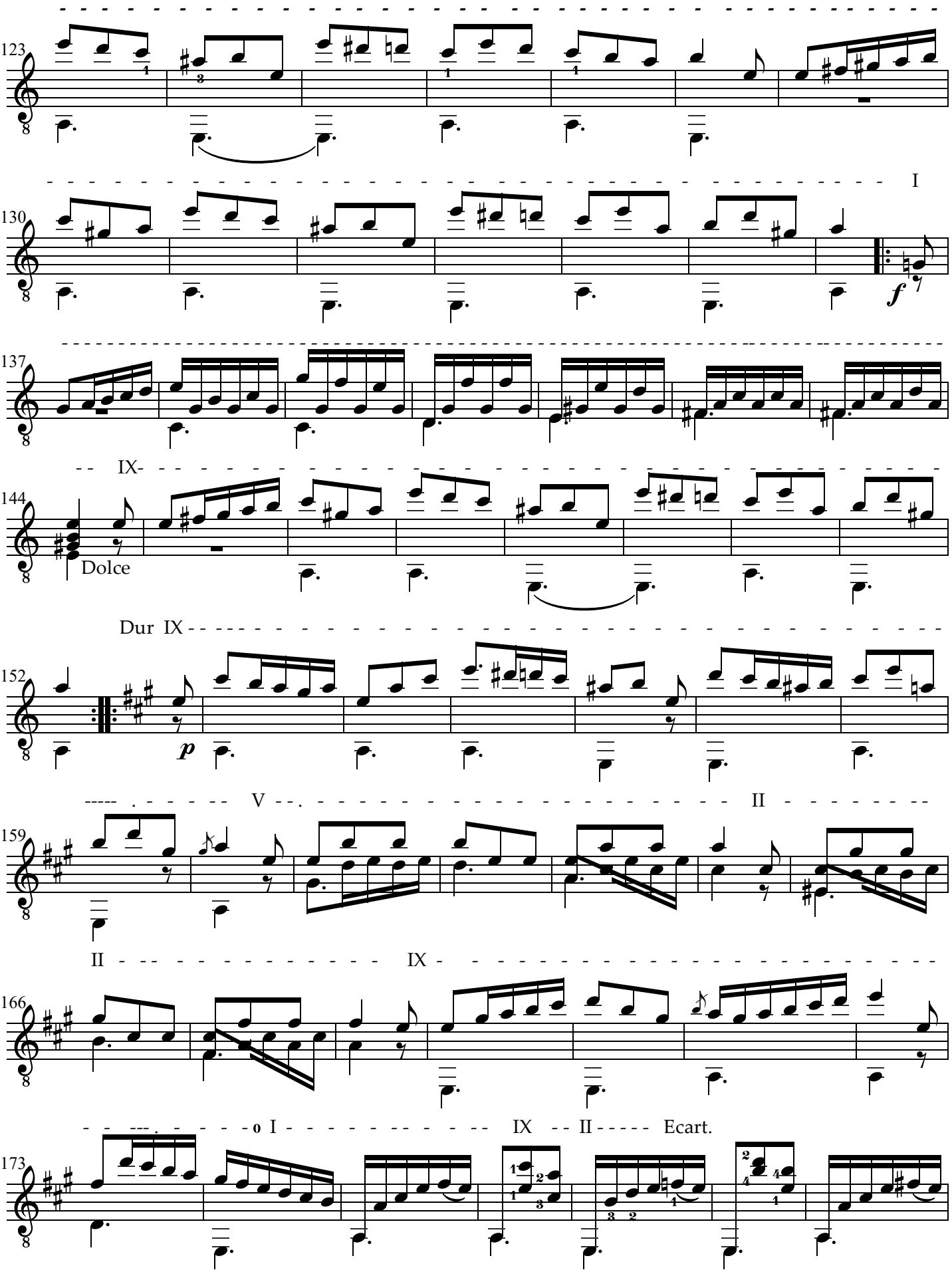
123
I
130
f
137
IX
144
Dolce
Dur IX
152
p
V
II
159
II
IX
166
o I
IX
II
Ecart.
173

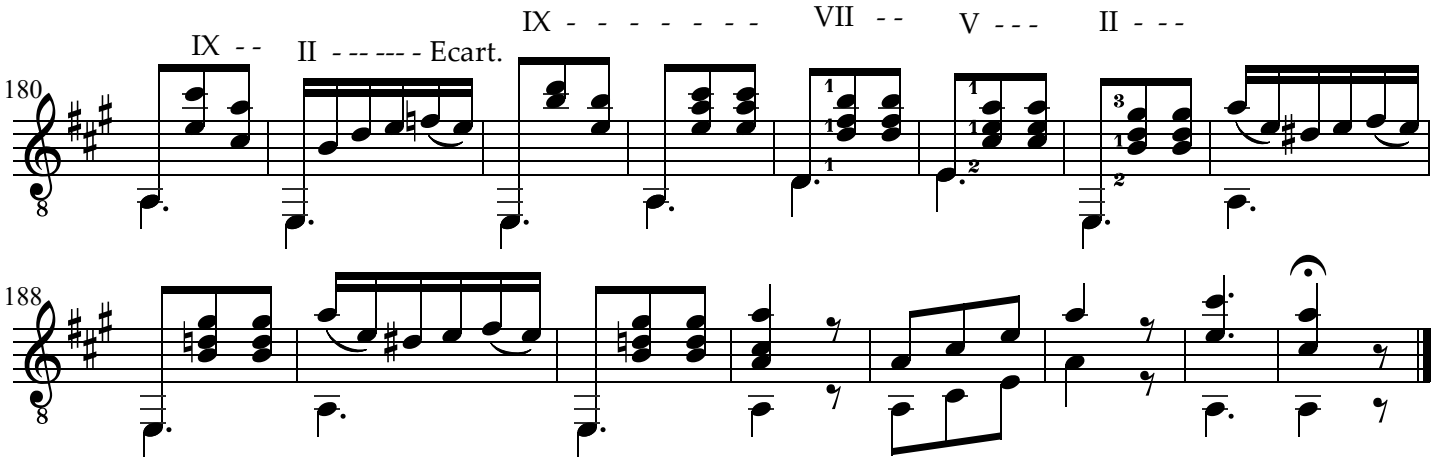
IX - -
II - - - - - - Ecart.
IX - - - - - - - - -
VII - -
V - - -
II - - -
180
188

Om Dobbeltgreb

På guitaren forekommer dobbeltgreb i tertser, sekster, oktaver og decimer. For at lette deres udførelse, må man så vidt muligt lade fingrene glide fra et bånd til et andet.

I den første af disse øvelser er de fingre, der skal glide, markeret med små streger mellem venstrehåndens fingersætningstegn.

Skala
i tertser

Skalaøvelse

3. pos.

Skala
i sekster

Skalaøvelse

Fine

D.C.

Skala
i oktaver

Skalaøvelse

5

10

Skala
i decimer

Skalaøvelse

Fine

6

12

Andantino

Etude

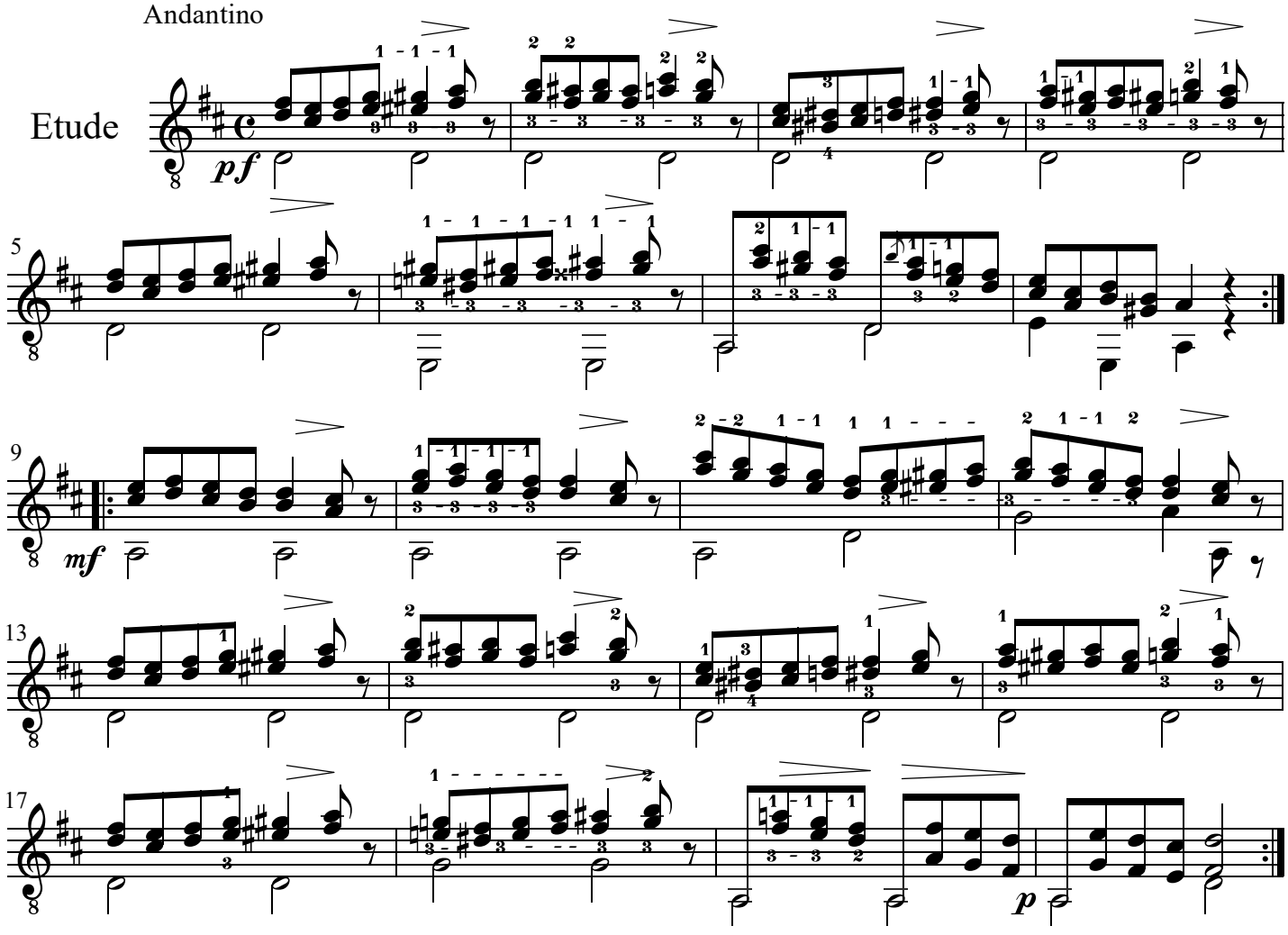

Etude

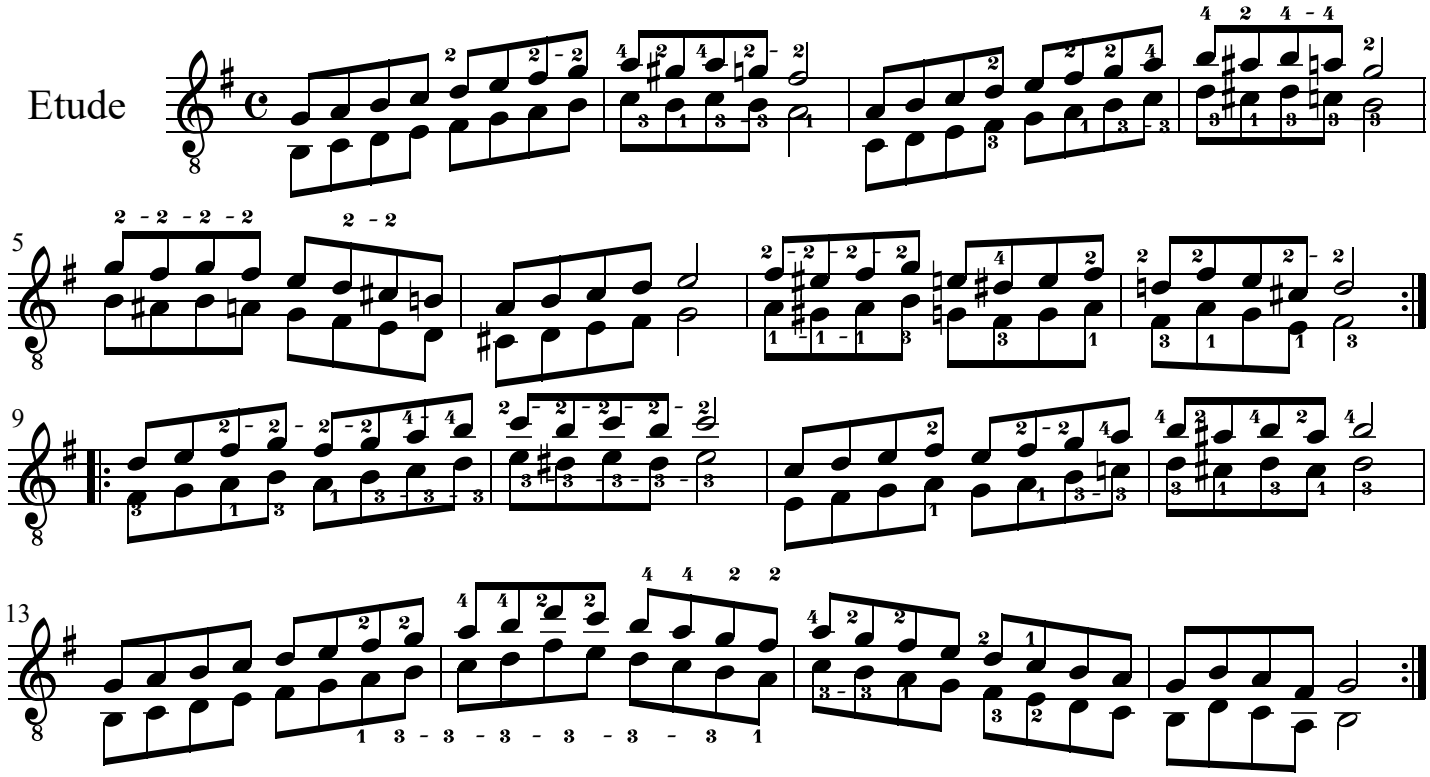

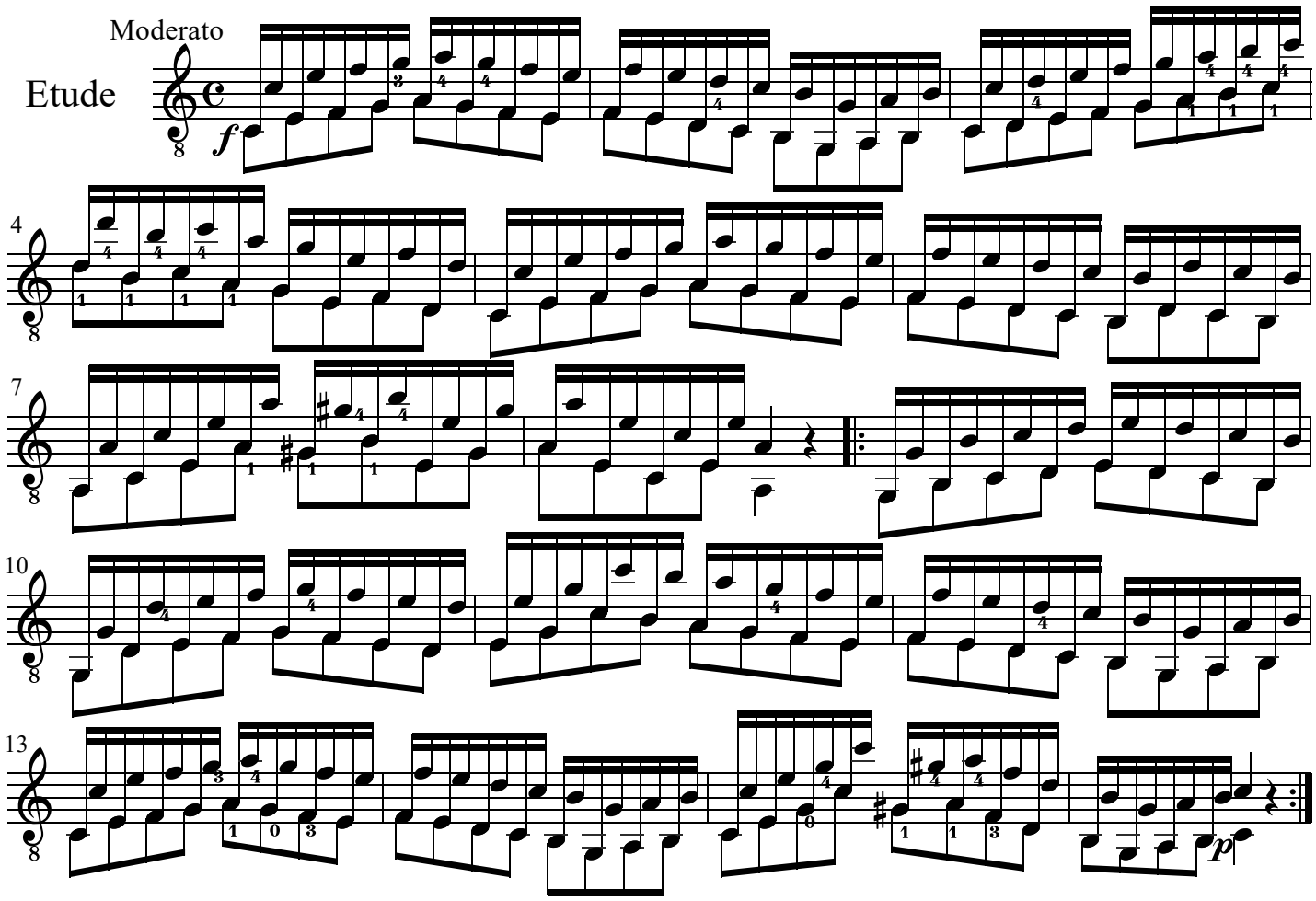
Moderato
Etude
f
4
7
10
13
p

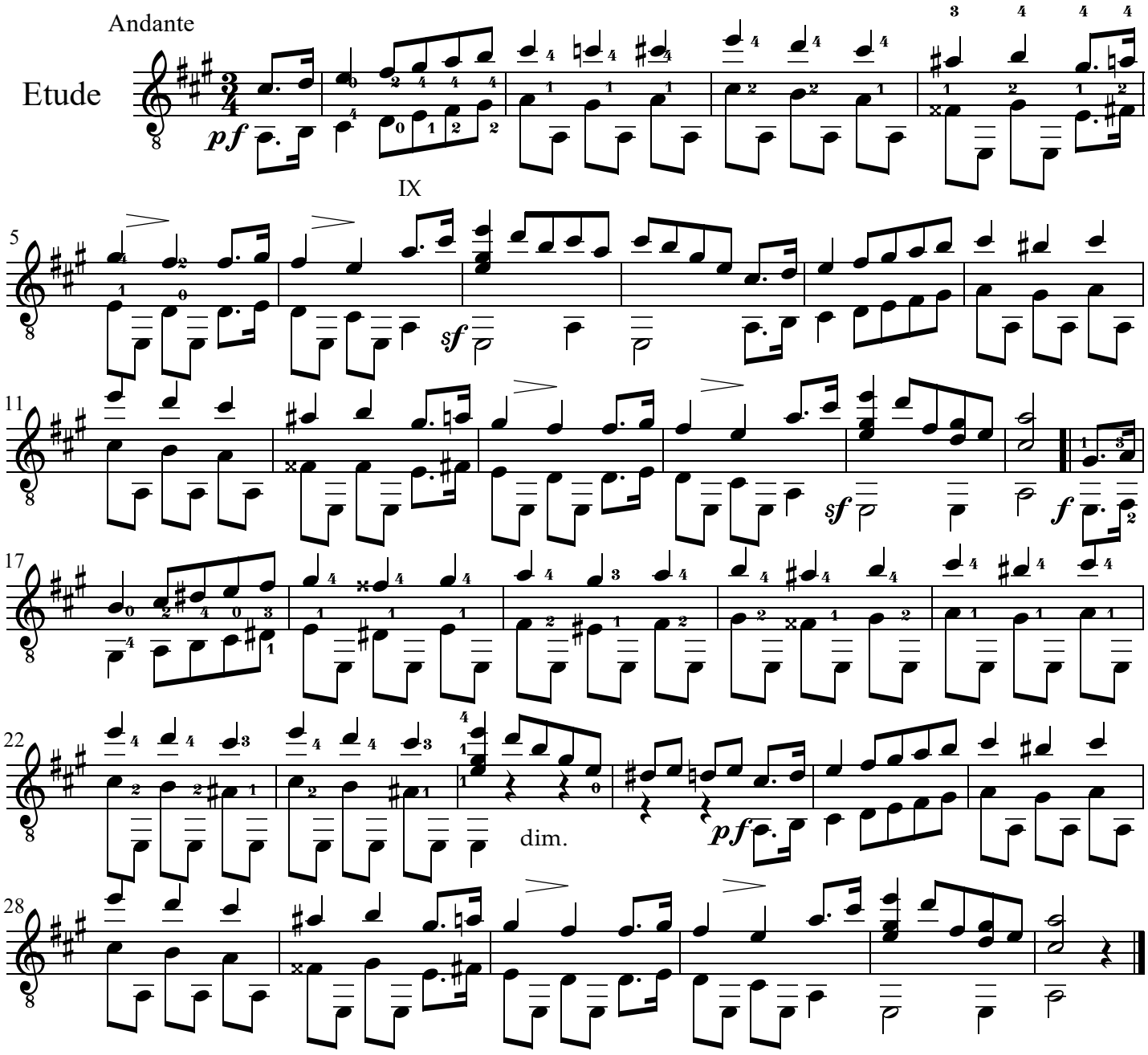

Ved terts-, sekst- og decimpassager er der ofte en ledsagende stemme på en enkelt tone. Dette giver en speciel virkning, dog kun hvis ledsagestemmen er på en løs streng.

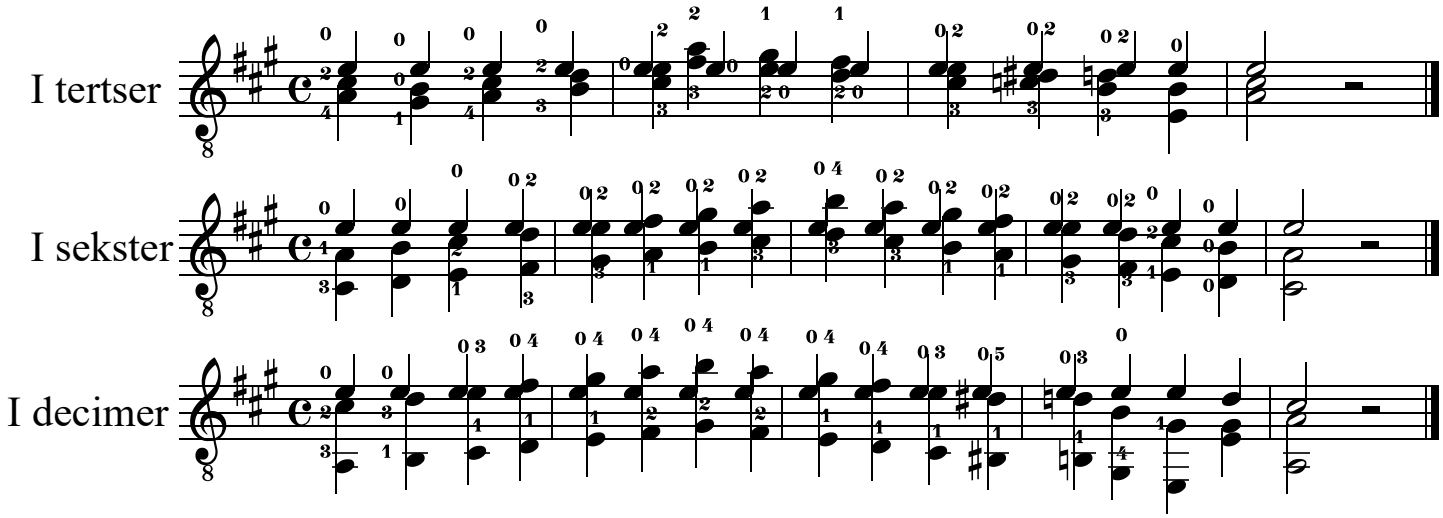

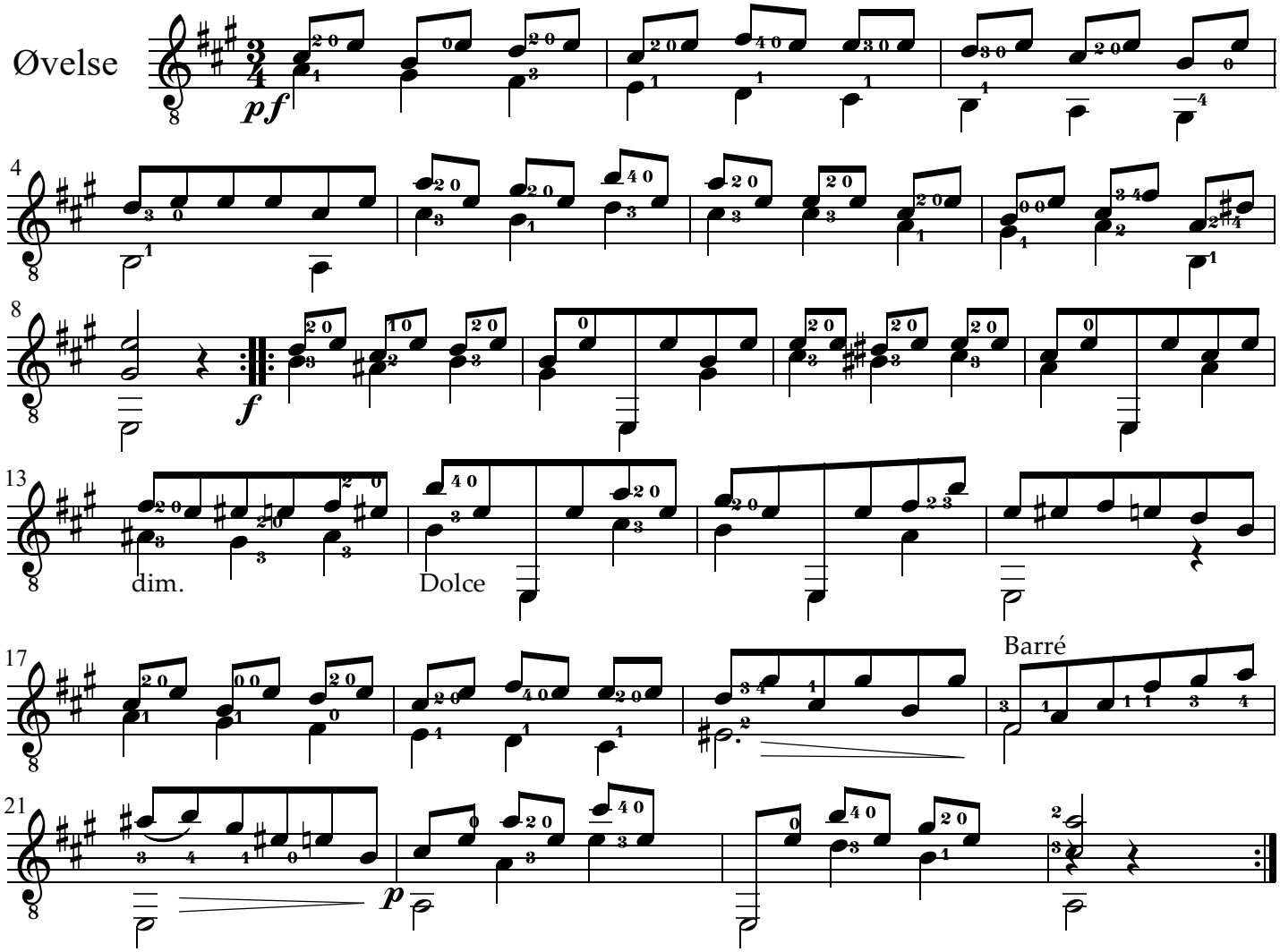
Øvelse
pf
4
8
f
13
dim.
Dolce
17
Barré
21
p

I de tonearter, der ikke er med i første del af skolen.

H-mol

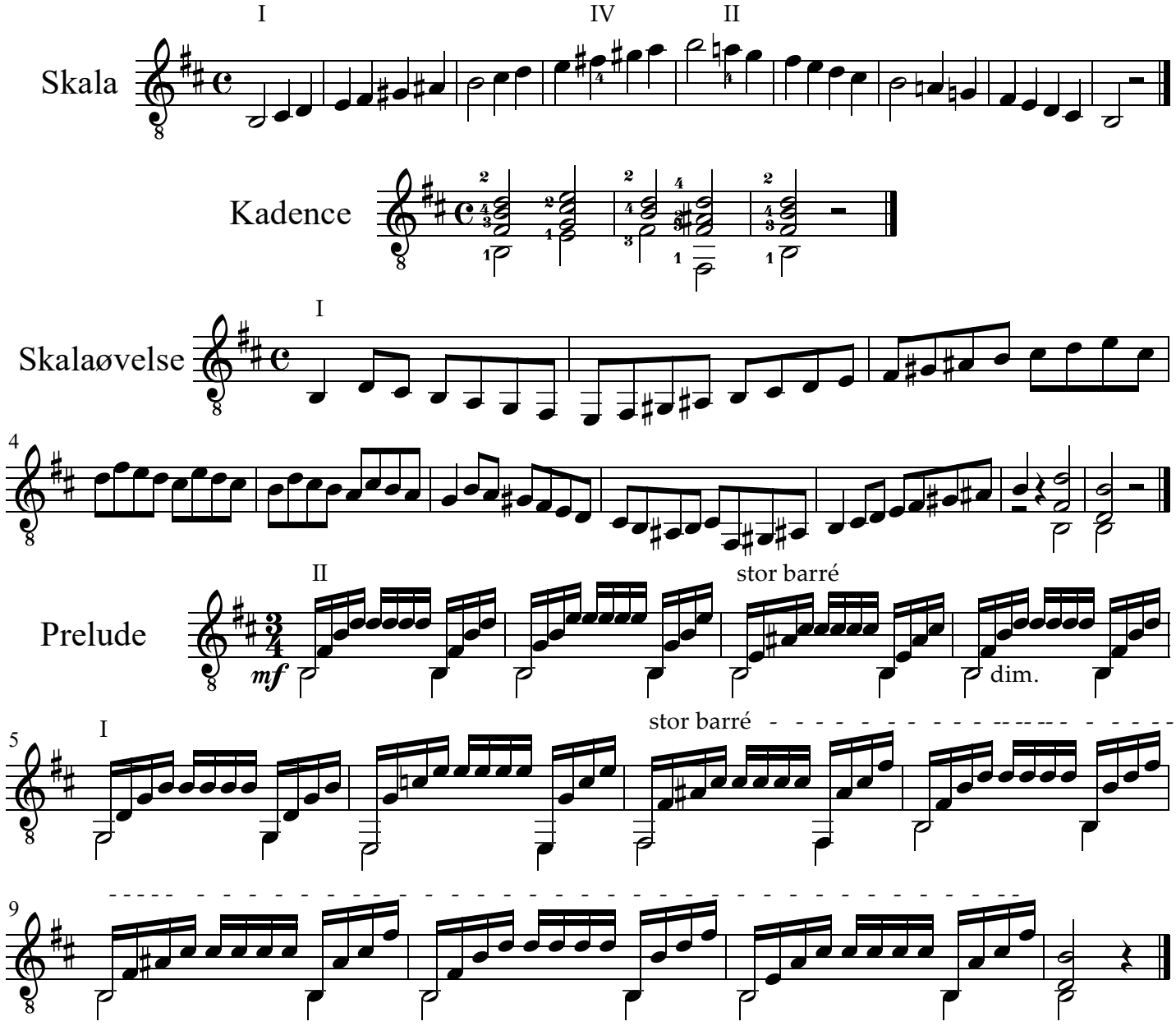

Fis-mol

Skala

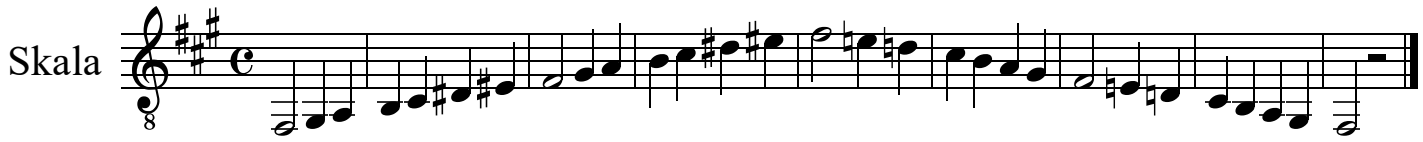

2. pos.
stor barré

4. pos.

2. pos.

Kadence

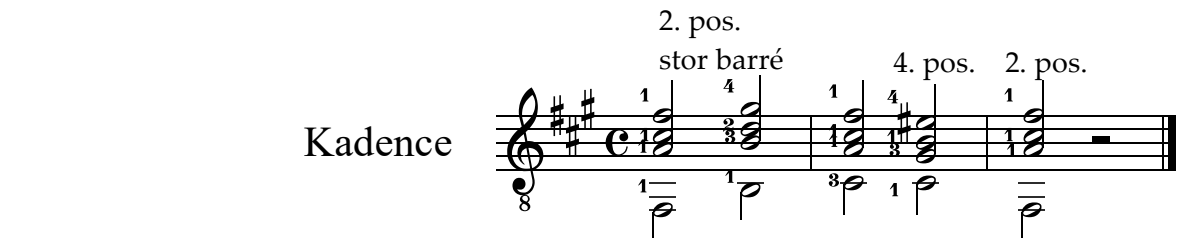

Skalaøvelse

I

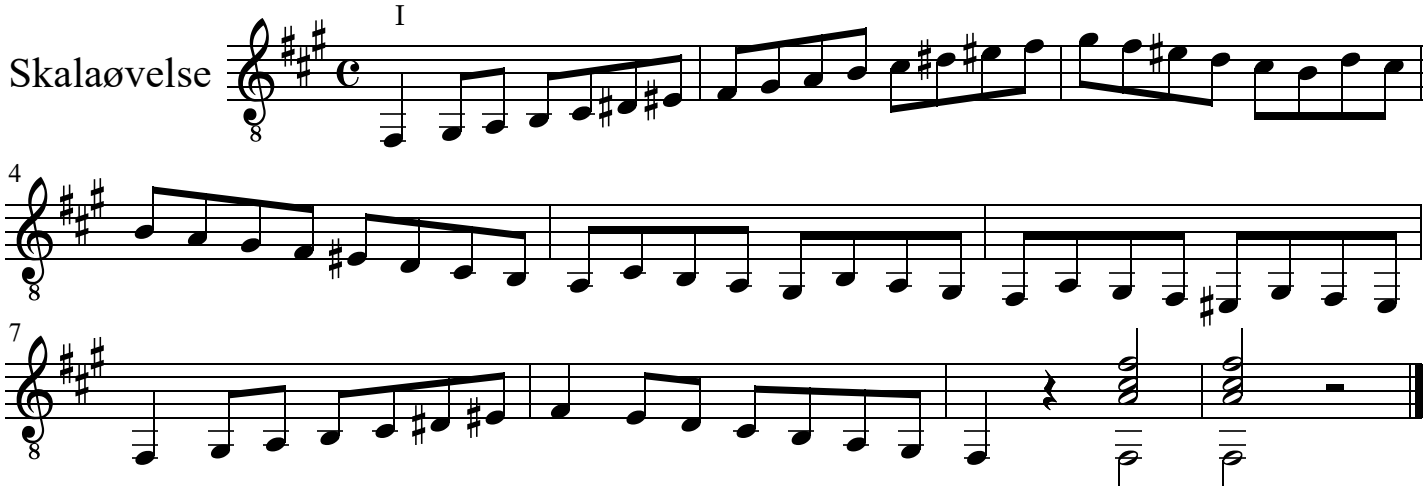

II
lille barré

IV
stor barré

Prelude

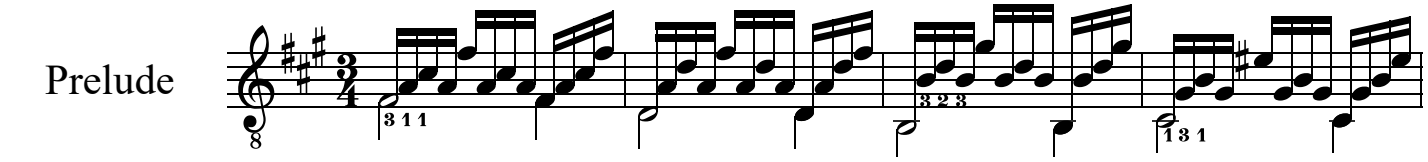

II

I

IV stor barré

II stor barré

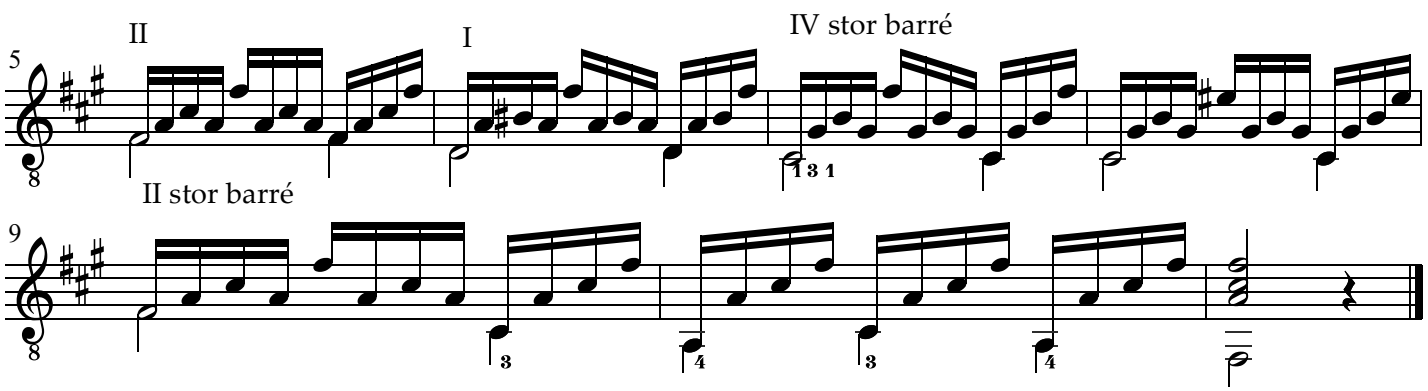

Cis-mol

Skala

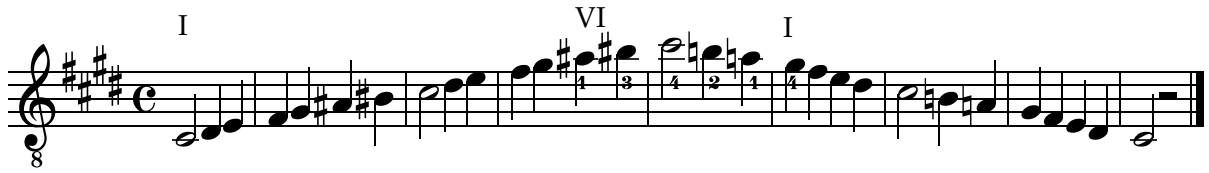

Kadence

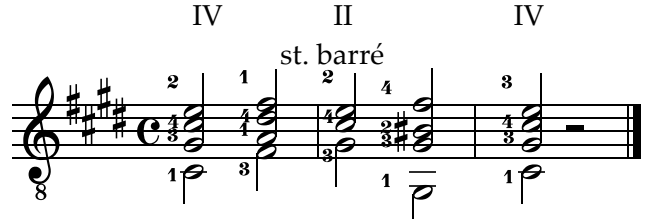

Skalaøvelse

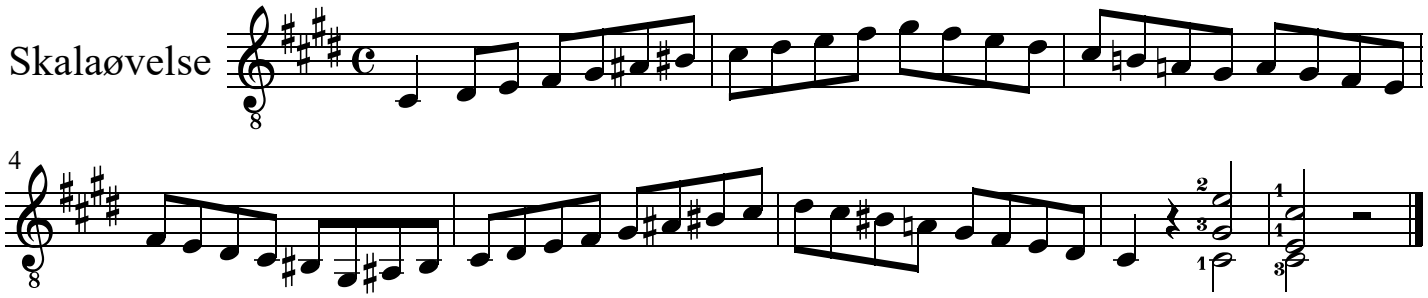

Prelude

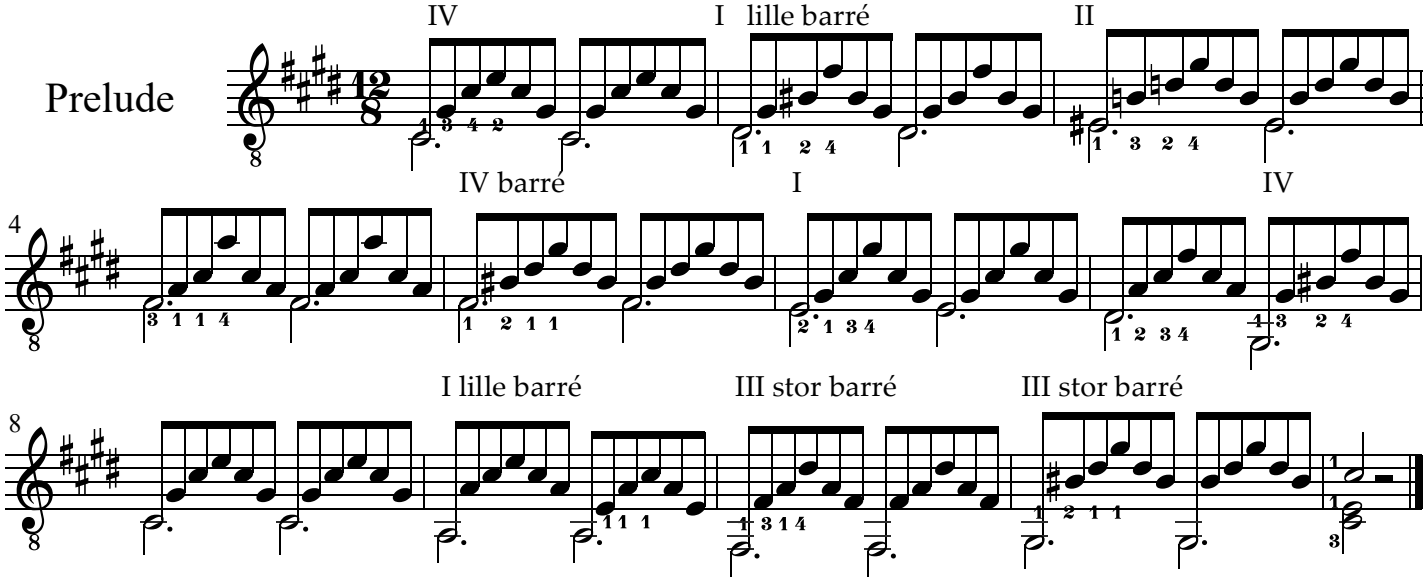

H-dur

Skala

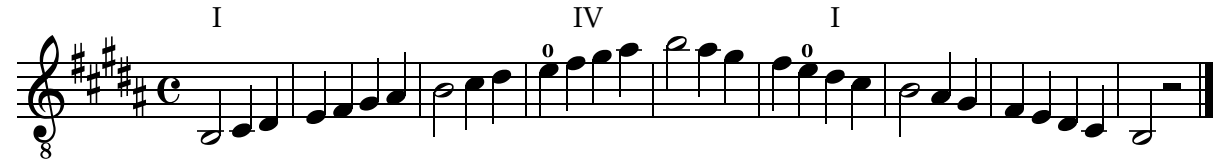

Kadence

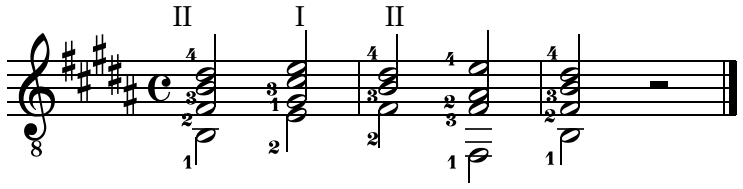

Skalaøvelse

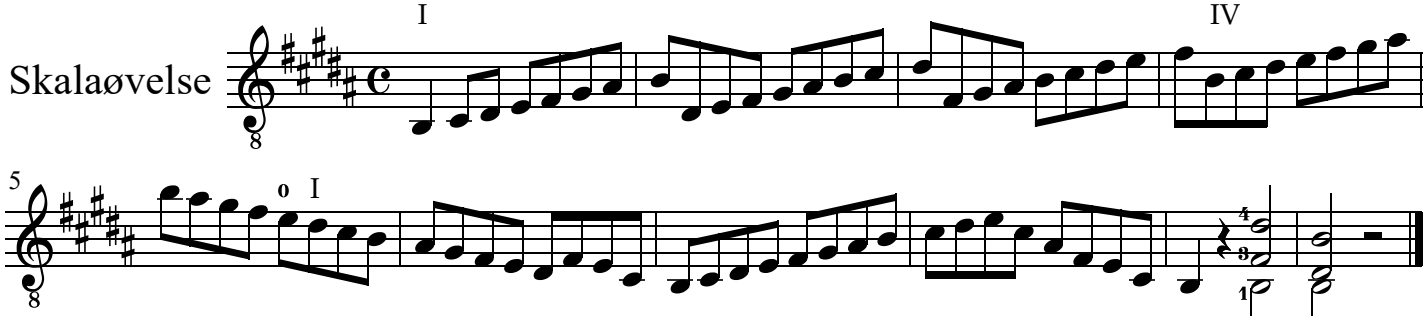

Prelude

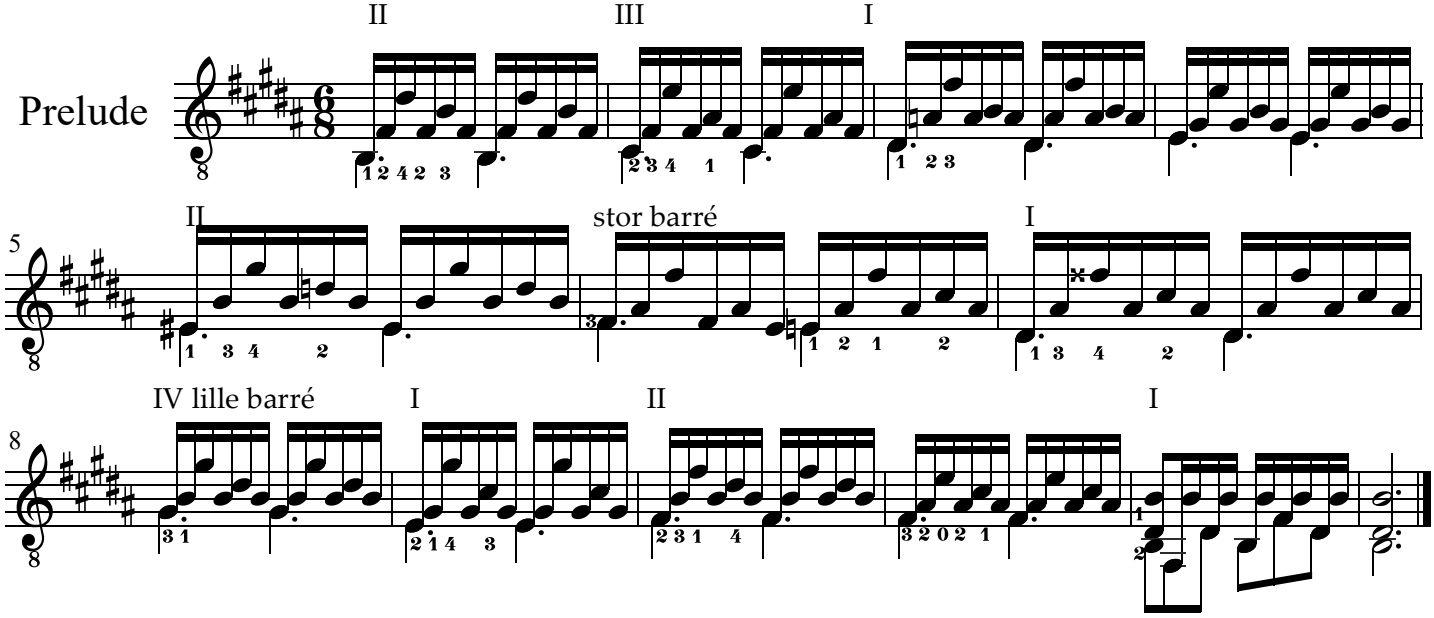

Gis-mol

Skala

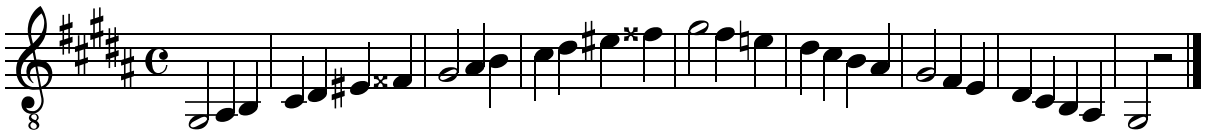

Kadence

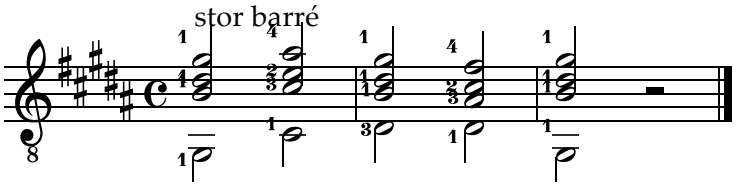

Skalaøvelse

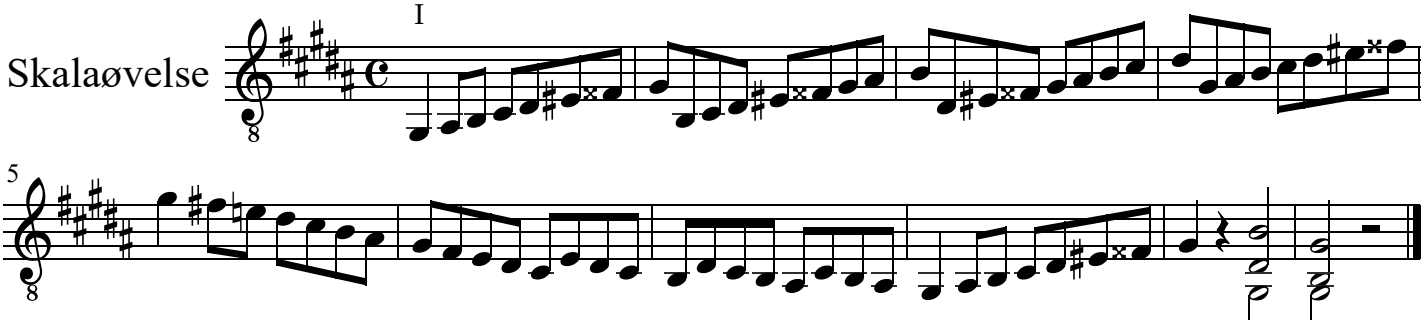

Fingersætning mgl.!

Prelude

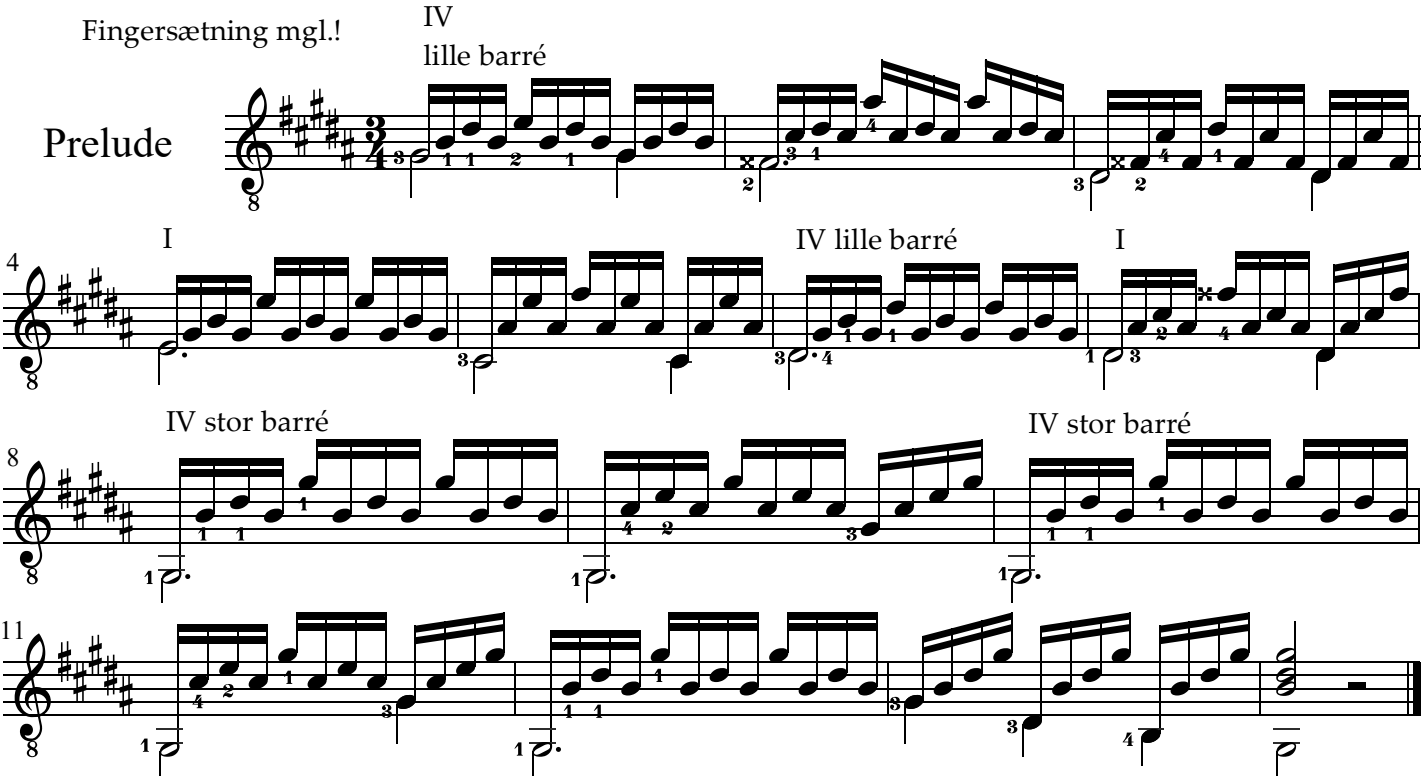

Fis-dur

Skala

I

Kadence

II IV II

stor barré

Skalaøvelse

I

5

Stor barré

Prelude

II

lille barré

IV

stor barré

3

II

lille barré

5

I

IV stor barré

7

VI

lille barré

IV

stor barré

II

lille barré

IV

stor barré

II

9

Dis-mol

Skala

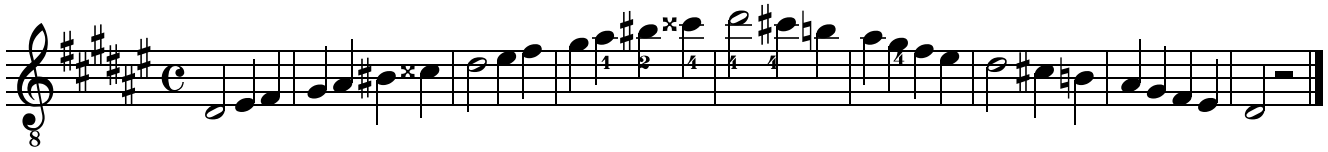

Kadence

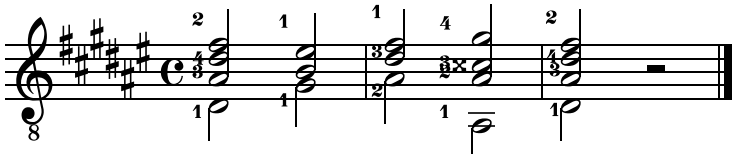

Skalaøvelse

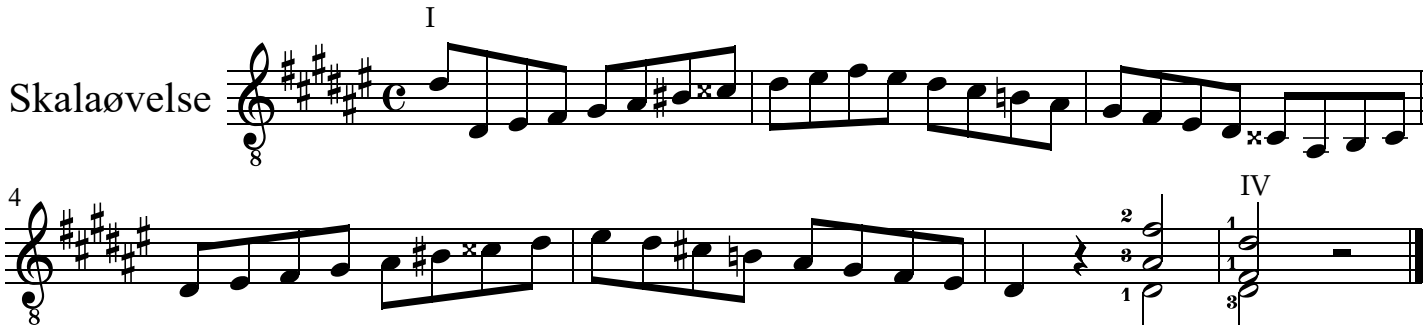

Prelude

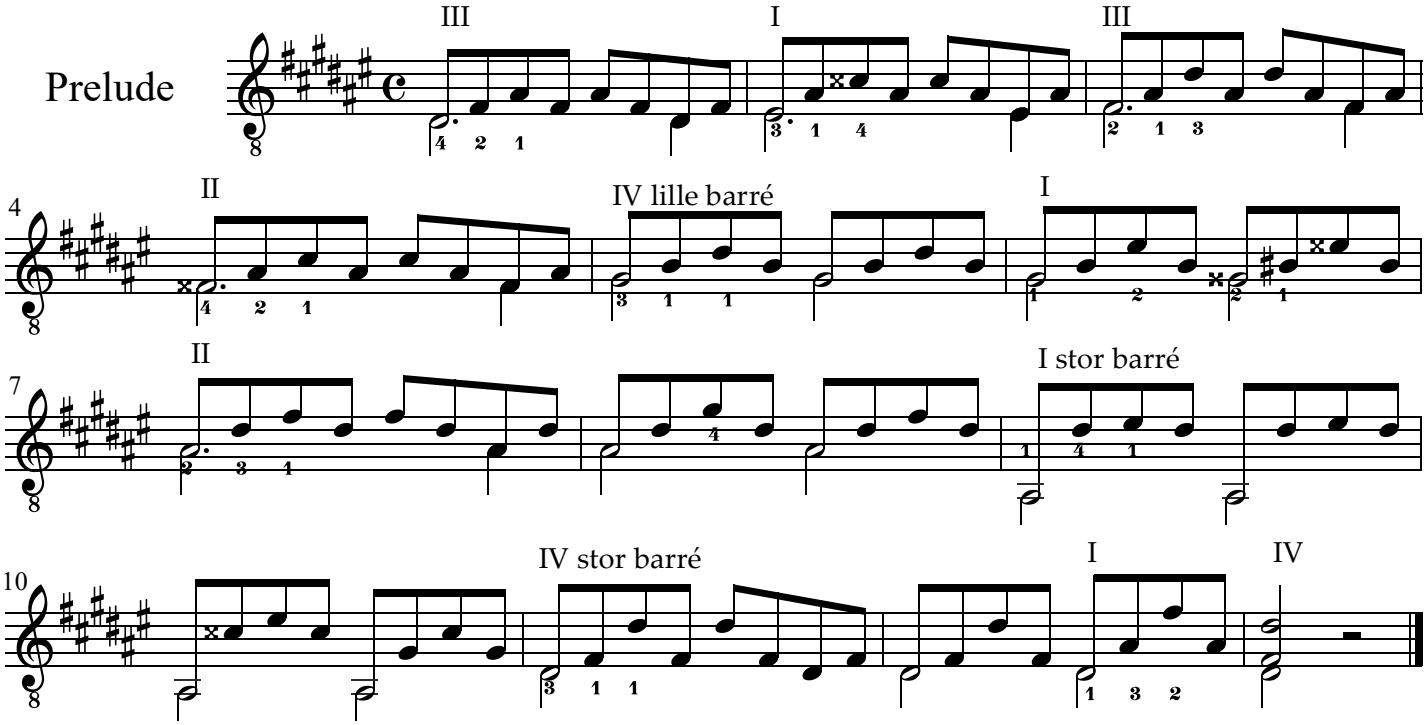

B-dur

Skala

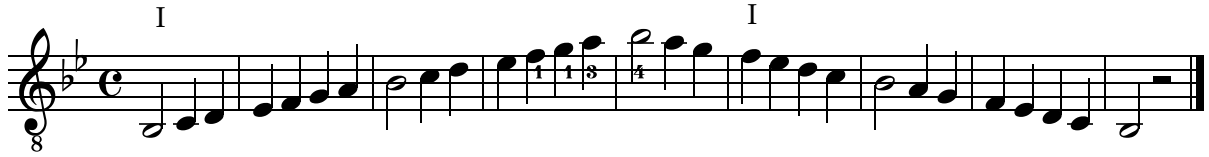

Kadence

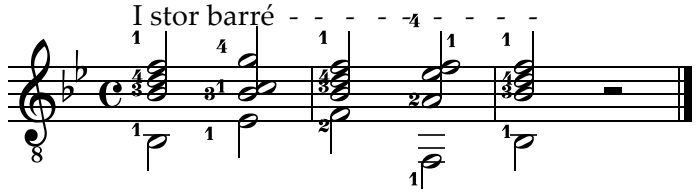

Skalaøvelse

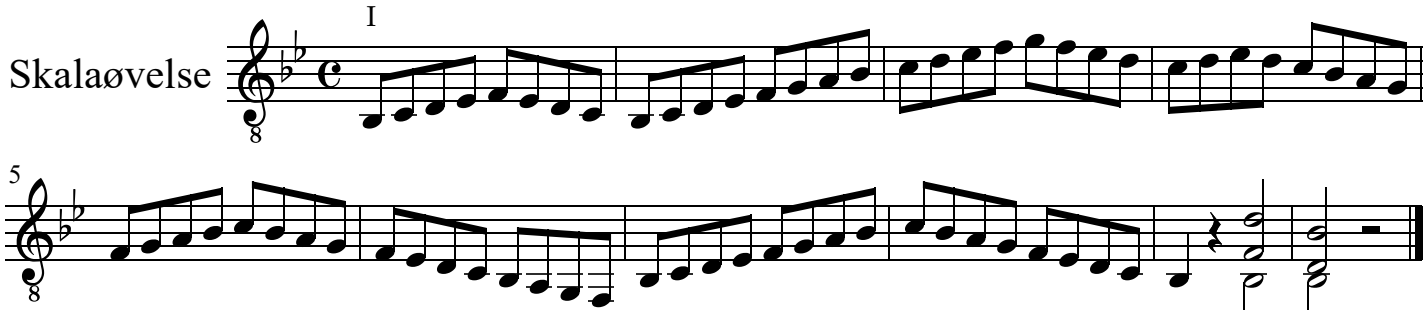

Prelude

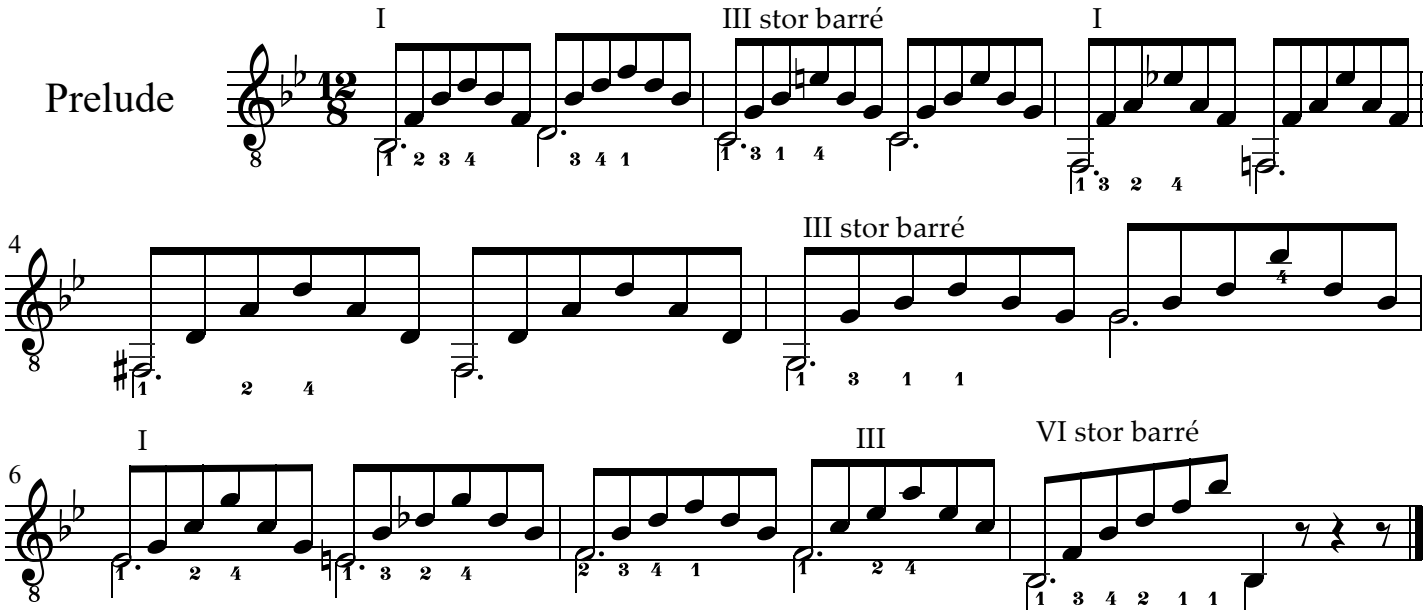

G-mol

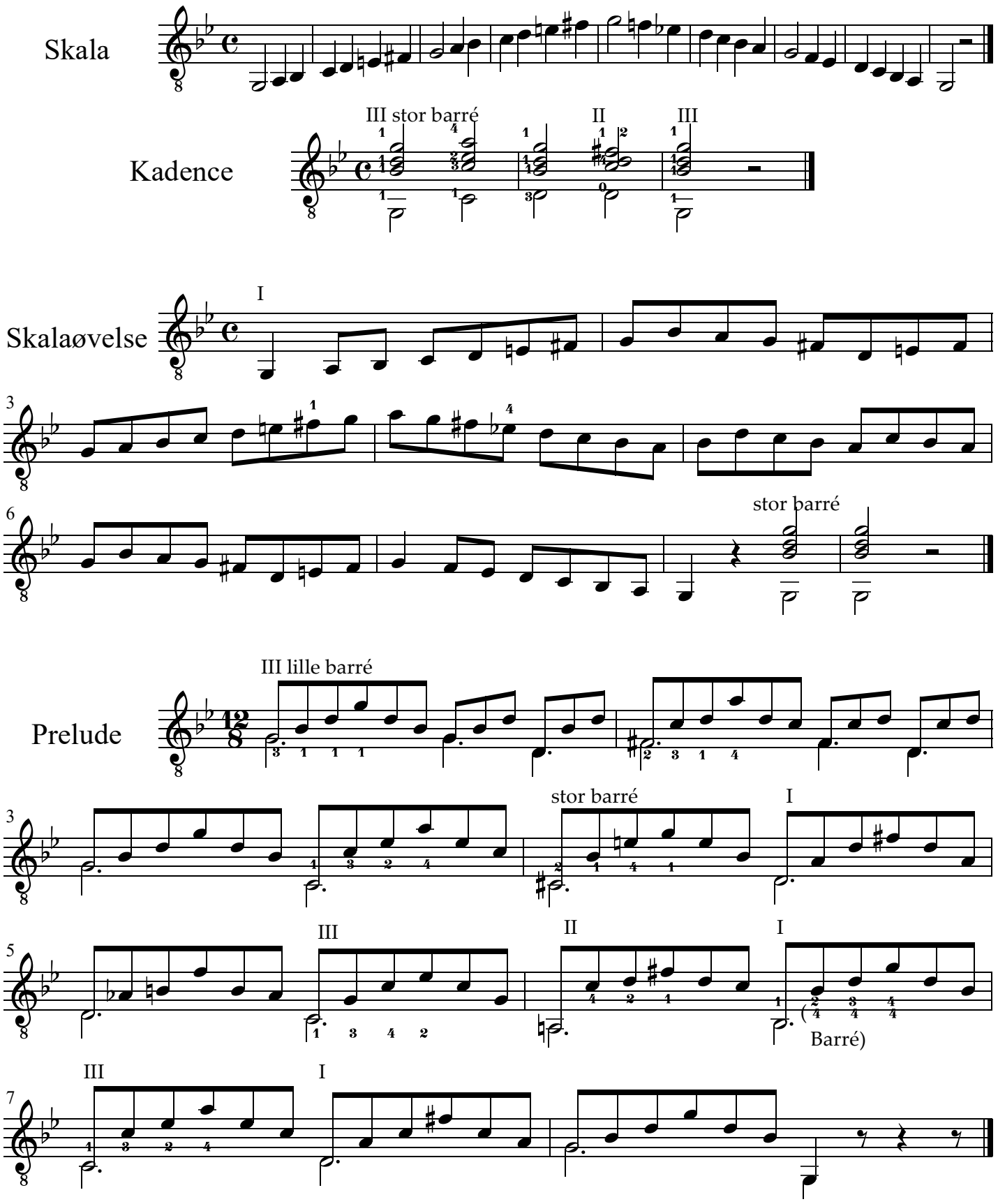
Skala
Kadence
III stor barré
II
III
Skalaøvelse
I
stor barré
Prelude
III lille barré
stor barré
I
III
II
I
(Barré)
III
I

Es-dur

Skala

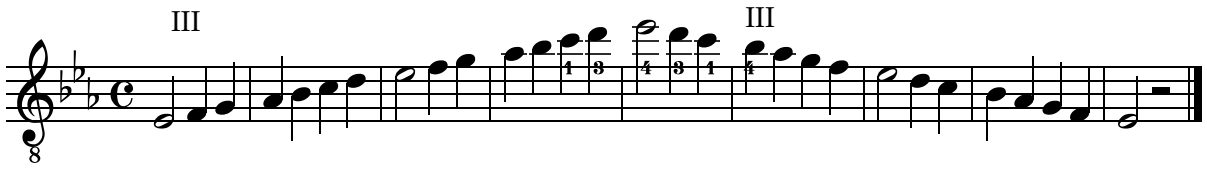

Kadence

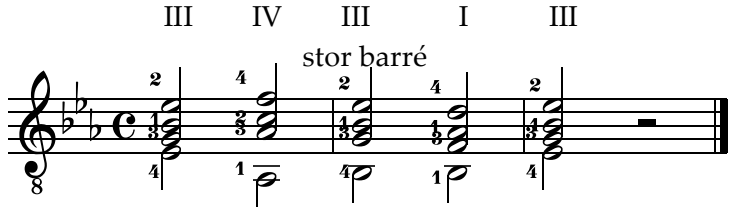

Skalaøvelse

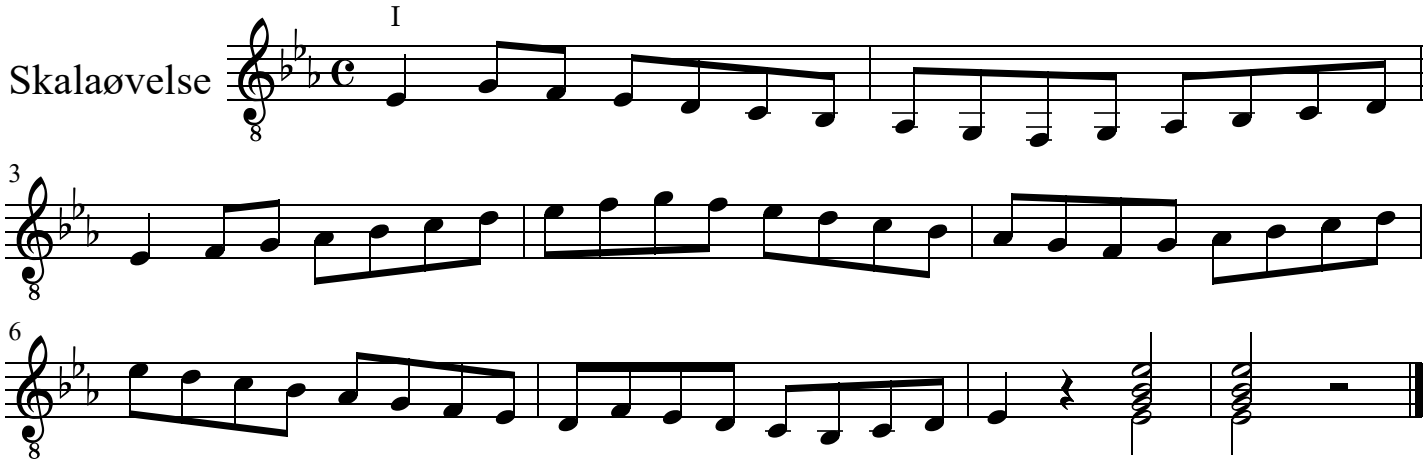

Prelude

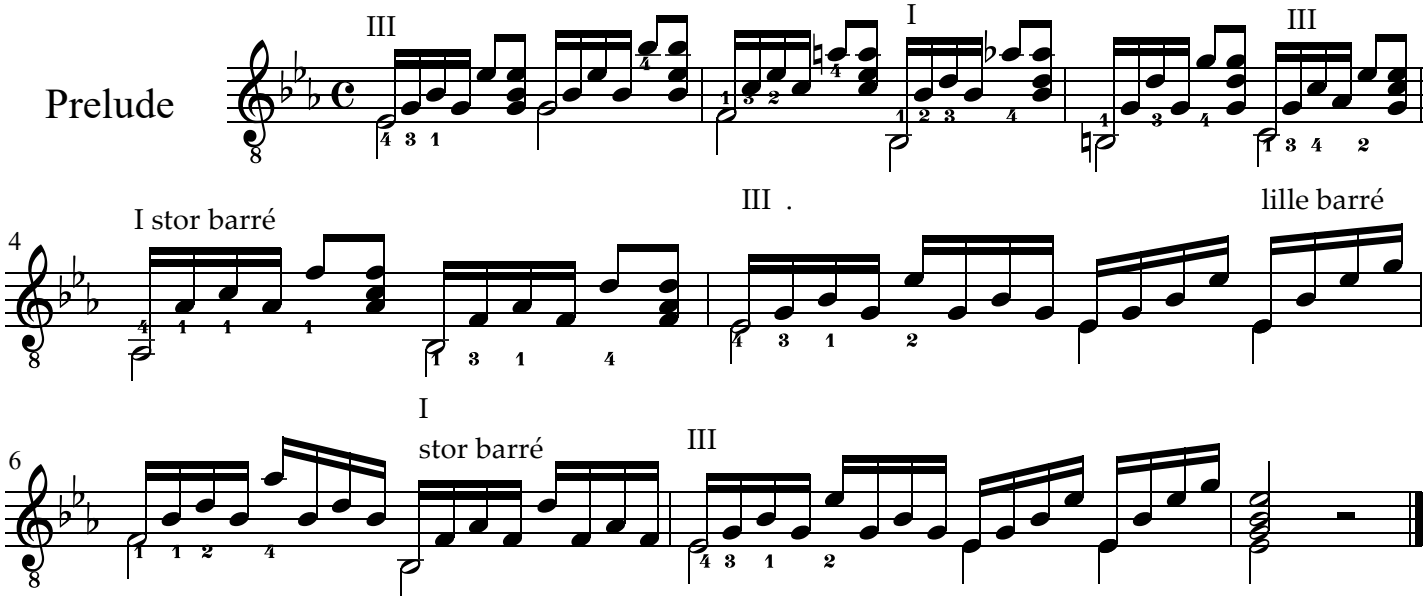

C-mol

Skala

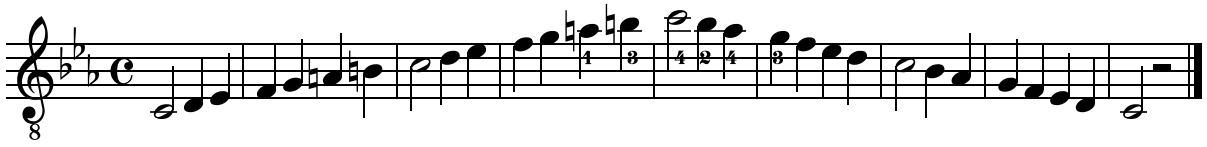

Kadence

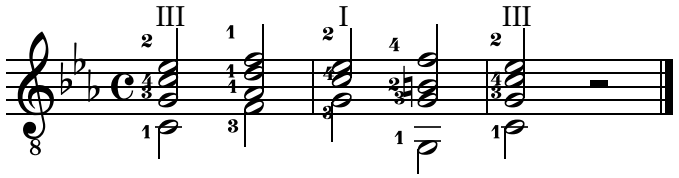

Skalaøvelse

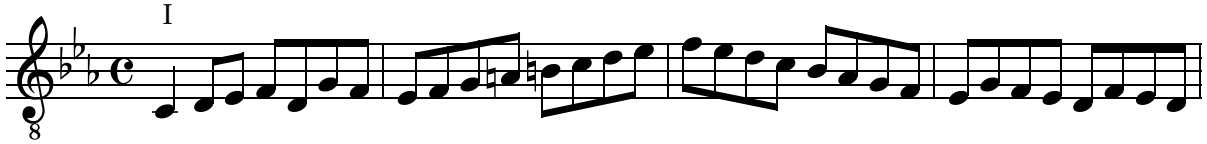

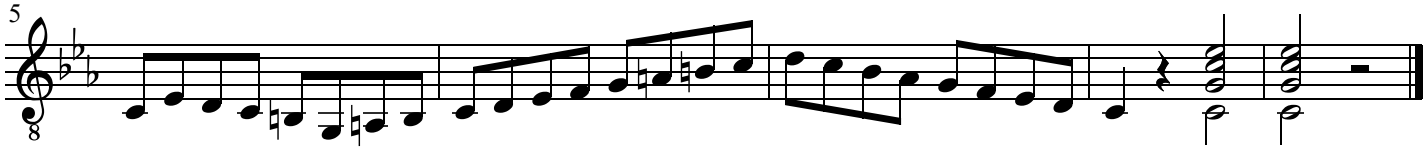

Prelude

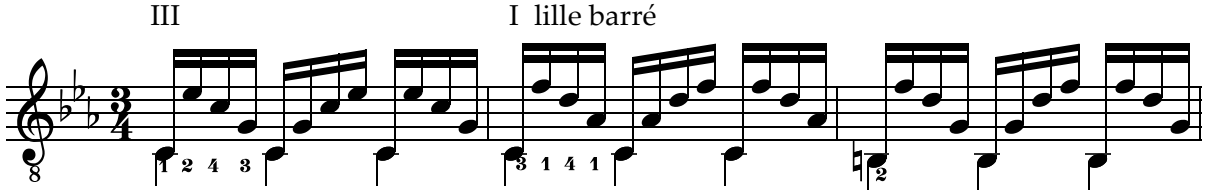

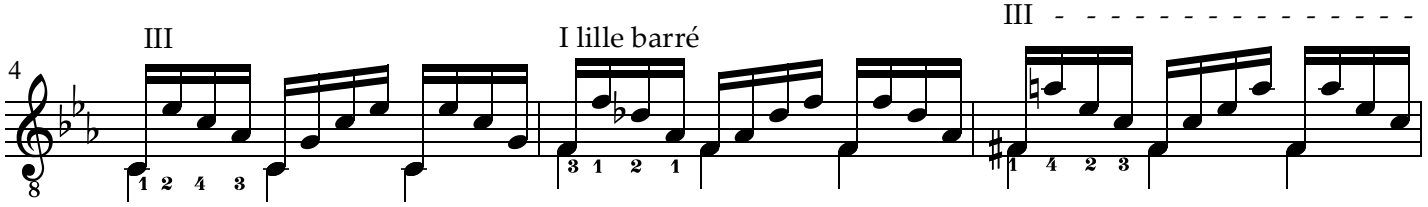

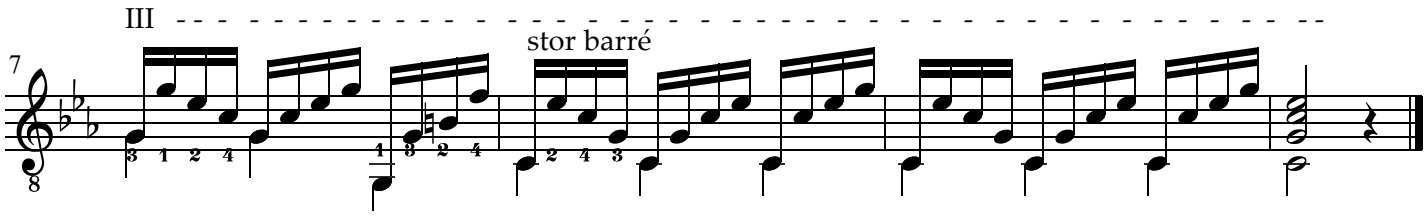

As-dur

Skala

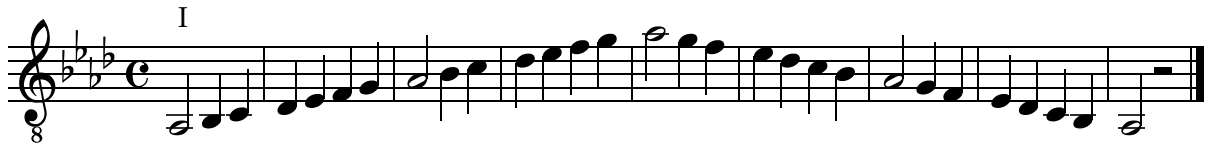

Kadence

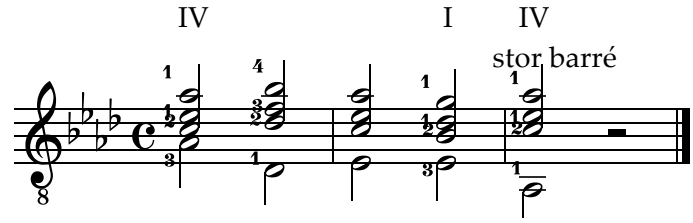

Skalaøvelse

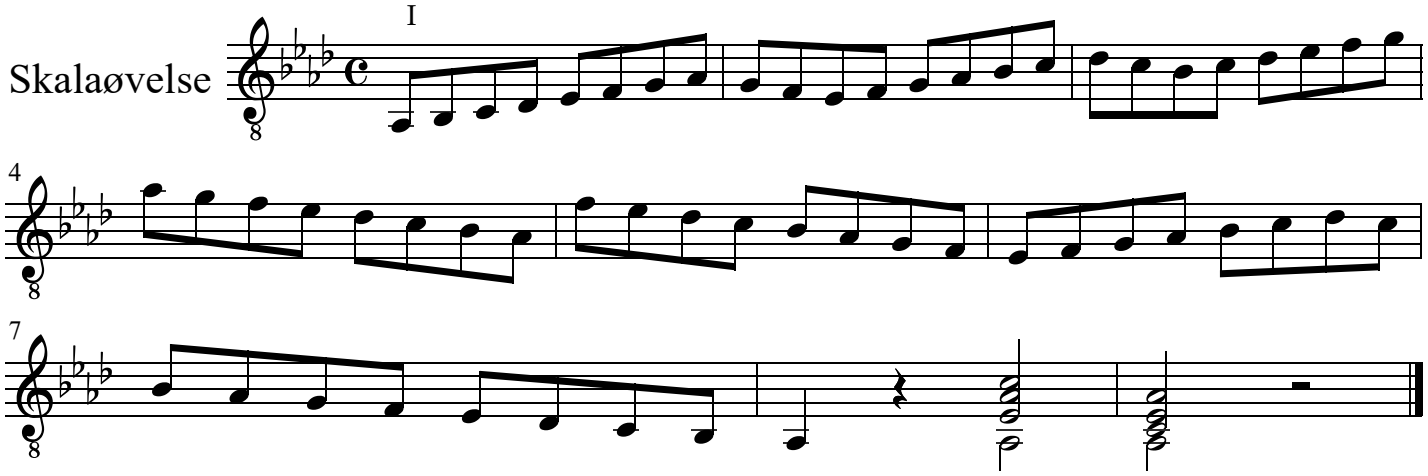

Preludium

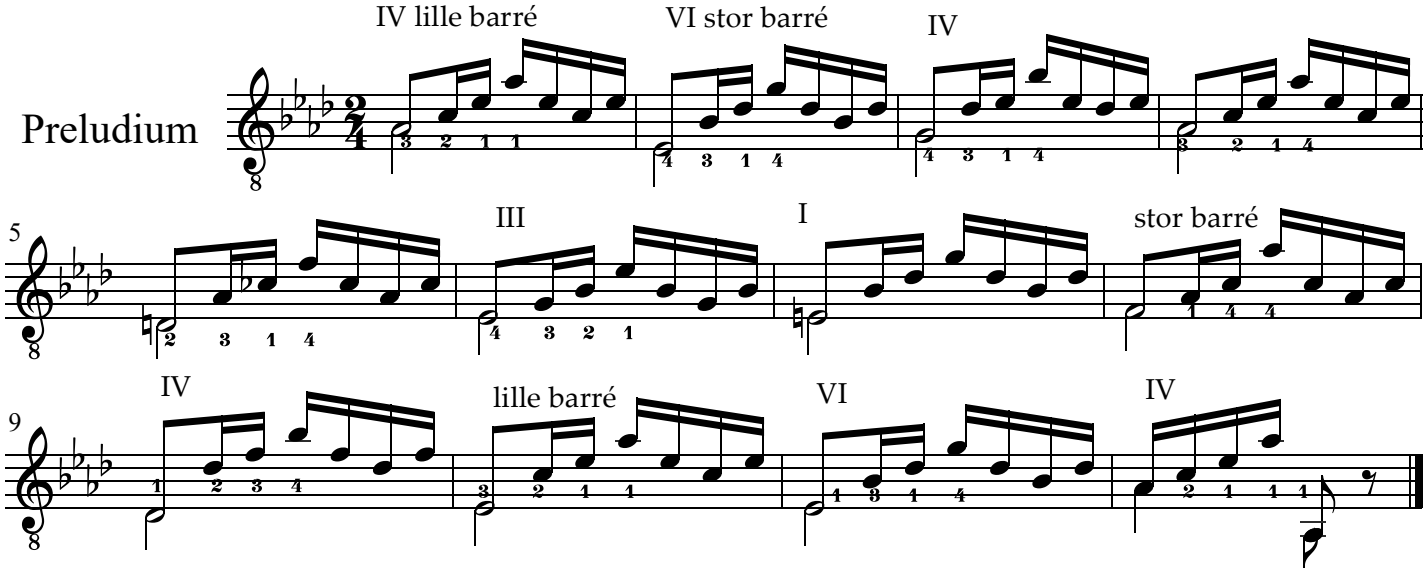

F-mol

Skala

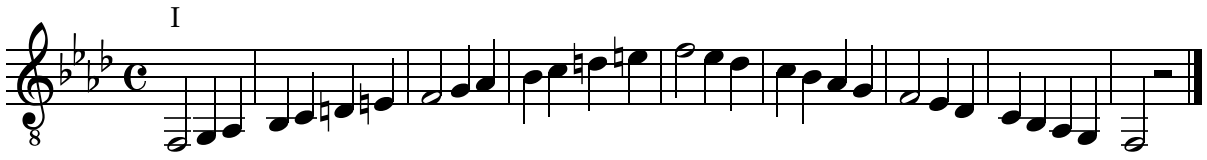

Kadence

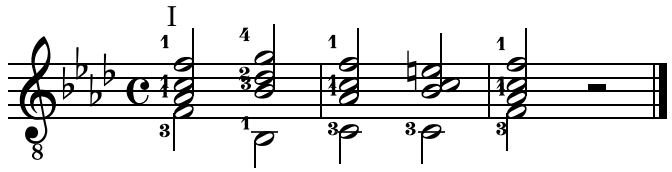

Skalaøvelse

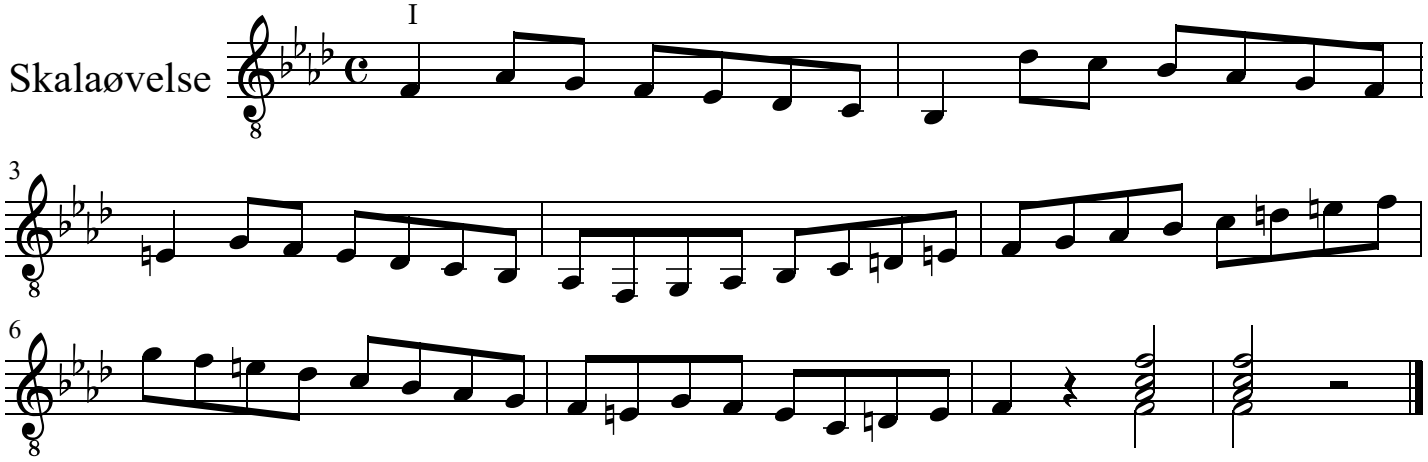

Prelude

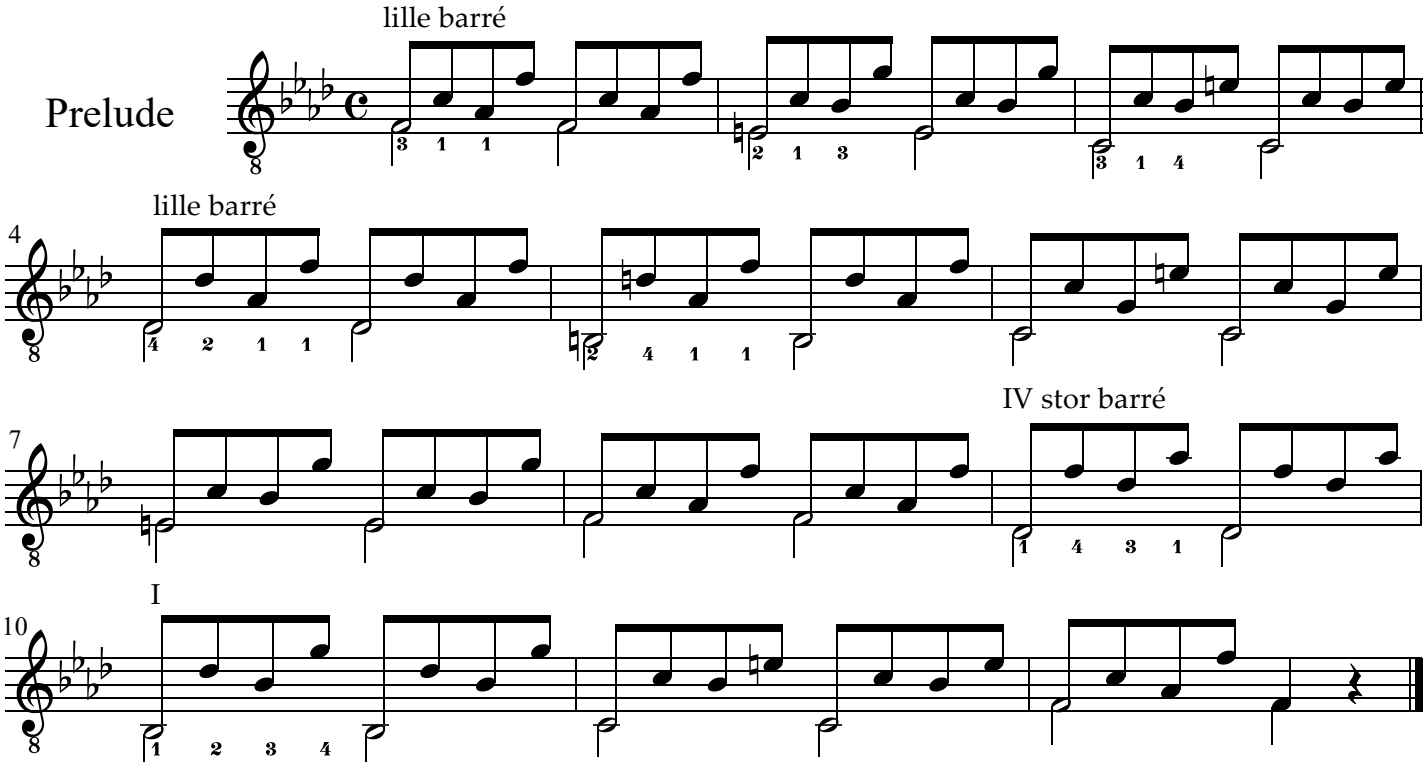

Des-dur

Anvendes også til Cis-dur med sine 7 ♯'er.

Skala

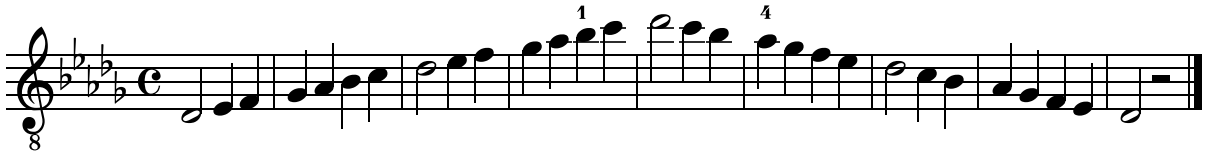

Kadence

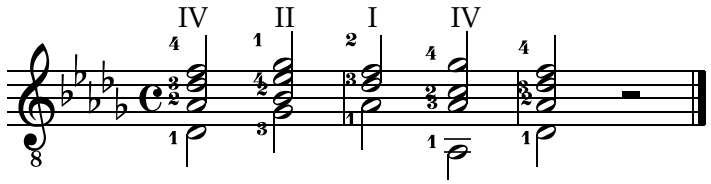

Skalaøvelse

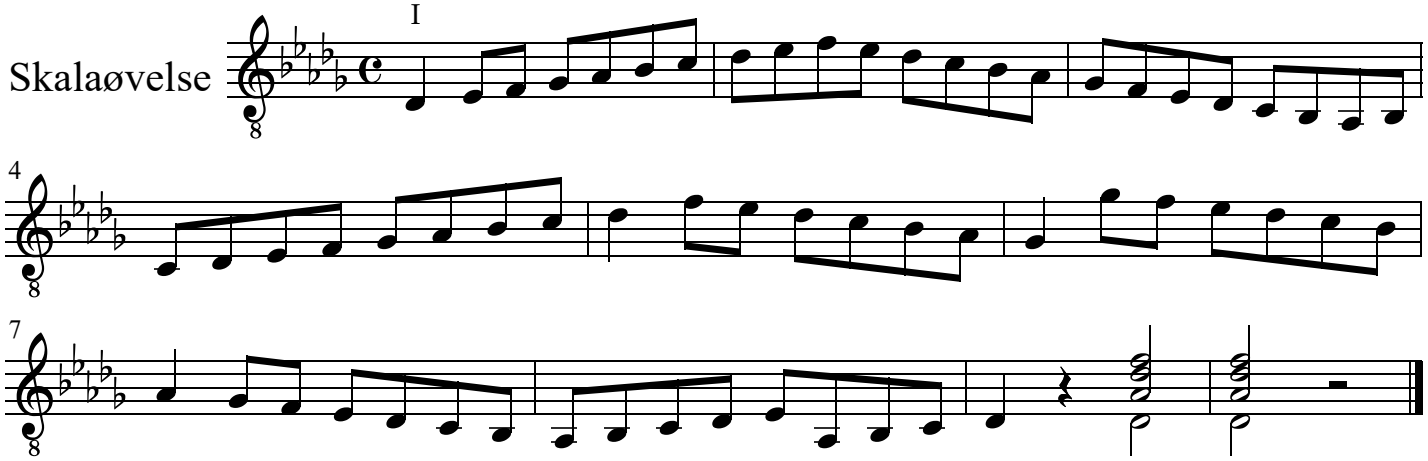

Prelude

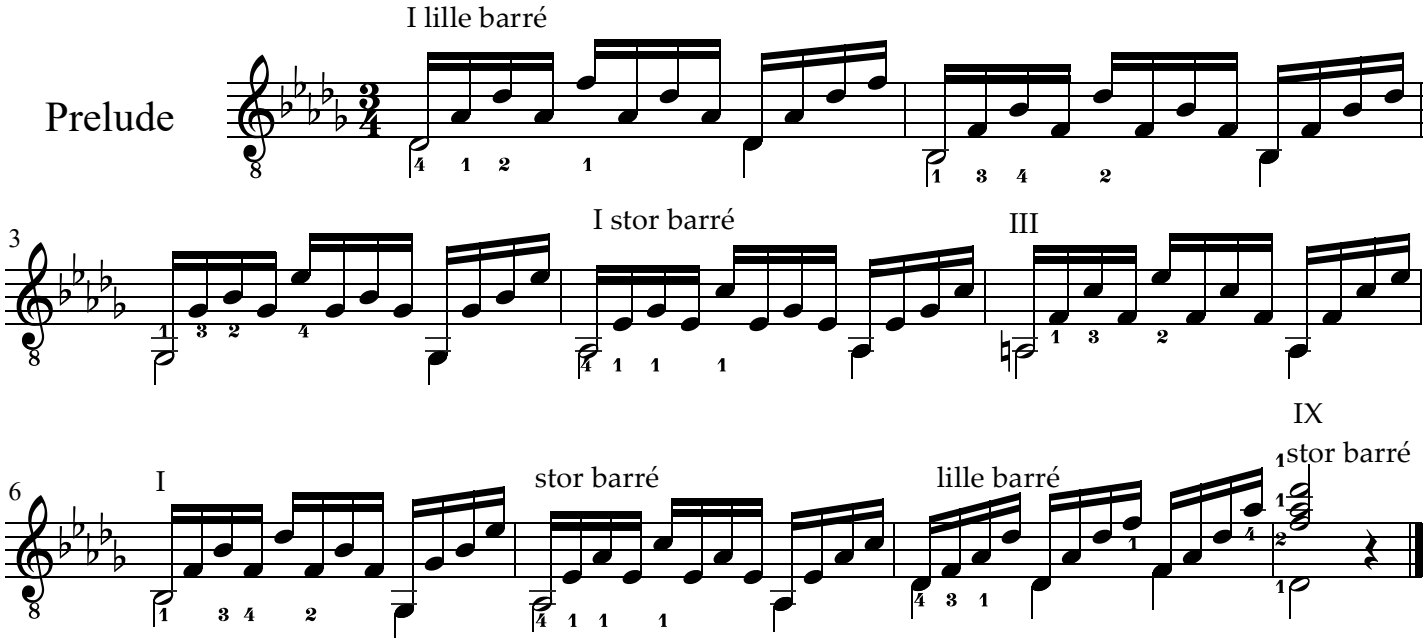

B-mol

Skala

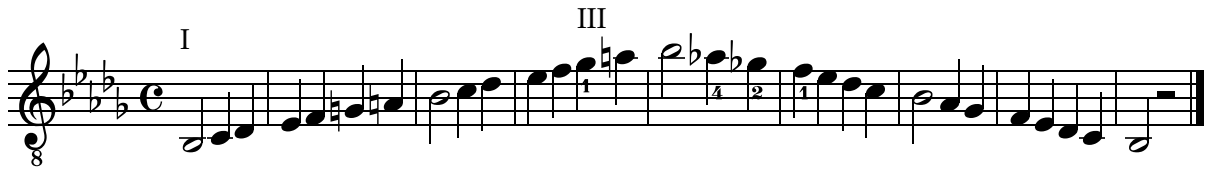

Kadence

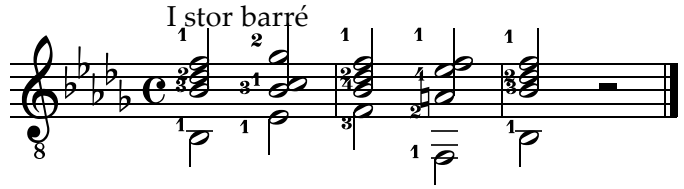

Skalaøvelse

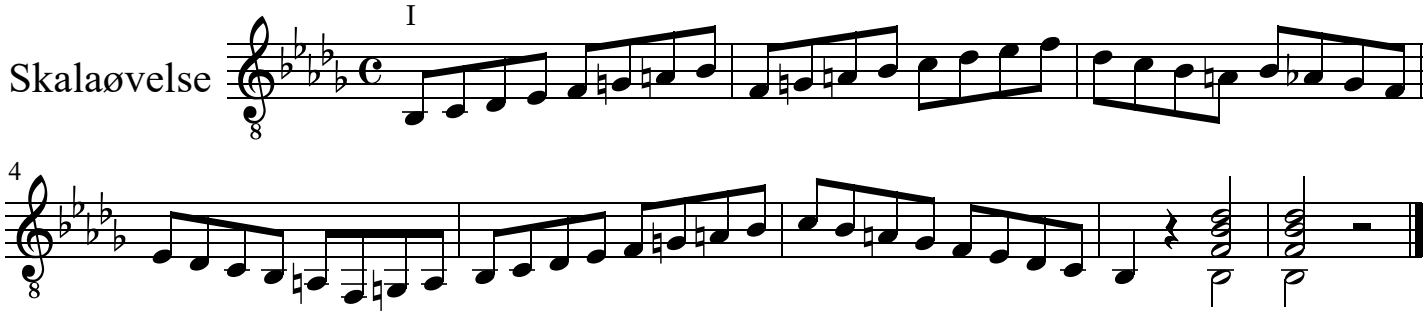

Prelude

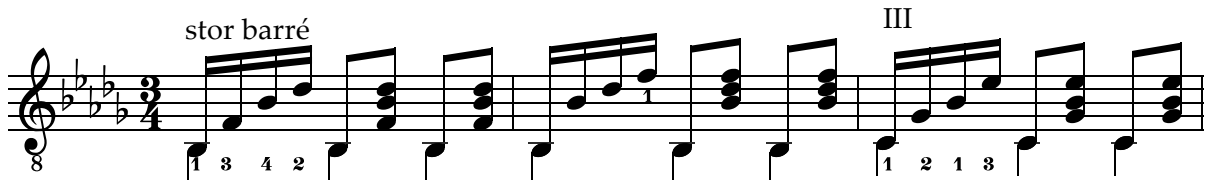

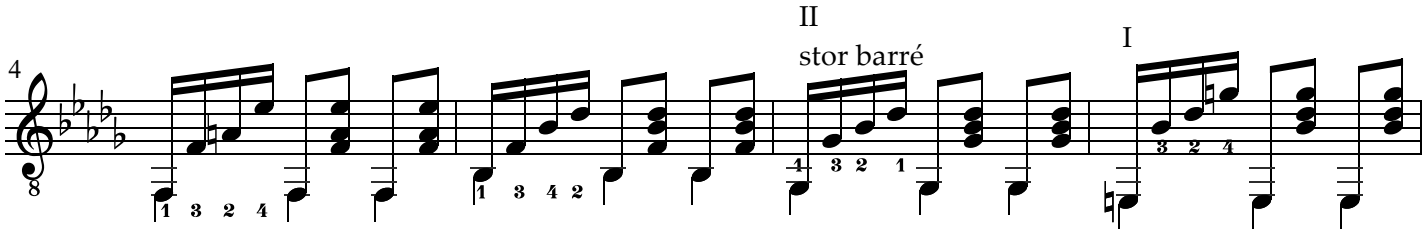

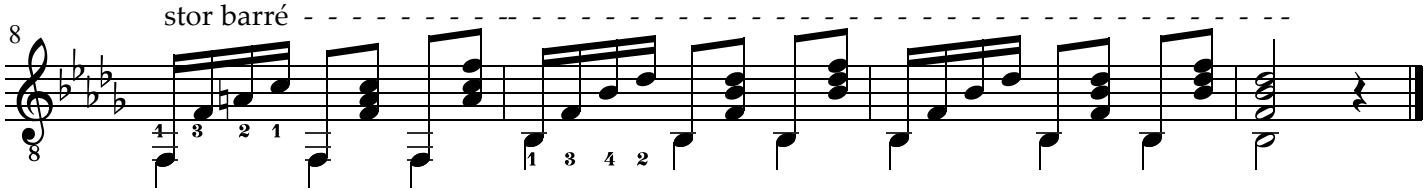

Flageoletter (overtoner)

Flageoletter frembringes ved at berøre en af strengene i bestemte positioner. Finger skal kun røre let, men dog fast nok til at den løse streng ikke høres. Fingeren løftes straks, man har anslået stregen tæt ved broen. Flageoletter klinger højere end noteret. De kan findes over 12., 7., 5., 4., og 3. bånd, som det fremgår af følgende illustration.

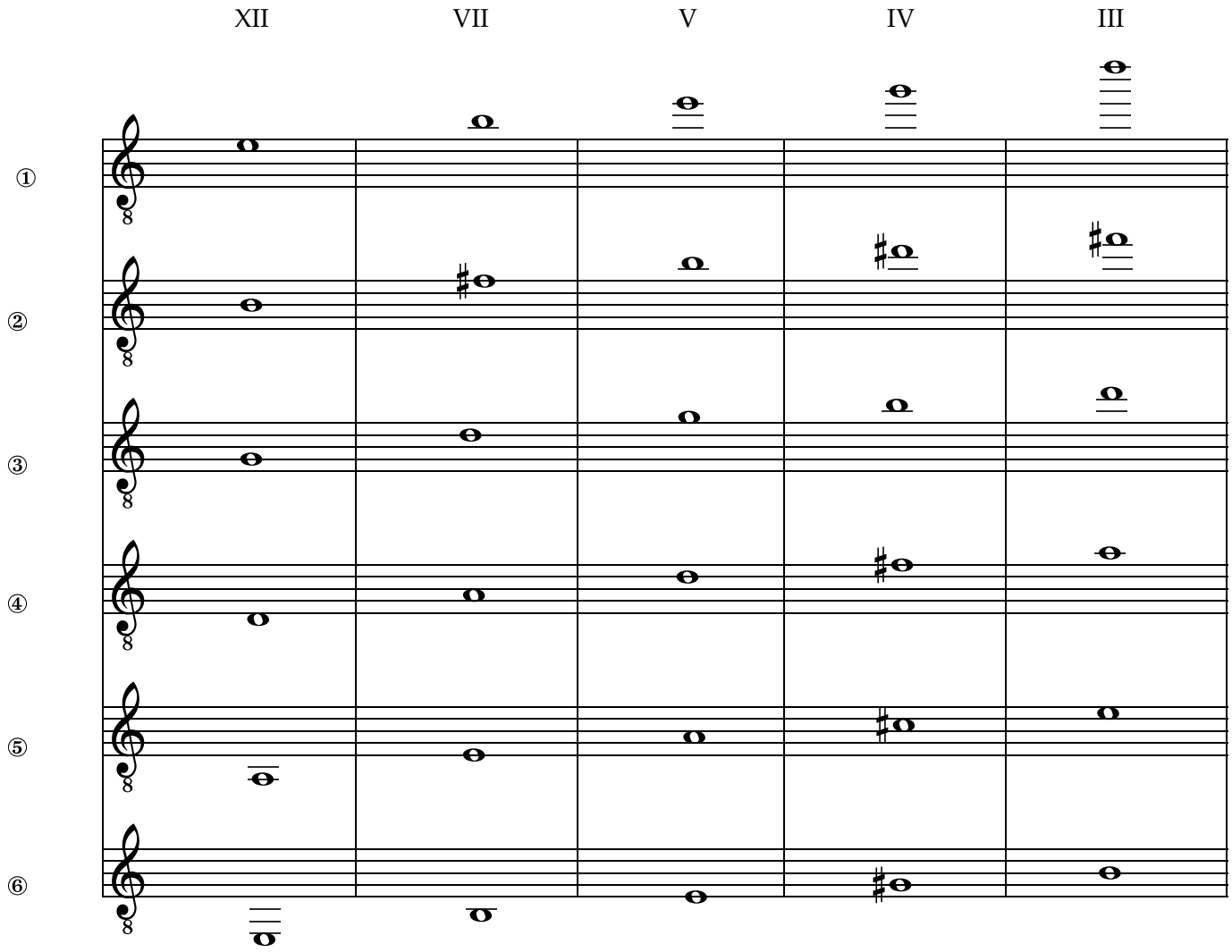

Flageoletøvelser

Tallene øverst viser bånd, tallene nederst angiver streng.

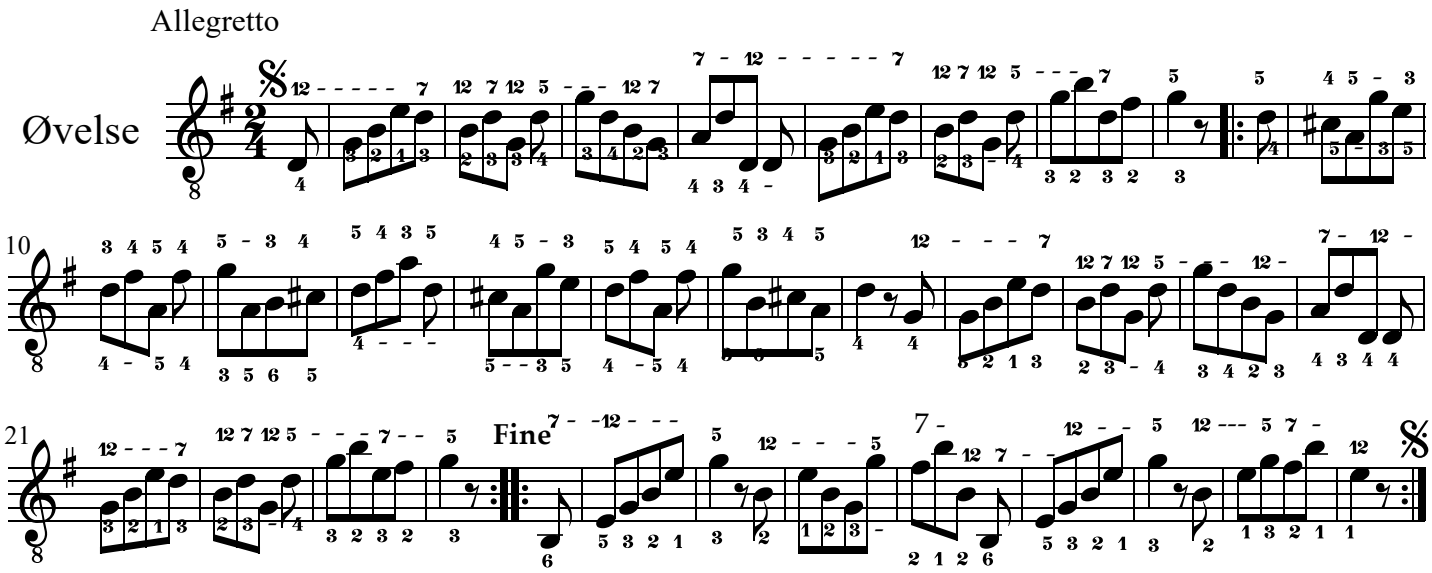

Alle toner i guitarens toneomfang kan spilles som flageoletter. For at gøre dette, gribes strengen ved den tone, der skal lyde som flageolet, og spidsen af højre hånds pegefinger sættes over 12. bånd på samme streng. Højre tommel flyttes lidt bort fra pegefingeren, og anslår strengen, hvorpå flageoletten lyder. *Dette kaldes kunstige flageoletter.*

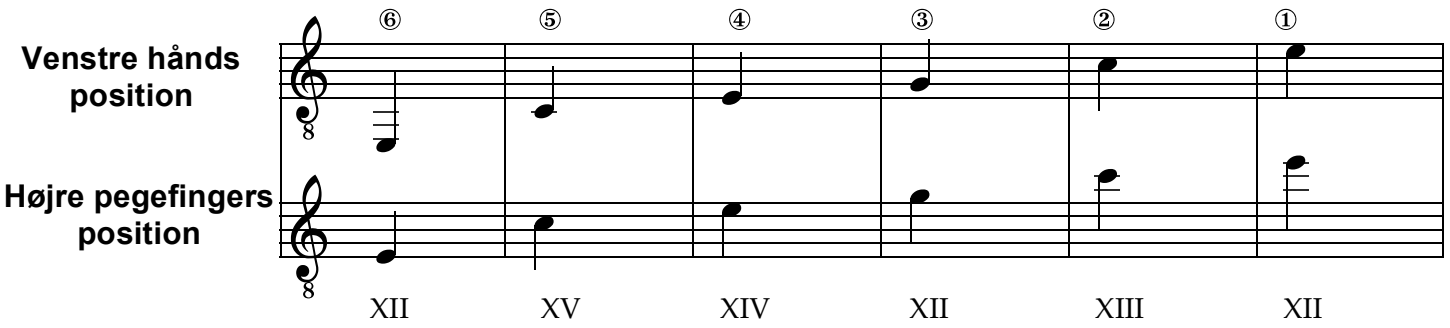

Slut på anden del

Tredie del

Halvtreds øvelser i stigende sværhedsgrad

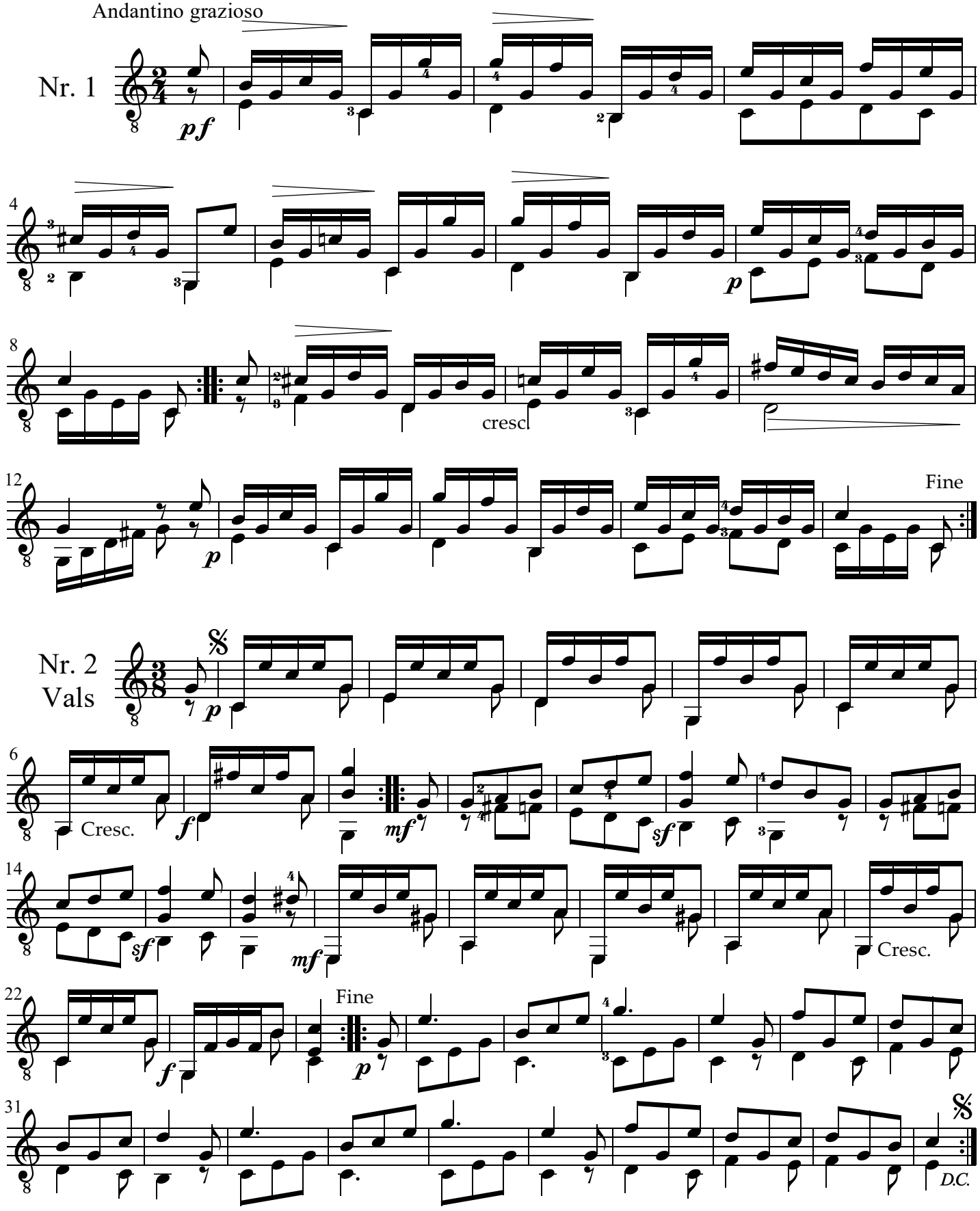

Andante

Nr. 3

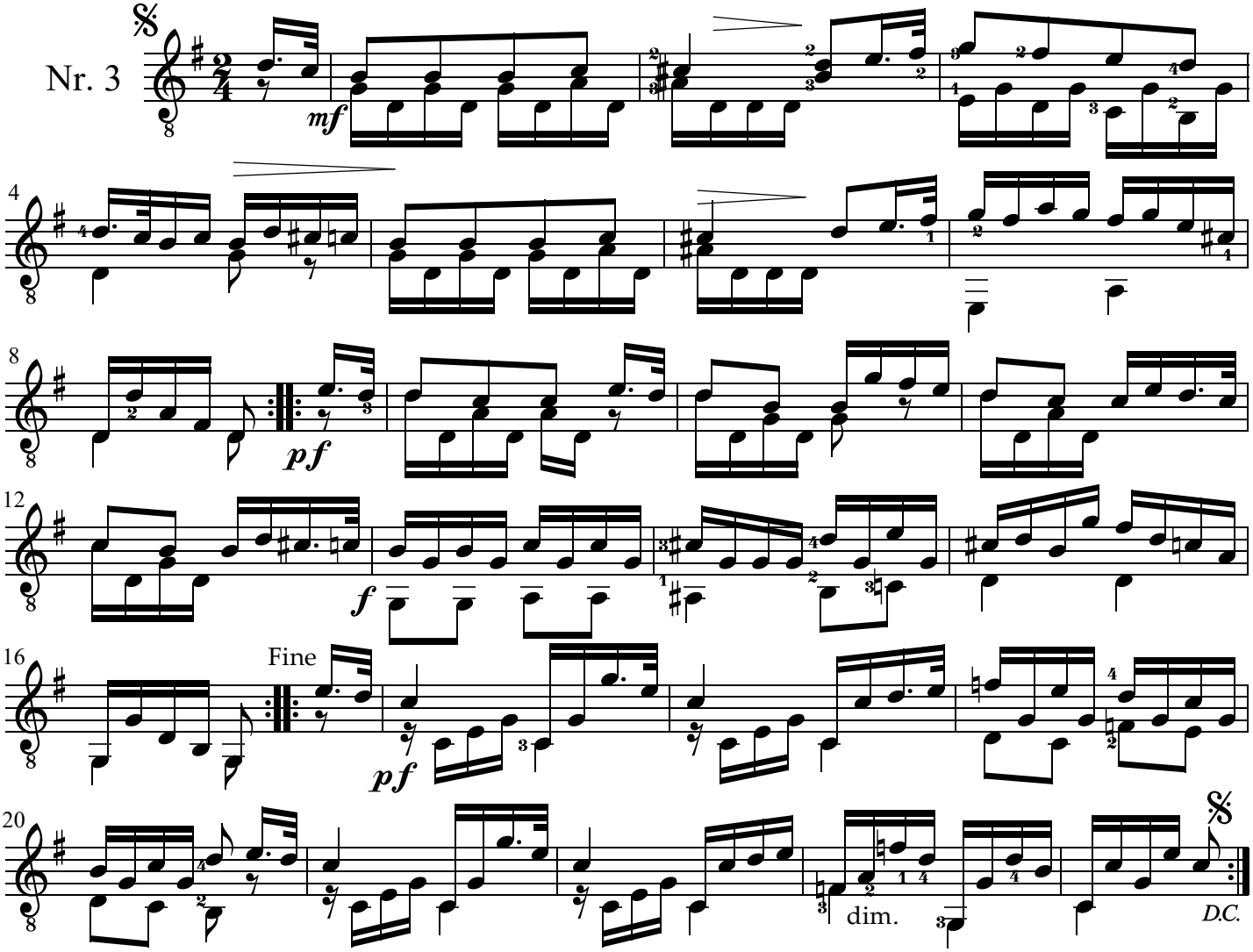

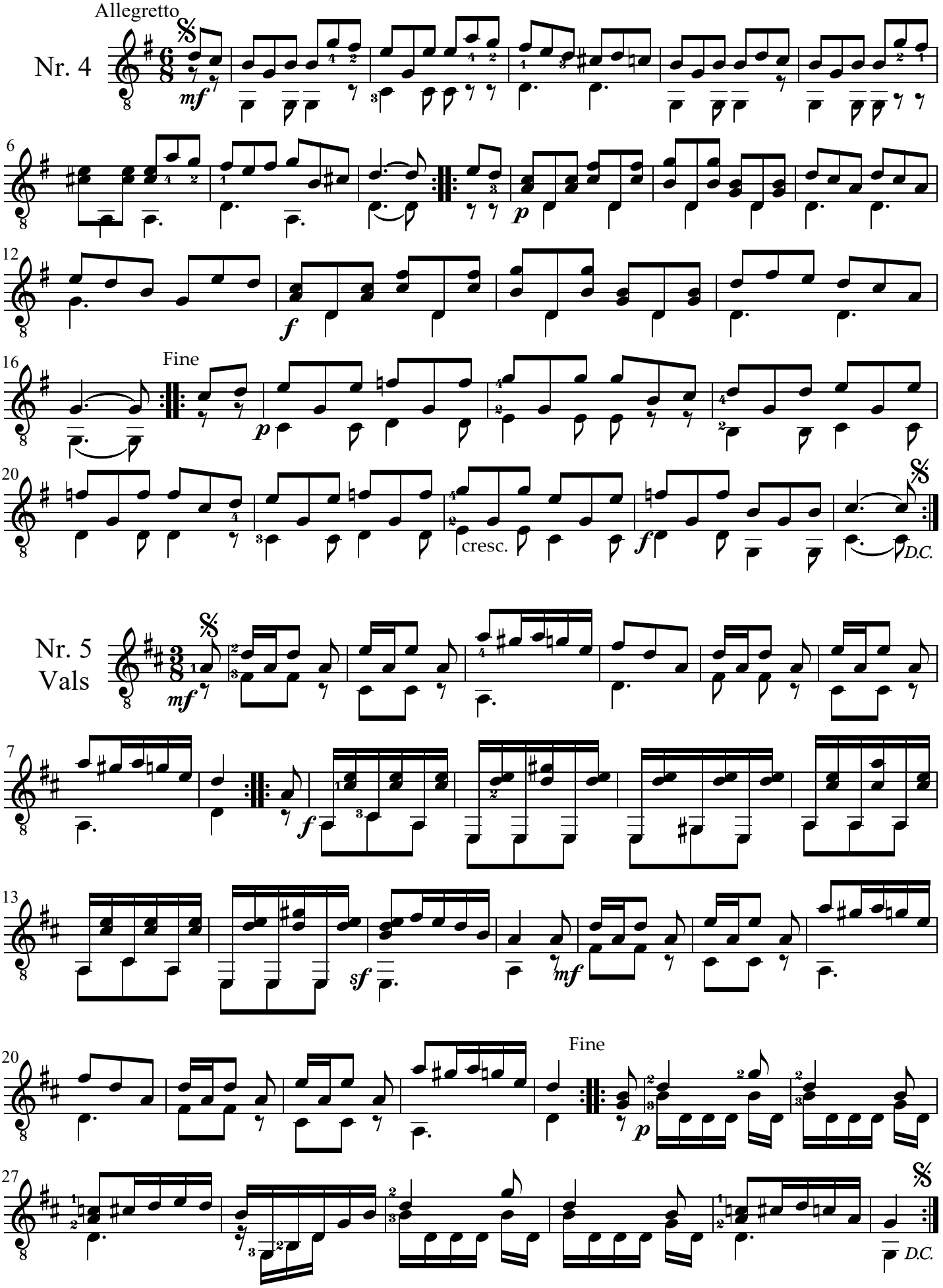
Allegretto
Nr. 4
Fine
cresc.
D.C.
Nr. 5
Vals
Fine
D.C.

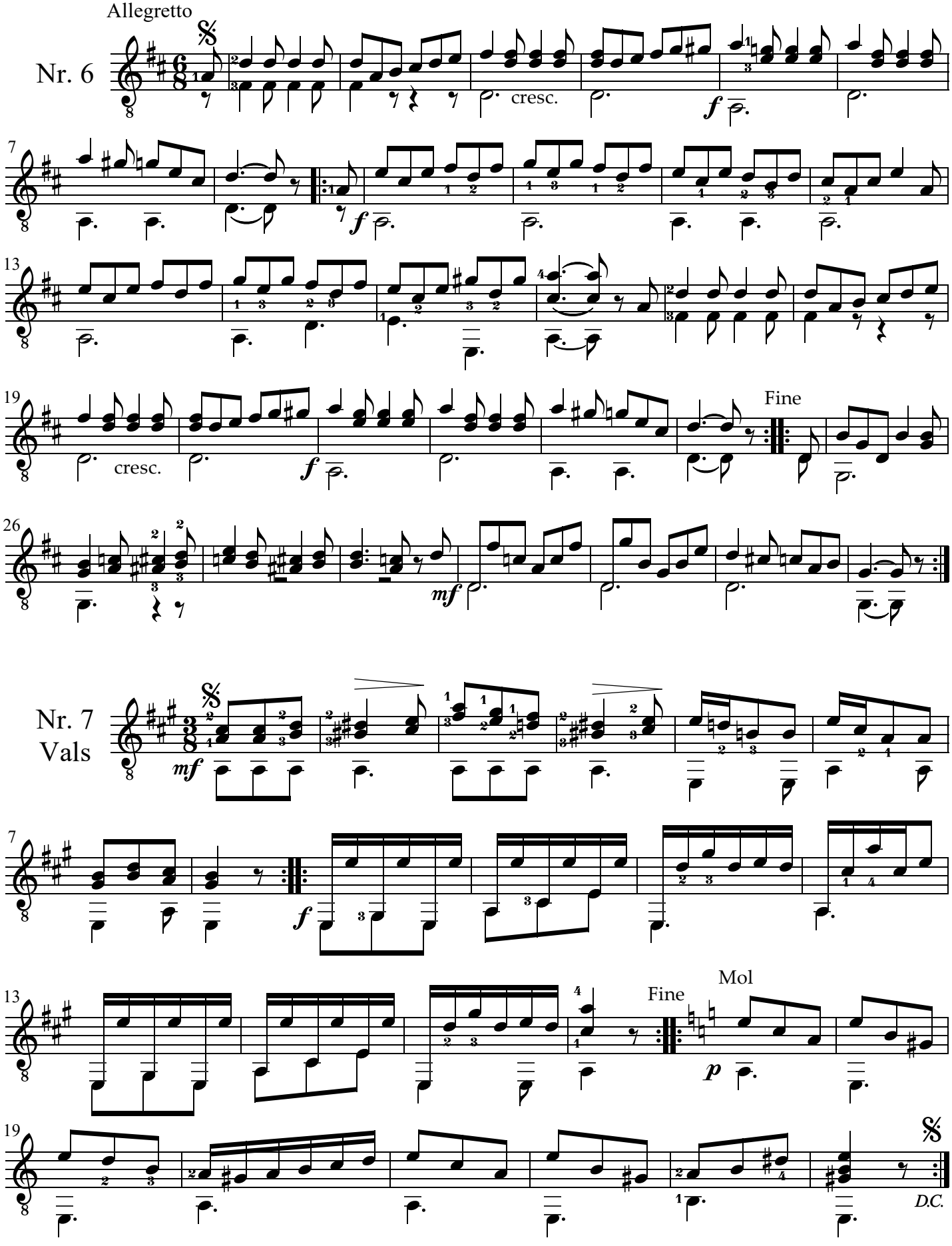
Allegretto
Nr. 6
cresc.
Fine
Nr. 7
Vals
Mol
Fine
D.C.

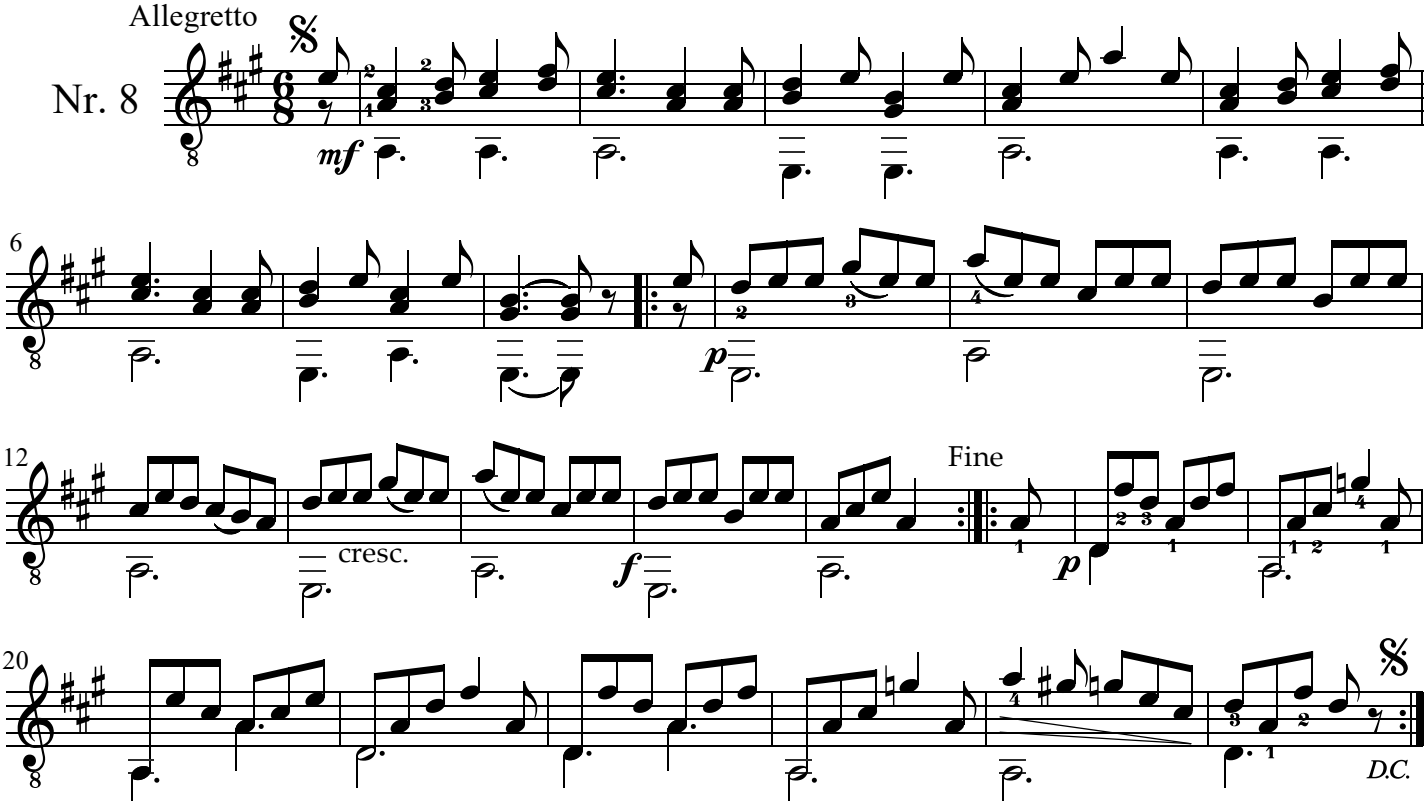
Allegretto
Nr. 8
mf
6
p
12
cresc.
f
Fine
20
D.C.

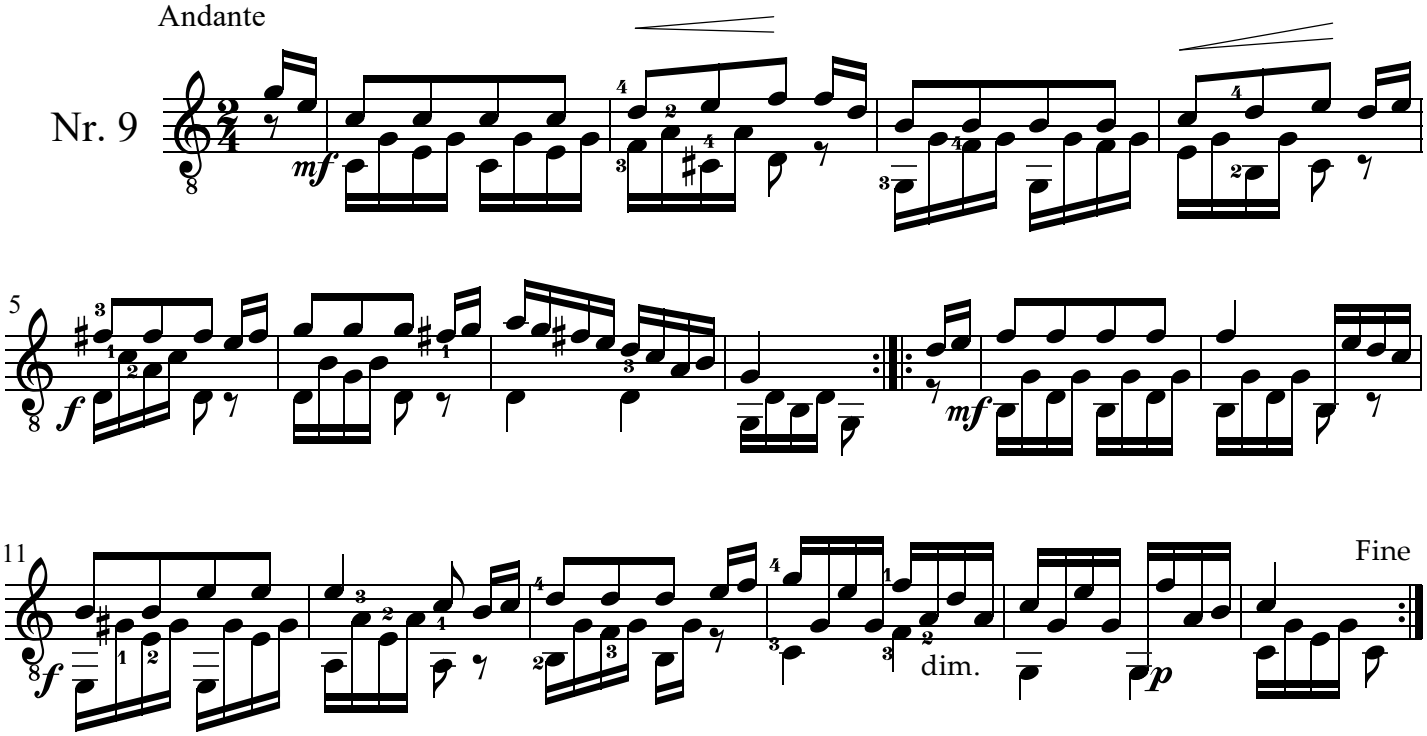
Andante
Nr. 9
mf
5
f
mf
11
f
dim.
p
Fine

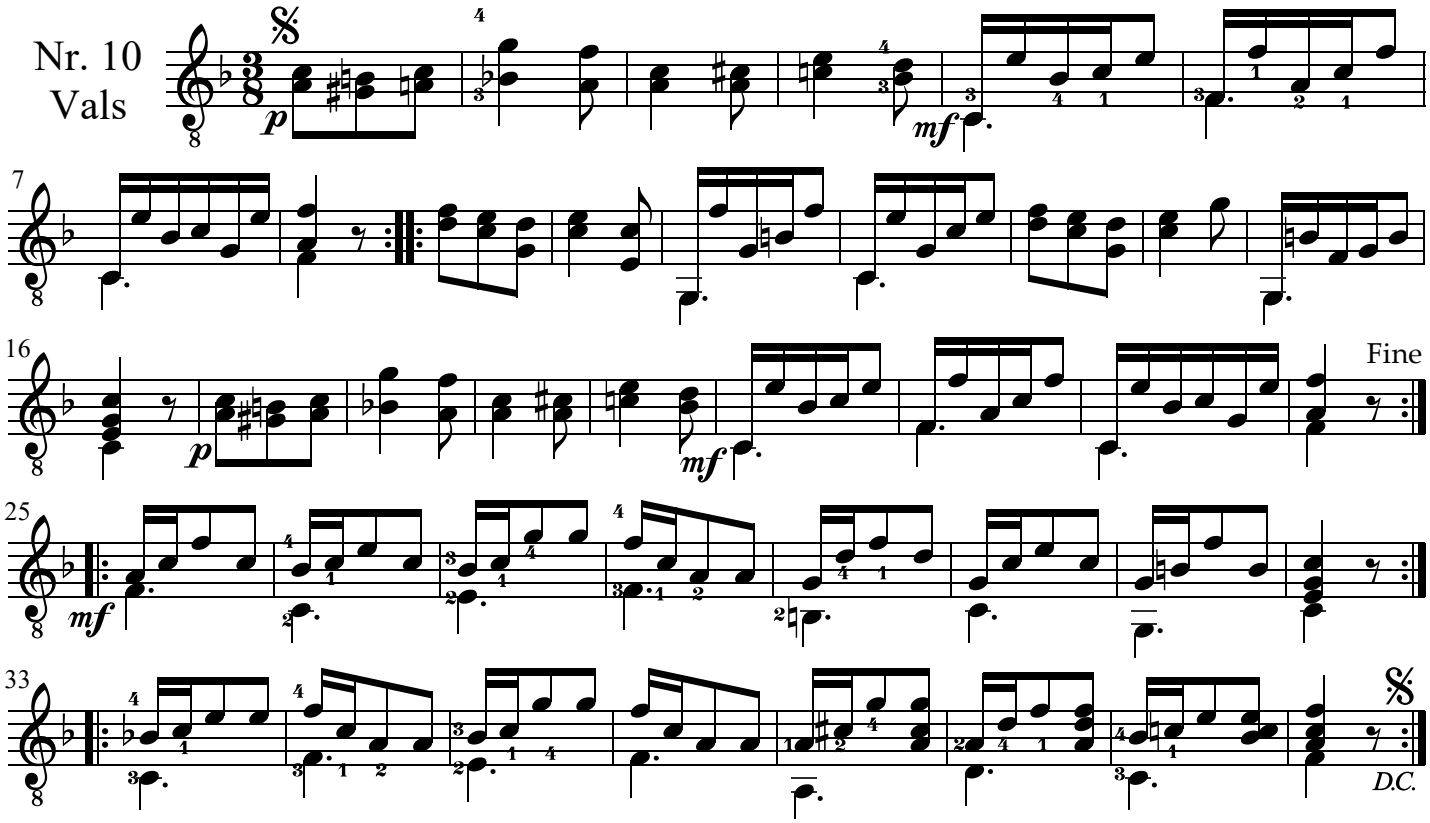
Nr. 10
Vals
Fine
D.C.

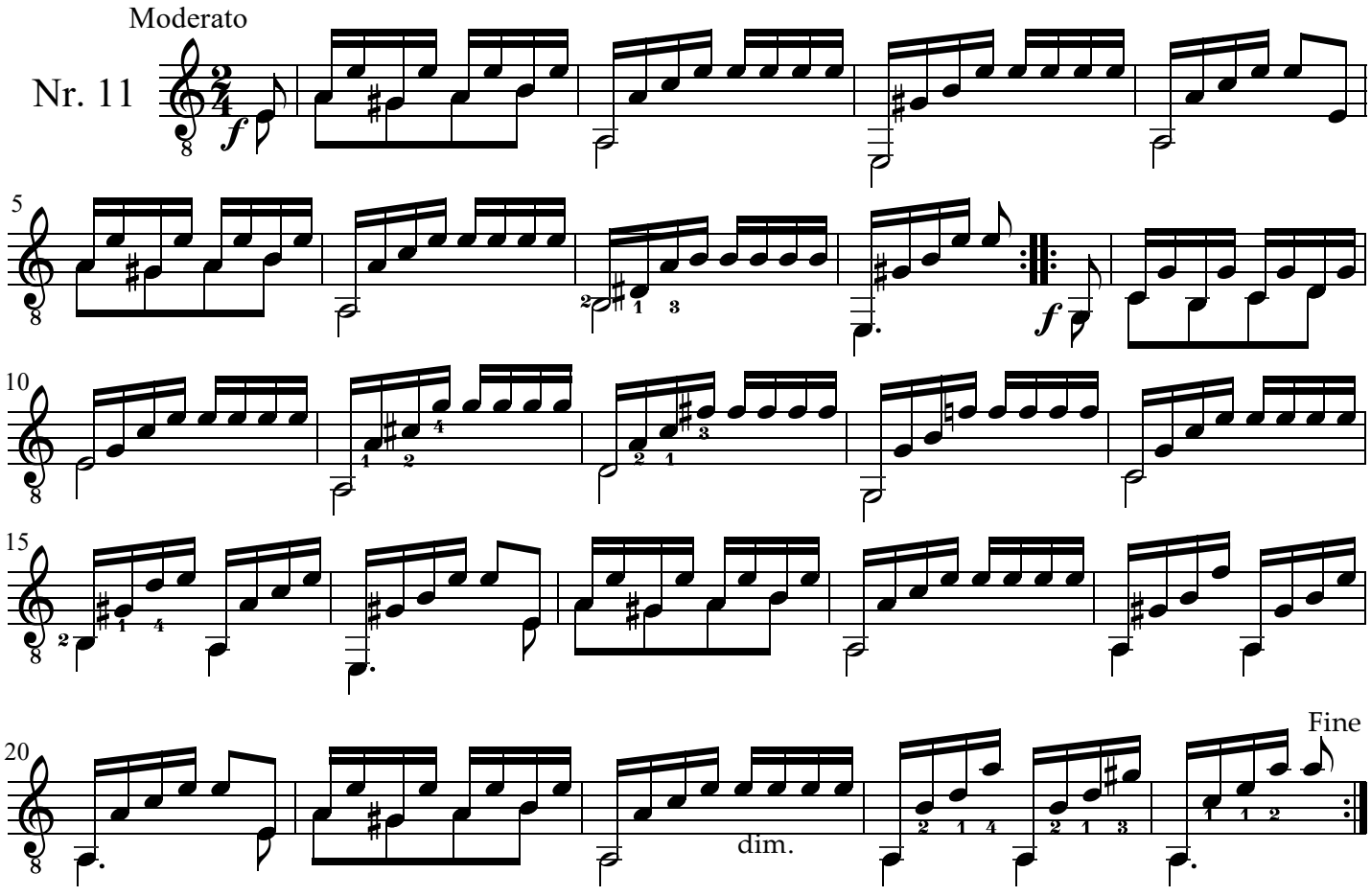
Moderato
Nr. 11
dim.
Fine

Allegretto

Nr. 12

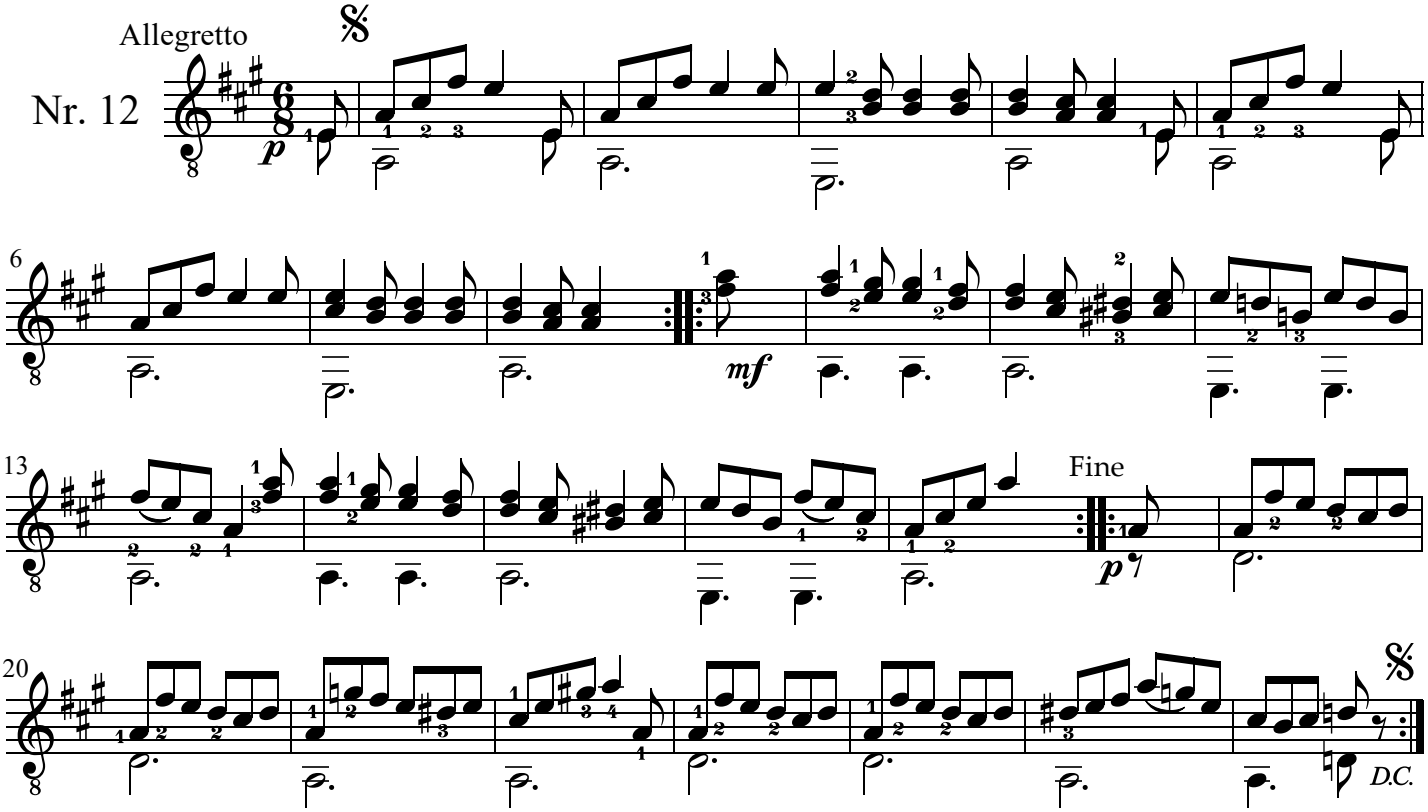

Allegretto non troppo

Nr. 13

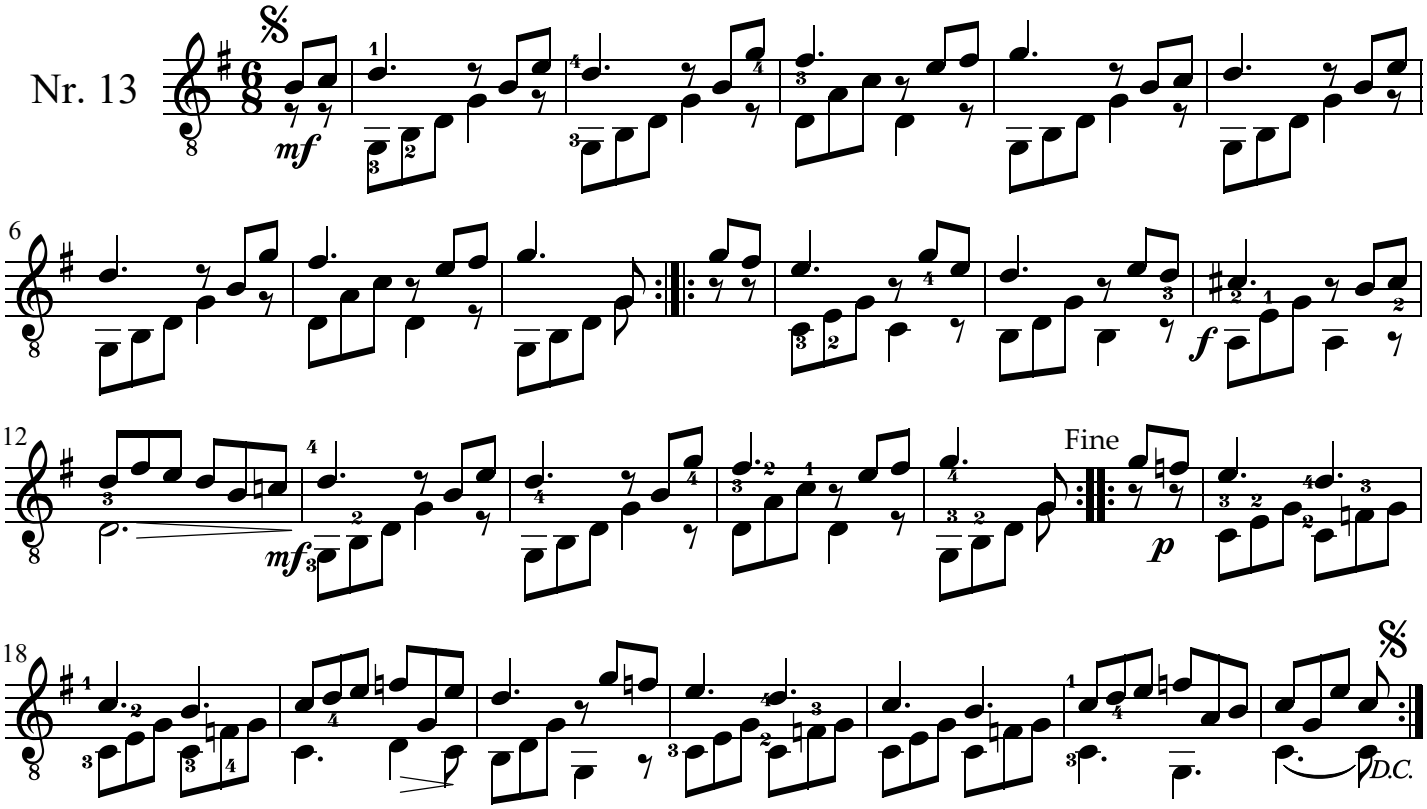

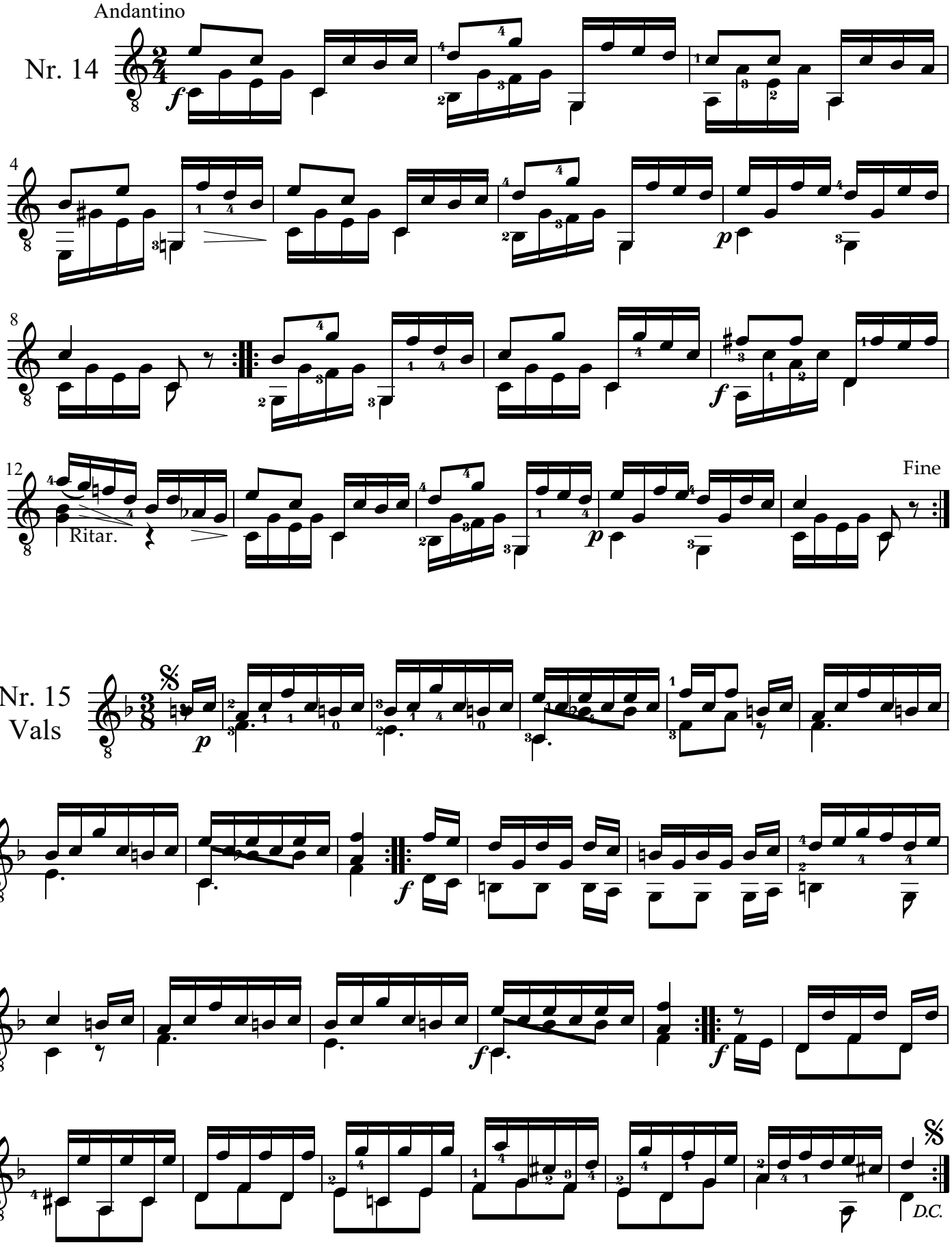
Andantino
Nr. 14
Ritar.
Fine
Nr. 15
Vals
D.C.

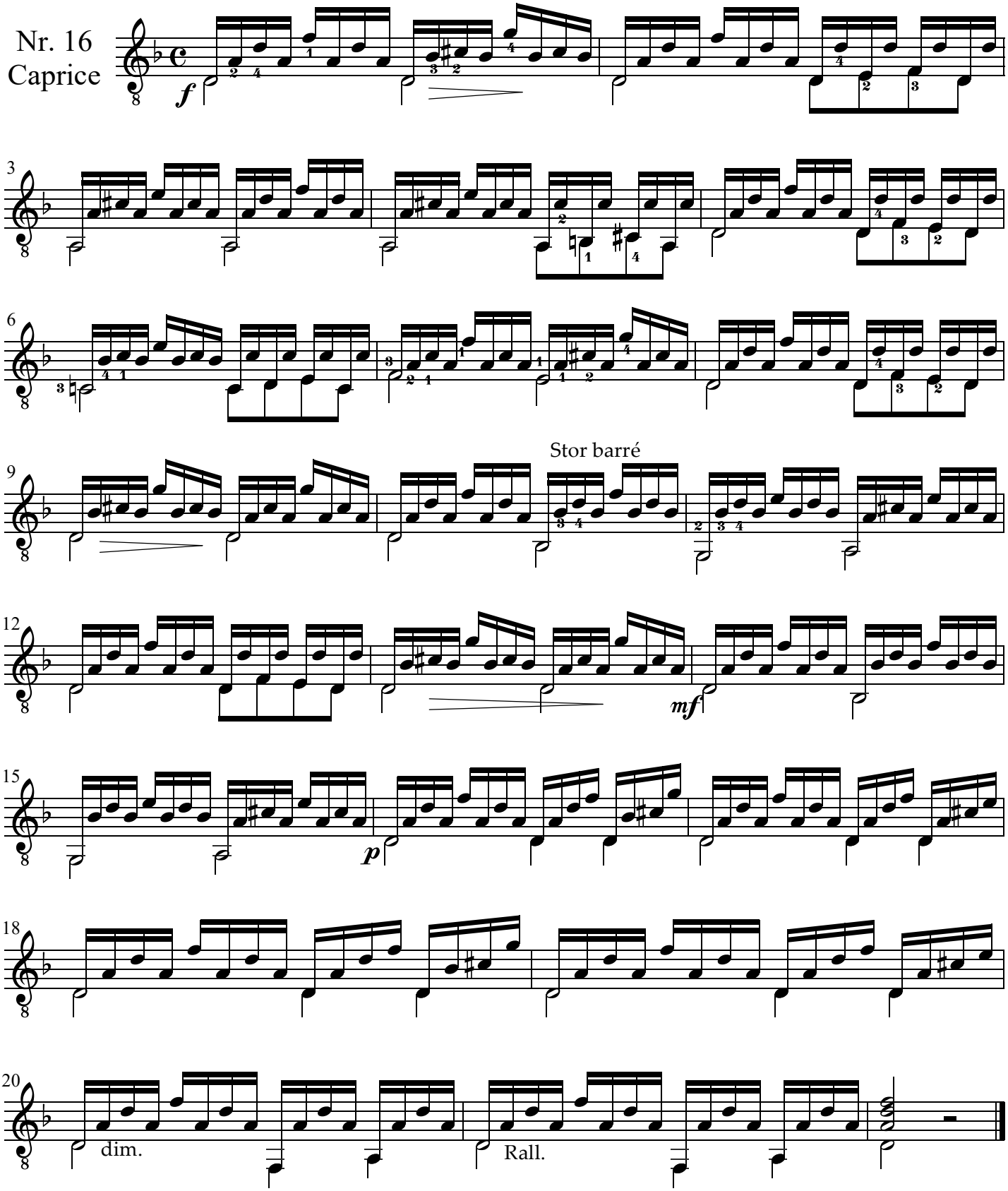
Nr. 16
Caprice
Stor barré
dim.
Rall.

Nr. 17
March

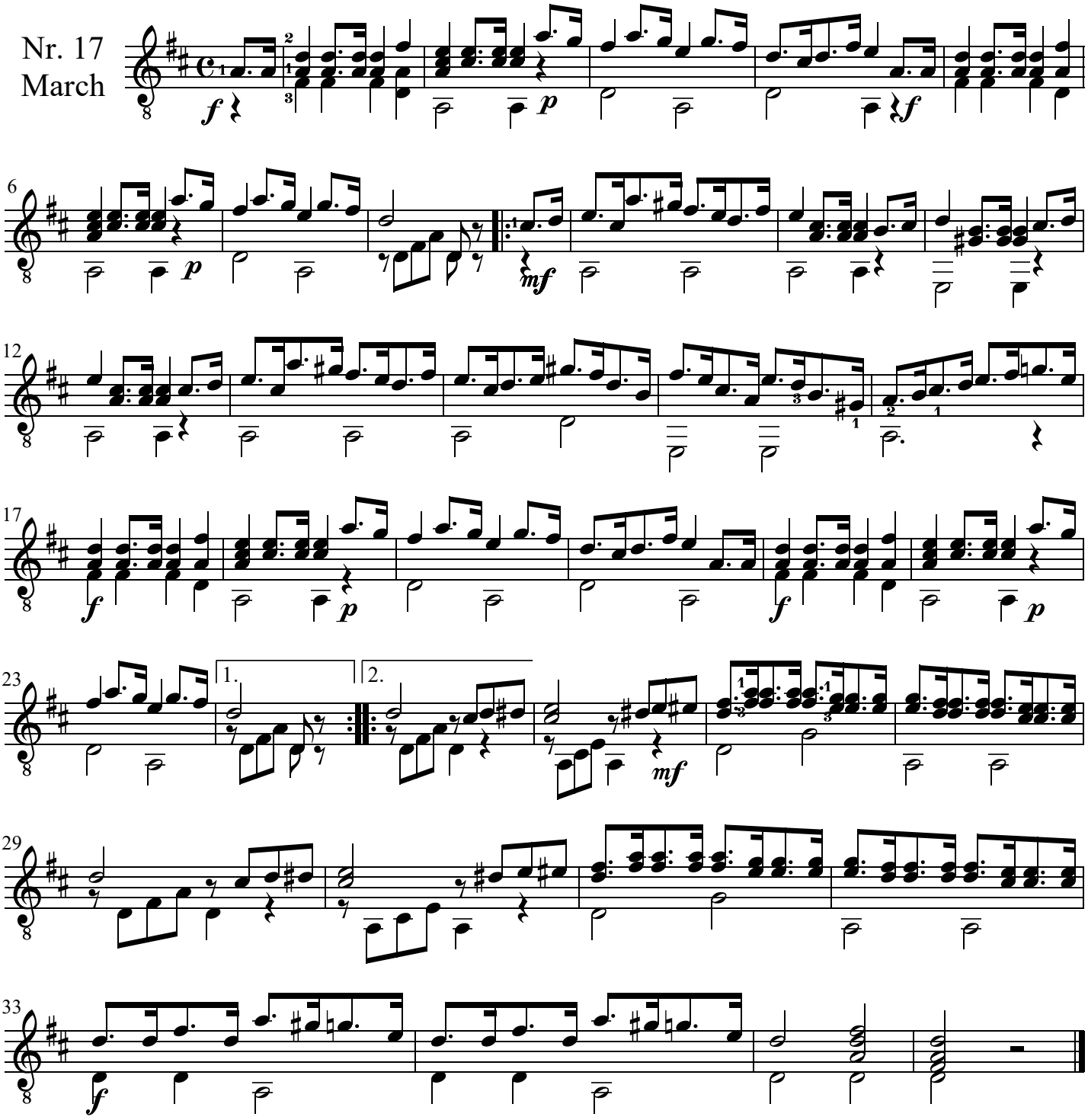

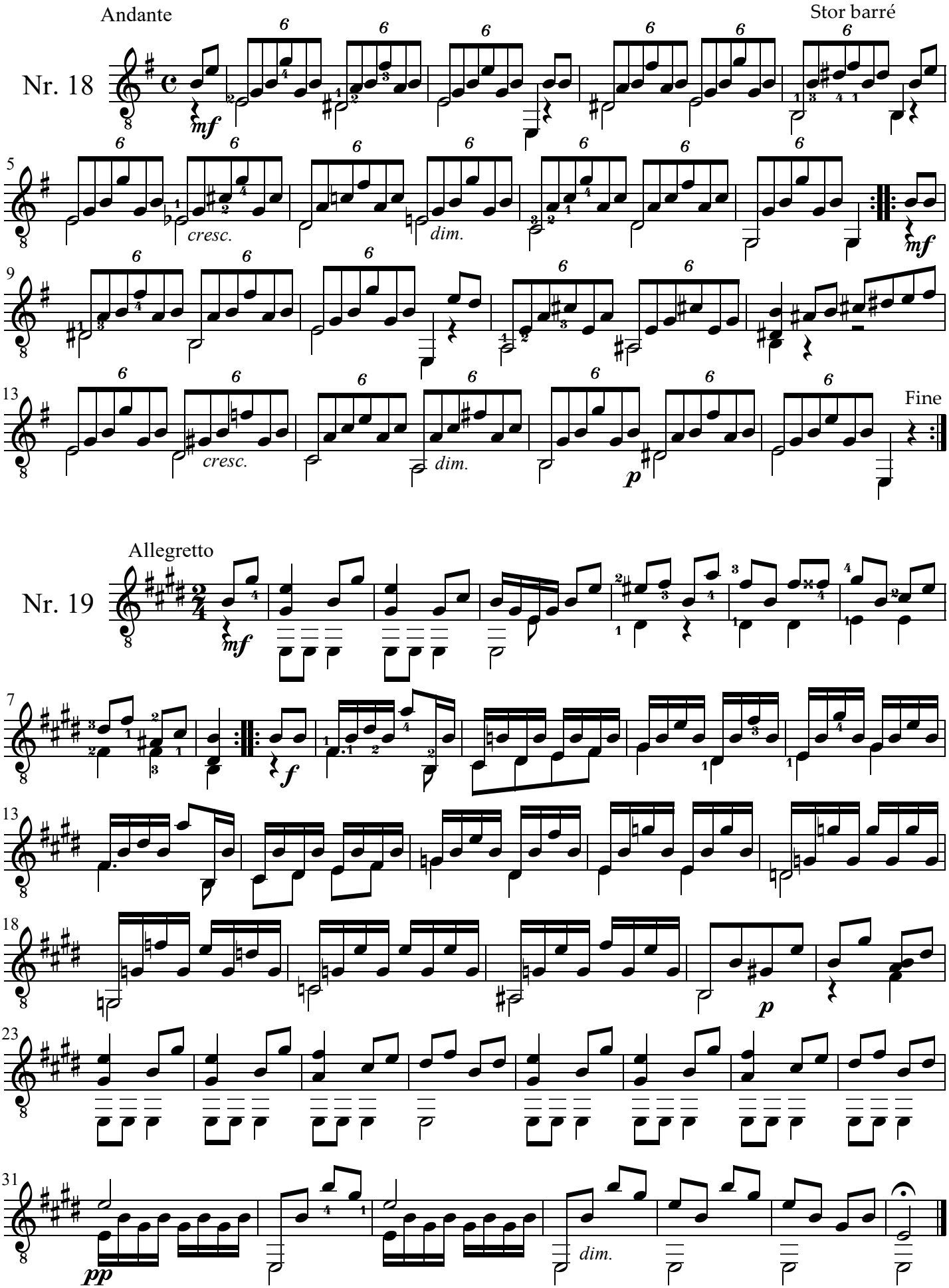
Andante
Stor barré
Nr. 18
mf
cresc.
dim.
mf
cresc.
dim.
p
Fine
Allegretto
Nr. 19
mf
f
p
pp
dim.

Andante non troppo

Nr. 20

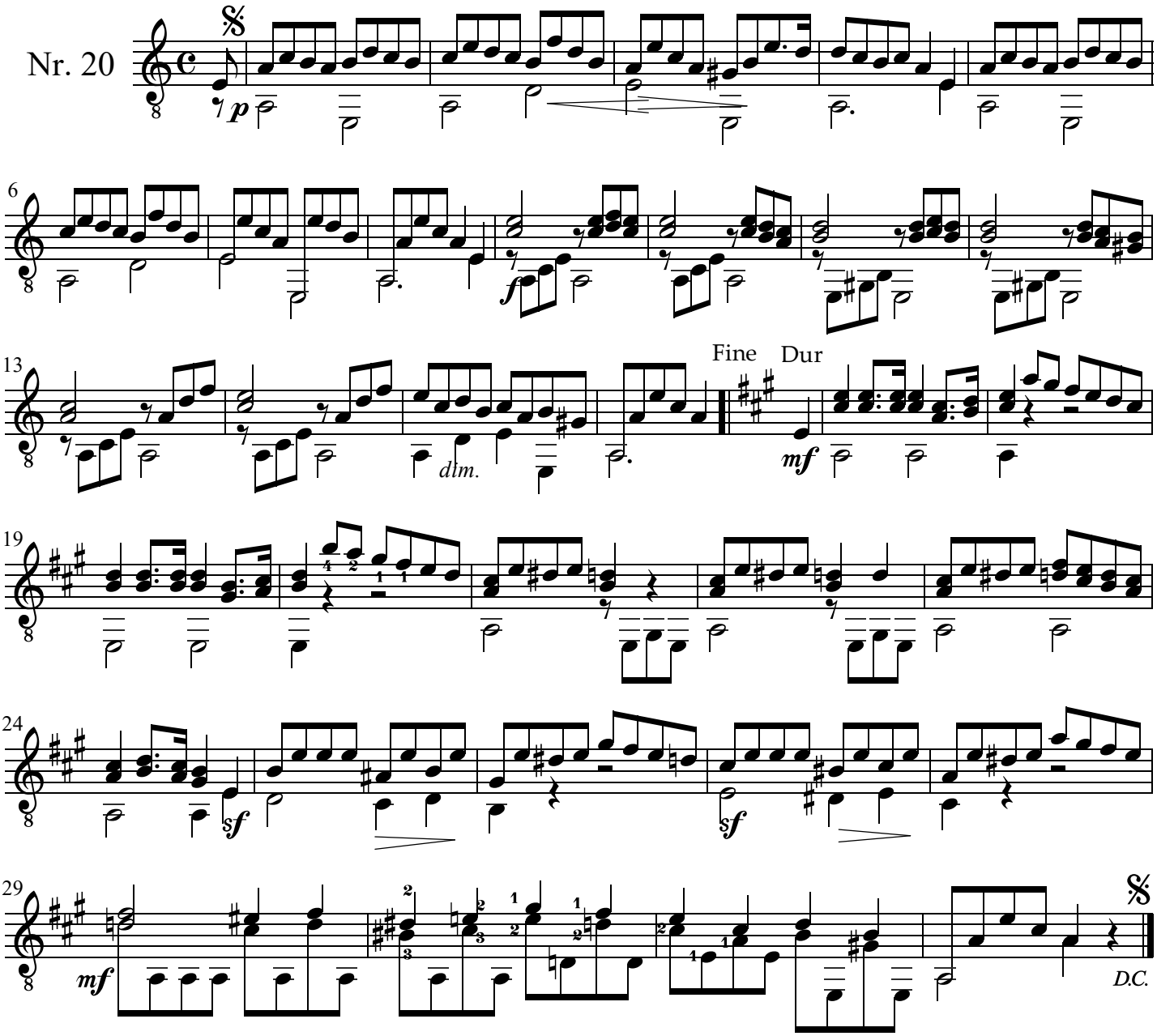

Nr. 21
Rondo

Allegretto

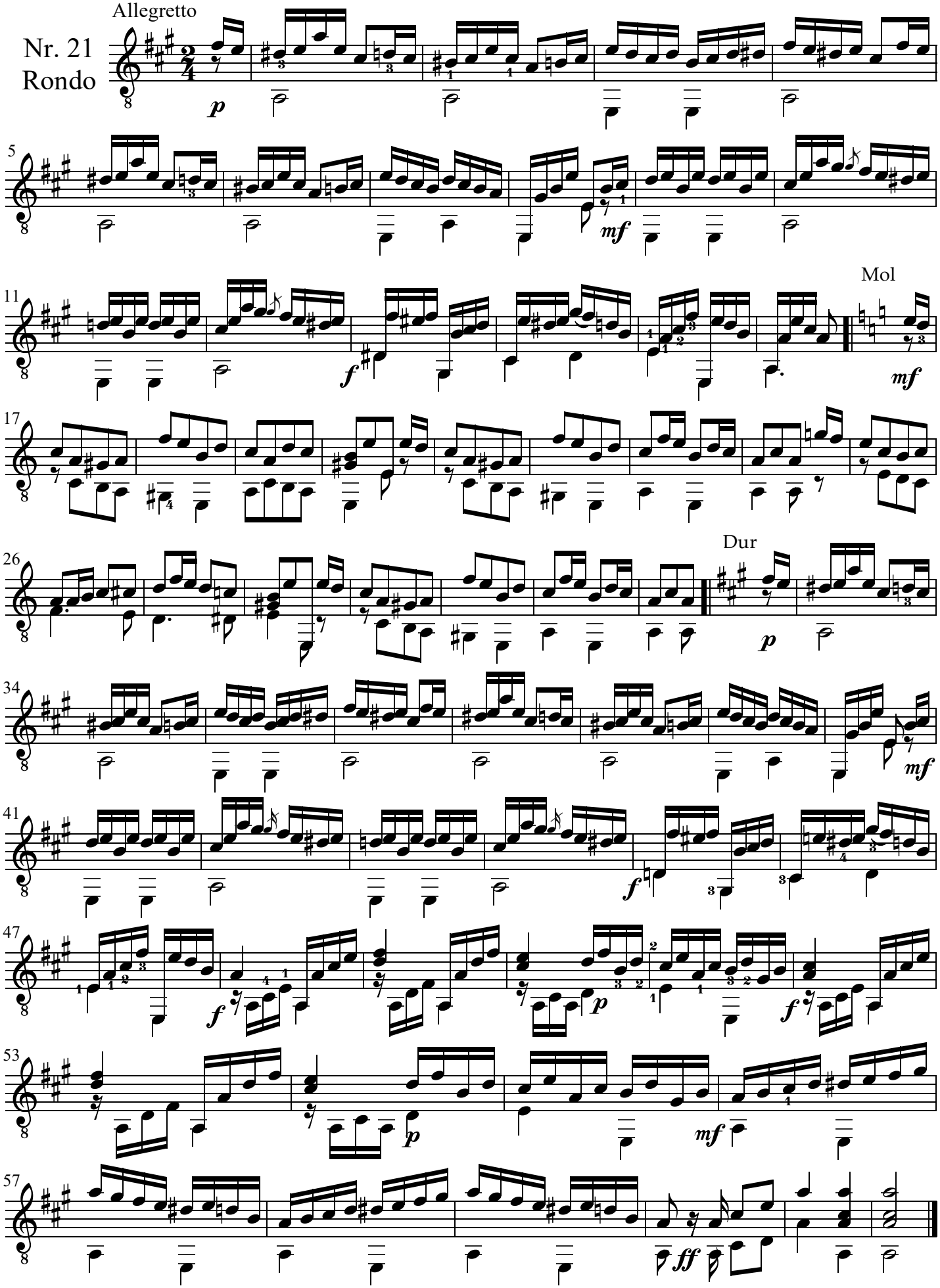

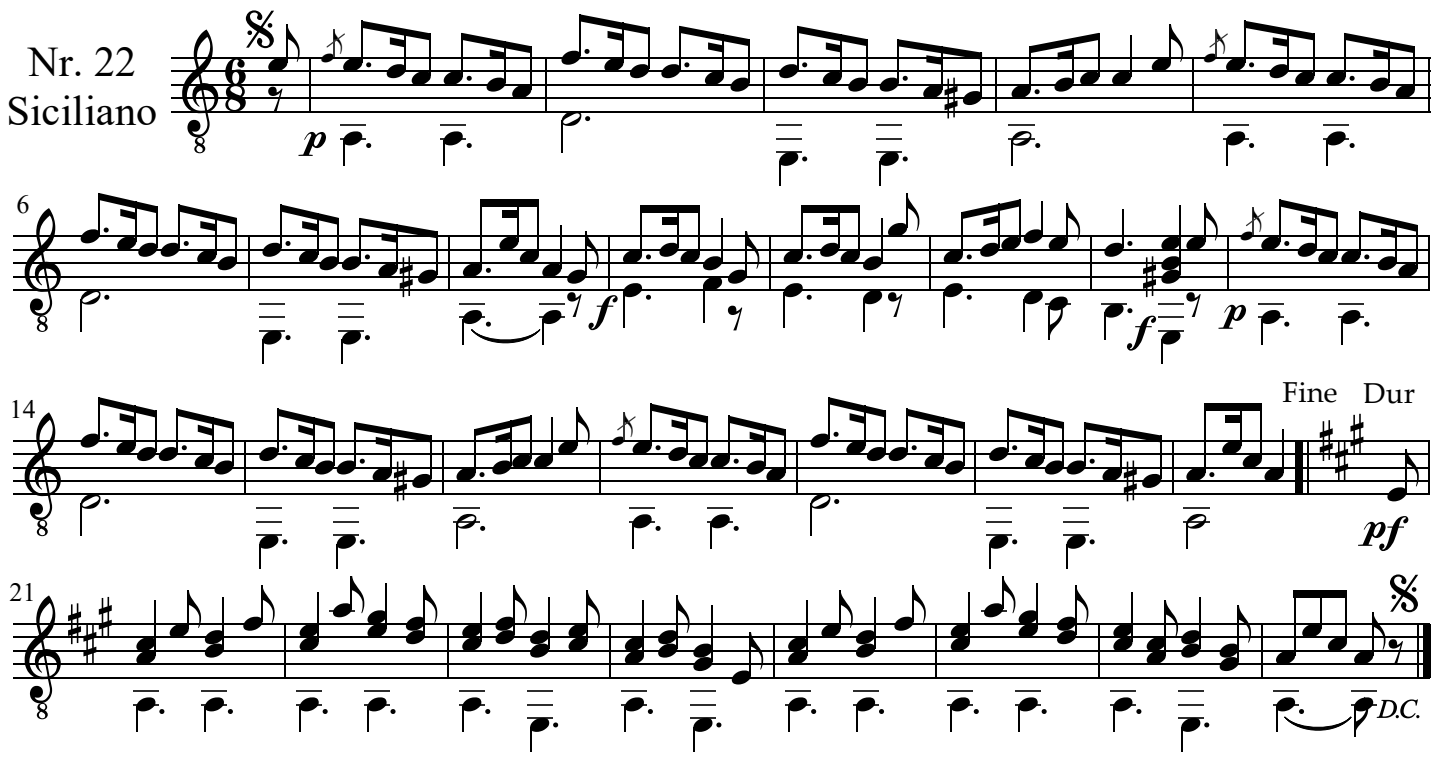
Nr. 22
Siciliano
Fine
Dur
D.C.

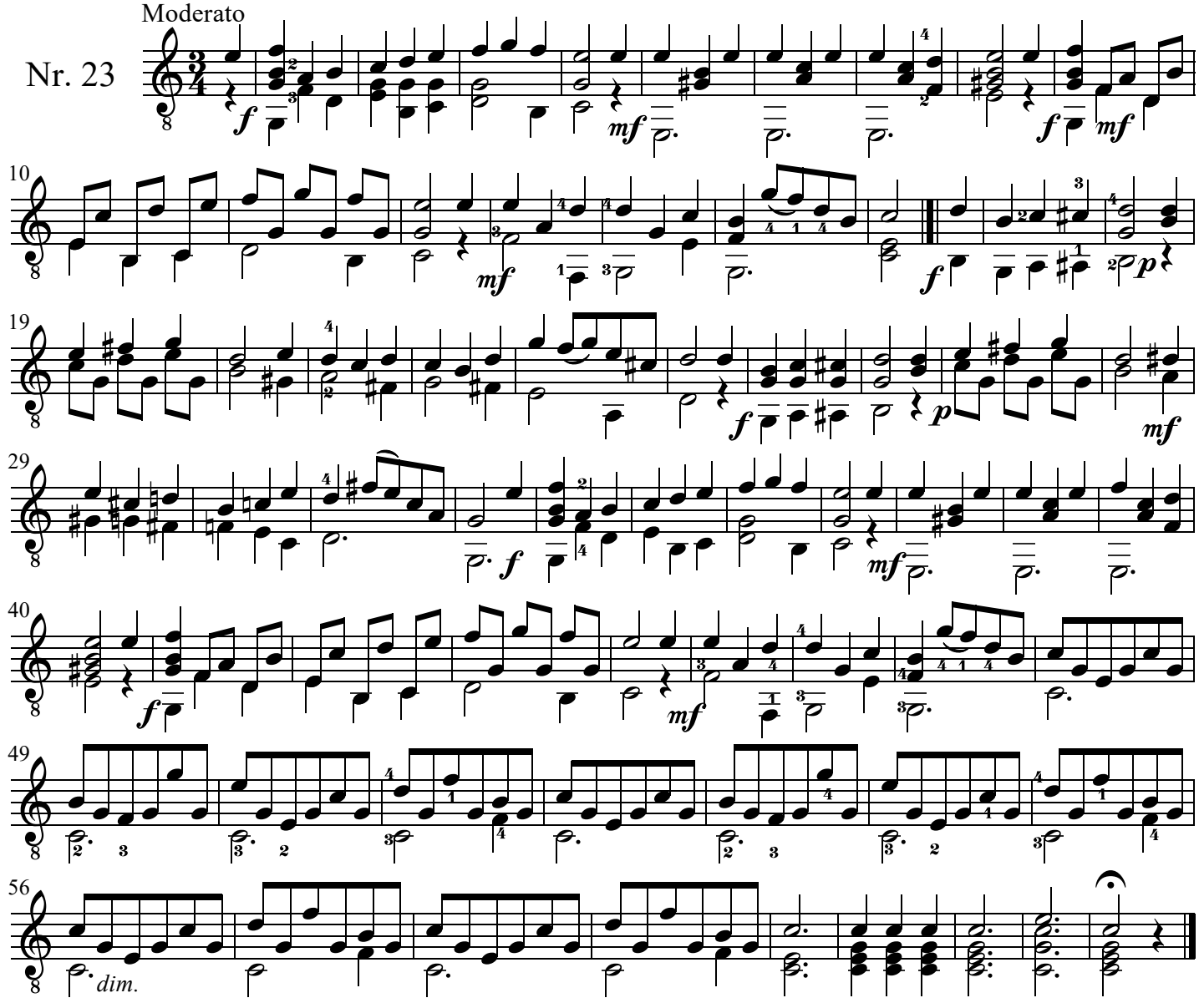
Moderato
Nr. 23
dim.

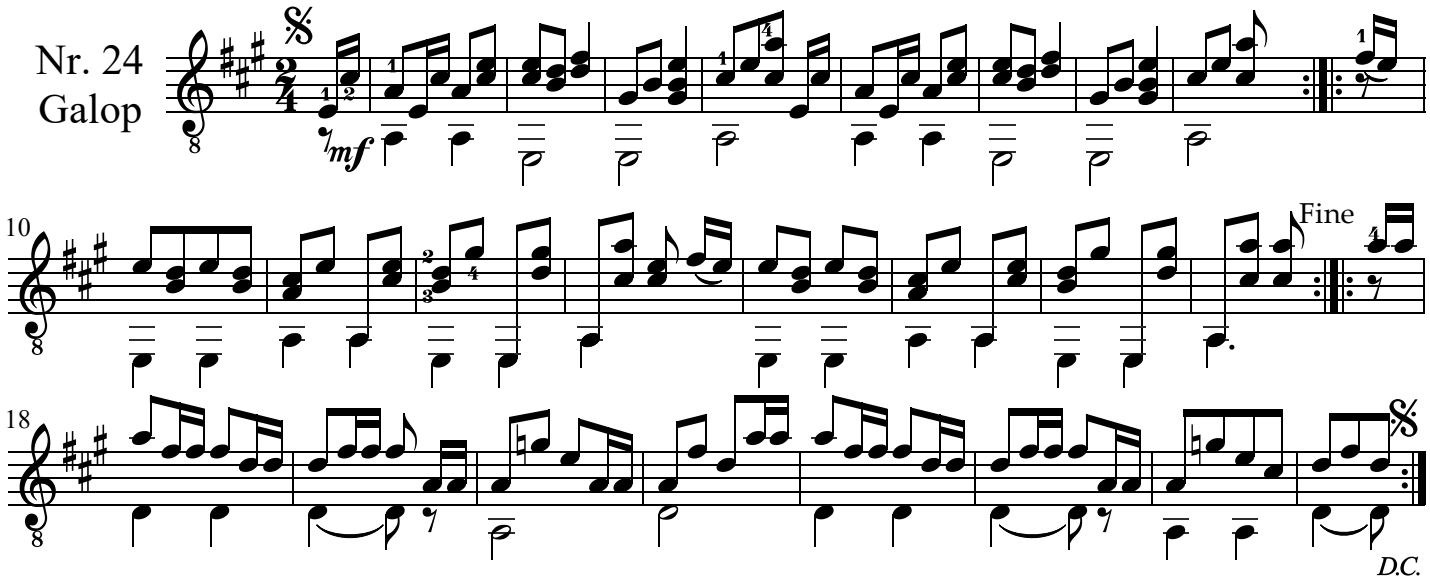
Nr. 24
Galop
mf
Fine
D.C.

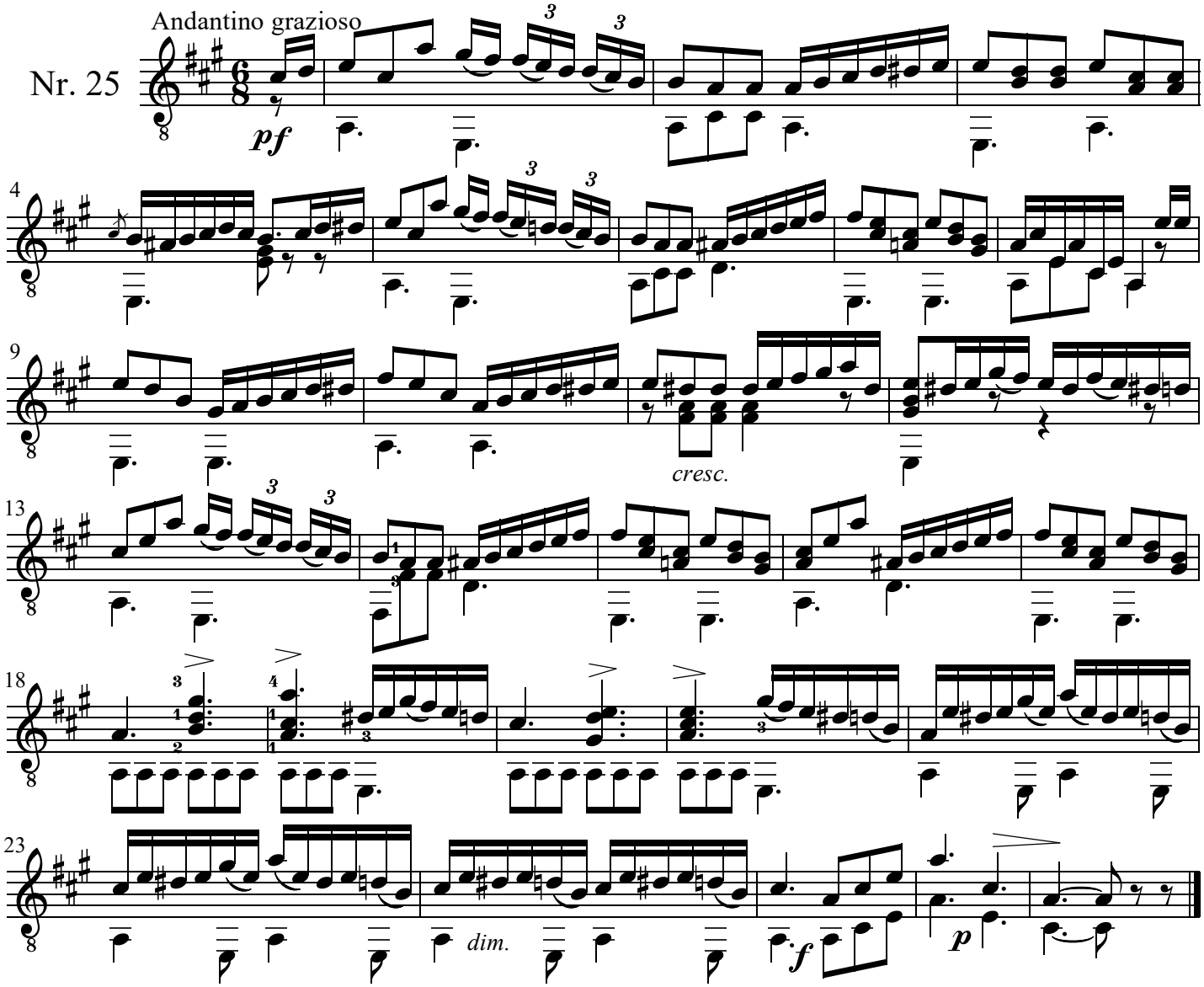
Andantino grazioso
Nr. 25
pf
cresc.
dim.
f
p

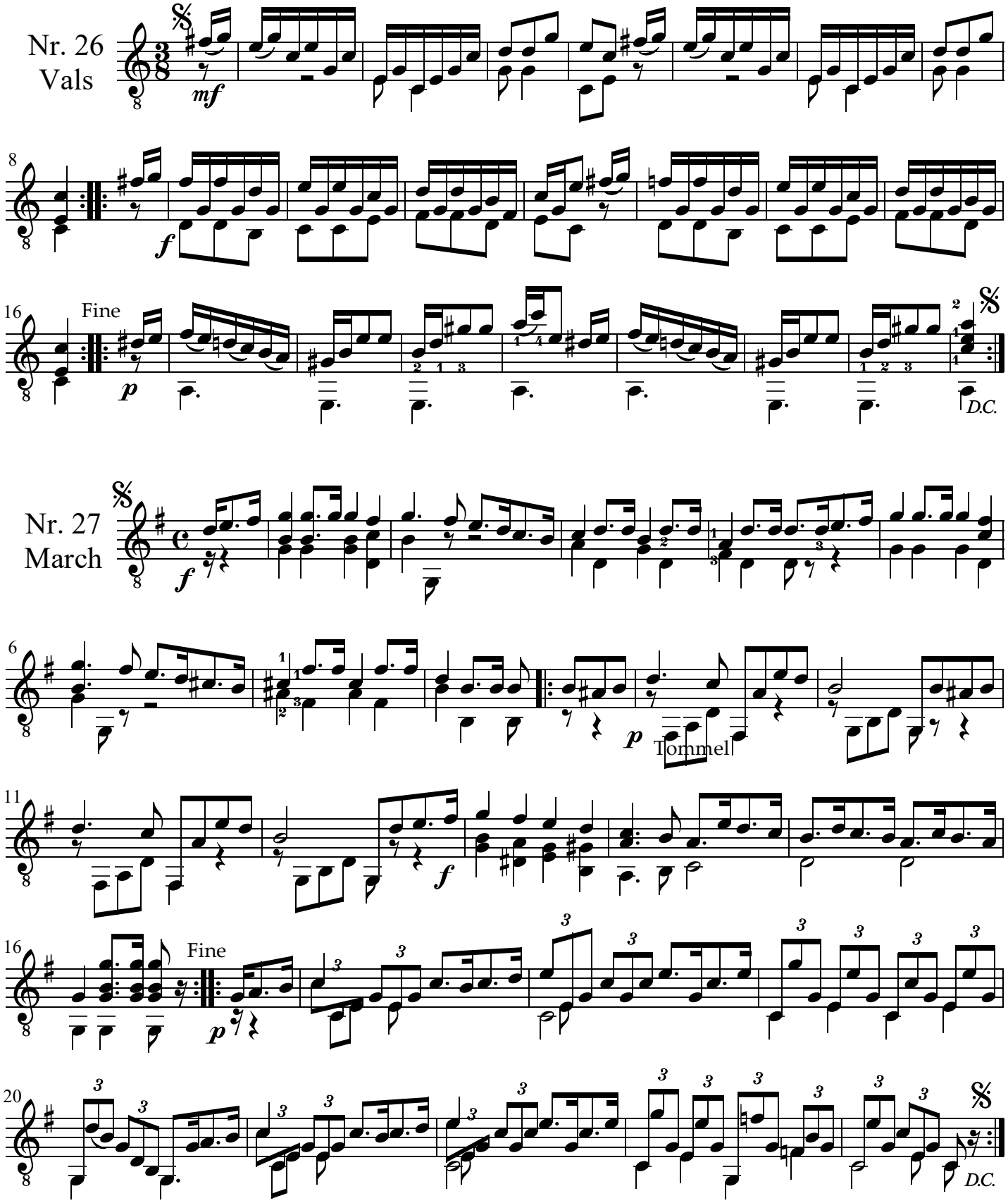
Nr. 26
Vals
Fine
D.C.
Nr. 27
March
Tommel
Fine
D.C.

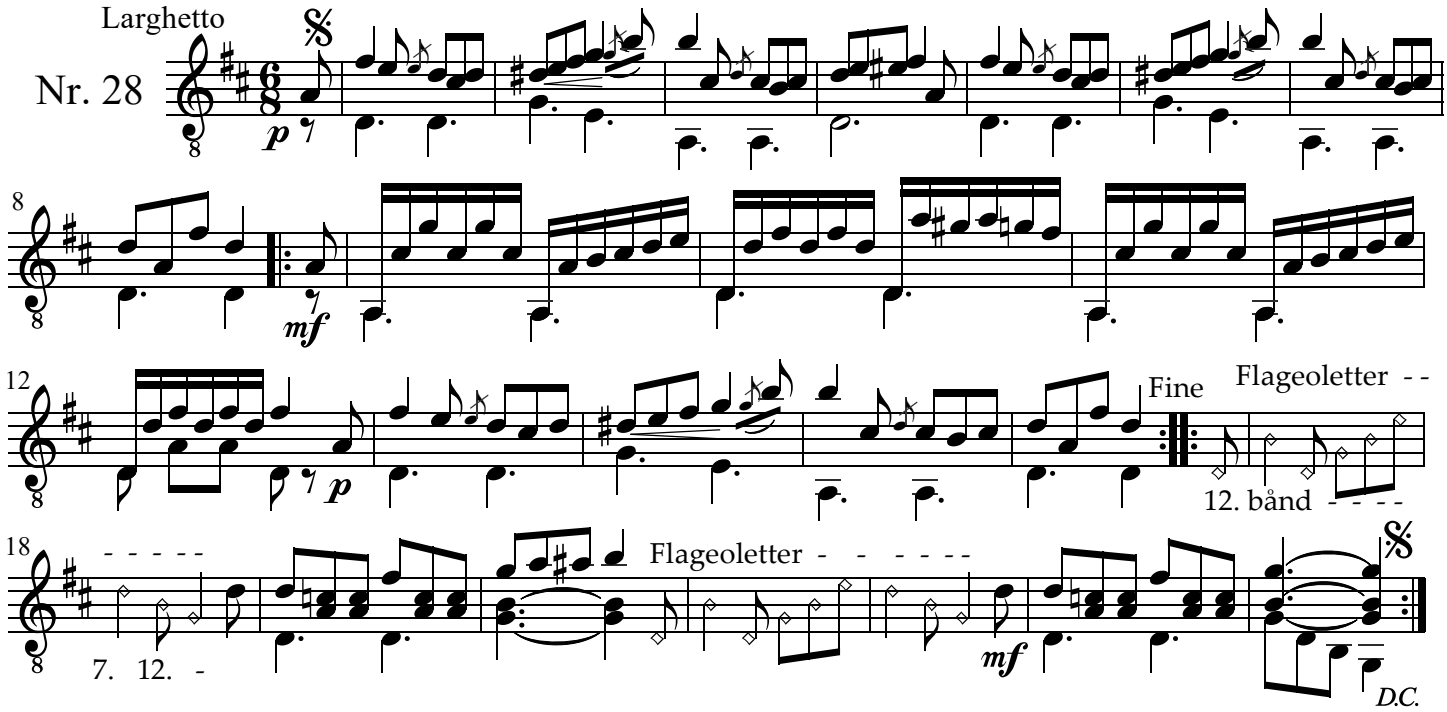
Larghetto
Nr. 28
Fine
Flageoletter - -
12. bånd - - - -
Flageoletter - - - - -
7. 12. -
D.C.

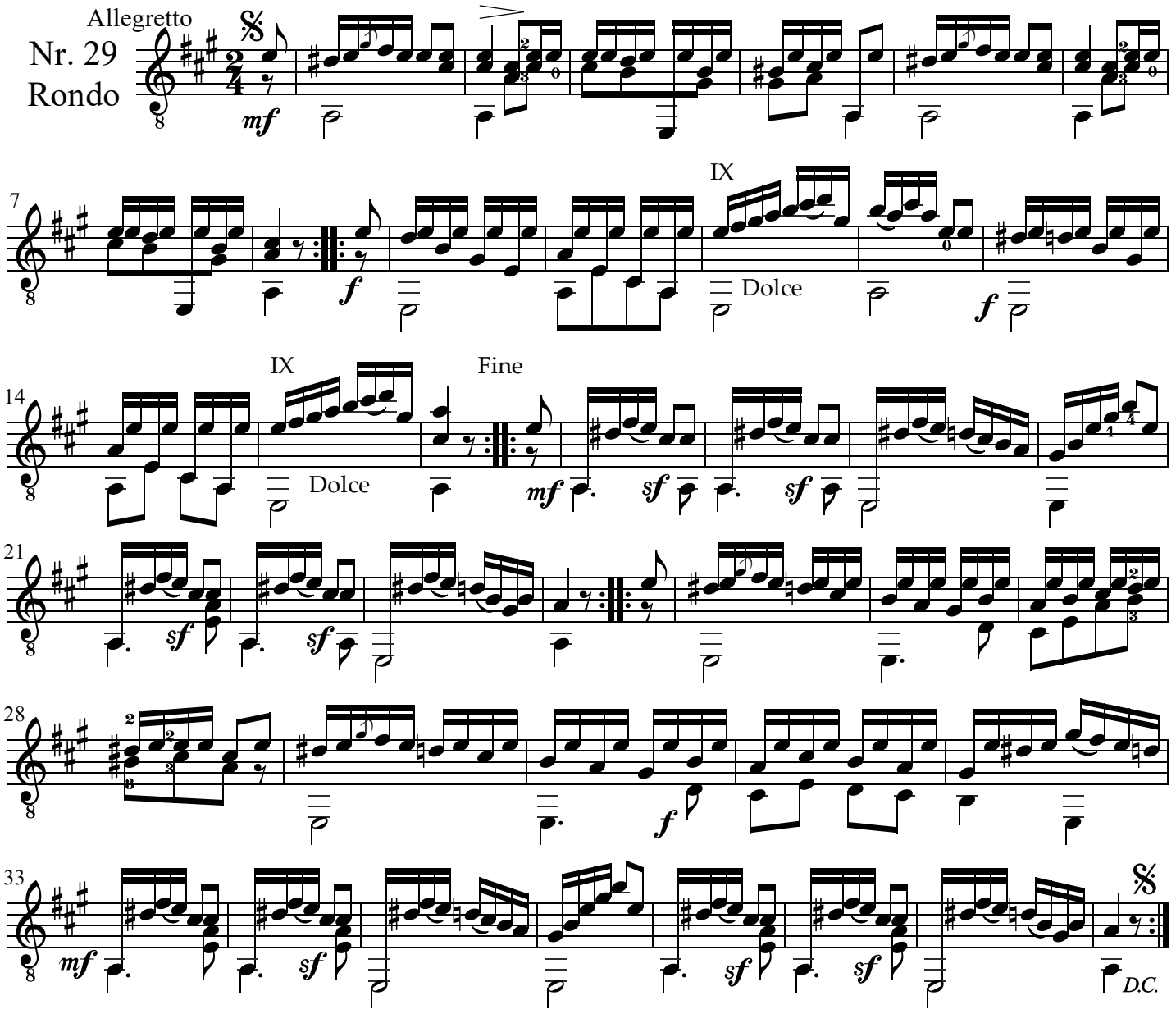
Allegretto
Nr. 29
Rondo
IX
Dolce
IX
Fine
Dolce
D.C.

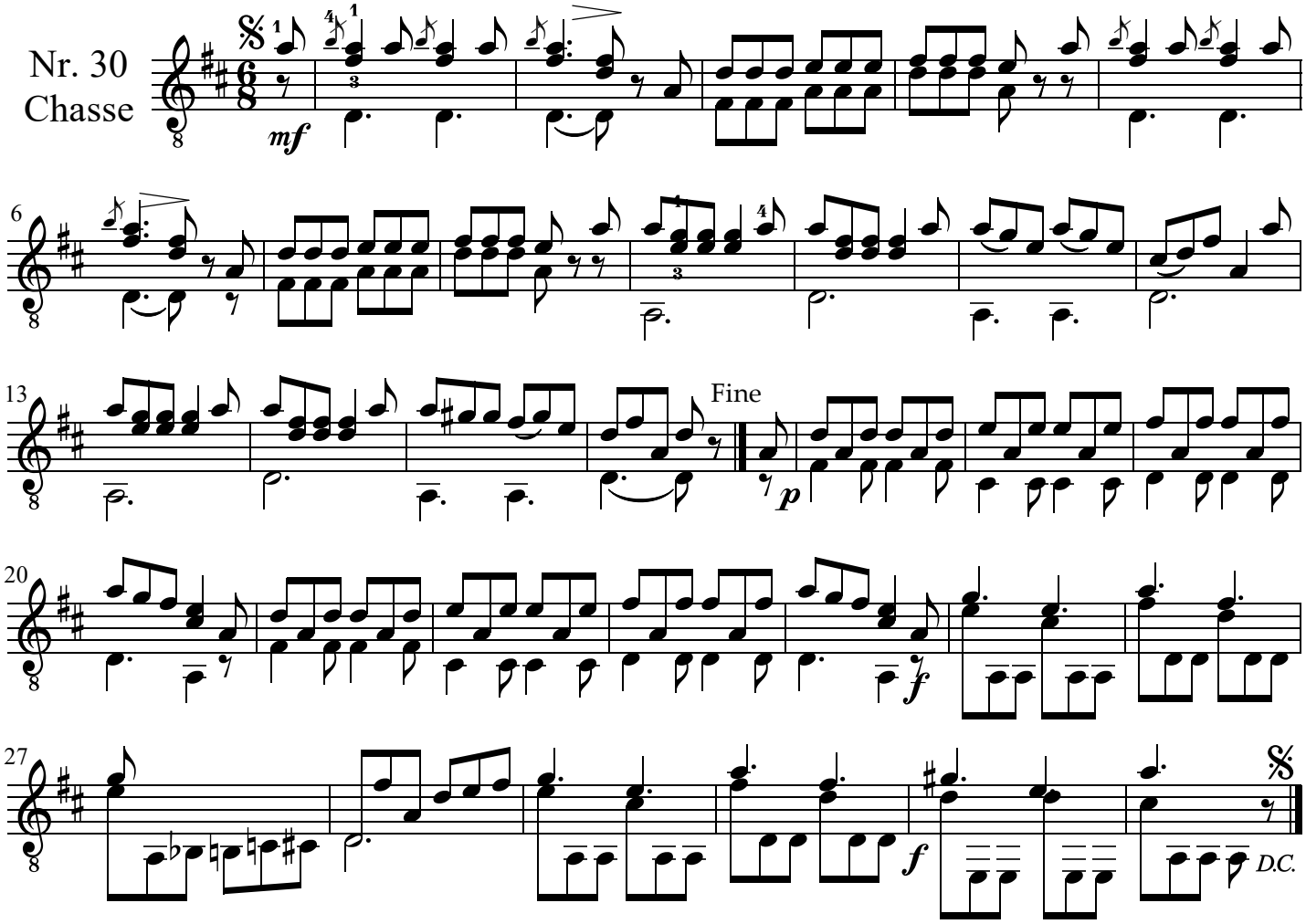
Nr. 30
Chasse
mf
Fine
p
f
f
D.C.

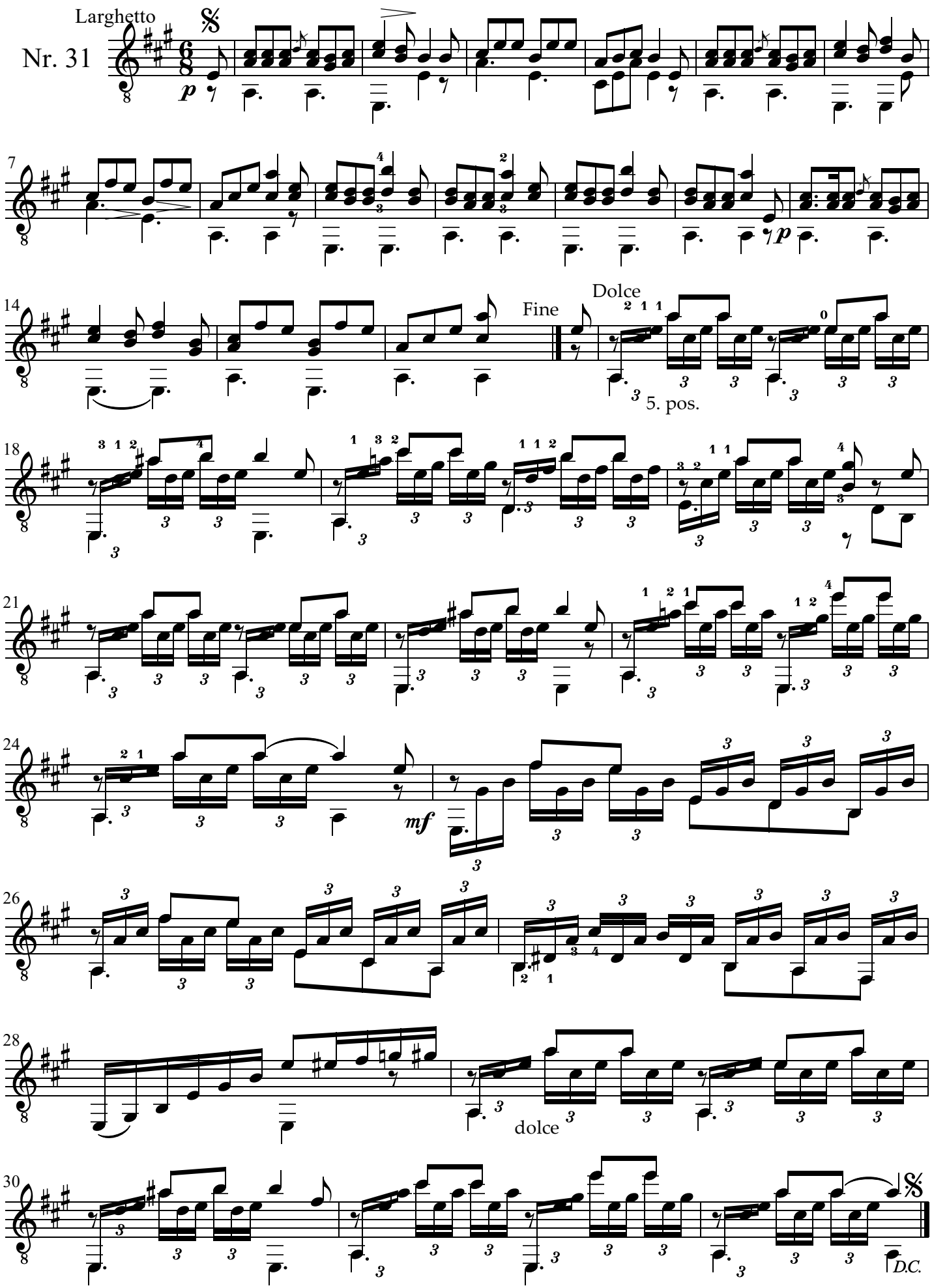
Larghetto
Nr. 31
Fine
Dolce
5. pos.
dolce
D.C.

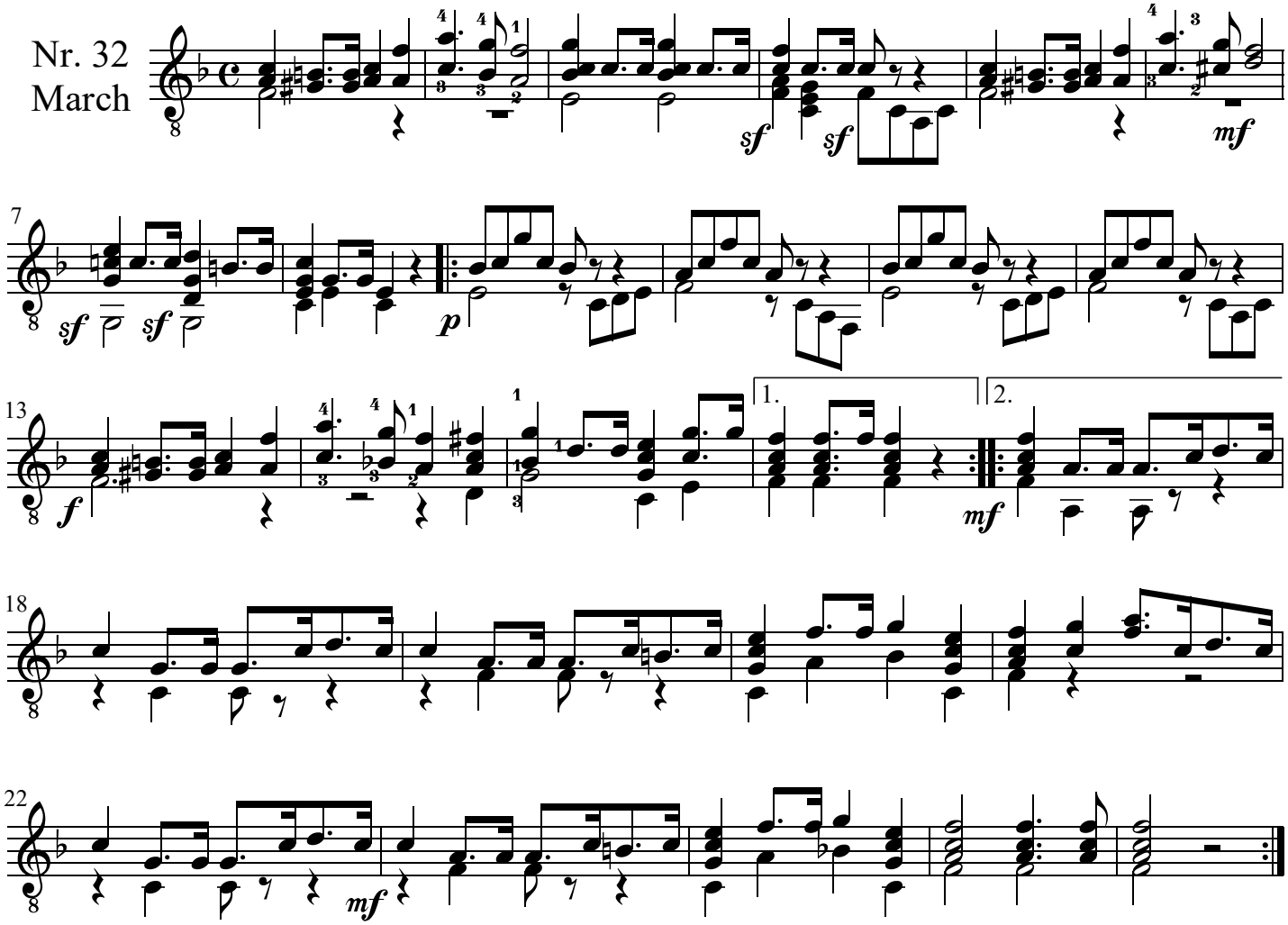
Nr. 32
March
sf
sf
mf
sf
sf
p
f
1.
2.
mf
mf

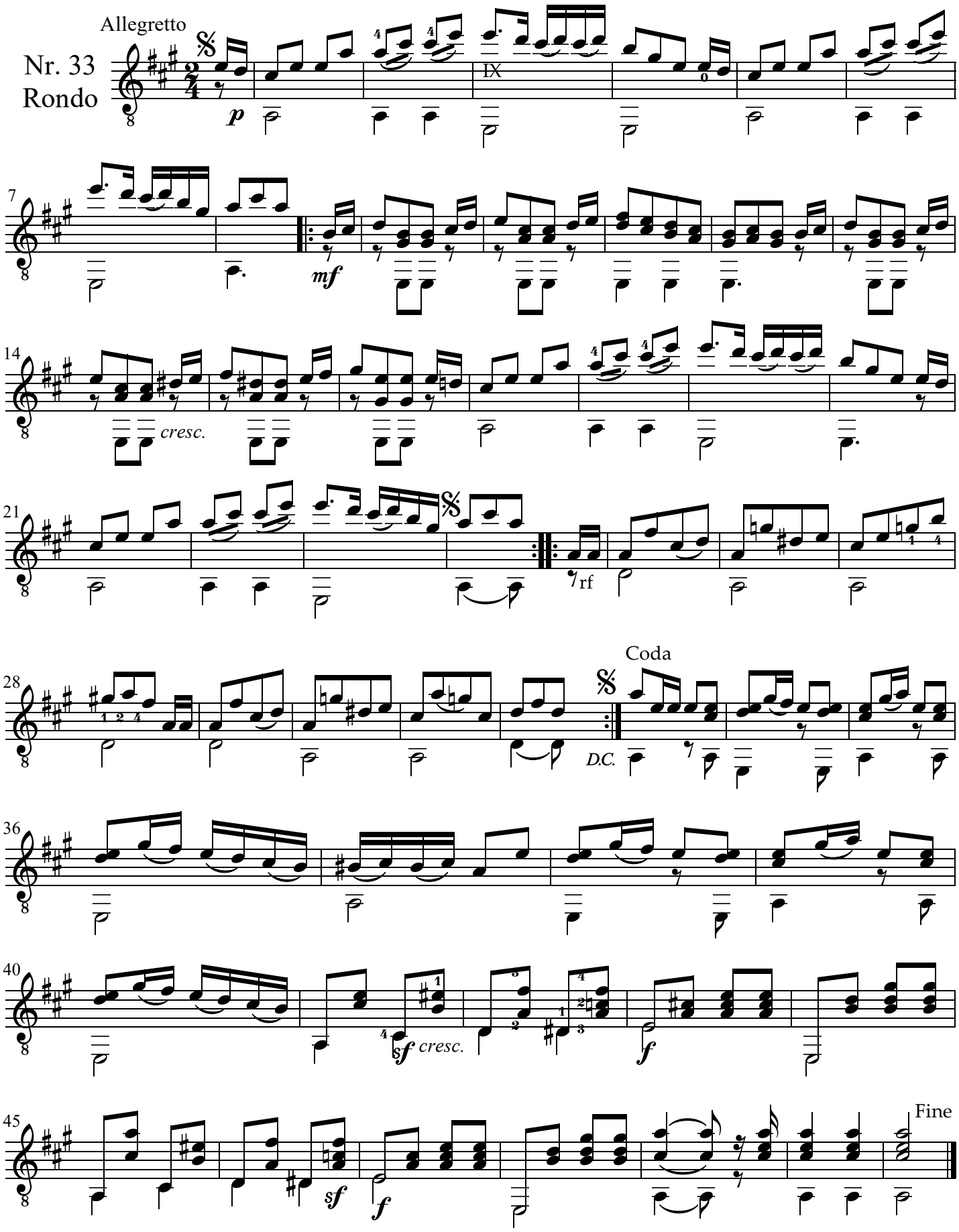
Allegretto
Nr. 33
Rondo
p
7
mf
14
cresc.
21
rf
Coda
28
D.C.
36
40
sf cresc.
f
45
sf
f
Fine

Nr. 34
Vals

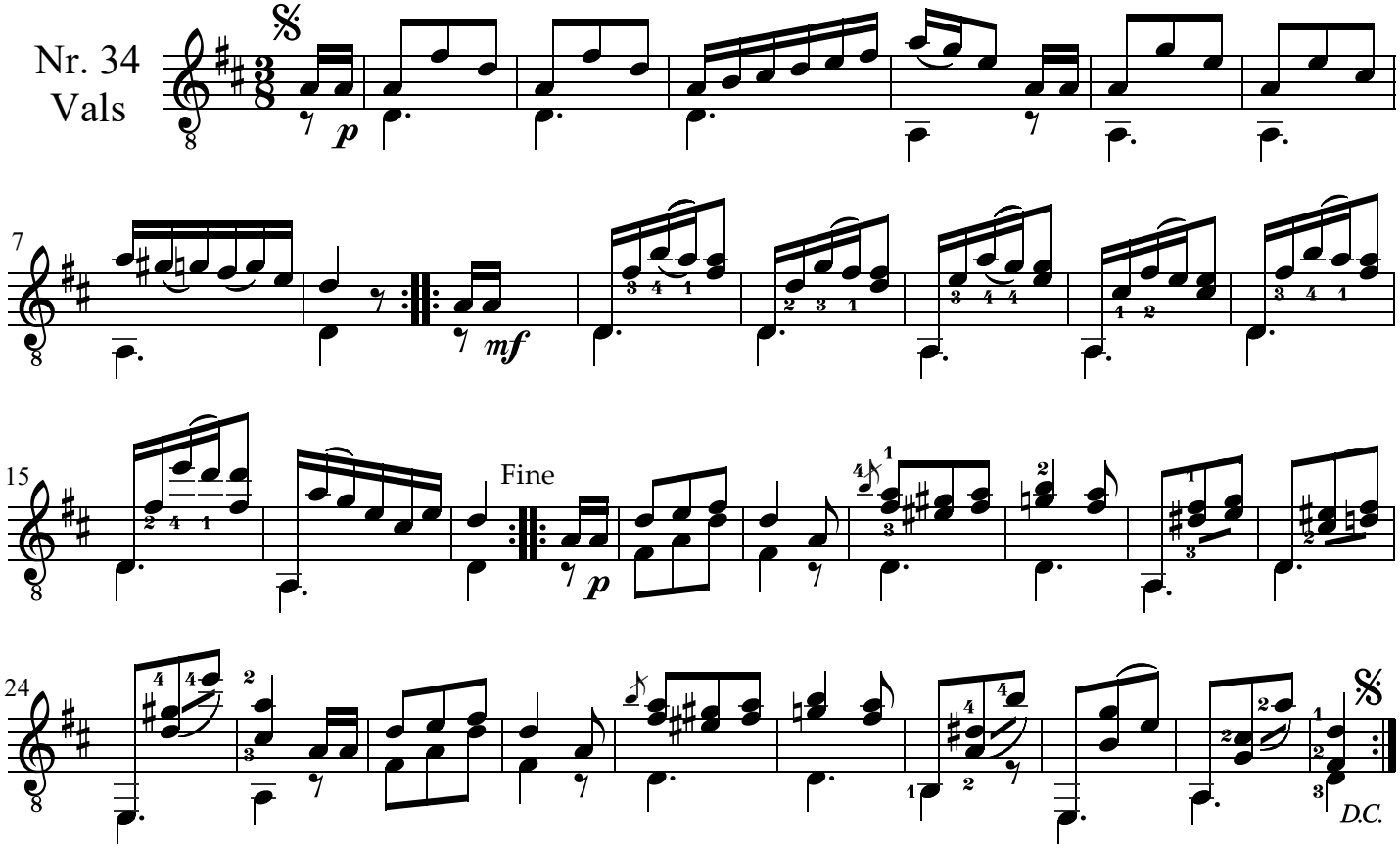

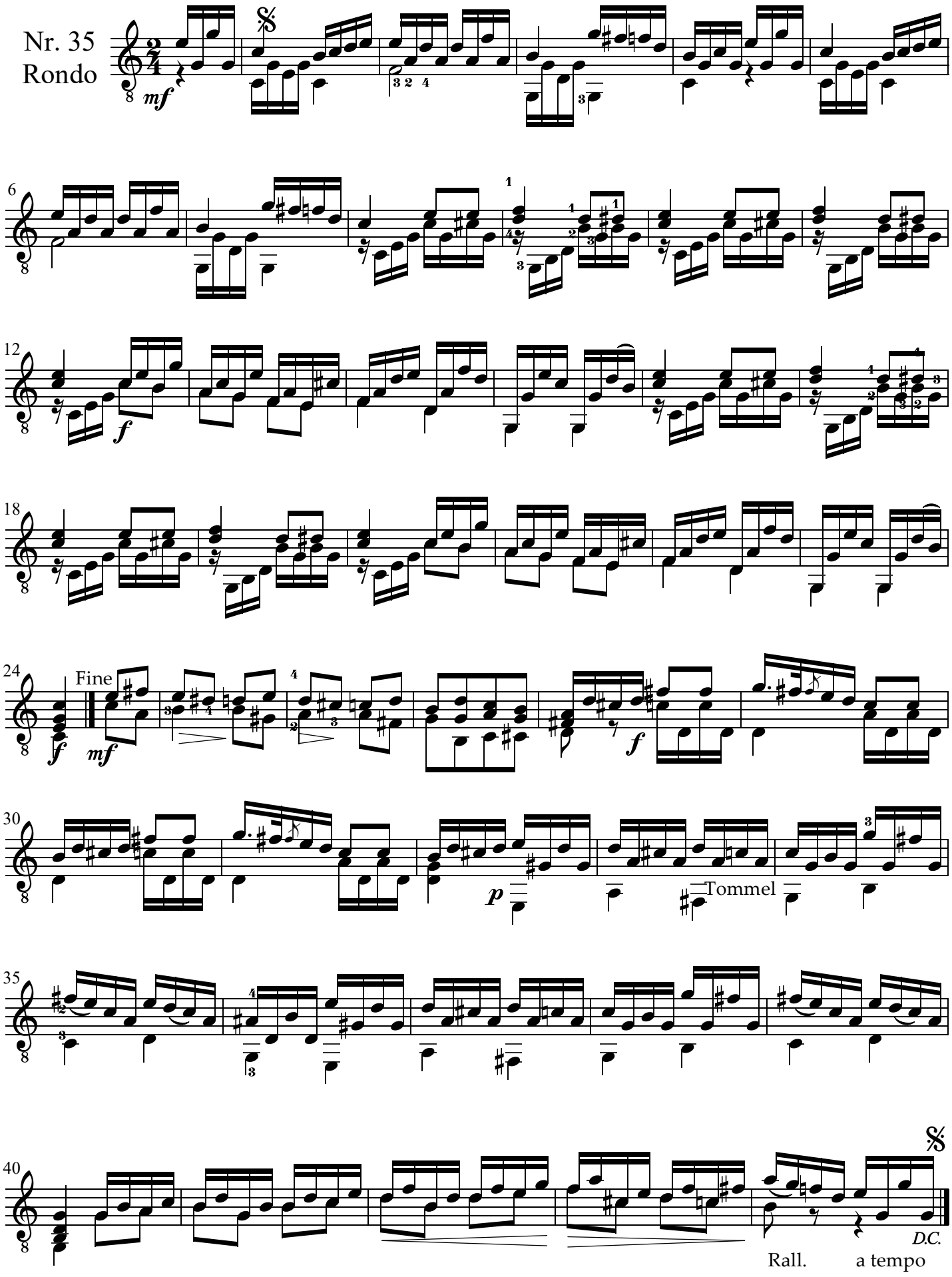
Nr. 35
Rondo
mf
6
12
f
18
24
Fine
f
mf
f
30
p
Tommel
35
40
D.C.
Rall.
a tempo

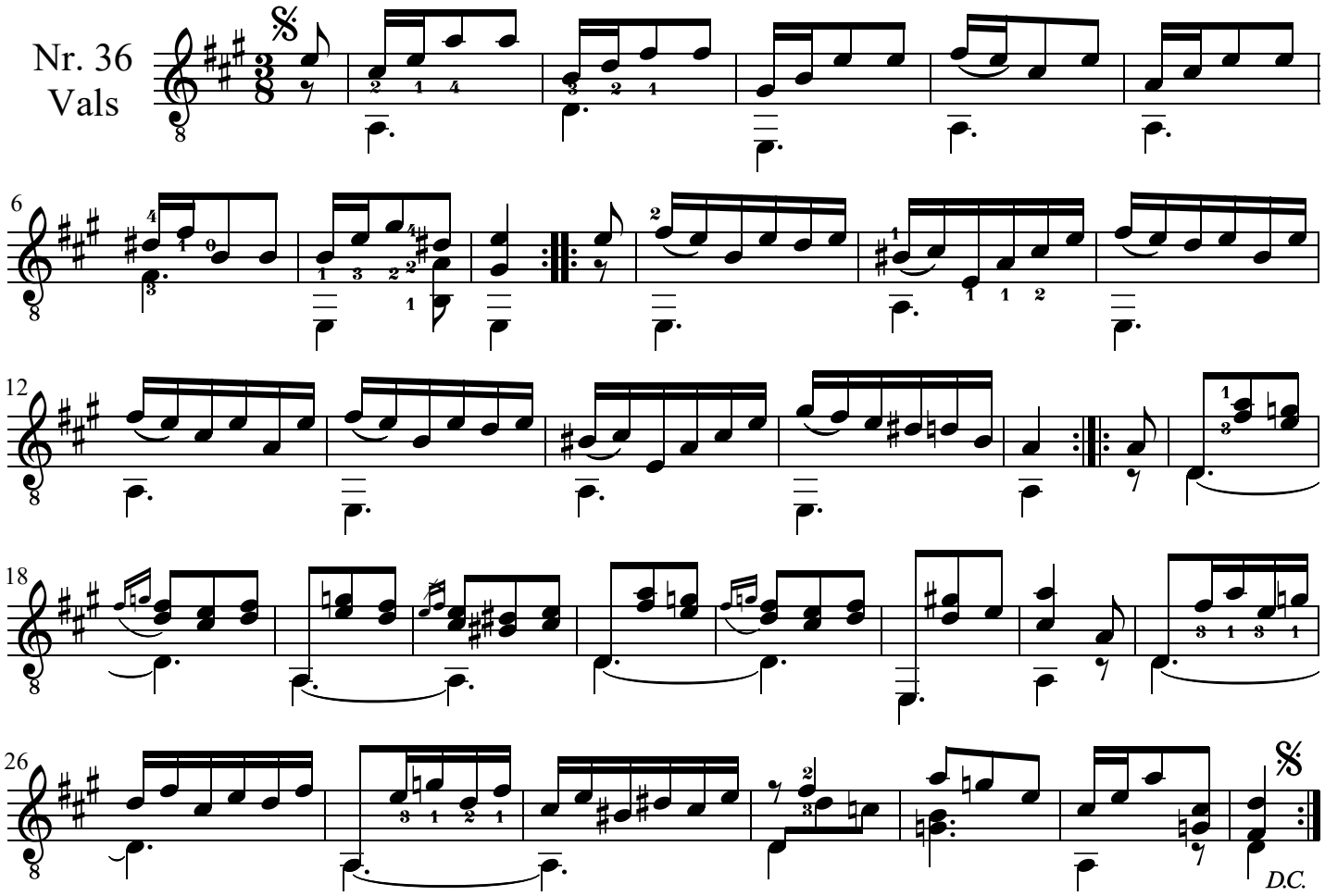
Nr. 36
Vals
D.C.

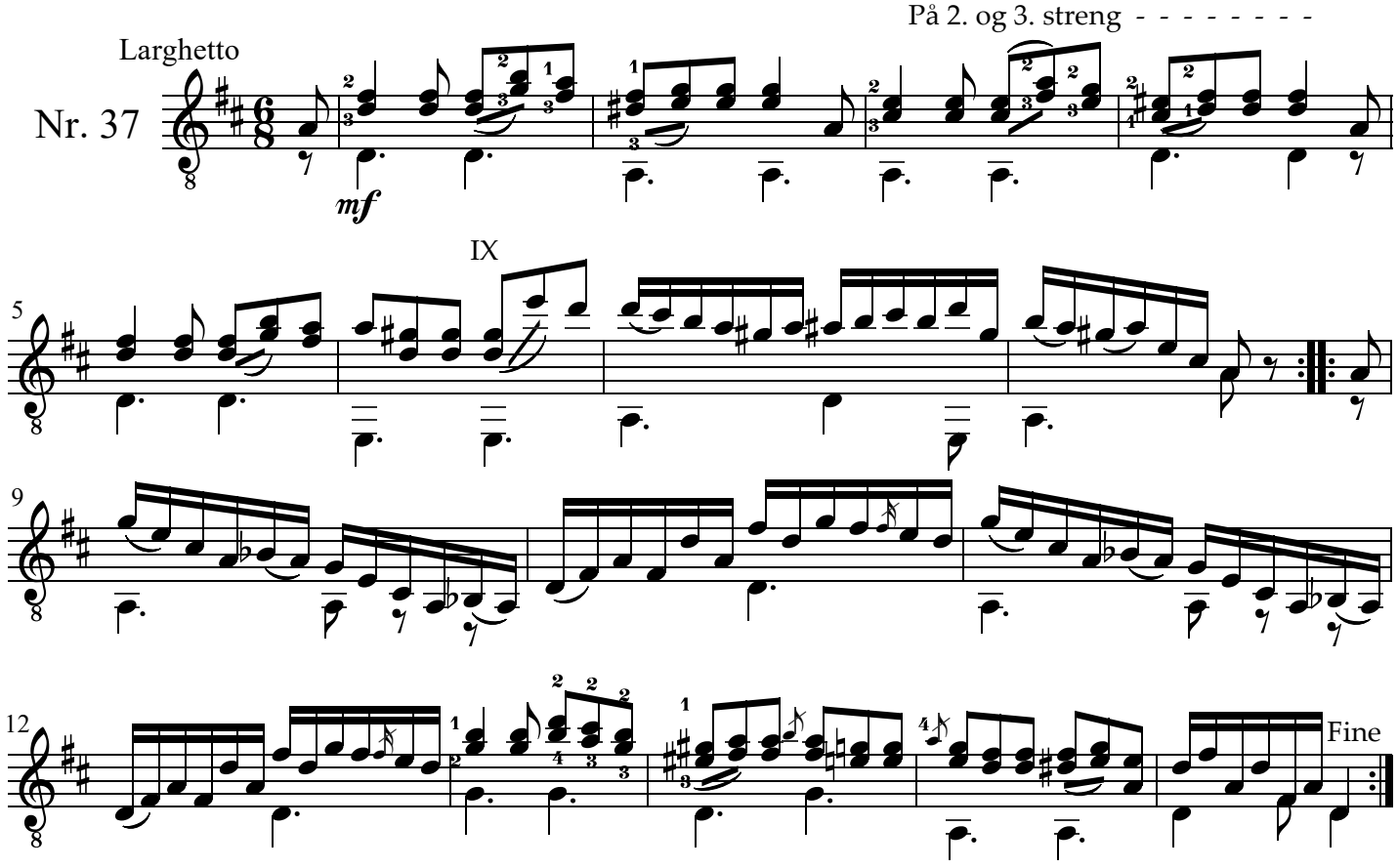
På 2. og 3. streng - - - - - - - -
Larghetto
Nr. 37
mf
IX
Fine

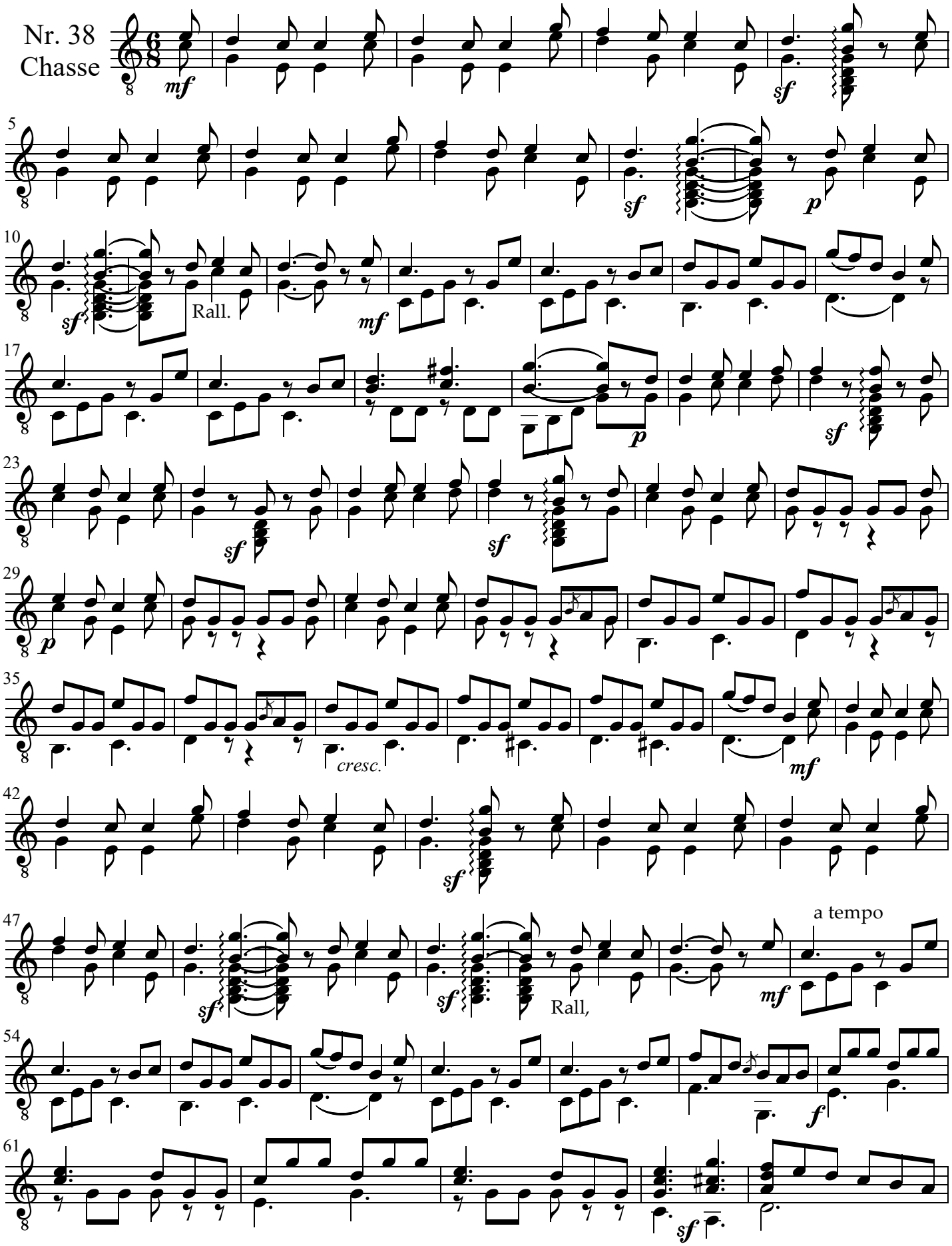
Nr. 38
Chasse
Rall.
cresc.
Rall,
a tempo

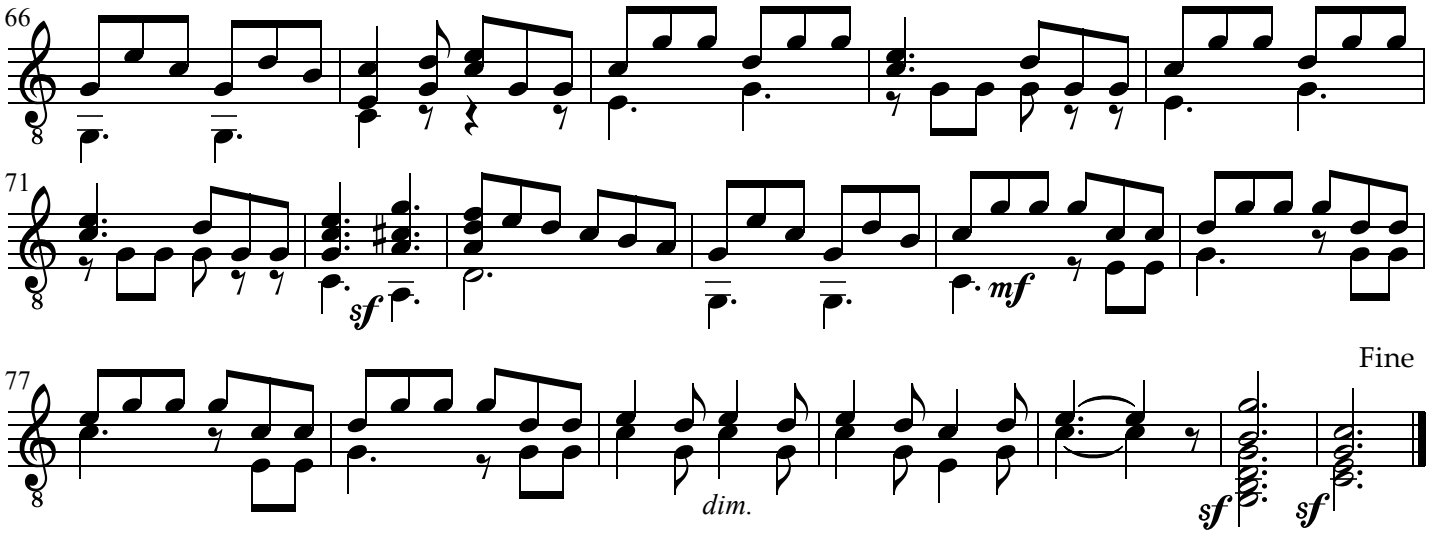
66
71
sf
mf
77
dim.
sf
sf
Fine

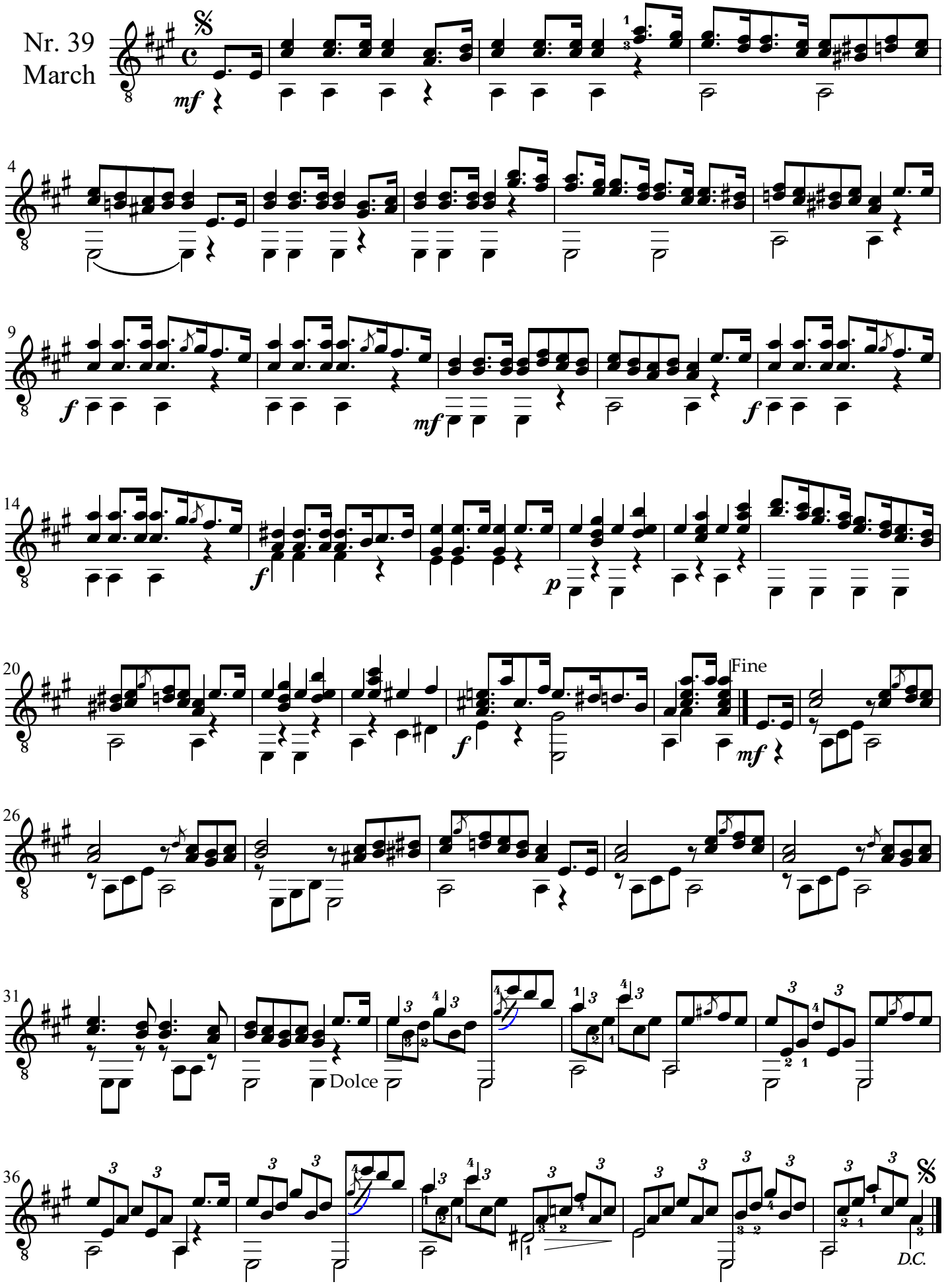
Nr. 39
March
mf
4
9
f
mf
f
14
f
p
20
Fine
f
mf
26
31
Dolce
36
D.C.

Nr. 40

Andantino grazioso

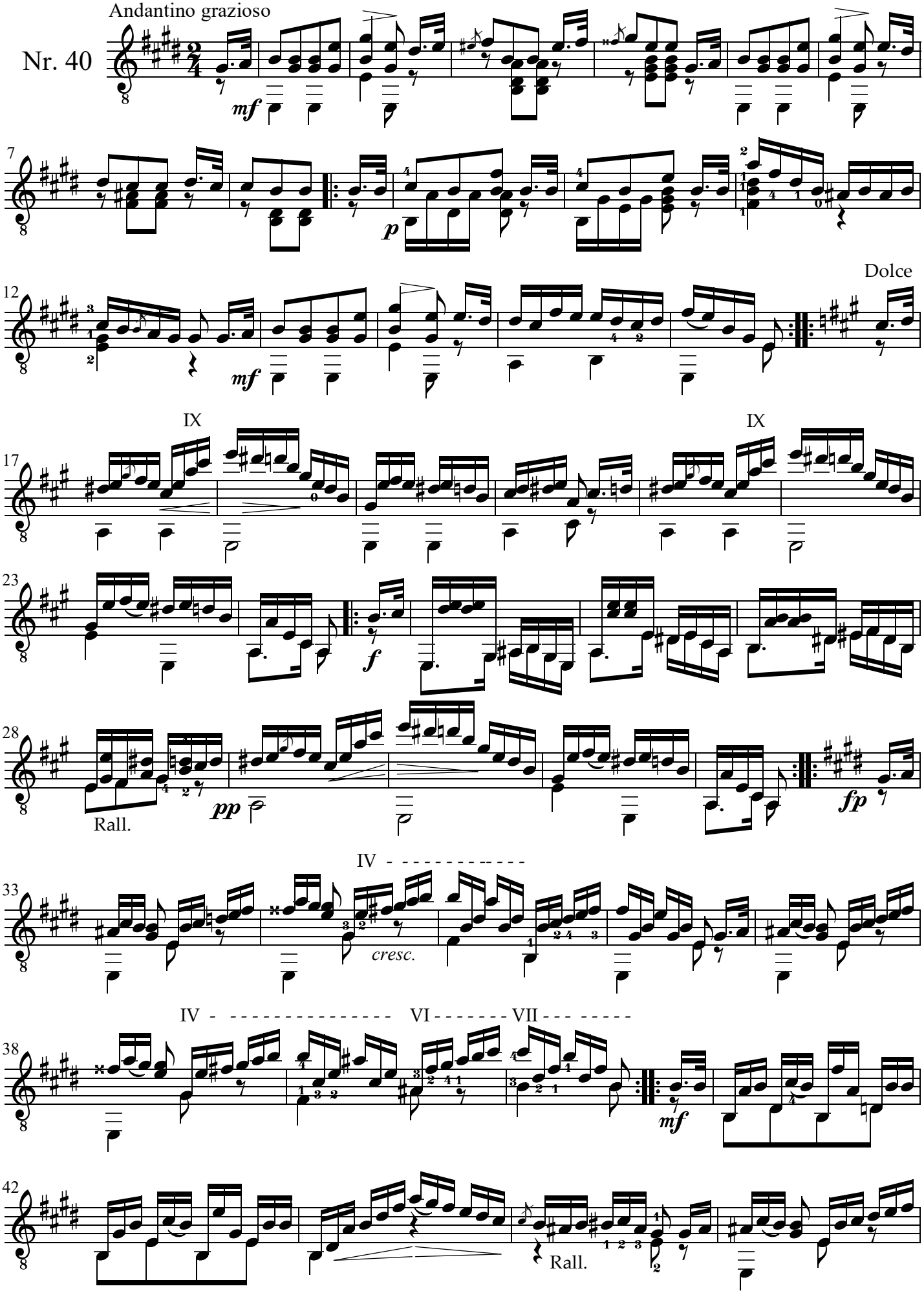

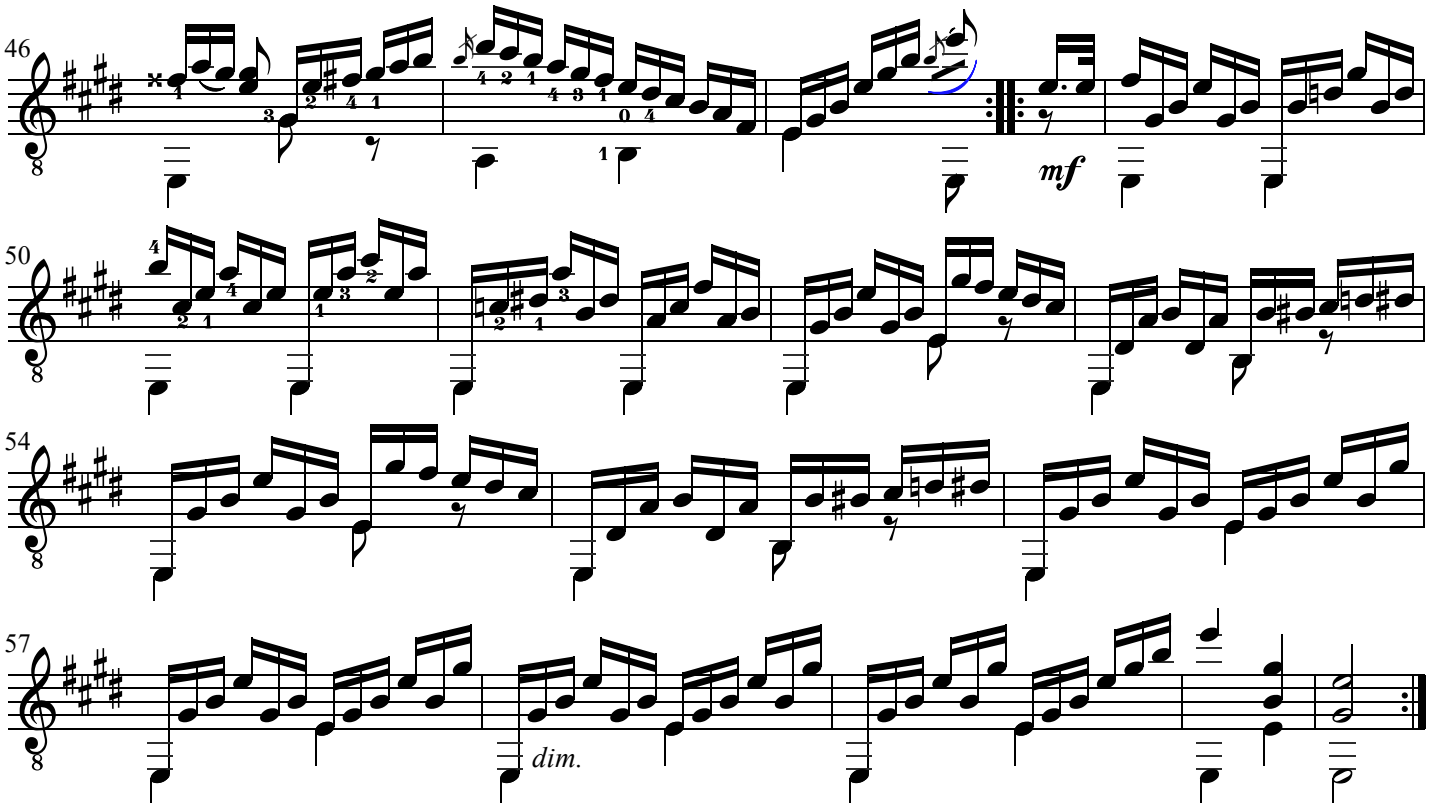
46
mf
50
54
57
dim.

Italiensk sang

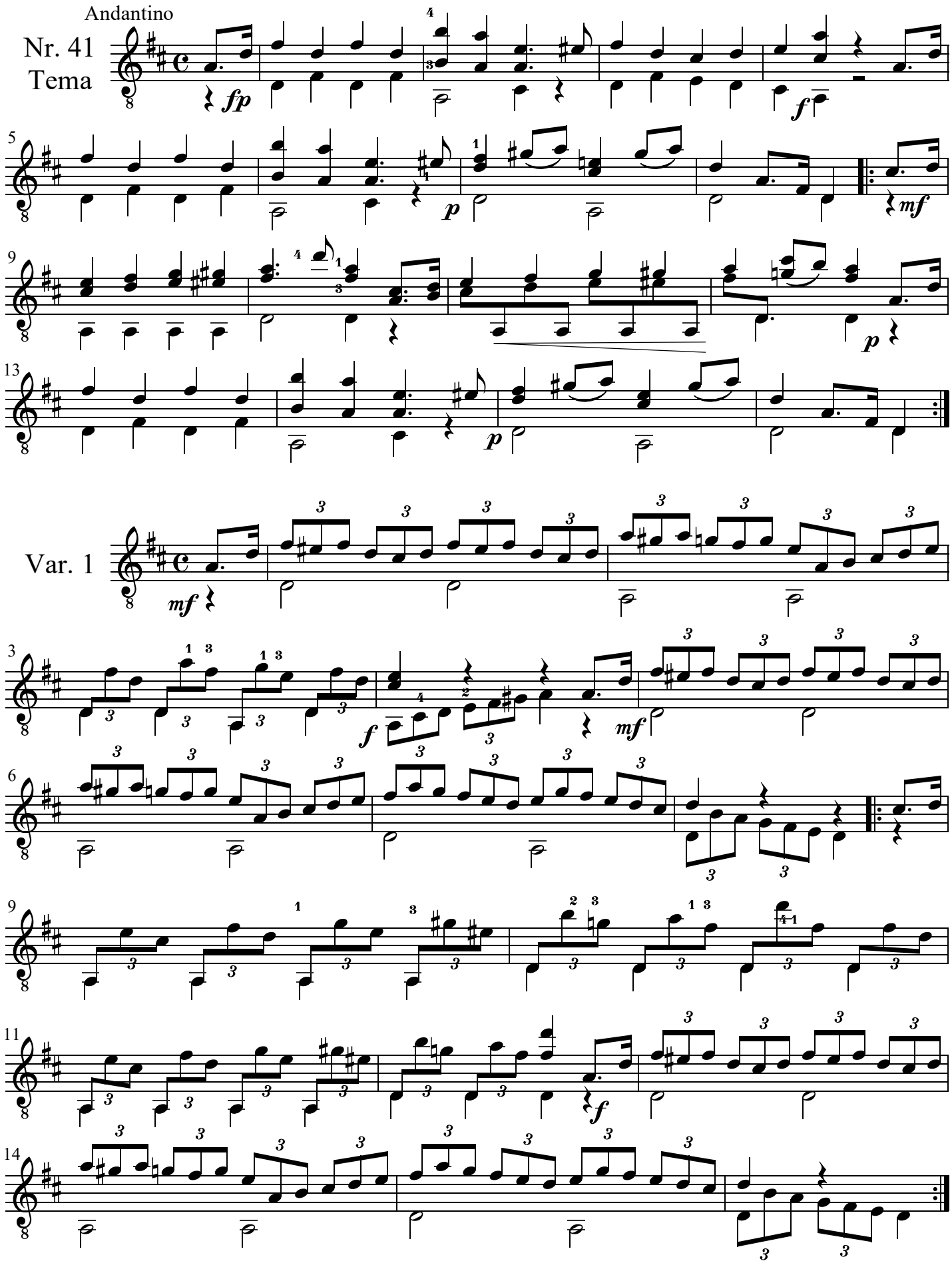

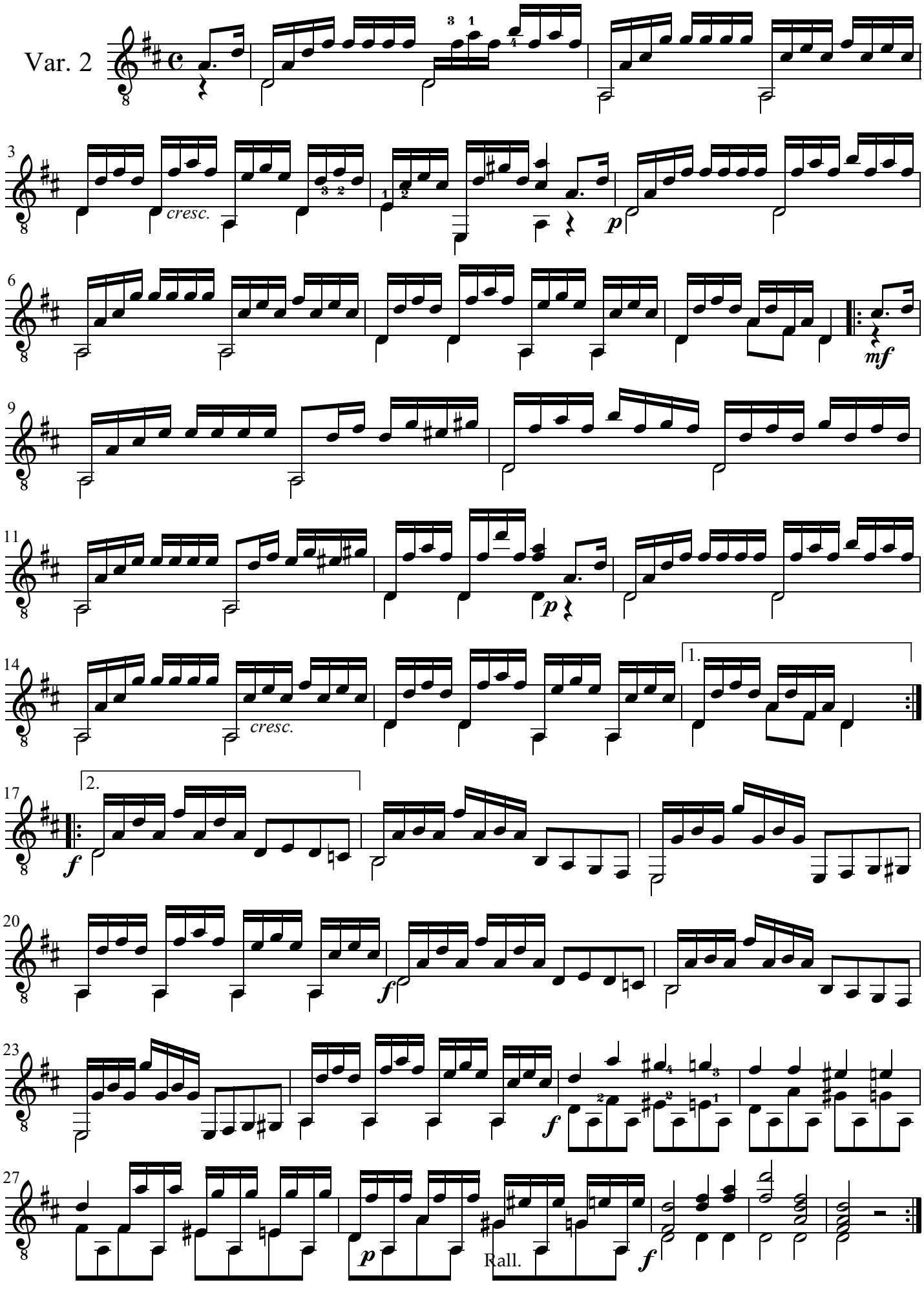
Var. 2
cresc.
p
mf
cresc.
1.
2.
f
Rall.

Schweitzisk sang

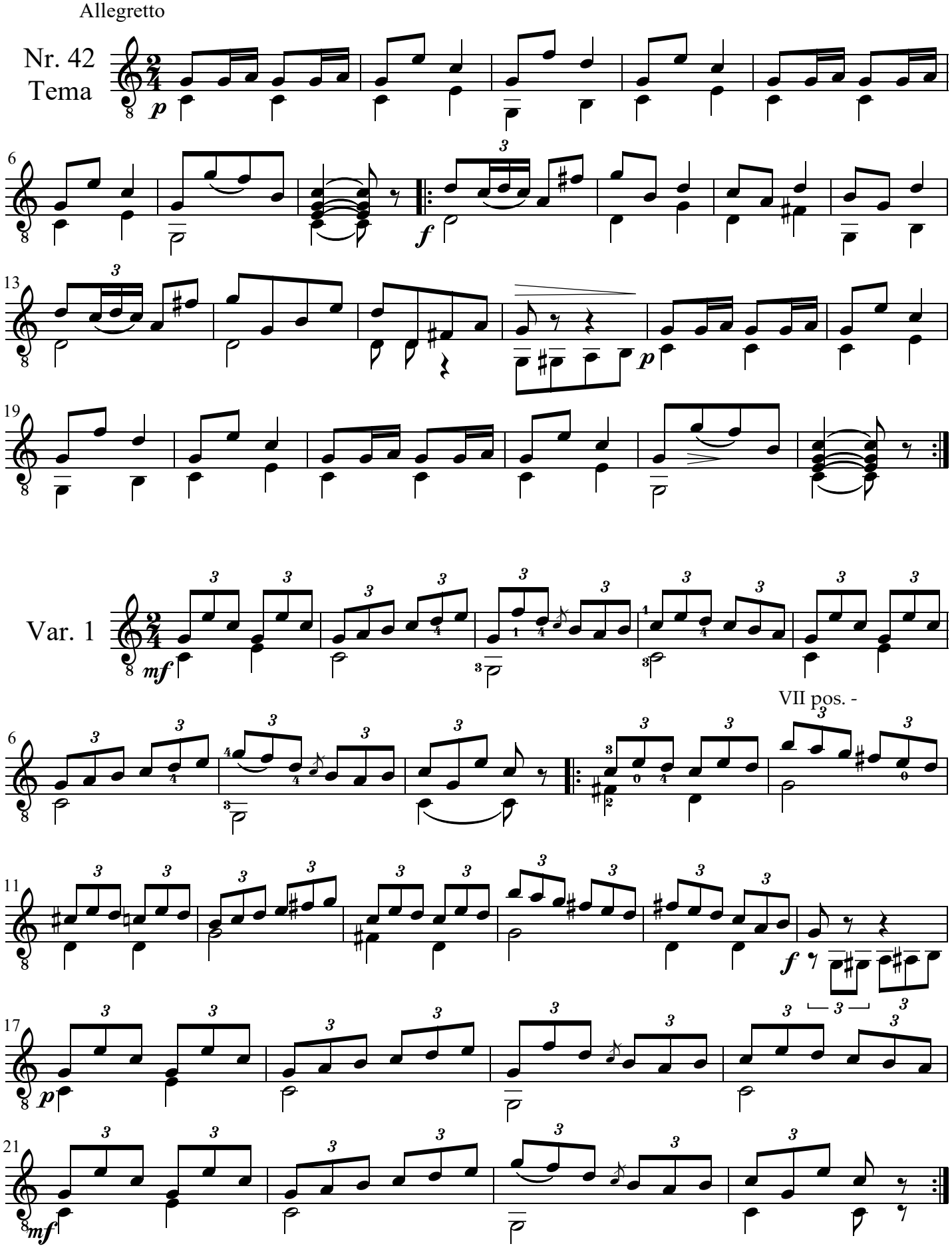

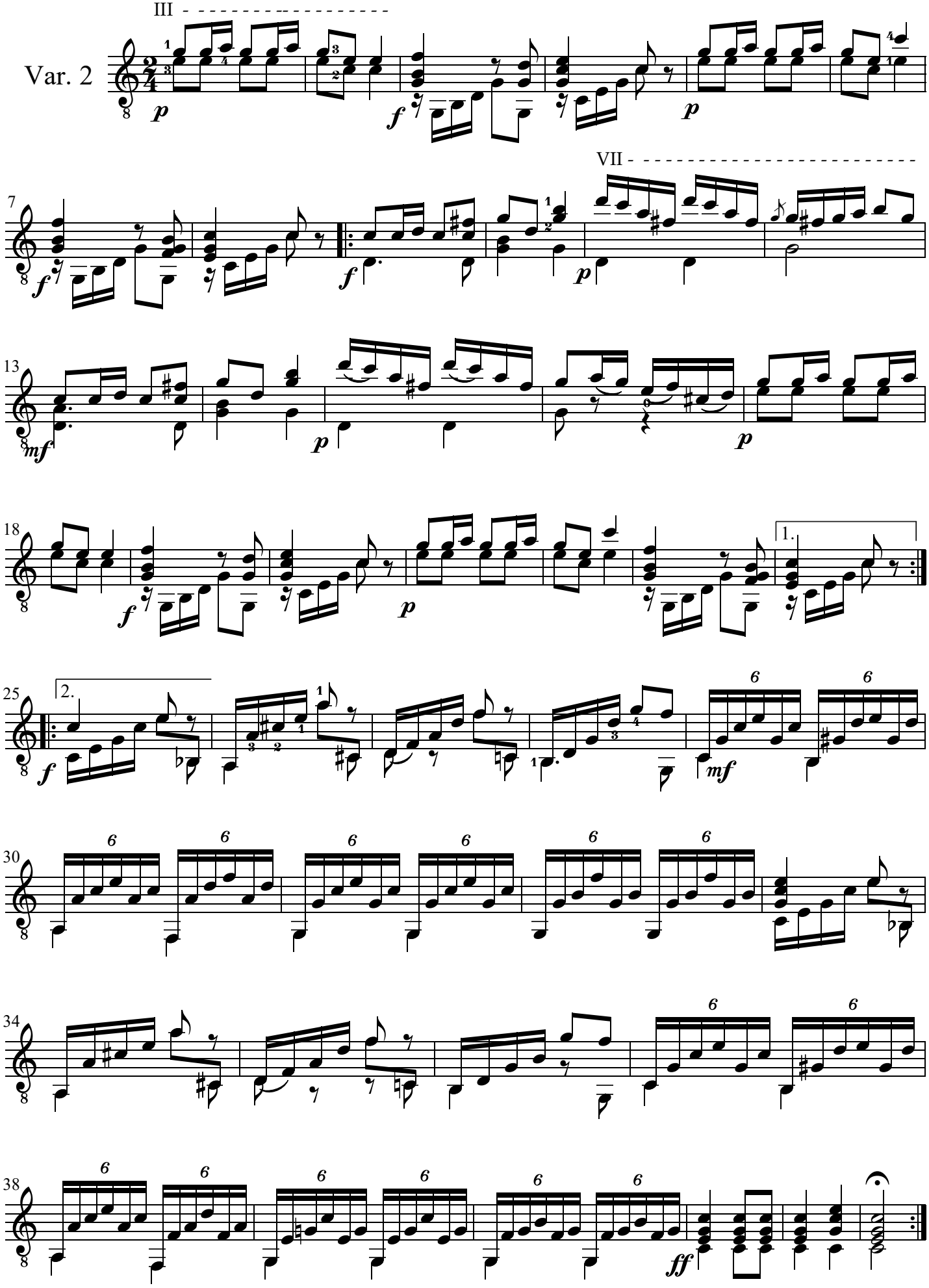
Var. 2
III
VII
1.
2.

Weber's sidste musikalske tanke

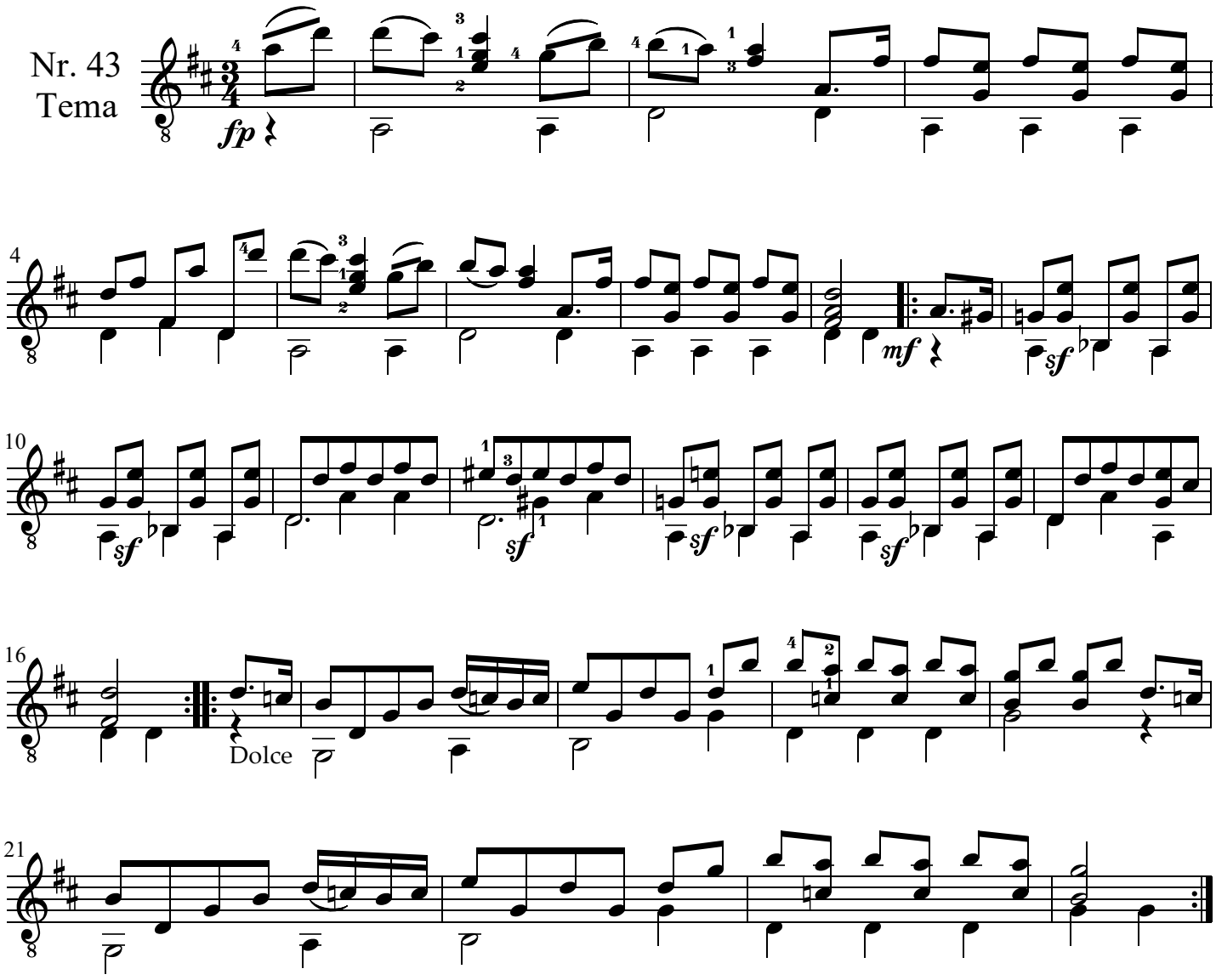

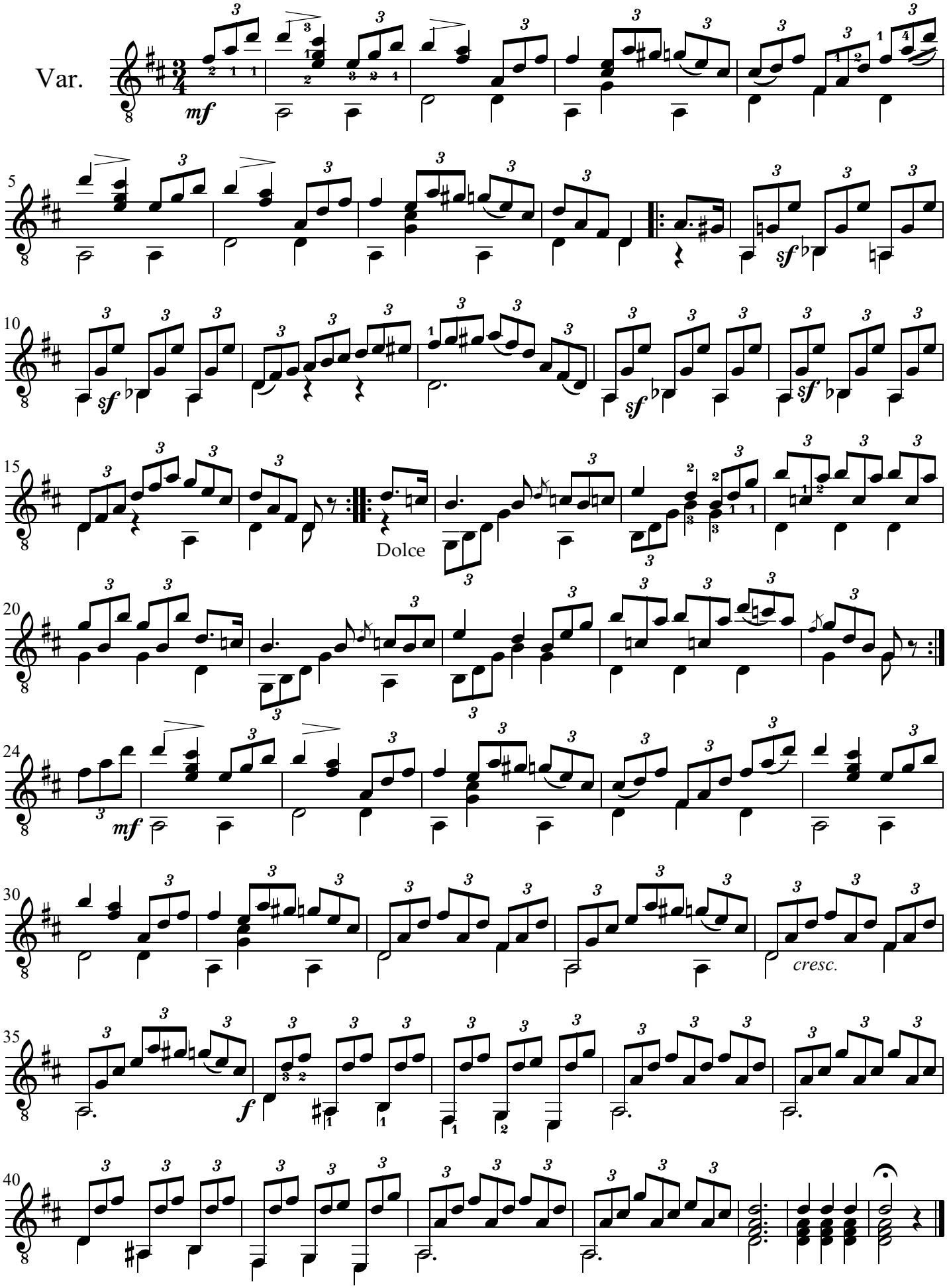
Var.
mf
5
sf
10
sf
sf
15
Dolce
20
24
mf
30
cresc.
35
f
40

Italiensk sang

Andantino

Nr. 44
Tema

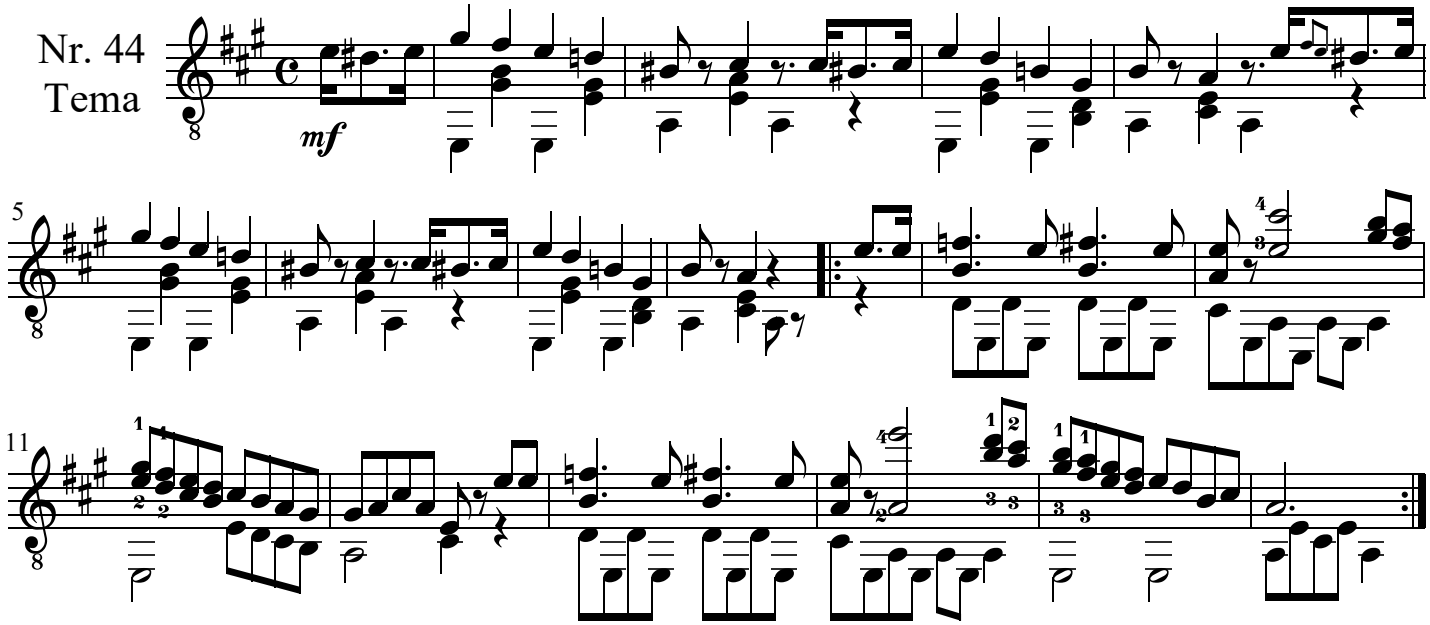

Var. 1

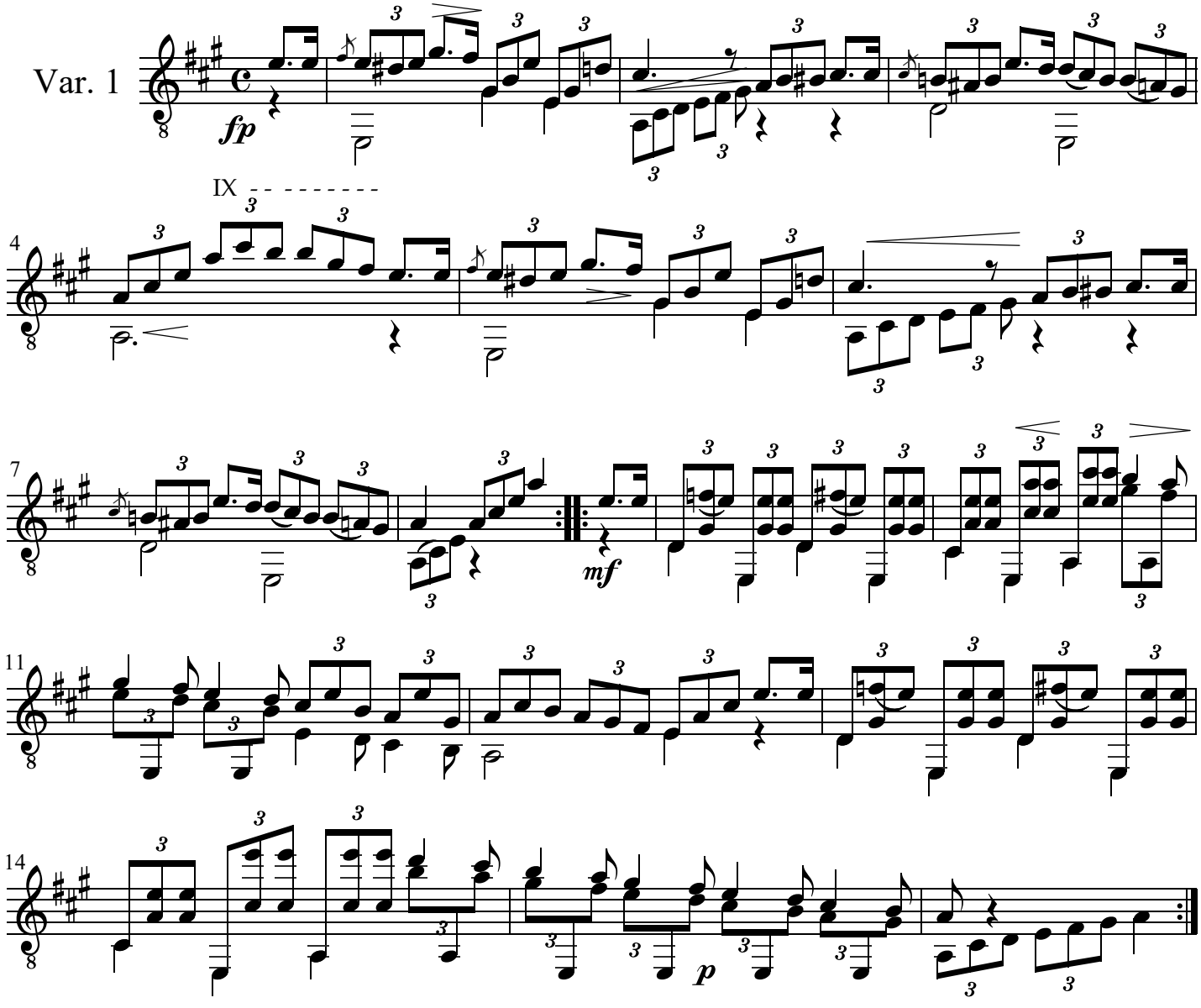

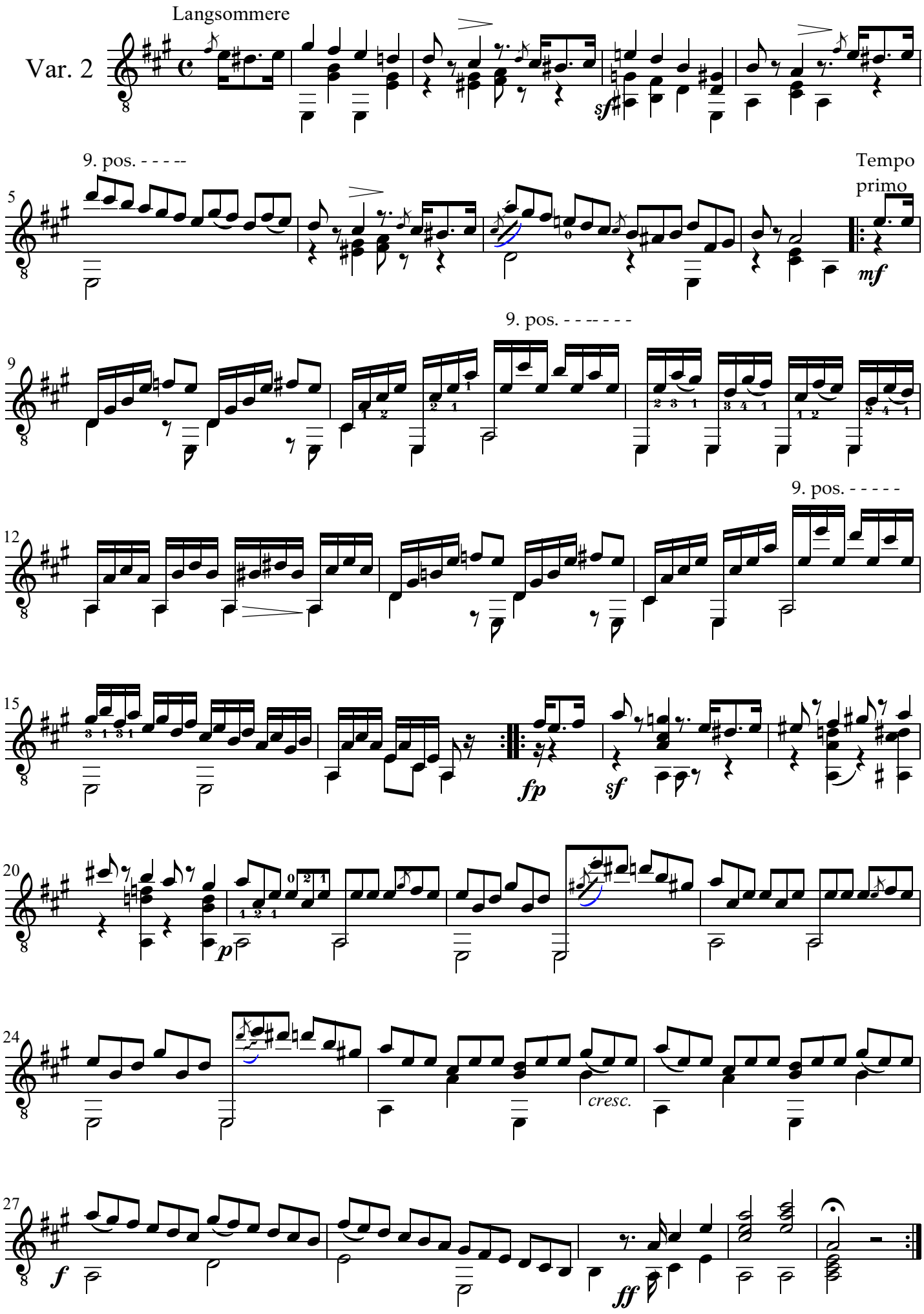
Langsommere
Var. 2
sf
9. pos. - - - - --
Tempo primo
mf
9. pos. - - - - - - -
9. pos. - - - - -
fp
sf
p
cresc.
f
ff

Hertugen af Reichstadt's yndlingsvals

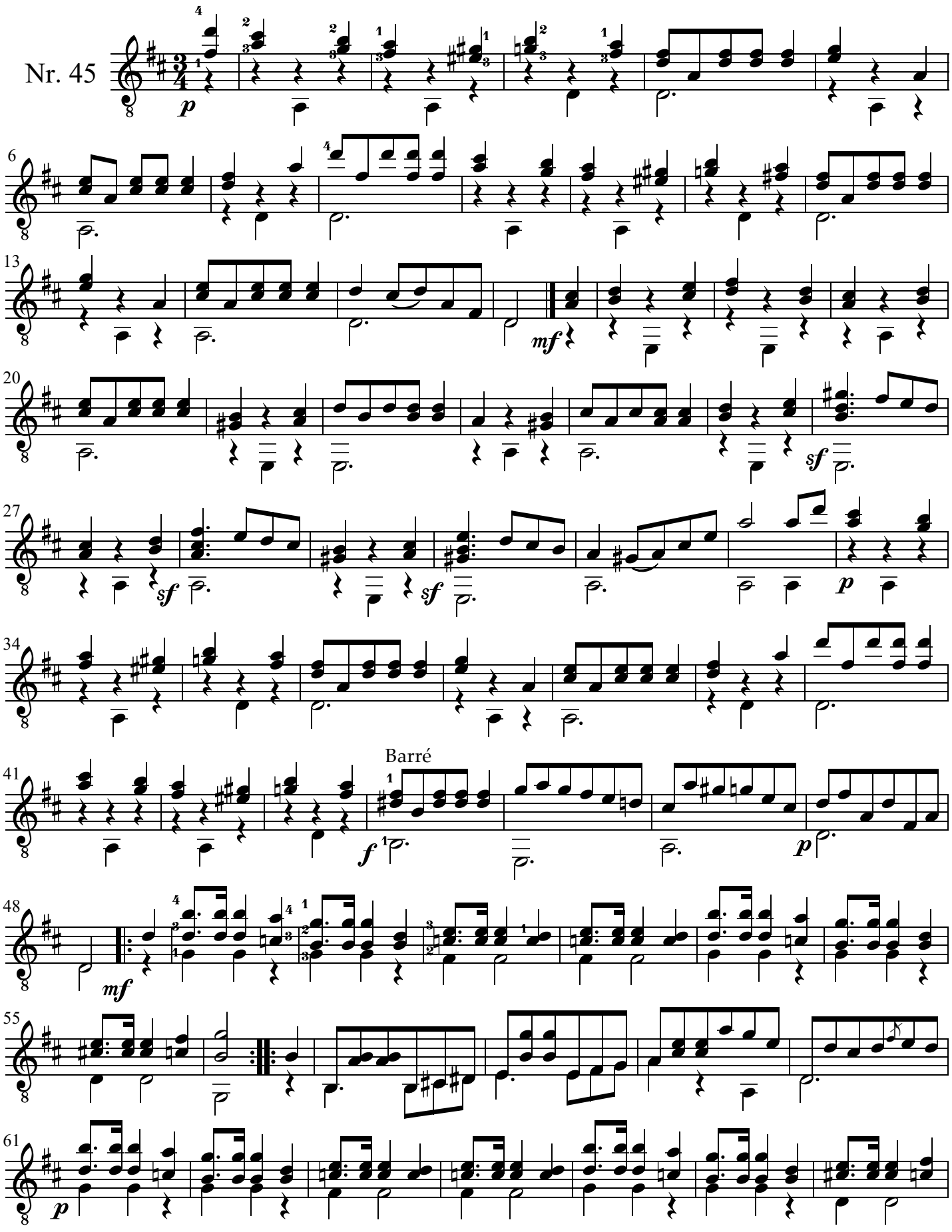

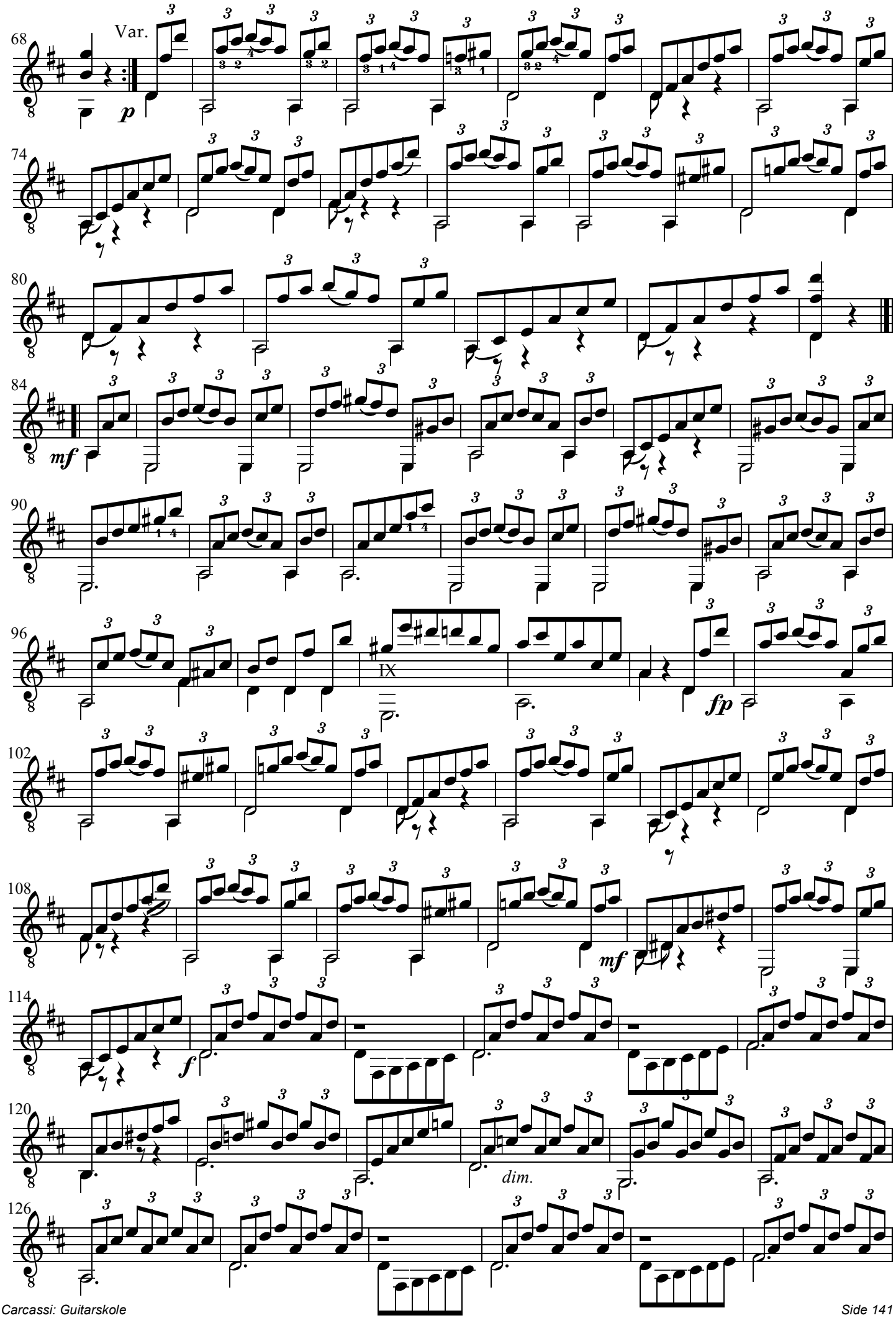
Var.
68
p
74
80
84
mf
90
96
IX
fp
102
108
mf
114
f
120
dim.
126

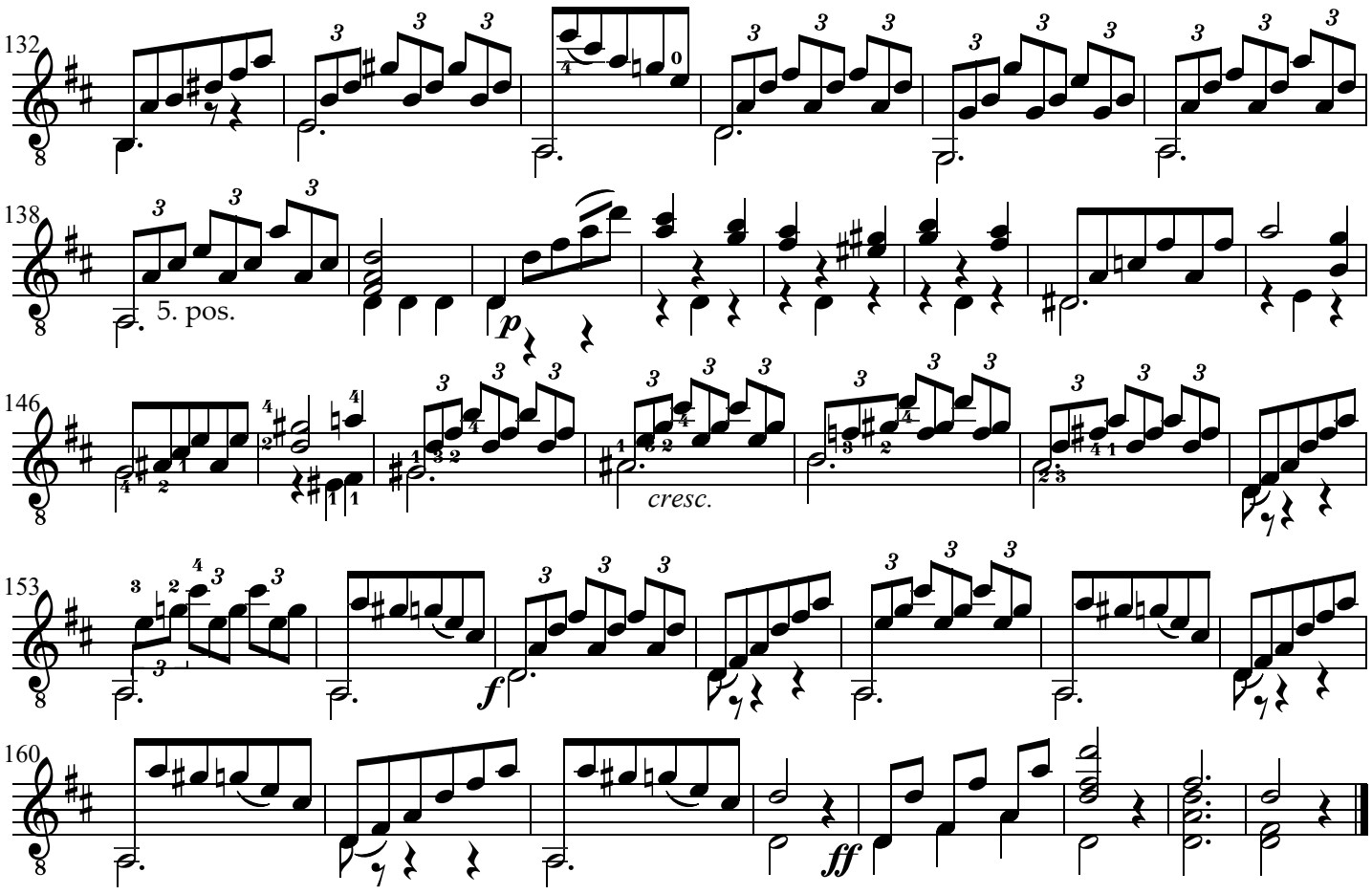

Elever, der ønsker at gøre deres spil fuldkomment, anbefales at fortsætte med øvelserne i mit opus 60.

For at spille de tre følgende stykker, må guitaren stemmes om i E-dur

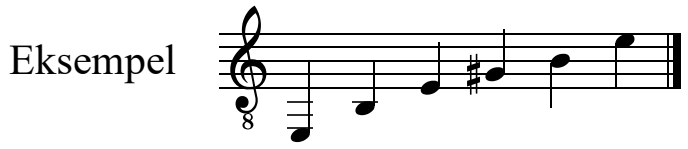

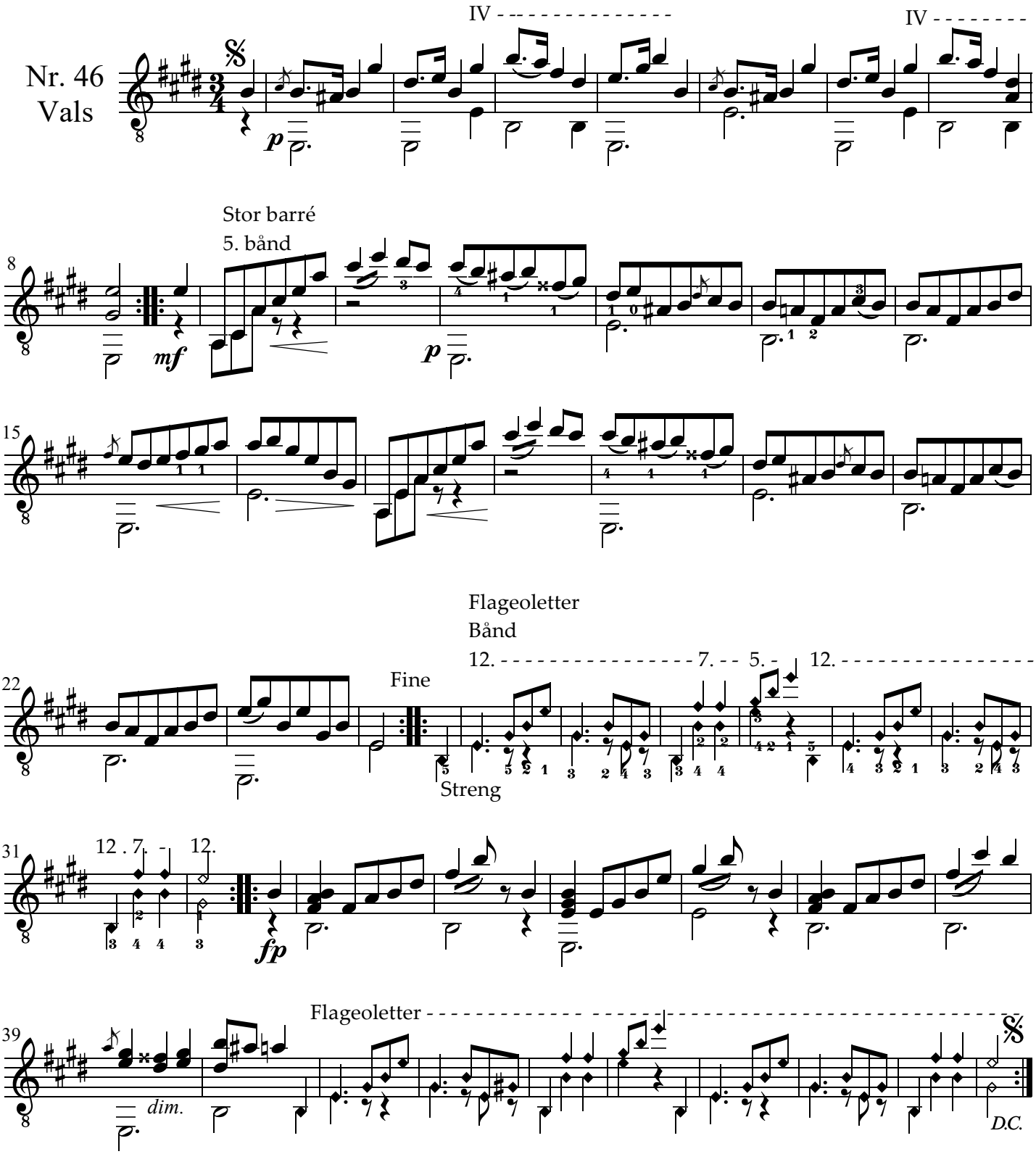

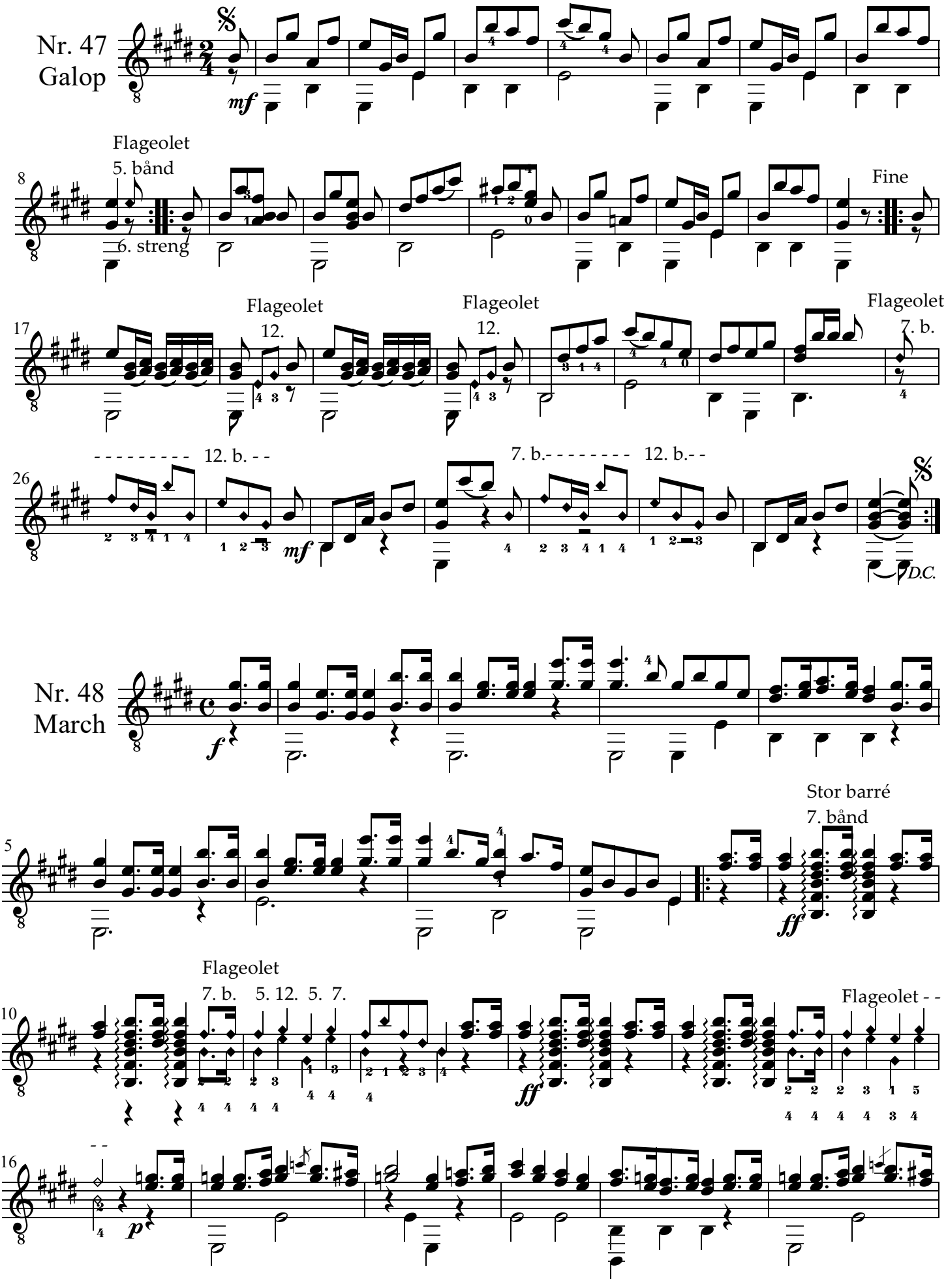
Nr. 47
Galop
mf
Flageolet
5. bånd
6. streng
Fine
Flageolet
12.
Flageolet
12.
Flageolet
7. b.
12. b.
7. b.
12. b.
mf
D.C.
Nr. 48
March
f
Stor barré
7. bånd
ff
Flageolet
7. b. 5. 12. 5. 7.
ff
Flageolet
p

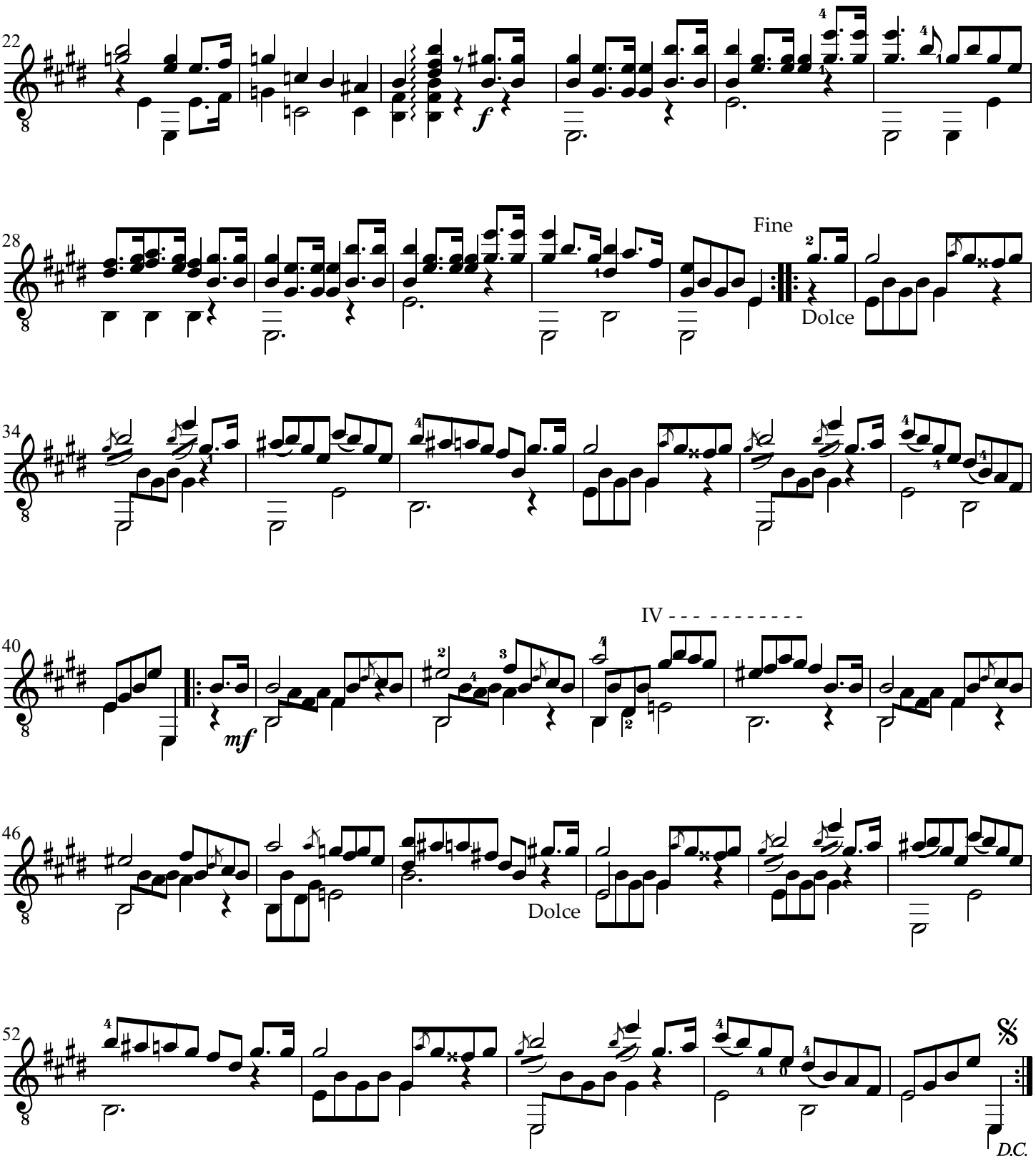
22
f
28
Fine
Dolce
34
40
IV - - - - - - - - -
mf
46
Dolce
52
D.C.

Tegnforklaring til de følgende to stykker

Friser (rasgueado) betyder, at man knytter højre hånd, bortset fra tommelen, for derefter at sprede fingrene og dermed anslå alle strengene uden at bevæge armen.

Pouce betyder, at højre tommel glider let henover alle strenge.

Index betyder, at højre pegefinger stryger let over alle strenge fra den øverste til den sidste, ganske nær lydhullet.

Vibration betyder, at man lader fingrene på venstre hånd falde hammeragtigt og med eftertryk, så strengene slås an uden at bruge højre hånd.

Tambour betyder, at man med højre tommel, med passende styrke, stryger alle strengene nær ved stolen. Dog uden at det bliver stift.

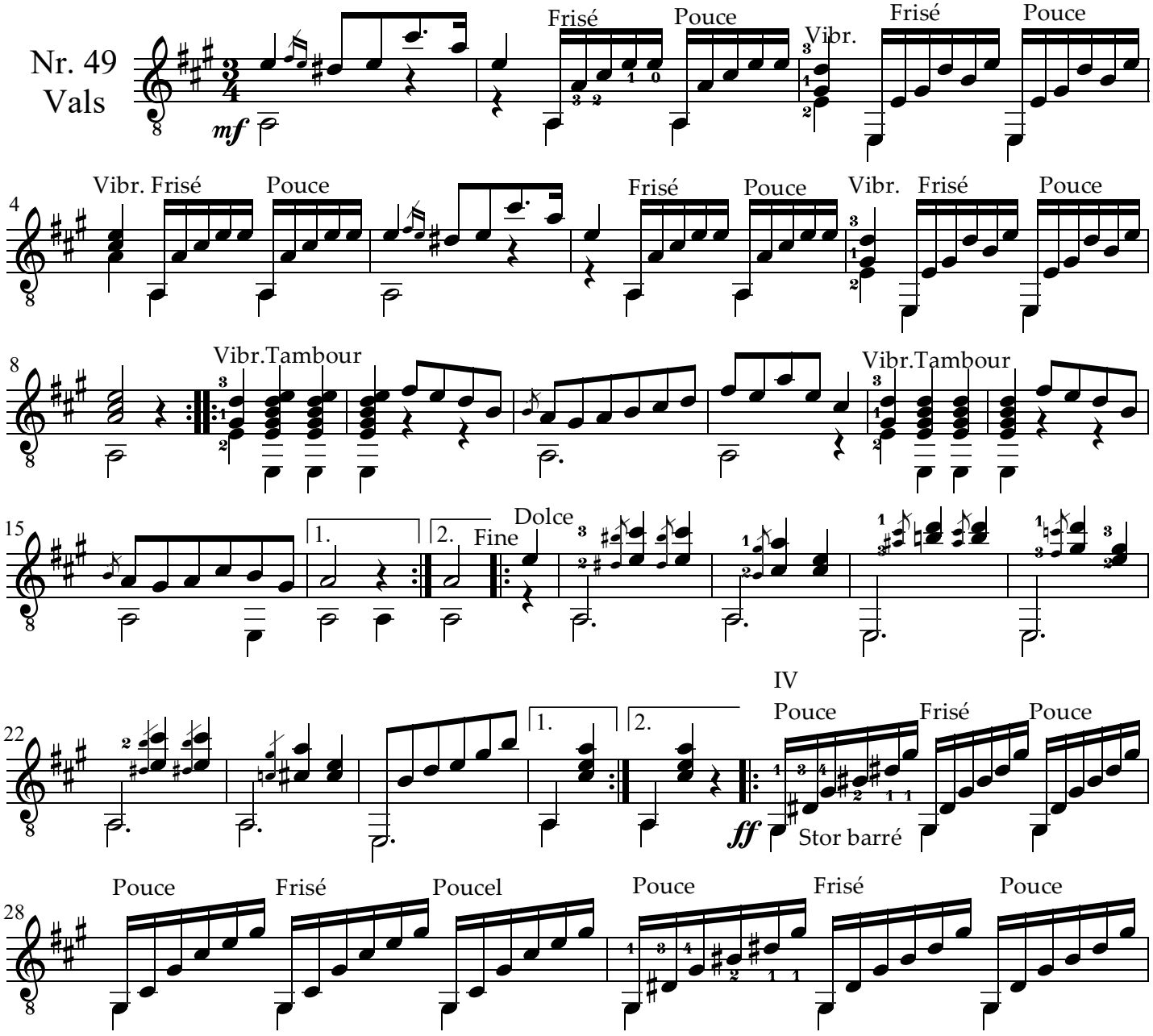

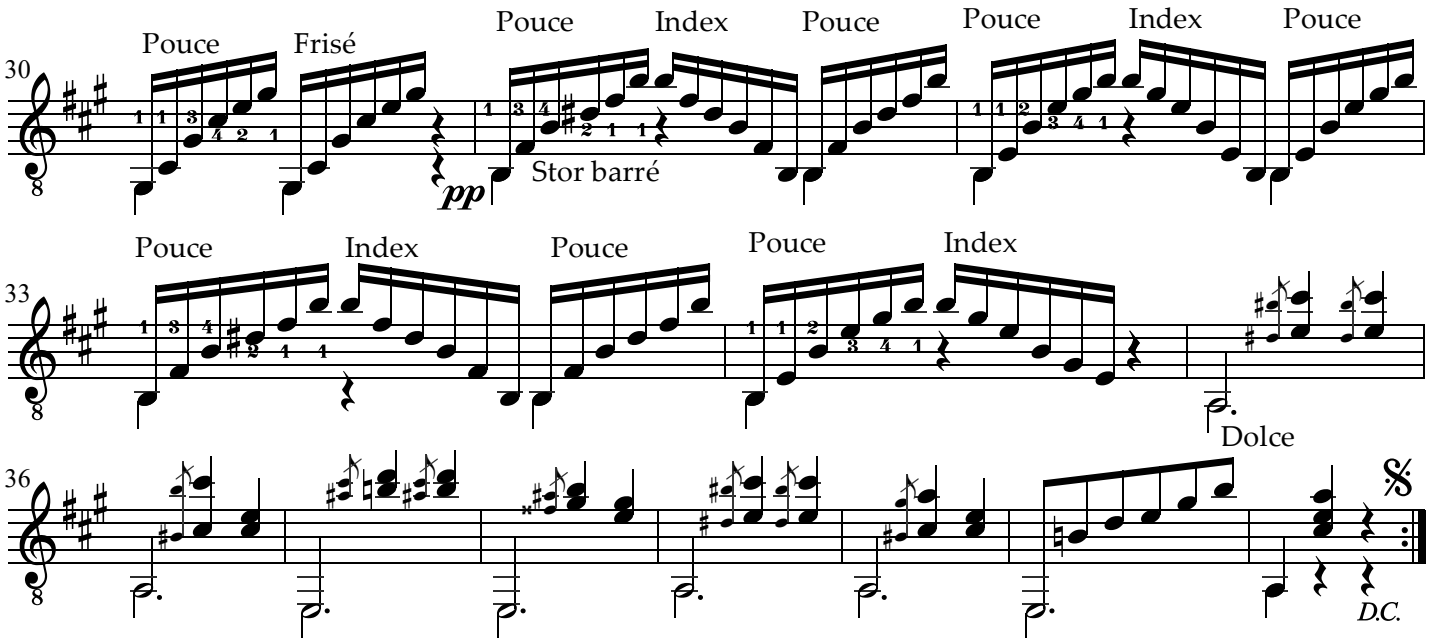
30
Pouce
Frisé
Pouce
Index
Pouce
Pouce
Index
Pouce
pp
Stor barré
33
Pouce
Index
Pouce
Pouce
Index
Dolce
36
D.C.

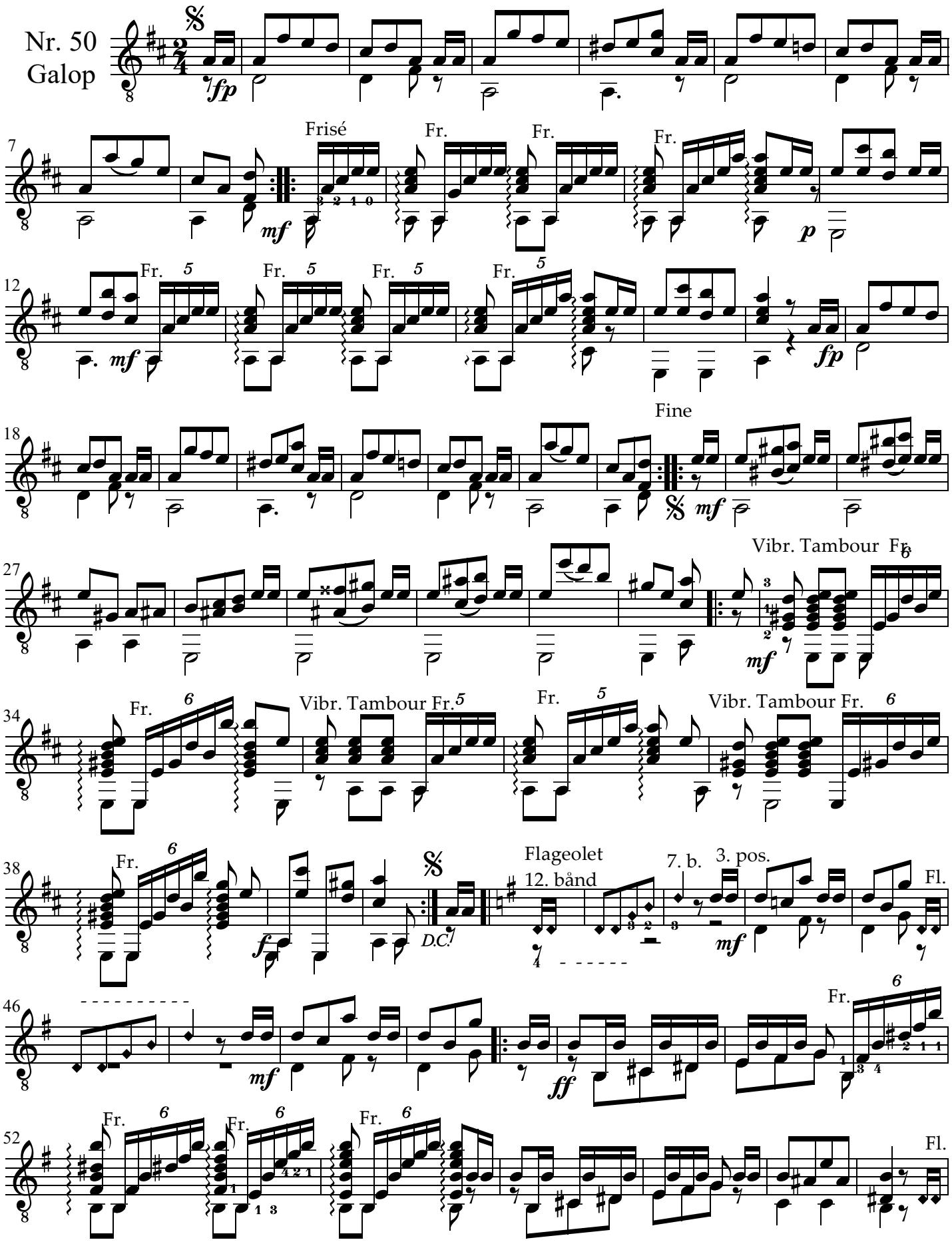
Nr. 50
Galop
fp
Frisé
Fr.
mf
p
Fine
Vibr. Tambour Fr.
f
D.C.
Flageolet
12. bånd
7. b.
3. pos.
Fl.
ff

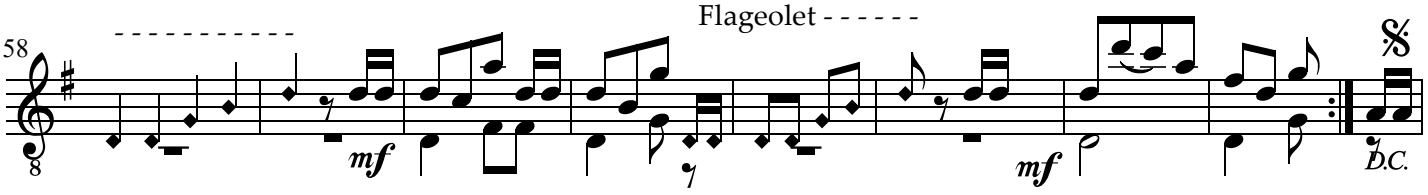

Slut

Oversigt over guitarens opbygning

Instrumentets dele set forfra

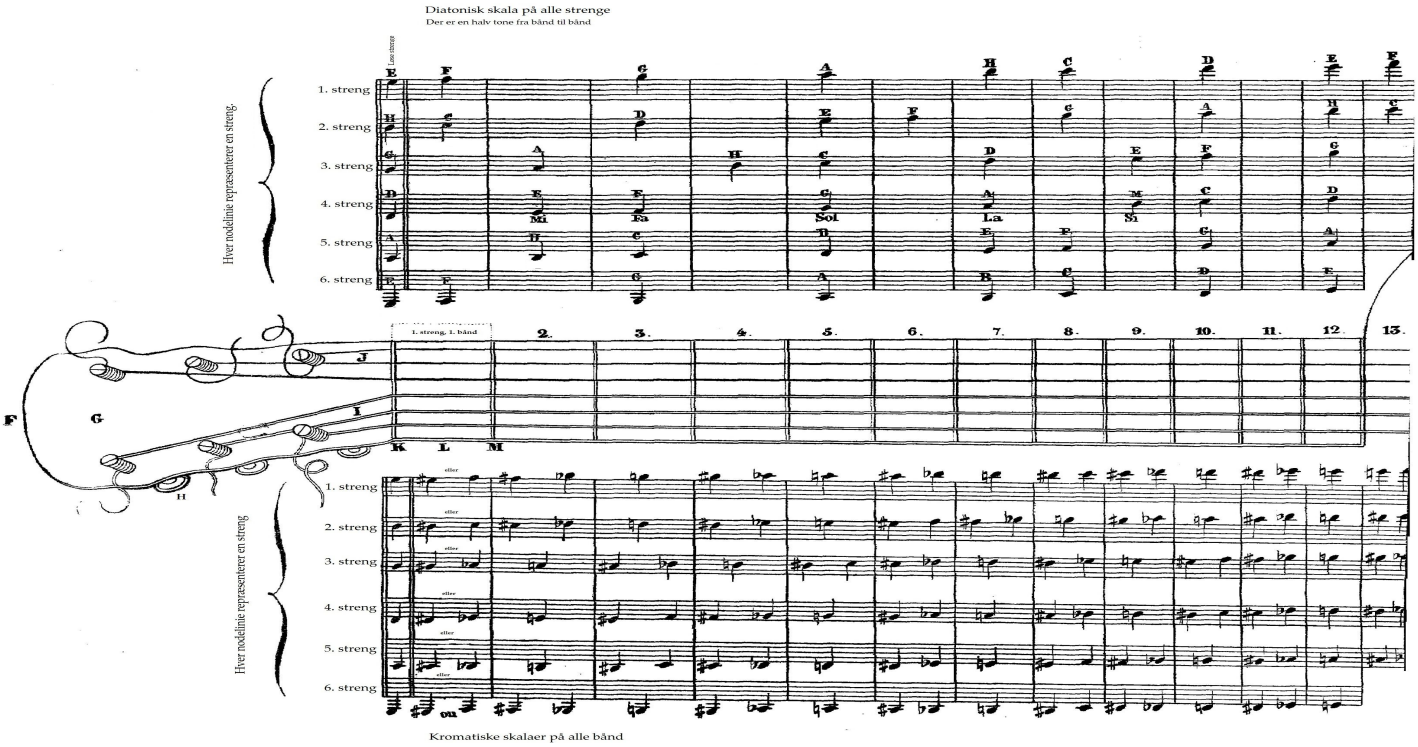

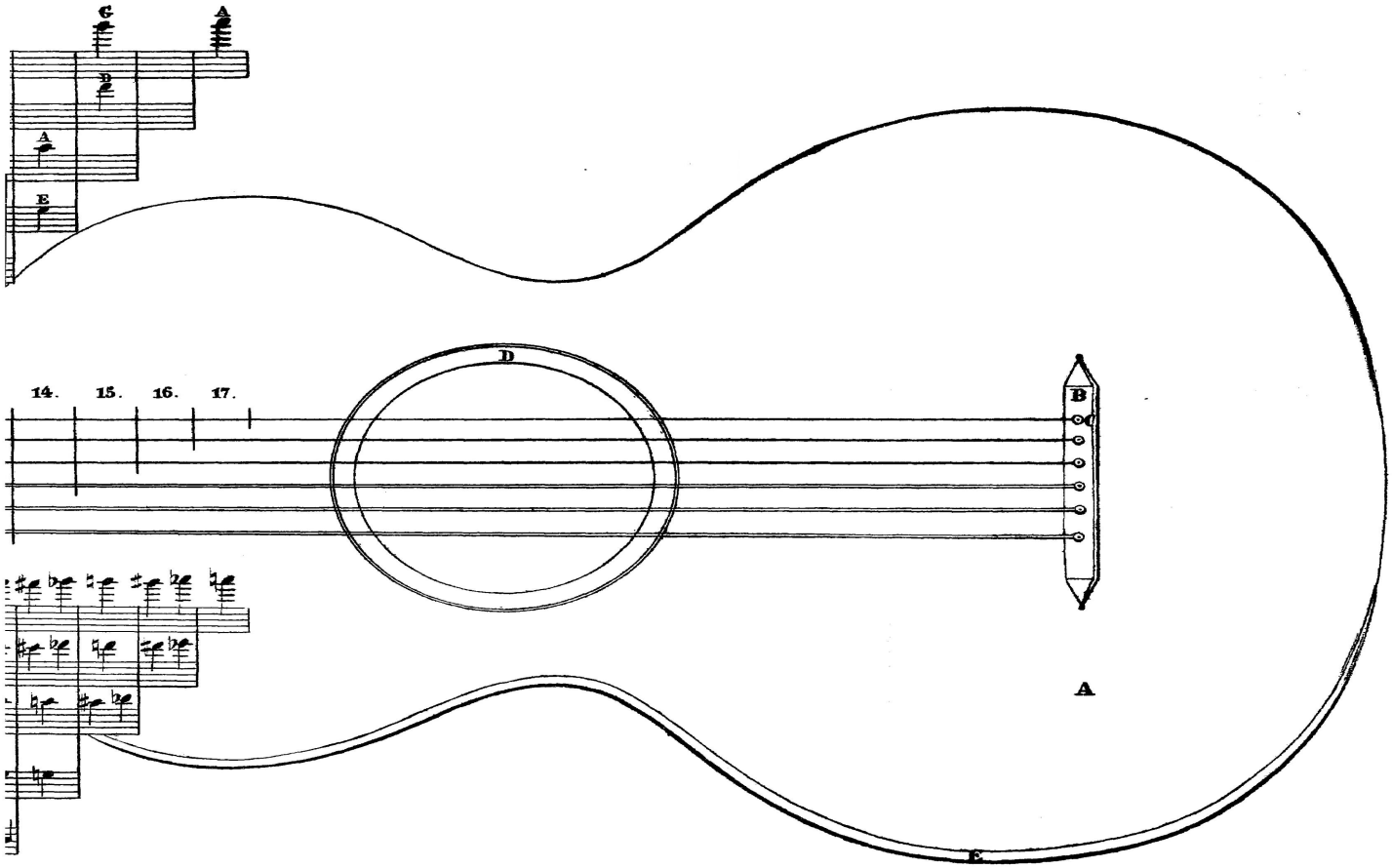

A. Dæk
B. Stol
C. Baroner
D. Lydhul og roset
E. Sarg
F. Gribebræt
G. Hoved
H. Stemmeskrue
I. 3 omspundne basstrenge
J. 3. uomspundne diskanstrenge
K. Saddel
L. Bånd
M. Bånd

ISBN 978-87-998449-1-3